

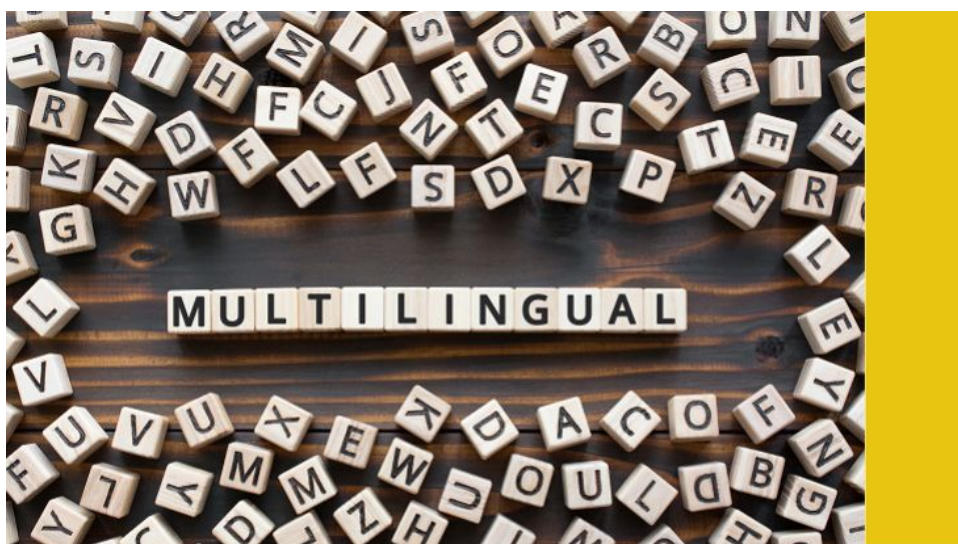
BADANIE

Na wniosek komisji CULT

Parlament Europejski

Podjęcie Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

Kultura i edukacja

Departament Tematyczny ds. Polityki Strukturalnej i Polityki Spójności

Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej

PE 699.648 – wrzesień 2022 r.

Eŭropo
Demokratio
Esperanto

Dokument przygotowany przez Pierre Dieumegard
Europa -[Demokracja-Esperanto](#)

Niniejszy dokument dotyczący wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej Unii Europejskiej został sporządzony wyłącznie w języku angielskim w [pliku pdf na stronie internetowej UE](#). Jednojęzyczność pierwotnego dokumentu uniemożliwiła większości ludności Europy zapoznanie się z informacjami, które zawiera. Uniemożliwiło to im udział w debatach, które doprowadziłyby do lepszego zarządzania Unią Europejską, w przeciwieństwie do PDHR (zwłaszcza art. 2 i 21) oraz traktatu Lizbońskiego (zwłaszcza art. 2 i 8).

Celem tego „tymczasowego” dokumentu, opracowanego w drodze tłumaczenia maszynowego i niektórych edycji ludzkich, jest umożliwienie większej liczbie osób w UE zapoznania się z dokumentami sporządzanymi przez UE (i finansowanymi z ich podatków).

Pożądane jest, aby administracja UE przejęła tłumaczenie ważnych dokumentów. Ważne dokumenty to nie tylko przepisy ustawowe i wykonawcze, ale także ważne informacje potrzebne do wspólnego podejmowania świadomych decyzji.

Aby wspólnie omówić naszą wspólną przyszłość i umożliwić rzetelne tłumaczenia, międzynarodowy język esperanto byłby bardzo przydatny ze względu na jego prostotę, regularność i dokładność.

Skontaktuj się z nami: <http://www.europokune.eu> <https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

=====

Kilka ciekawych punktów z tego dokumentu:

— Tabela 8 i rozdział 7: kiedy UE używa języka angielskiego wyłącznie w swoich komunikatach, tylko 13–45 % dorosłych w UE-27 jest w stanie zrozumieć treść opublikowanych dokumentów. Innymi słowy, **większość ludności europejskiej jest wykluczona z debaty i podejmowania decyzji.**

— Rozdział 4: Polityka językowa instytucji, organów i agencji UE jest często niejasna i źle określona; w szczególności regulamin wewnętrzny Komisji Europejskiej nie określa formalnie jej systemu językowego. *„Przejrzystość komunikacji UE mogłaby zostać zwiększona, gdyby polityka dotycząca używania języków na stronach internetowych została wyraźniej określona zgodnie z wytycznymi Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, oraz gdyby wewnętrzne systemy językowe instytucji, organów i agencji były jaśniejsze co do zasad, które mają być stosowane do wewnętrznych dokumentów roboczych publikowanych na ich stronach internetowych”.*

BADANIA DLA KOMITETU KULTOWEGO

Podjęcie Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

Abstrakt

W niniejszym badaniu ocenia się podjęcie UE do wielojęzyczności w polityce komunikacyjnej. W celu zbadania zgodności z obowiązkami wielojęzyczności oraz systemami językowymi i praktykami stosowanymi przez instytucje, organy i agencje UE, zwłaszcza na stronach internetowych UE, stosuje się innowacyjne metody mieszane. Zbadano również dopasowanie do umiejętności językowych mieszkańców UE-27. Przedstawiono zalecenia polityczne mające na celu zwiększenie przejrzystości i dostępności unijnej polityki komunikacyjnej z uwzględnieniem ograniczeń wykonalności.

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

Dokument ten został złożony na wniosek Komisji Kultury i Edukacji Parlamentu Europejskiego.

AUTORZY

Kierownik projektu: Dr Carlos MENDEZ (Europejskie Centrum Badań Politycznych (EPRC Delft i Glasgow, University of Strathclyde)

Zespół projektowy: Dr Michele GAZZOLA, Prof. Laure CLEMENT-WILZ, dr Vasiliki TRIGA, dr Fernando MENDEZ, dr Costas DJOUVAS, Antonis CHARAMBOULOS, prof.

Recenzenci:

Université catholique de Louvain (UCLouvain): Dr Louise-Amélie COUGNON Eötvös Loránd University (ELTE): Prof. dr Réka SOMSSICH

Administratorzy badań: Pierre HERIARD (* 25.06.1977 † 11.05.2022), Balazs MELLAR, Kristiina MILT

Pomoc w realizacji projektu, publikacji i komunikacji: Anna Dembek, Kinga OSTAŃSKA, Stéphanie DUPONT, Departament Tematyczny ds. Polityki Strukturalnej i Spójności, Parlament Europejski

WERSJE JĘZYKOWE

Oryginalny: PL

O WYDAWCY

Aby skontaktować się z Departamentem Tematycznym lub zapisać się na aktualne informacje na temat naszej pracy w komisji CULT, prosimy o kontakt na adres: Poldep-cohesion@ep.europa.eu

Rękopis ukończony we wrześniu 2022 r. © Unia Europejska, 2022 r.

Niniejszy dokument jest dostępny w internecie w skrócie z możliwością pobrania pełnego tekstu na stronie internetowej: <https://bit.ly/3TpqJ8e>

Niniejszy dokument jest dostępny w internecie pod adresem: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU\(2022\)699648](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU(2022)699648)

Więcej informacji na temat badań CULT prowadzonych przez Departament Tematyczny można znaleźć na stronie internetowej: <https://research4committees.blog/cult/>

Śledź nas na Twitterze: @PolicyCULT

Aby przytoczyć to badanie, należy użyć poniższego odniesienia:

Mendez, C, Gazzola, M, Clément-Wilz, L, Triga, V, Mendez, F, Djouvas, C, Charamboulos, A i Bachtler, J. 2022, Badania dla komisji CULT – podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej, Parlament Europejski, Departament Tematyczny ds. Polityki Strukturalnej i Spójności, Bruksela

W przypadku cytowań w tekście należy użyć następującego odniesienia:

Mendez, C, Gazzola, M, Clément-Wilz, L, Triga, V, Mendez, F, et al. (2022)

ZRZECZENIE SIĘ ODPOWIEDZIALNOŚCI

Za opinie wyrażone w niniejszym dokumencie odpowiadają wyłącznie autorzy i niekoniecznie reprezentują oficjalne stanowisko Parlamentu Europejskiego.

Powielanie i tłumaczenie w celach niekomercyjnych są autoryzowane, pod warunkiem, że źródło jest potwierdzone, a wydawca zostanie wcześniej powiadomiony i przesłany kopię. © Okładka obrazu użytego na licencji Adobe Stock

Spis treści

LISTA SKRÓTÓW.....	9
LISTA PUDEŁEK.....	10
LISTA LICZB.....	10
LISTA TABEL.....	11
STRESZCZENIE.....	12
Najważniejsze ustalenia.....	12
Rekomendacje.....	13
1 WPROWADZENIE.....	15
2 METODOLOGIA BADAŃ.....	16
3 RAMY PRAWNE.....	17
3.1 Wprowadzenie.....	17
3.2 Metodologia.....	17
3.3 Prawo pierwotne.....	18
3.4 Prawo wtórne.....	20
3.5 Orzecznictwo TSUE.....	26
3.6 Wnioski.....	31
4 SYSTEMY JĘZYKOWE I POLITYKA JĘZYKOWA STRON INTERNETOWYCH INSTYTUCJI, ORGANÓW I AGENCJI UE.....	32
4.1 Wprowadzenie.....	32
4.2 Metodologia.....	32
4.3 Systemy językowe w instytucjach, organach i agencjach UE.....	33
4.4 Używanie języków na stronach internetowych instytucji, organów i agencji UE.....	40
4.5 Wnioski.....	43
5 WIELOJĘZYCZNA TYPOLOGIA POTRZEB.....	44
5.1 Wprowadzenie.....	44
5.2 Metodologia.....	45
5.3 System komunikacji i publikacji stron internetowych.....	45
5.4 Komunikacja na stronie internetowej i system językowy regulaminu nr 1.....	48
5.5 Ograniczenie szarej strefy: Podjęcie merytoryczne.....	51
5.6 Wnioski.....	55
6. MAPOWANIE WIELOJĘZYCZNOŚCI NA STRONACH INTERNETOWYCH UE.....	56
6.1 Wprowadzenie.....	56
6.2 Metodologia.....	56
6.3 Indeks wielojęzyczny na stronach internetowych UE.....	60

6.4 Instytucje UE.....	61
6.5 Organy i agencje UE.....	69
6.6 Porównanie instytucji, organów i agencji UE.....	73
6.7 Wnioski.....	74
7. UMIEJĘTNOŚCI JĘZYKOWE EUROPEJCZYKÓW.....	76
7.1 Wprowadzenie.....	76
7.2 Metodologia.....	76
7.3 Wyniki.....	77
7.4 Profil językowy osób odwiedzających strony internetowe UE.....	84
7.5 Rola tłumaczenia maszynowego.....	85
7.6 Promowanie wielojęzyczności w systemie edukacji.....	87
7.7 Wnioski.....	89
8. WNIOSKI I ZALECENIA.....	90
REFERENCJE.....	96
ZAŁĄCZNIK 1: POLITYKA JĘZYKOWA INSTYTUCJI, ORGANÓW I AGENCJI UE ORAZ SYSTEM JĘZYKOWY AGENCJI.....	101
A1.1 Instytucje UE.....	101
A1.2 Organy UE.....	103
A1.3 Kompletna polityka językowa organów UE.....	104
A1.4 System językowy i polityka językowa agencji UE.....	111
ZAŁĄCZNIK 2: METODYKA ANALIZY STRON INTERNETOWYCH.....	134
A2.1 Metodologia gromadzenia i analizy danych.....	134
A2.2 Kryteria wyboru stron internetowych lub sekcji internetowych.....	138
A2.3 Indeks wielojęzyczności.....	139
A2.4 Sprawdzone strony internetowe agencji UE (lipiec 2021 r.).....	142
ZAŁĄCZNIK 3: ANALIZA WYWIADU.....	146
A3.1 Wprowadzenie.....	146
A3.2 Podejmowanie decyzji o tłumaczeniu pisemnym i ustnym.....	146
A3.3 Główne trendy w ciągu ostatnich 5 lat.....	150
A3.4 Rola technologii cyfrowych.....	152
A3.5 Przejrzystość i odpowiedzialność.....	154
ZAŁĄCZNIK 4: UMIEJĘTNOŚCI JĘZYKOWE MIESZKAŃCÓW EUROPY.....	155
ZAŁĄCZNIK 5: TŁUMACZENIE MASZYNOWE.....	161
A5.1 Co to jest tłumaczenie maszynowe?.....	161
A5.2 Dostawcy tłumaczeń maszynowych.....	162
Korzystanie z tłumaczenia maszynowego w instytucjach UE.....	163

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

LISTA SKRÓTÓW

ACER	European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators
AES	Adult Education Survey (Eurostat, 2016)
Cedefop	European Centre for the Development of Vocational Training
CEPOL	European Union Agency for Law Enforcement Training
Charter	Charter of Fundamental Rights of the European Union
CJEU	Court of Justice of the European Union
CoR	European Committee of the Regions
CULT Committee	European Parliament's Committee on Culture and Education
DGT	Directorate-General for Translation
EBA	European Banking Authority
ECA	European Court of Auditors
ECB	European Central Bank
ECHA	European Chemicals Agency
ECR	European Court Reports
EDA	European Defence Agency
EEA	European Environment Agency
EESC	European Economic and Social Committee
EFSA	European Food Safety Authority
EIB	European Investment Bank
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority
ELRC	European Language Resource Coordination
EMA	European Medicines Agency
ENISA	European Union Agency for Cybersecurity
EP	European Parliament
EUIPO	European Union Intellectual Property Office
eu-LISA	European Union Agency for the Operational Management of Large-Scale IT Systems
EU-OSHA	European Agency for Safety and Health at Work
Eurofound	European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions
Eurojust	European Union Agency for Criminal Justice Cooperation
Europol	European Union Agency for Law Enforcement Cooperation
FRA	European Union Agency for Fundamental Rights
MT	Machine Translation
NMT	Neural Machine Translation
OJ	Official Journal of the European Union
Regulation No 1	Council Regulation No 1 of 15 April 1958 determining the languages to be used by the
SRB	Single Resolution Board
Staff Regulations	Staff Regulations of Officials of the European Union
TEU	Treaty on European Union
TFEU	Treaty on the Functioning of the European Union

LISTA PUDEŁEK

Ramka 1: Przepisy prawne dotyczące wielojęzyczności w traktatach UE (TUE i TFUE).....	19
Ramka 2 Przepisy dotyczące wielojęzyczności w Karcie praw podstawowych UE.....	20
Ramka 3: Rozporządzenie nr 1 (wersja skonsolidowana z 2013 r.).....	22
Ramka 4 Trybunał Sprawiedliwości, Wielka izba, Komisja przeciwko Włochom.....	30
Ramka 5: Cztery logiczne kroki w kierunku wielojęzycznej typologii potrzeb.....	51
Ramka 6: Wielojęzyczna typologia potrzeb.....	52
Ramka 7: A2.3: Metryka wielojęzyczności.....	139

LISTA LICZB

Rysunek 1: Wielojęzyczny indeks klasyfikacji treści na stronach internetowych UE.....	60
Rysunek 2: Zgrupowany wielojęzyczny indeks klasyfikacji treści na stronach internetowych UE...	61
Rysunek 3: Indeks wielojęzyczny Parlamentu Europejskiego według treści (panel 1) i język (panel 2).....	62
Rysunek 4: Indeks wielojęzyczny Parlamentu Europejskiego według potrzeb (panel 1) i język (panel 2).....	62
Rysunek 5: Indeks wielojęzyczny Komisji Europejskiej według treści (panel 1) i język (panel 2)...	63
Rysunek 6: Indeks wielojęzyczny Komisji Europejskiej według potrzeb (panel 1) i język (panel 2).	64
Rysunek 7: Indeks wielojęzyczny Rady według treści (panel 1) i język (panel 2).....	65
Rysunek 8: Indeks wielojęzyczny Rady według potrzeb (panel 1) i język (panel 2).....	65
Rysunek 9: Indeks wielojęzyczny EBC według treści (panel 1) i język (panel 2).....	66
Rysunek 10: Indeks wielojęzyczny EBC według potrzeb (panel 1) i język (panel 2).....	66
Rysunek 11: Indeks wielojęzyczny TSUE według treści (panel 1) i język (panel 2).....	67
Rysunek 12: Indeks wielojęzyczny TSUE według potrzeb (panel 1) i język (panel 2).....	67
Rysunek 13: Indeks wielojęzyczny ETO według treści (panel 1) i język (panel 2).....	68
Rysunek 14: Indeks wielojęzyczny ETO według potrzeb (panel 1) i język (panel 2).....	68
Rysunek 15: Porównanie wyników „zawartość” i „potrzeby” instytucji UE.....	68
Rysunek 16: Indeks wielojęzyczny Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich według treści (panel 1) i język (panel 2).....	69
Rysunek 17: Indeks wielojęzyczny KR-u według treści (panel 1) i język (panel 2).....	70
Rysunek 18: Indeks wielojęzyczny EKES-u według treści (panel 1) i język (panel 2).....	70
Rysunek 19: Indeks wielojęzyczny EU-OSHA według treści (panel 1) i język (panel 2).....	71
Rysunek 20: Indeks wielojęzyczny EFSA według treści (panel 1) i język (panel 2).....	71
Rysunek 21: Indeks wielojęzyczny FRA według treści (panel 1) i języka (panel 2).....	72

Rysunek 22: Indeks wielojęzyczny ECHA według treści (panel 1) i język (panel 2).....	72
Rysunek 23: Porównanie średnich wyników wielojęzycznych podmiotów UE (niezgrupowanych i zgrupowanych).....	73

LISTA TABEL

Tabela 1: Ocena artykułów w rozporządzeniu nr 1.....	23
Tabela 2: Główne przepisy prawne dotyczące języków w regulaminie pracowniczym.....	25
Tabela 3: Przegląd serii i podserii Dz.U.....	45
Tabela 4: Komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna w regulaminie nr 1.....	49
Tabela 5: Korespondencja między treścią strony internetowej a potrzebami wielojęzycznymi.....	58
Tabela 6: Wolumen stron internetowych analizowanych według jednostki w kolejności malejącej.	59
Tabela 7: Umiejętności językowe mieszkańców Europy w wieku 25–64 lat, według języków.....	78
Tabela 8: Odsetek mieszkańców Europy w wieku 25–64 lat, którzy są uwzględniani językowo, według rodzaju polityki komunikacyjnej UE i podejścia do definicji włączenia językowego.....	80
Tabela A3.1: Lista wywiadów.....	146
Tabela A4.1: Odsetek mieszkańców Europy w wieku 25–64 lat, którzy są uwzględniani językowo, według rodzaju polityki komunikacyjnej UE, według podejścia do definicji włączenia językowego i według kraju.....	155
Tabela A4.2: Odsetek mieszkańców Europy w wieku 25–64 lat, którzy są językowo włączeni, w podziale na rodzaje polityki komunikacyjnej UE, podejście do definicji włączenia językowego i grupy wiekowej.....	157
Tabela A4.3: Odsetek mieszkańców Europy w wieku 25–64 lat, którzy są językowo włączeni, według rodzaju polityki komunikacyjnej UE, podejścia do definicji włączenia językowego i poziomu wykształcenia pomyślnie ukończonego.....	158
Tabela A4.4: Odsetek mieszkańców Europy w wieku 25–64 lat, którzy są językowo włączeni, według rodzaju polityki komunikacyjnej UE, podejścia do definicji integracji językowej i według zawodu.....	159
Tabela A5.1: Mocne i słabe strony różnych podejść do tłumaczenia maszynowego.....	162

STRESZCZENIE

W niniejszym badaniu ocenia się podejście UE do wielojęzyczności w polityce komunikacyjnej. Stosuje się podejście mieszane, w tym przegląd literatury, analizę prawną i polityczną, analizę ilościową stron internetowych UE, wywiady z ekspertami z UE oraz analizę danych z badań.

Najważniejsze ustalenia

Instytucje, organy i agencje UE formalnie wypełniają unijne zobowiązania dotyczące wielojęzyczności. Ułatwia to elastyczność w zakresie obowiązków regulacyjnych oraz brak kompleksowych ram zapewniających wspólne standardy dostosowane do ery cyfrowej, zwłaszcza w odniesieniu do stron internetowych UE.

Rozporządzenie nr 1 stanowi podstawę prawną zobowiązań UE w zakresie wielojęzyczności. Określono w nim zasady określające języki, które mają być stosowane przez instytucje, organy i agencje UE, a także zapewnia podmiotom UE elastyczność w decydowaniu, które języki mają być stosowane w konkretnych przypadkach, np. w dokumentach roboczych lub wewnętrznych spotkaniach z ekspertami. Wielojęzyczna komunikacja cyfrowa nie została do tej pory uwzględniona w rozporządzeniu nr 1 ani w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE). W związku z tym wiele treści publikowanych w internecie nie jest tłumaczone, ponieważ jest postrzegane jako produkt uboczny komunikacji wewnętrznej. Oznacza to, że publikowane dokumenty, które mogą mieć wpływ na obywateli, przedsiębiorstwa i państwa członkowskie, mogą nie zawsze być dostępne w ich języku.

W badaniu tym, opierając się na rozumowaniu prawnym, stwierdzono, **że obowiązki związane z wielojęzycznością powinny mieć zastosowanie do określonych rodzajów treści stron internetowych.** W tym celu proponuje się wielojęzyczną typologię potrzeb w celu wyjaśnienia rodzajów treści, które powinny być traktowane priorytetowo w przypadku tłumaczenia. Opiera się ona na klasyfikacji rankingowej: a) podstawowych dokumentów, które są prawnie zobowiązane do udostępniania lub przedkładania we wszystkich językach UE; dokumenty podstawowe, które powinny być dostępne we wszystkich językach urzędowych UE ze względu na ich merytoryczną treść i potencjalny wpływ na prawa i obowiązki obywateli, przedsiębiorstw i organów publicznych, np. wytyczne dotyczące pomocy państwa, unijne programy finansowania lub zaproszenia do składania ofert; oraz c) dokumenty drugorzędne, które stanowią niższy priorytet w zakresie wielojęzycznych potrzeb i dostępności, oraz w których można by wykorzystać tłumaczenie maszynowe w przypadku niedostępności zasobów na potrzeby tłumaczenia przez człowieka.

Badanie ujawnia znaczne różnice w dostępności wielojęzycznych treści, które powinny być dostępne we wszystkich językach urzędowych. Jest to wynik oceny wielojęzycznych wyników opartych na zastosowaniu wielojęzycznej typologii potrzeb na stronach internetowych instytucji UE. Strony internetowe Komisji Europejskiej i Europejskiego Banku Centralnego nie sprawdzają się dobrze w publikacji sekcji zawierających „głównie podstawowe” i „głównie podstawowe” treści, które powinny być dostępne we wszystkich językach UE. Natomiast działania stron internetowych Rady Europejskiej/Rady Unii Europejskiej, TSUE i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego są bardzo dobre. Parlament Europejski ma również stosunkowo wysoki wynik.

Innym ważnym wnioskiem jest **to, że systemy językowe instytucji, organów i agencji UE nie są wystarczająco przejrzyste i sformalizowane.** Reżimy czasami nie są określone lub często są niejasne. Podobnie większość instytucji i organów UE opublikowała politykę językową strony internetowej, ale większość agencji tego nie zrobiła. Jest to niezgodne z zaleceniami Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, w których wzywa się do jasnego określenia i opublikowania polityki dotyczącej używania języków urzędowych UE.

Szeroki zakres systemów językowych, praktyk i polityki językowej strony internetowej nie jest systematycznie monitorowany i weryfikowany przez UE. Jest to szkodliwe dla

przejrzystości i odpowiedzialności, a także utrudnia bardziej sformalizowane podejście do wielojęzycznej komunikacji ze wspólnymi standardami.

Zmienność w dostarczaniu wielojęzycznych treści na stronach internetowych UE i w ich obrębie oznacza, że ten kanał komunikacji nie zawsze odpowiada potrzebom wszystkich odbiorców docelowych. Analiza 13 stron internetowych UE o najbardziej wielojęzycznych treściach wykazała, że niektóre z nich dobrze sprawdziły się pod względem indeksu wielojęzycznego, który uwzględnia różne części treści strony internetowej, podczas gdy inne działały gorzej. Najwyższe wielojęzyczne oceny dotyczyły sześciu stron o wynikach znacznie powyżej średniej z 13 stron internetowych (Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Rada Unii Europejskiej/Rada Europejska (wspólna strona internetowa), Europejski Trybunał Obrachunkowy, Parlament Europejski, Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy oraz Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich). Drugi klaster stron internetowych ma średnie wyniki i obejmuje Komisję Europejską (najbliżej średniej ze stron internetowych UE) oraz Europejską Agencję Chemikaliów i Europejski Komitet Regionów (oba z niższymi wynikami). Ostatni klaster obejmuje cztery strony internetowe o niskiej dostępności wielojęzycznych treści (Europejski Bank Centralny, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności, Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej). Ponadto większość stron internetowych agencji UE (które oprócz powyższego oceniono w sposób jakościowy) nie publikuje treści we wszystkich językach urzędowych i jest w rzeczywistości jednojęzyczna w języku angielskim.

Alternatywny wielojęzyczny indeks, który analizuje jedynie całkowitą liczbę stron internetowych, bez uwzględnienia różnic w poszczególnych kategoriach treści, zwiększa wydajność dwóch stron internetowych w niewielkim stopniu (Parlament Europejski i Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej), ale zmniejsza wydajność większości stron internetowych, bardzo dramatycznie w niektórych przypadkach, takich jak Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich.

W przypadku gdy używany jest tylko język angielski, dostępność treści publikowanych w UE jest niska. Analiza badania dotyczącego edukacji dorosłych przeprowadzonego przez Eurostat (2016 r.) pokazuje, że około jedna trzecia mieszkańców UE w wieku od 25 do 64 lat mówi tylko językiem ojczystym (językami ojczystymi). W UE nie ma wspólnego języka używanego na bardzo dobrym poziomie (tj. jako native speaker lub jako język obcy na poziomie biegłym) przez większość ludności. Około 20 % dorosłych mieszkańców UE jest w stanie komunikować się na bardzo dobrym poziomie w języku niemieckim, a następnie w języku francuskim (około 16 %), włoskim (14 %) i angielskim (13 %). Jeżeli dokument jest publikowany tylko w języku angielskim, odsetek 13–45 % dorosłej populacji UE jest w stanie go zrozumieć (zakres w zależności od wskaźnika używanego do pomiaru biegłości językowej). Udział ten wzrasta do 43-65 % w trójjęzycznej polityce komunikacyjnej (z wykorzystaniem języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego). W pełni wielojęzyczna polityka komunikacyjna zapewnia dostęp do treści dla 97-99 % dorosłych mieszkańców UE.

Brak uwagi na znaczenie wielojęzyczności w polityce komunikacyjnej może potencjalnie podsycać postrzeganie UE jako odległej i oderwanej od obywateli, biorąc pod uwagę obecny podział umiejętności językowych wśród ludności. Systemy językowe UE są wynikiem aktu równowagi między różnymi interesami, w tym znacznymi ograniczeniami zasobów. Stanowi to wyzwanie polityczne i operacyjne dla instytucji UE. System wielojęzyczny, choć nie jest wolny od zasobów, jest najskuteczniejszą i dostępną polityką komunikacyjną, biorąc pod uwagę obecny podział umiejętności językowych wśród mieszkańców UE.

Rekomendacje

Na podstawie wyników tego badania proponuje się następujące zalecenia.

- **Zalecenie 1: Opracowanie wspólnych i przejrzystych ram i standardów komunikacji wielojęzycznej, w tym w sferze cyfrowej.** W przypadku braku politycznego apetytu na reformę rozporządzenia nr 1 Parlament Europejski mógłby propagować ustanowienie formalnych wspólnych ram i standardów w drodze porozumienia międzyinstytucjonalnego. Komunikacja w UE za pośrednictwem internetu powinna podlegać obowiązkowi wielojęzyczności nie tylko w odniesieniu do treści zdefiniowanych w niniejszym badaniu jako „podstawowe”, ale także w odniesieniu do treści „podstawowych”.
- **Zalecenie 2: Zinstytucjonalizowanie regularnego monitorowania zgodności z prawem, przejrzystości administracyjnej i wykorzystania zasobów w celu zapewnienia wielojęzycznej komunikacji za pośrednictwem sprawozdania okresowego.**
- **Zalecenie 3: Ustanowienie urzędnika ds. wielojęzyczności w celu przeglądu praktyk, systemów językowych i polityki językowej strony internetowej.** Urzędnik powinien być odpowiedzialny za okresowe sprawozdanie z monitorowania i odpowiadać przed Parlamentem Europejskim.
- **Zalecenie 4: Promowanie posługiwania się językami urzędowymi w komunikacji cyfrowej w celu poprawy dostępności i bliskości z obywatelami.**
- **Zalecenie 5: Zwiększenie środków budżetowych UE na wielojęzyczność.** Pomoże to przeciwdziałać cięciom usług tłumaczeń pisemnych i ustnych, które miały miejsce w ostatnich latach.

1 WPROWADZENIE

Unia Europejska (UE) jest zaangażowana w różnorodność językową i promowanie wielojęzyczności. Polityka komunikacyjna UE ma kluczowe znaczenie, ponieważ ma bezpośredni wpływ na stosunki między instytucjami UE, państwami członkowskimi i obywatelami. Wielojęzyczność pomaga przybliżyć UE obywatelom poprzez ułatwianie zrozumienia instytucji UE, poszanowanie różnorodności kulturowej oraz przyczynianie się do przejrzystości i rozliczalności. Promuje europejską sferę publiczną oraz ułatwia świadomość i dostęp do możliwości wynikających z integracji z UE.

Głównym celem niniejszego badania jest **ocena podejścia UE do wielojęzyczności w polityce komunikacyjnej oraz zaproponowanie zaleceń.** Cele szczegółowe to:

1. Ocena **zgodności z prawem i przejrzystości systemów językowych** instytucji, organów i agencji UE, a także ich **polityki językowej**.
2. Przeprowadzenie **analizy mapowania używania języków urzędowych UE** we wszystkich unijnych kanałach komunikacji, ze szczególnym uwzględnieniem stron internetowych.
3. Wyciągnięcie **wniosków i zaleceń politycznych** dla decydentów politycznych UE.

W tym badaniu poruszono cztery zestawy pytań badawczych:

1. **Zgodność:** Czy instytucje, organy i agencje UE są zgodne z rozporządzeniem nr 1 i ogólnie prawem językowym UE oraz jakie są implikacje dla ich polityki komunikacyjnej?
2. **Systemy językowe:** Jakie są cechy systemów językowych przyjętych i stosowanych w praktyce? Czy te systemy są przejrzyste i sformalizowane?
3. **Praktyki językowe:** Czy praktyki językowe w polityce językowej strony internetowej odpowiadają potrzebom odbiorców docelowych? W jaki sposób organizacje te mogłyby najlepiej dostosować się do obecnych kontekstów językowych?
4. **Implikacje polityczne:** Jakie zalecenia można sformułować dla decydentów politycznych UE?

Stosuje się podejście mieszane, w tym przegląd literatury, analizę prawną i polityczną, najnowocześniejsze metody eksploracji danych i techniki ilościowe do analizy wielojęzycznych atrybutów stron internetowych UE, wywiady z ekspertami ds. polityki UE na temat tłumaczeń pisemnych i ustnych oraz analizę danych ankietowych umiejętności językowych mieszkańców UE.

Badanie to jest skonstruowane w następujący sposób.

- W rozdziale 2 przedstawiono metodykę badań (szczegóły techniczne zob. załączniki).
- Rozdział 3 dokonuje przeglądu ram prawnych UE w zakresie komunikacji wielojęzycznej i dotyczy kwestii zgodności z prawem.
- Rozdział 4 analizuje systemy językowe i politykę językową stron internetowych instytucji, organów i agencji UE oraz ocenia ich przejrzystość.
- W rozdziale 5 dokonano przeglądu prawnego „szarego obszaru” komunikacji wielojęzycznej za pośrednictwem stron internetowych i opracowano wielojęzyczną typologię potrzeb.
- Rozdział 6 mapuje poziom wielojęzyczności na stronach internetowych UE poprzez obliczenie wskaźników wielojęzyczności w celu porównania wzorców różnorodności językowej.
- W rozdziale 7 przeanalizowano podział umiejętności językowych mieszkańców UE za pomocą danych z badań, aby ocenić, czy polityka komunikacyjna UE jest dostępna.
- Rozdział 8 zawiera wnioski i zalecenia.

2 METODOLOGIA BADAŃ

W badaniu zastosowano podejście mieszane do realizacji celów badawczych, w tym innowacyjne połączenie metod jakościowych i ilościowych.

Po pierwsze, przeprowadzono **przegląd literatury, analizę prawną i polityczną** w celu dokonania przeglądu wielojęzycznych ram regulacyjnych (rozdział 3), systemów językowych i polityki językowej strony internetowej (rozdział 4), w tym badań naukowych i politycznych oraz innych wyników istotnych dla badania, takich jak normy językowe/regulacje instytucji, organów i agencji UE. Zadanie to przyczyniło się również do opracowania „wielojęzycznej typologii potrzeb” (rozdział 5) oraz przeglądu tłumaczenia maszynowego oraz propozycji poprawy wielojęzyczności w systemie edukacji UE (rozdział 7).

Po drugie, **gromadzenie i analiza danych ilościowych** obejmowało wykorzystanie eksploracji danych i technik ilościowych do analizy wielojęzycznych atrybutów stron internetowych UE. Zespół zgromadził duży zbiór danych liczący ponad 1,5 mln stron internetowych na 13 stronach internetowych UE. W odniesieniu do analizy map stron internetowych (rozdział 6) atrybuty wielojęzyczne oceniono poprzez obliczenie „indeksu wielojęzycznego”, który został zastosowany do treści unijnych stron internetowych/sekcji internetowych oraz wielojęzycznej typologii potrzeb opracowanej w rozdziale 5.

Po trzecie, **analiza danych z ankiety** została wykorzystana do oceny stopnia, w jakim system językowy UE jest dostępny dla obywateli UE poprzez obliczenie odsetka ludności, która rozumie dokumenty UE w odniesieniu do różnych kombinacji języków używanych w systemach polityki komunikacyjnej UE, na podstawie badania Eurostatu dotyczącego edukacji dorosłych (rozdział 7).

Ponadto **przeprowadzono wywiady** z 12 urzędnikami UE zaangażowanymi w politykę językową i komunikacyjną w instytucjach, organach i agencjach UE. Skupiono się na wielojęzycznych zagadnieniach komunikacyjnych związanych z umiejętnościami tłumaczenia pisemnego/interpretacyjnego, rekrutacją, komunikacją, wykorzystaniem narzędzi cyfrowych i przejrzystością. Wywiady zostały uwzględnione w analizie systemów i praktyk językowych (rozdział 4). Podsumowanie rozmów znajduje się w załączniku 3.

Dalsze informacje na temat metod przedstawiono w każdym rozdziale, ze szczegółami technicznymi zawartymi w załącznikach na stronach internetowych UE (załącznik 2) oraz na temat umiejętności językowych rezydentów UE (załącznik 4).

3 RAMY PRAWNE

NAJWAŻNIEJSZE USTALENIA

- Przegląd tekstów prawnych, orzecznictwa TSUE i odpowiedniej literatury porusza kwestie dotyczące obecnego stosowania zasad związanych z przepisami dotyczącymi wielojęzyczności, definicji „doktryny konkretnych przypadków”, przejrzystości, rekrutacji urzędników i pracowników kontraktowych oraz pojęcia (oficjalnej) publikacji.
- Rozporządzenie nr 1 jest podstawą równości językowej i ograniczeń językowych dla instytucji UE. Określono w nim obowiązki dotyczące wielojęzyczności w odniesieniu do bezpośredniej komunikacji między instytucjami a obywatelami, publikacje i ogólne zasady prawne oraz określono warunek instytucjonalnej autonomii językowej.
- Rozporządzenie nr 1 ustanawia ogólny system językowy mający zastosowanie do organów i agencji, chyba że rozporządzenie ustanawiające wyraźnie stanowi inaczej.
- Wykładnia tekstowa i teleologiczna rozporządzenia nr 1 pokazuje, że jego głównym celem jest promowanie zrozumienia poprzez wielojęzyczność, a tym samym włączenia językowego odbiorców, podczas gdy wyjątkiem jest wybór, który z języków ma być używany wyłącznie w „szczególnych przypadkach”.
- Komunikacja na stronie internetowej i wielojęzyczność nie zostały do tej pory uwzględnione w pozytywnym prawie ani przez TSUE. TSUE dostosował jednak obowiązujące prawo UE do nowej rzeczywistości komunikacji na stronie internetowej, gdy prawo do sądu musi być chronione.

3.1 Wprowadzenie

W niniejszym rozdziale dokonano przeglądu **ram prawnych dla wielojęzycznej komunikacji UE, a w szczególności w odniesieniu do komunikacji na stronach internetowych**. Rozróżniamy między: prawo pierwotne, które obejmuje traktaty i Kartę praw podstawowych; oraz prawo wtórne w rozumieniu rozporządzenia nr 1 w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, statutu TSUE, regulaminu wewnętrznego Trybunału Sprawiedliwości i regulaminu wewnętrznego Sądu oraz regulaminu pracowniczego urzędników UE (zwanego dalej „regulaminem pracowniczym”). Chociaż głównym źródłem prawa UE dotyczącego wielojęzyczności mającym zastosowanie do polityki komunikacyjnej instytucji, organów i agencji UE jest rozporządzenie nr 1, a jego wykładnia dokonana przez TSUE, TSUE do tej pory nie zajmował się komunikacją na stronie internetowej.

3.2 Metodologia

Niniejszy rozdział opiera się na źródłach prawnych (prawo pierwotne i wtórne, orzecznictwo TSUE) oraz literaturze prawniczej w celu zapewnienia uporządkowanego przeglądu ram prawnych dla komunikacji wielojęzycznej oraz lepszego zrozumienia jego zastosowania w komunikacji na stronie internetowej. Zapewniona jest również interpretacja prawna oparta na obecnym pozytywnym prawie, zwłaszcza gdy kontekst prawny nie jest stabilny lub jasny, lub gdy występują luki.

3.3 Prawo pierwotne

Prawo pierwotne obejmuje zarówno Traktaty – Traktat o Unii Europejskiej (TUE) i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) – jak i Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej (zwaną dalej „kartą”).

• Cele Unii Europejskiej

Artykuł 3 TUE: „[Unia] szanuje swoją bogatą różnorodność kulturową i językową oraz zapewnia ochronę i wzmocnienie europejskiego dziedzictwa kulturowego”.

Artykuł 165 ust. 1 TFUE: „Unia przyczynia się do rozwoju edukacji wysokiej jakości poprzez zachęcanie do współpracy między państwami członkowskimi oraz, w razie potrzeby, poprzez wspieranie i uzupełnianie ich działań, przy pełnym poszanowaniu odpowiedzialności państw członkowskich za treść nauczania i organizację systemów edukacji oraz ich różnorodność kulturową i językową”.

Artykuł 165 ust. 2 TFUE: „Działanie Unii ma na celu [...] rozwijanie europejskiego wymiaru edukacji, w szczególności poprzez nauczanie i rozpowszechnianie języków państw członkowskich”.

• Jednakowa autentyczność tekstów i wykaz języków Traktatu

Art. 55 ust. 1 TUE: „Niniejszy Traktat, sporządzony w jednym oryginale w języku angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim i włoskim, przy czym teksty w każdym z tych języków są na równi autentyczne, składa się w archiwach Rządu Republiki Włoskiej, który przekaże uwierzytelniony odpis każdemu z rządów pozostałych państw-sygnatariuszy”.

Artykuł 358 TFUE: „Przepisy art. 55 [TUE] stosuje się do niniejszego Traktatu”.

Art. 55 ust. 2 TUE: „Niniejszy Traktat może być również tłumaczony na wszelkie inne języki określone przez Państwa Członkowskie wśród tych, które zgodnie z ich porządkiem konstytucyjnym mają status urzędowy na całym lub części ich terytorium. Poświadczona kopia takich tłumaczeń jest dostarczana przez zainteresowane Państwa Członkowskie i składana w archiwach Rady.”

Deklaracja nr 16 dotycząca art. 55 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej: „Konferencja uważa, że możliwość tłumaczenia Traktatów na języki wymienione w art. 55 ust. 2 przyczynia się do realizacji celu, jakim jest poszanowanie bogatej różnorodności kulturowej i językowej Unii, jak określono w art. 3 ust. 3 akapit czwarty. W tym kontekście Konferencja potwierdza przywiązanie Unii do różnorodności kulturowej Europy i szczególną uwagę, jaką będzie nadal zwracać na te i inne języki.

Konferencja zaleca, aby państwa członkowskie, które chcą skorzystać z możliwości przewidzianej w art. 55 ust. 2, poinformowały Radę, w terminie sześciu miesięcy od daty podpisania Traktatu z Lizbony, o języku lub językach, na które będą dokonywane tłumaczenia Traktatów”.

• Prawa obywateli UE

Artykuł 20 ust. 2 lit. d) TFUE: „[Obywatele Unii] mają] prawo do składania petycji do Parlamentu Europejskiego, do zwrócenia się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich oraz do zwracania się do instytucji i organów doradczych Unii w dowolnym z języków Traktatu oraz do uzyskania odpowiedzi w tym samym języku.”

Artykuł 24 TFUE: „Każdy obywatel Unii może zwrócić się do którejkolwiek z instytucji lub organów, o których mowa w niniejszym artykule lub w art. 13 Traktatu o Unii Europejskiej, w jednym z języków wymienionych w art. 55 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej i uzyskać odpowiedź w tym samym języku.”

• Uzgodnienia językowe w prawie wtórnym

Artykuł 342 TFUE: „Zasady dotyczące języków instytucji Unii, bez uszczerbku dla postanowień zawartych w Statucie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, są określane przez Radę, stanowiącą jednomyślnie w drodze rozporządzeń.”

Artykuł 118 TFUE: „Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą, ustanawia w drodze rozporządzeń uzgodnienia językowe dotyczące europejskich praw własności intelektualnej. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.”

Artykuł 207 ust. 4 TFUE „Rada stanowi również jednomyślnie o negocjowaniu i zawieraniu umów: a) w dziedzinie handlu usługami kulturalnymi i audiowizualnymi, w przypadku gdy umowy te mogą zaszkodzić różnorodności kulturowej i językowej Unii”

Źródło: własne opracowanie

Ramka 1: Przepisy prawne dotyczące wielojęzyczności w traktatach UE (TUE i TFUE)

Przepisy prawa pierwotnego dotyczące wielojęzyczności są bardzo zróżnicowane. Art. 55 ust. 1 TUE wymienia 24 języki, w których TUE jest sporządzany i jest autentyczny. Art. 55 ust. 2 i deklaracja nr 16 przewidują możliwość tłumaczenia Traktatu na dodatkowe języki. Zgodnie z art. 358 TFUE TFUE jest autentyczny w tych samych językach co TUE, co ma te same konsekwencje. Art. 165 ust. 2 wskazuje na znaczenie nauczania i rozpowszechniania języków państw członkowskich. Artykuł 342 TFUE stanowi podstawę prawną dla Rady do przyjęcia instytucjonalnego systemu językowego UE. Przepisy dotyczące obywatelstwa UE dają obywatelom UE bezwarunkowe prawa, takie jak prawo do składania petycji do Parlamentu Europejskiego i ubiegania się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w dowolnym języku Traktatu. Jeśli chodzi o prawo obywateli do komunikowania się z UE, art. 24 TFUE (i podobnie art. 41 ust. 4 Karty) stanowi, że mogą oni „pisać” wyłącznie instytucjom UE, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów. Zakres stosowania art. 20 TFUE jest szerszy niż art. 24 TFUE: obywatele mogą „adresować”, co oznacza zarówno komunikację pisemną, jak i ustną, dowolną instytucję i organy doradcze, w tym agencje.

Cel, jakim jest poszanowanie bogatej różnorodności kulturowej i językowej UE (art. 3 TUE) został powtórzony w art. 22 Karty. **Poszanowanie różnorodności językowej, o której mowa w akcie wtórnym, oznacza, że UE nie narusza istniejącej różnorodności językowej przy wdrażaniu polityki oraz że promowanie wielojęzyczności jest jedną z polityk UE** (art. 167 ust. 1 TFUE). W związku z tym niniejszy artykuł nie tworzy żadnego obowiązku prawnego, lecz podobnie jak każdy cel Traktatów, niniejszy artykuł może pomóc w interpretacji celu innych postanowień.

Zasada niedyskryminacji ze względu na język (lub zasada równości językowej) jest również chroniona przez art. 21 karty, który ma zastosowanie tylko wtedy, gdy prawo Unii ma zastosowanie. Zakres stosowania Karty stanowi zakres stosowania prawa Unii (wyrok TSUE Åklagaren z 2013 r., pkt 21)¹. Oznacza to, że instytucje i organy UE nie mogą naruszać tego artykułu podczas wykonywania uprawnień przyznanych na mocy Traktatów. Zgodnie z **prawem do dobrej administracji** „każda osoba może pisać do instytucji Unii w jednym z języków traktatów i musi mieć odpowiedź w tym samym języku” (art. 41 ust. 4 Karty).

- Niedyskryminacji

Artykuł 21 ust. 1: „Każda dyskryminacja ze względu na jakiegokolwiek powody, takie jak [...] język, jest zakazana”.

- Różnorodność kulturowa, religijna i językowa

Artykuł 22: Unia szanuje różnorodność kulturową, religijną i językową.

- Prawo do dobrej administracji

Artykuł 41 ust. 4: „Każda osoba może pisać do instytucji Unii w jednym z języków traktatów i musi mieć odpowiedź w tym samym języku”.

Źródło: własne opracowanie

Ramka 2 Przepisy dotyczące wielojęzyczności w Karcie praw podstawowych UE

3.4 Prawo wtórne

W prawie wtórnym Rada uregulowała system językowy instytucji UE w „rozporządzenie nr 1 w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej” i wprowadziła odstępstwo dotyczące TSUE. System językowy instytucji i organów UE zależy również od rozporządzenia ustanawiającego regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych

¹ Wyrok TS w sprawie Åklagaren, C 617/10 [2013]. Dostępne na stronie: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9E6804D1FA607C57315C3FC586503F57?text=&docid=134202&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=7116443>

pracowników Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (zwanego dalej regulaminem pracowniczym)².

3.4.1 Regulamin nr 1

Rozporządzenie nr 1³, uchwalone w 1958 r. na podstawie dawnego art. 217 TEWG (obecnie 342 TFUE), było powieleniem międzyrządowej decyzji przyjętej w dniu 24 lipca 1952 r. po wejściu w życie Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali. Rozporządzenie nr 1 zostało zmienione w kontekście przystąpienia w latach 1972, 1979, 1985, 1994, 2003, 2005 i 2013. Rozporządzenie to zostało również zmienione rozporządzeniem⁴ 920/2005 w celu nadania językowi irlandzkiemu tego samego statusu (z derogacją) co języki urzędowe innych państw członkowskich.

Rozporządzenie nr 1 jest podstawą równości językowej i ograniczeń językowych dla każdej z instytucji UE, przewidując to, co można nazwać konstytucją wielojęzyczności UE. Formalnie jest to akt, który Rada może jednogłośnie zmienić. Jest to zwięzłe rozporządzenie obejmujące zaledwie osiem artykułów (ramka 3). Rozporządzenie nie zawiera wstępnej prezentacji celów i znaczenia tekstu. Nigdy nie było przedmiotem globalnego przeglądu/reformy, aby rozważyć ewolucję kontekstu i potrzeb obywateli.

-
- 2 Rozporządzenie nr 31 (EWG), 11 (EWEA) ustanawiające regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych pracowników Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz.U. P 045 z 14.6.1962, s. 1385). Tekst skonsolidowany dostępny pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A01962R0031-20220101>
 - 3 Rozporządzenie nr 1 w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (Dz.U. P 17 z 6.10.1958, s. 385). Tekst skonsolidowany dostępny pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A01958R0001-20130701>
 - 4 Rozporządzenie Rady nr 920/2005 z dnia 13 czerwca 2005 r. (Dz.U. L 156 z 18.06.2005, str. 3). Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32005R0920>

Rozporządzenie nr 1 w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej

RADY EUROPEJSKIEJ WSPÓLNOTY GOSPODARCZEJ,

Uwzględniając art. 217 Traktatu, który stanowi, że zasady dotyczące języków instytucji Wspólnoty, bez uszczerbku dla przepisów zawartych w regulaminie wewnętrznym Trybunału Sprawiedliwości, są określane przez Radę, stanowiącą jednomyślnie;

Każdy z czterech języków, w których sporządzono Traktat, jest uznawany za język urzędowy w jednym lub kilku Państwach Członkowskich Wspólnoty;

PRZYJĘŁA NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1: Językami urzędowymi i językami roboczymi instytucji Unii są: bułgarski, chorwacki, czeski, duński, angielski, estoński, fiński, francuski, grecki, hiszpański, irlandzki, litewski, łotewski, maltański, polski, portugalski, rumuński, słowacki, słoweński, szwedzki i węgierski.

Artykuł 2: Dokumenty, które Państwo Członkowskie lub osoba podlegająca jurysdykcji Państwa Członkowskiego przesyła instytucjom Wspólnoty, mogą być sporządzone w jednym z języków urzędowych wybranych przez nadawcę. Odpowiedź jest sporządzana w tym samym języku.

Artykuł 3: Dokumenty, które instytucja Wspólnoty wysyła państwu członkowskiemu lub osobie podlegającej jurysdykcji Państwa Członkowskiego, sporządza się w języku tego państwa.

Artykuł 4: Przepisy i inne dokumenty o zasięgu ogólnym sporządzane są w językach urzędowych.

Artykuł 5: Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej jest publikowany w językach urzędowych.

Artykuł 6: Instytucje Wspólnoty mogą określić w swoim regulaminie wewnętrznym, który z języków ma być stosowany w szczególnych przypadkach.

Artykuł 7: Języki stosowane w postępowaniu przed Trybunałem Sprawiedliwości są określone w jego regulaminie wewnętrznym.

Artykuł 8: Jeżeli państwo członkowskie posiada więcej niż jeden język urzędowy, język, który ma być użyty, na wniosek tego państwa podlega ogólnym przepisom prawa tego państwa.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Źródło: Regulamin nr 1

Ramka 3: Rozporządzenie nr 1 (wersja skonsolidowana z 2013 r.)

W tabeli 1 przedstawiono najważniejsze zasady określone w każdym artykule, istotne kwestie prawne i przedstawiono odniesienia do odpowiednich rozdziałów i sekcji niniejszego badania zawierających dalszą analizę.

Tabela 1: Ocena artykułów w rozporządzeniu nr 1

Artykuły na temat:	Kluczowa reguła	Wstępna ocena	Odniesienie krzyżowe
Artykuł 1	Formalny równy status 24 oficjalnych bodźców Unii Odniesienie do „języków roboczych” i „języków urzędowych”	<ul style="list-style-type: none"> • 24 języki urzędowe są takie same jak 24 języki Traktatu określone w art. 55 ust. 1 TUE (van der Jeught, 2021) • Wyróżnienie „nie bardzo pomocne” (van der Jeught, 2021); Brak definicji języka urzędowego i języka roboczego 	Dyskusja na temat tego rozróżnienia i języka roboczego w rozdziale 5
Artykuły 2 i 3	Bezpośrednia komunikacja z państwami członkowskimi i ich obywatelami w ich języku urzędowym	<ul style="list-style-type: none"> • Prawa obywatelskie określone w art. 24 ust. 4 TFUE • Brak „ogólnej zasady prawa Unii, która przyznaje każdemu obywatelowi prawo do posiadania w każdych okolicznościach wersji wszystkiego, co mogłoby wpłynąć na jego interesy, sporządzonej w jego języku” (TSUE, C.Kik, C-361/01 P [2003] par. 82⁵) • Do skarżącego należy zwrócenie się o tłumaczenie, jeżeli nie rozumie odpowiedzi udzielonej przez Komisję na jego skargę (C-741/18 P – OPS Újpest przeciwko Komisji, pkt 16)⁶ 	3.4 Orzecznictwo Dyskusja w rozdziale 5
Artykuł 4	Regulaminy i inne dokumenty o zasięgu ogólnym sporządzane są we wszystkich językach urzędowych.	<ul style="list-style-type: none"> • Irlandzkie odstępstwo wygasło w dniu 1 stycznia 2022 r.⁷ • Maltańskie odstępstwo wygasło w dniu 1 maja 2007 r.⁸ • Decyzja indywidualna niekoniecznie musi być sporządzana we wszystkich językach urzędowych, nawet jeśli może mieć wpływ na prawa obywatela Unii innego niż 	3.4 Orzecznictwo Dyskusja w rozdziale 5

5 Wyrok TSWE w sprawie Kik przeciwko OHIM, C-361/01 P [2003], pkt 82. Dostępne na stronie: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=48555&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1562893>

6 TSUE, postanowienie OPS Újpest przeciwko Komisji, C-741/18 [2019]. Dostępne na stronie: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=223918&doclang=EN>

7 Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2015/2264 przedłużające i wycofujące tymczasowe środki stanowiące odstępstwo od rozporządzenia nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej oraz rozporządzenia nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej wprowadzonego rozporządzeniem (WE) nr 920/2005 (Dz.U. L 322 z 8.12.2015, s. 1). Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32015R2264>

8 Rozporządzenie Rady (WE) nr 930/2004 z dnia 1 maja 2004 r. w sprawie tymczasowych środków odstępstw odnoszących się do opracowywania w języku maltańskim aktów instytucji Unii Europejskiej (Dz.U. L 169 z 1.5.2004, s. 1). Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32004R0930>

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

		<p>adresat, na przykład konkurencyjnego podmiotu gospodarczego (TSUE, C.Kik, C-361/01 P [2003], pkt 85)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niejasny status prawa miękkiego 	
Artykuł 5	Publikacja Dz.U. w językach urzędowych	<ul style="list-style-type: none"> • Dawne odstępstwa irlandzkie i maltańskie: Zob. powyżej, art. 4. • Niejasny status prawa miękkiego i rozróżnienie między częścią L i C • Publikacja na stronie internetowej równoznaczna z publikacją w dzienniku urzędowym (TSUE, PPG, C-625/11 P [2013] pkt 32) 	3.4 Orzecznictwo Dyskusja w rozdziale 5
Artykuł 6	Możliwość określenia przez instytucje UE w szczególnych przypadkach przewidzianych w ich regulaminie wewnętrznym, który z języków ma być używany	<ul style="list-style-type: none"> • Zgodne z prawem systemu ograniczonego języka • Tak zwana „doktryna przypadków szczególnych” (van der Jeught, 2021) • Podstawa prawna autonomii językowej instytucji UE • Pytanie o granice tej autonomii 	3.4 Orzecznictwo Dyskusja w rozdziale 5
Artykuł 7	Przepisy stanowiące odstępstwo dla TSUE	<ul style="list-style-type: none"> • Statut TSUE • Regulamin wewnętrzny Trybunału Sprawiedliwości • Regulamin postępowania przed Sądem 	Ramka 4 poniżej
Artykuł 8	Autonomia instytucjonalna państw członkowskich w zakresie wyboru języka urzędowego Obowiązkowe i bezpośrednie stosowanie rozporządzenia		

Artykuł 6 wydaje się być kontrydiktorem dla art. 1–5. Można uznać, że przestrzeganie obowiązku wielojęzyczności jest regułą i możliwością użycia jednego lub kilku języków jako wyjątku (Clément-Wilz, 2022b). Ponadto można by zwrócić uwagę na wykładnię funkcjonalną (lub teleologiczną) opartą na celach UE, o których mowa w art. 3 TUE, aby uwzględnić różnorodność językową i potrzeby obywateli. Zakres stosowania rozporządzenia nr 1 jest formalnie ograniczony do instytucji UE. Jednak ze względu na konstytucyjne znaczenie rozporządzenia nr 1 i jego przyjęcie przed utworzeniem zdecentralizowanych agencji wszystkie zasady powinny mieć zastosowanie do organów i agencji UE, jak stwierdzono w orzecznictwie i w najbardziej autorytatywnych literaturze prawniczej. Sąd stwierdził, że uprawnienie przyznane na mocy art. 6 ma zastosowanie do organów UE (TSUE, GC, Italia przeciwko EKES-owi, 2011, pkt 42).⁹ Rozporządzenie nr 1 ustanawia bowiem ogólny system językowy i tylko wtedy, gdy rozporządzenie ustanawiające organ lub agencję przewiduje szczególny system językowy, wyraźnie odbiegający od zasad rozporządzenia nr 1, ten ostatni nie miałby zastosowania (Chiti, 2008, van der Jeught, 2021). Innymi słowy, to właśnie „zgodność rozporządzenia wzmacnia i rozszerza jego ogólny zakres” (Gozzi, 2004). W

⁹ TSUE, wyrok w sprawie Włochy przeciwko EKES-owi, T-117/08 [2011]. Dostępne na stronie: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=81894&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1270101>

każdym razie postanowienia traktatowe dotyczące używania języka podczas komunikacji z obywatelami mają zastosowanie również do organów doradczych UE i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich (zob. powyżej, podrozdział 3.3).

3.4.2 Ustalenia językowe postępowania przed TSUE¹⁰

Zgodnie z oświadczeniami wstępnymi i art. 7 rozporządzenia nr 1 TSUE (składający się z Trybunału Sprawiedliwości i Sądu) korzysta ze statutu stanowiącego odstępstwo. Jak wyjaśniono w rozdziale 4, dla każdego postępowania przed TSUE określa się język postępowania. Język postępowania jest jednym z 24 języków urzędowych. W postępowaniu o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym język ten jest zawsze językiem używanym przez sąd krajowy, który wystąpił z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym. W postępowaniach bezpośrednich wnioskodawcy mogą wybrać język postępowania. Nie są oni związani własnym narodem ani ich prawnikiem. Jednakże w przypadku gdy pozwanym jest państwo członkowskie, językiem postępowania jest język lub jeden z języków tego państwa. Po ustaleniu języka postępowania należy go używać w trakcie całego postępowania, zarówno w ramach procedury pisemnej, jak i ustnej. Wybór języka, który ma być użyty, jest wiążący nie tylko dla stron, ale także dla osób trzecich, którym można zezwolić na dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta, z wyjątkiem państw członkowskich, które na mocy art. 38 ust. 4 mogą posługiwać się własnym językiem (zob. poniżej rozdział 4 sekcja 4.3.4).

3.4.3 Regulamin pracowniczy urzędników Unii Europejskiej

Przepisy dotyczące wielojęzyczności są również zawarte w regulaminie pracowniczym pod względem zasad dotyczących niedyskryminacji, umiejętności językowych i specyfikacji znajomości języków wymaganych w ogłoszeniach o naborze ze względu na szczególny charakter stanowisk, które mają zostać obsadzone. W tabeli 2 przedstawiono kluczowe przepisy każdego odpowiedniego artykułu i przedstawiono odniesienia do innych przepisów i orzecznictwa.

Tabela 2: Główne przepisy prawne dotyczące języków w regulaminie pracowniczym¹¹

Artykuły na temat:	Kluczowe przepisy	Uwagi i odniesienie krzyżowe
Art. 1 lit. d), ust. 1	„Zabroniona jest wszelka dyskryminacja ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub inne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.”	Zob. orzecznictwo w pkt 3.4.2
Art. 1 lit. d), ust. 6	„Przy poszanowaniu zasady niedyskryminacji i zasady proporcjonalności wszelkie ograniczenia ich stosowania muszą być uzasadnione obiektywnymi i racjonalnymi powodami oraz muszą być ukierunkowane na uzasadnione cele leżące w interesie ogólnym w ramach	Zob. orzecznictwo w pkt 3.4.2

10 Statut TSUE, Dz.U. C 202 z 7.6.2016, s. 210–229. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A12016E%2FPRO%2F03>; Regulamin wewnętrzny Trybunału Sprawiedliwości, Dz.U. L 265 z 29.9.2012, s. 1–42. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32012Q0929%2801%29>; Regulamin wewnętrzny Sądu, Dz.U. L 105 z 23.4.2015, s. 1–66. Dostępne na stronie: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.105.01.0001.01.ENG

11 Rozporządzenie nr 31 (EWG), 11 (EWEA) ustanawiające regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych pracowników Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz.U. P 045 z 14.6.1962, s. 1385). Tekst skonsolidowany dostępny pod adresem: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A01962R0031-20140501>

	polityki kadrowej. [...]”	
Art. 28 lit. f)	„Urzędnik może zostać mianowany tylko pod warunkiem, że [...] przedstawi dowody na dogłębną znajomość jednego z języków Unii i zadowalającą znajomość innego języka Unii w zakresie niezbędnym do wykonywania jego obowiązków.”	Te same przepisy dotyczące pracowników zatrudnionych na czas określony (art. 12 ust. 2 lit. e)) i pracowników kontraktowych (art. 82 ust. 2 lit. e))
Załącznik III (Konkursy), art. 1 ust. 1 lit. f)	„Zawiadomienie o konkursie [...] określa: [...] w stosownych przypadkach znajomość języków wymagana ze względu na szczególny charakter stanowisk, które mają zostać obsadzone.”;	Zob. orzecznictwo w pkt 3.4.2.
Źródło: Własne opracowanie		

3.5 Orzecznictwo TSUE

W odniesieniu do orzecznictwa TSUE może pojawić się szereg kwestii prawnych dotyczących polityki komunikacyjnej instytucji UE, w tym stosowania zasad związanych z wielojęzycznością, definicji „doktryny konkretnych przypadków”, przejrzystości oraz rekrutacji urzędników i pracowników kontraktowych.

3.5.1 Zasady prawa UE i wielojęzyczność

W postępowaniu głównym TSUE stwierdził, że „zasada **pewności prawa** wymaga, aby ustawodawstwo wspólnotowe umożliwiło zainteresowanym zapoznanie się z dokładnym zakresem obowiązków, które nakłada na nie, co może być zagwarantowane jedynie poprzez prawidłową publikację tych przepisów w języku urzędowym tych, do których ma zastosowanie” (wyrok Trybunału Sprawiedliwości, Skoma-Lux, C-161/06, 2007, pkt 38¹²). Wykazano, że wielojęzyczność jest następstwem innych zasad prawa UE, takich jak **bezpośredni skutek, prymat i skuteczność prawa UE** (Ziller, 2018).

Jednolite stosowanie prawa Unii opiera się również na wielojęzyczności, ponieważ wszystkie wersje językowe aktu Unii należy co do zasady uznać za mające taką samą wartość (wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Srl CILFIT i Lanificio di Gavardo SpA, 1982 r. i wyrok TSUE, Belgia/Komisja, 2018 r.).¹³

Trybunał podkreślił również, że: „[ja] ma szczególne znaczenie dla **przejrzystości i legitymacji demokratycznej** działań podejmowanych przez Unię Europejską [...], które zakładają, że debata i głosowanie parlamentarne opierają się na tekście, który został udostępniony posłom w odpowiednim czasie i został przetłumaczony na wszystkie języki urzędowe UE” (wyrok TSUE Francja przeciwko PE, 2018 r., pkt 57).¹⁴ W związku z tym przejrzystość procesu politycznego jest ściśle związana z kwestią wielojęzyczności. Jest on również zgodny z art. 1 TUE, który stanowi, że

12 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Skoma-Lux, C-161/06 [2007]. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:62006CJ0161>

13 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Srl CILFIT i Lanificio di Gavardo SpA, C-283/81 [1982]. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61981CJ0283> ; Wyrok TSUE w sprawie Belgia przeciwko Komisji, C-16/16 P [2018]. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62016CJ0016>

14 TSUE, Francja przeciwko Parlamentowi Europejskiemu, C-73/17 [2018]. Dostępne na stronie: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-73/17>

„w procesie tworzenia coraz ściślejszego związku między narodami Europy [...] decyzje podejmowane są w sposób jak najbardziej otwarty i możliwie najbliższy obywatelowi”.

Pomimo znaczenia wielojęzyczności dla pewności i skuteczności prawa Unii Trybunał **odrzuca istnienie ogólnej zasady prawa wspólnotowego/unijnego, która przyznaje każdemu obywatelowi prawo do posiadania we wszystkich okolicznościach wersji wszystkiego, co mogłoby mieć wpływ na jego interesy (wyrok Trybunału w sprawie Kik przeciwko OHIM, 2003, pkt 82).**¹⁵

Wreszcie, w pewnych okolicznościach TSUE uważa, że publikacja na oficjalnych stronach internetowych jest równoznaczna z publikacją w Dz.U.. Na przykład, jeśli chodzi o dyrektywę 97/33 w sprawie wzajemnych połączeń w telekomunikacji, Trybunał stwierdził, że tekst ten „nie daje wskazówek co do sposobu publikacji informacji przewidzianych dla zdefiniowanych informacji [...]. W tych okolicznościach w sektorze nowoczesnej telekomunikacji publikacja za pośrednictwem internetu może być uznana za odpowiednią [...]” (wyrok TS w sprawie Komisja przeciwko Belgii, 2002 r., pkt 44).¹⁶

Ponadto, jeżeli data publikacji stanowi początek terminu wyznaczonego na wniesienie przeciwko niemu skargi, Trybunał stwierdził, że zasada, zgodnie z którą **termin do wniesienia skargi na akt wydany przez instytucję biegnie „od publikacji tego aktu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej”** może odnosić się do zaskarżenia aktu do publikacji aktów w ogólności. **Zdaniem TSUE „odniesienie do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej może być zatem wyjaśnione prostym faktem, że publikacja w Dzienniku Urzędowym była jedyną przewidywalną formą publikacji w chwili przyjęcia regulaminu wewnętrznego”.** W związku z tym „nie można wykluczyć, że [ten termin] ma zastosowanie do środka publikowanego wyłącznie w internecie, takiego jak zaskarżona decyzja” (wyrok Trybunału Sprawiedliwości PPG i SNF przeciwko ECHA z 2013 r., pkt 31).¹⁷ W sprawie Bilbaína de Alquitranes i o. przeciwko ECHA Sąd orzekł, że decyzje ECHA, w sprawie identyfikacji niektórych substancji są decyzjami, które mają wywoływać skutki prawne w odniesieniu do kategorii osób postrzeganych w sposób ogólny i abstrakcyjny. Decyzje te nigdy nie są publikowane w Dz.U., lecz na stronie internetowej ECHA (wyrok Rady w sprawie Bilbaína de Alquitranes i o. przeciwko ECHA, 2013, pkt 31).¹⁸ W związku z tym **TSUE dostosowuje mające zastosowanie prawo Unii do nowej rzeczywistości komunikacji na stronie internetowej, gdy prawo do sądu musi być chronione.**

3.5.2 Orzecznictwo dotyczące systemu językowego i doktryna przypadków szczególnych

W pierwszej sprawie Kik Trybunał orzekł, że „system językowy organu takiego jak [Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego] jest wynikiem trudnego procesu mającego na celu osiągnięcie niezbędnej równowagi między interesami podmiotów gospodarczych a interesem publicznym w zakresie kosztów postępowania, ale także między interesami wnioskodawców ubiegających się o wspólnotowe znaki towarowe a interesami innych podmiotów gospodarczych w zakresie dostępu do tłumaczeń dokumentów, które przyznają prawa, lub postępowania z udziałem więcej niż jednego podmiotu gospodarczego, takie jak postępowanie w sprawie sprzeciwu, unieważnienia i unieważnienia” (wyrok Trybunału w sprawie Kik przeciwko OHIM, 2003, pkt 92).¹⁹ Innymi słowy, z orzecznictwa wynika, że system językowy instytucji lub organu Unii jest wynikiem delikatnego

15 Wyrok TS w sprawie Kik, cit.

16 Wyrok TSWE, Komisja przeciwko Belgii [2002]. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:62001CJ0221&from=fr>

17 Wyrok TSUE PPG i SNF przeciwko ECHA [2013], C-625/11 P. Dostępne pod adresem: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=142203&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5792773>

18 Wyrok TSUE PPG i SNF przeciwko ECHA [2013], C-625/11 P. Dostępne pod adresem: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=142203&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5792773>

19 Wyrok TS w sprawie Kik, cit.

wyważenia sprzecznych interesów, wymagającego opracowania odpowiednich językowo rozwiązań praktycznych trudności (zob. również wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Hiszpania przeciwko Radzie, 2005 r.).²⁰ Jest to tak zwana „doktryna przypadków szczególnych”, wynikająca z art. 6 rozporządzenia nr 1, zgodnie z którym każda instytucja, organ lub agencja „może określić w swoim regulaminie wewnętrznym, które języki mają być używane w szczególnych przypadkach”.

Kwestia ta została ponownie podniesiona, gdy system językowy został ograniczony w przypadku jednolitego rozporządzenia patentowego na podstawie art. 118 TFUE. Restrykcyjny charakter systemu językowego był bardzo podobny do tego w Kik lub nawet bardziej ograniczony, ponieważ zgodnie z jednolitym rozporządzeniem patentowym miały być stosowane tylko trzy języki (tj. angielski, francuski i niemiecki). Hiszpania (sprawa C-147/13, Hiszpania przeciwko Radzie) wniosła skargę o stwierdzenie nieważności rozporządzenia w sprawie systemu językowego, podnosząc, że system językowy stwarza nierówność między, z jednej strony, obywatelami Unii i przedsiębiorstwami, które są w stanie zrozumieć, z pewnym poziomem wiedzy fachowej, dokumenty sporządzone w trzech językach urzędowych Europejskiego Urzędu Patentowego (EPO), a z drugiej strony tymi, którzy nie posiadają tej zdolności, którzy będą musieli wykonać tłumaczenia na własny koszt. Wszystkie argumenty przedstawione przez Hiszpanię dotyczyły szkodliwego wpływu systemu językowego na obywateli i przedsiębiorstwa.

Trybunał orzekł, przypominając orzecznictwo Kik, że wybrany system językowy różnicujący języki urzędowe UE dąży do osiągnięcia uzasadnionego celu i nie wykracza poza to, co jest konieczne. Po pierwsze, wskazał, że patenty europejskie obejmujące terytorium wszystkich państw członkowskich stanowią przeszkodę w ochronie patentowej w UE, w związku z czym niezbędne jest, aby uzgodnienia dotyczące tłumaczenia rozporządzenia były w sposób oczywisty opłacalne. Po drugie, Trybunał podkreślił, że rozporządzeniem wprowadzono szereg mechanizmów mających na celu zapewnienie niezbędnej równowagi między interesami wnioskodawców ubiegających się o jednolity patent a interesami innych podmiotów gospodarczych w zakresie dostępu do tłumaczeń, takie jak rekompensata kosztów tłumaczeń, specjalne ustalenia dotyczące tłumaczeń w okresie przejściowym oraz wymogi dotyczące tłumaczenia w przypadku sporów sądowych (zob. Somssich, 2016 r.).

W innej ważnej sprawie, Hiszpania przeciwko Parlamentowi Europejskiemu, Trybunał przypomniał Parlamentowi Europejskiemu o znaczeniu przyjęcia regulaminu wewnętrznego regulującego stosowanie jego systemu językowego. Trybunał orzekł, że „w zakresie, w jakim Parlament Europejski nie przyjął, zgodnie z art. 6 rozporządzenia nr 1, regulaminu wewnętrznego regulującego stosowanie jego systemu językowego, nie można stwierdzić, bez względu na obowiązki, do których wykonywania będą faktycznie zatrudnione osoby, że [angielski, francuski i niemiecki] są językami najbardziej użytecznymi dla wszystkich obowiązków w tej instytucji” (TSUE, Hiszpania przeciwko Parlamentowi Europejskiemu, 2019, C-377/2016, pkt 73).²¹

3.5.3 Orzecznictwo dotyczące rekrutacji

Język konkursów rekrutacyjnych należy odróżnić od wymagań w zakresie umiejętności językowych kandydatów. Wielka izba Trybunału Sprawiedliwości wydała w 2019 r. dwa wyroki dotyczące tych aspektów.

Jeżeli chodzi o język konkursu, Trybunał Sprawiedliwości włączył do zakresu rozporządzenia nr 1 stosunki między instytucjami a kandydatami do konkursu zewnętrznego (wyrok TSUE w sprawie Republika Włosa przeciwko Komisji Europejskiej z 2012 r., pkt 68),²² wprowadzając „ściśle

²⁰ Wyrok TSUE, Hiszpania przeciwko Radzie, sprawa C-147/13 [2015]. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62013CJ0147>

²¹ TSUE, wyrok Trybunału w sprawie Hiszpania przeciwko Parlamentowi Europejskiemu, C-377/2016 [2019]. Dostępne na stronie: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=212225&doclang=EN>

²² Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Włochy przeciwko Komisji Europejskiej, C-566/10 [2012]. Dostępne na stronie: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?>

poszanowanie wielojęzyczności w procedurach naboru” (van der Jeught, 2015, s. 139). Trybunał Sprawiedliwości uznał, że „zawiadomienia o konkursie nie można uznać za regulamin wewnętrzny” w rozumieniu art. 6 rozporządzenia nr 1 (ust. 67) oraz że „sporne ogłoszenia o konkursie powinny być zostać opublikowane w całości we wszystkich językach urzędowych” (pkt 71).

Ramka 4: Trybunał Sprawiedliwości, Wielka izba, Komisja/Włochy, 2019 r.^{23 24}

Komisja wniosła do Trybunału odwołanie mające na celu stwierdzenie nieważności wyroku Sądu, w którym Sąd, w wyniku skarg wniesionych przez Włochy, stwierdził nieważność dwóch ogłoszeń o konkursie otwartym Europejskiego Urzędu Doboru Kadr (EPSO) ze względu na to, że nielegalne było ograniczenie wyboru „języku 2” konkursu do języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego oraz ograniczenie do tych trzech języków wyboru języka komunikacji między kandydatami a EPSO.

O ile ogłoszenia o konkursie muszą być w całości publikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej we wszystkich językach urzędowych UE, EPSO nie jest zobowiązane do porozumiewania się, w ramach konkursu, z kandydatem w języku swobodnie wybranym przez niego.

Język komunikacji z EPSO można jednak ograniczyć do niektórych języków: Trybunał przyznał, że „różnice w traktowaniu w odniesieniu do systemu językowego konkursów mogą zostać zatwierdzone zgodnie z art. 1d ust. 6 regulaminu pracowniczego, jeżeli są obiektywnie i racjonalnie uzasadnione uzasadnionym celem interesu ogólnego w ramach polityki kadrowej”.

W tym przypadku EPSO nie przedstawiło takiego uzasadnienia.

Źródło: Własne opracowanie

Ramka 4 Trybunał Sprawiedliwości, Wielka izba, Komisja przeciwko Włochom

Jeżeli konkurs nie jest otwarty dla wszystkich obywateli, lecz ma charakter **wewnętrzny**, nie musi być publikowany w Dzienniku Urzędowym UE we wszystkich językach urzędowych. W tym przypadku może on zostać opublikowany tylko w niektórych językach (TSUE, wyrok Sądu JM Barata przeciwko Parlamentowi Europejskiemu, 2018, pkt 122)²⁵

W odniesieniu do umiejętności językowych Trybunał stwierdził, że regulamin pracowniczy zakazuje wszelkiej dyskryminacji, w tym dyskryminacji ze względu na język, przy założeniu, że odmienne traktowanie ze względu na język może być dozwolone, jeżeli jest uzasadnione uzasadnionym celem interesu ogólnego, takim jak interes służby, a nawet rzeczywiste potrzeby związane z obowiązkami, które rekrutowani będą musieli wykonywać (wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Küster 1975, pkt 22)²⁶. W innej wiodącej sprawie Trybunał stwierdził, że w ramach postępowania w sprawie naboru instytucje dysponują szerokim zakresem uznania przy ocenie kwalifikacji i osiągnięć kandydatów, które należy uwzględnić. Są one jednak zobowiązane nie tylko do zapewnienia, aby wszelkie różnice w traktowaniu ze względu na język odpowiadały interesom służby i były do nich proporcjonalne, ale także aby uzasadniały taką różnicę jasnymi, obiektywnymi i przewidywalnymi kryteriami umożliwiającymi kandydatom zrozumienie podstaw tego odmiennego traktowania, a sąd Unii Europejskiej – kontrolę jego zgodności z prawem (TSUE, wyrok TSUE, Hiszpania/Parlament Europejski, 2019 r.)²⁷.

23 23 TSUE, wyrok TSUE, Komisja przeciwko Włochom, C-621/16 P [2019]. Dostępne na stronie: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-621/16>

24 TSUE, wyrok Sądu w sprawie Włochy przeciwko Komisji, T-353/14 i T-17/15 [2016]. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:62014TJ0353>

25 TSUE, wyrok Sądu w sprawie JM Barata przeciwko Parlamentowi Europejskiemu, T-723/18 [2021]. Dostępne na stronie: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=T-723/18&language=EN>

26 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Küster przeciwko Parlamentowi Europejskiemu, C-79/74 [1975]. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:61974CJ0079&from=nl>

27 Wyrok TSUE w sprawie Hiszpania przeciwko Parlamentowi Europejskiemu, C-377/16 [2019]. Dostępne na stronie: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=212225&doclang=EN>

3.6 Wnioski

W niniejszym rozdziale dokonano przeglądu ram prawnych dla wielojęzycznej komunikacji UE, a w szczególności w odniesieniu do komunikacji na stronach internetowych instytucji, organów i agencji UE. Ramy prawne, które obejmują prawo pierwotne, prawo wtórne i orzecznictwo TSUE, określają szczególne obowiązki dotyczące prawa obywateli do bezpośredniego komunikowania się z instytucjami UE. Obywatele UE mogą zwracać się do każdej z instytucji i organów doradczych, w tym agencji w wybranym przez siebie języku. Mogą również skorzystać z prawa do składania petycji do Parlamentu Europejskiego, zwrócić się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i zarejestrować inicjatywę obywatelską w dowolnym języku UE²⁸. Ponadto cały tekst prawny o zasięgu ogólnym musi zostać opublikowany w Dz.U. w 24 językach urzędowych.

Rozporządzenie nr 1 ustanawia „konstytucję wielojęzyczności” i przewiduje ogólne ramy prawne dla systemu językowego instytucji (z wyjątkiem TSUE) oraz, jak pokazano w niniejszym rozdziale, dla organów i agencji UE. Instytucje, organy i agencje mogą pracować we wszystkich 24 językach urzędowych, które mają taki sam status. Jednakże każda instytucja, organ lub agencja „może określić w swoim regulaminie wewnętrznym, który z języków ma być stosowany w szczególnych przypadkach” (art. 6 rozporządzenia nr 1). Ta tak zwana „doktryna konkretnych przypadków” powinna być interpretowana wąsko, ponieważ zapewnia ona status obraźliwy od wielojęzyczności, mimo że TSUE przyznaje, że system językowy instytucji, organu lub agencji UE jest wynikiem delikatnego wyważenia sprzecznych interesów, wymagającego opracowania odpowiednich językowo rozwiązań praktycznych trudności. TSUE podkreśla przede wszystkim swoje zobowiązania dotyczące wielojęzyczności w odniesieniu do rekrutacji, a obowiązki te są wypełniane, jeżeli instytucje, organy lub agencje wyraźnie określą swój system językowy. TSUE przypomina również instytucjom o ich obowiązkach w zakresie przejrzystości oceny wymogów w zakresie umiejętności językowych. Wreszcie w orzecznictwie dotyczącym publikacji aktu prawnego TSUE w niektórych przypadkach uznał, że taki obowiązek jest spełniony w momencie publikacji w internecie, nawet jeśli oryginalny tekst prawny odnosi się do publikacji w Dz.U.

28 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/788 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej, Dz.U. L 130 z 17.5.2019, s. 55. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32019R0788>

4 SYSTEMY JĘZYKOWE I POLITYKA JĘZYKOWA STRON INTERNETOWYCH INSTYTUCJI, ORGANÓW I AGENCJI UE

NAJWAŻNIEJSZE USTALENIA

- Artykuł 6 rozporządzenia nr 1 zezwala instytucjom UE na określenie języków, których należy używać w szczególnych przypadkach. W rezultacie istnieje wiele systemów językowych.
- Parlament Europejski, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Rada Europejska, Rada Unii Europejskiej i Europejski Bank Centralny oraz Europejski Trybunał Obrachunkowy formalnie zdefiniowały swoje systemy językowe, a Komisja Europejska tego nie uczyniła.
- Wszystkie zasady określone w rozporządzeniu nr 1 powinny mieć zastosowanie do organów i agencji UE, chyba że rozporządzenie ustanawiające organ lub agencję wyraźnie stanowi inaczej.
- Akt założycielski niektórych organów lub agencji przewiduje system językowy, z wyraźnym odniesieniem do rozporządzenia nr 1, albo z przepisami ustanawiającymi taki system lub upoważniający do ustanowienia wewnętrznych ustaleń językowych. Niektóre organy lub agencje nie przewidują żadnego systemu językowego.
- System językowy organów i agencji jest często niejasny, nie ma porównywalnej struktury i w większości przypadków opiera się na dorozumianych zasadach i praktykach.
- Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich w 2019 r. przedstawił zalecenia dotyczące używania 24 języków urzędowych UE podczas komunikowania się ze społeczeństwem. Z przeprowadzonej przez Trybunał analizy wynika, że istnieje możliwość poprawy wdrażania tych zaleceń, zwłaszcza przez organy i agencje. Większość instytucji i organów ma politykę językową strony internetowej, podczas gdy większość agencji nie.
- Wybór wewnętrznych języków roboczych wpływa na dostępność dokumentów publikowanych na stronach internetowych agencji i ich politykę komunikacji.

4.1 Wprowadzenie

W niniejszym rozdziale przedstawiono wewnętrzne zasady językowe i politykę językową stron internetowych instytucji, organów i agencji UE. Dyskusja na temat polityki językowej strony internetowej jest istotna, ponieważ wiele wewnętrznych dokumentów roboczych, projektów sprawozdań i zarejestrowanych komunikatów ustnych może zostać opublikowanych online (tj. upublicznionych). Dokumenty sporządzone do celów wewnętrznych, a następnie opublikowane w internecie, w praktyce wydają się być uważane za produkt uboczny komunikacji wewnętrznej, a zatem podlegają art. 6 rozporządzenia nr 1 (zob. „doktryna szczególnych przypadków”, rozdział 3). W związku z tym dokumenty te często nie podlegają wymogom tłumaczenia zgodnie z pewną wykładnią prawa Unii, nawet jeśli w praktyce mogą być nie do odróżnienia od oficjalnych publikacji. Pogląd ten zostanie krytycznie oceniony w rozdziale 5.

4.2 Metodologia

Niniejszy rozdział opiera się na analizie wewnętrznych przepisów proceduralnych lub rozporządzeń instytucji, organów i agencji UE, odpowiednich sekcji ich stron internetowych oraz literatury naukowej i politycznej dotyczącej polityki językowej UE²⁹. Przedstawia również i omawia politykę (jeśli istnieje) przyjętą przez instytucje, organy i agencje, która dotyczy używania języków na ich stronie internetowej (używamy terminu „polityka językowa strony internetowej”). Istnieje

29 Autorzy niniejszego badania pragną podziękować Petrosowi Katsoulasowi (Uniwersytet Paris II Panthéon-Assas) i dr Marco Civico (Uniwersytet Genewski) za ich cenną pomoc w przygotowaniu tego rozdziału.

jednak wiele różnych podejść i formatów. Strony internetowe mogą zawierać treści mieszane, takie jak informacje o zasadach wewnętrznych, a jednocześnie komunikacja strony internetowej. W tym rozdziale używamy terminów „Polityka językowa strony internetowej”, aby uwzględnić na swojej stronie internetowej oświadczenia instytucji, organów i agencji na temat języków używanych na samej stronie internetowej (np. jakie dokumenty są udostępniane w jakich językach) oraz bardziej ogólnie na temat języków używanych publicznie. Strona internetowa, która po prostu przedstawia wewnętrzną strukturę językową zawartą w regulaminach instytucji, nie może być postrzegana jako właściwa polityka językowa strony internetowej.

4.3 Systemy językowe w instytucjach, organach i agencjach UE

W UE istnieje wiele systemów językowych. Rozdział ten pokazuje, że w niektórych przypadkach systemy językowe formalnie obejmują ograniczoną liczbę języków roboczych, podczas gdy w większości przypadków używanie kilku lub jednego języka roboczego jest wynikiem praktyk operacyjnych.

4.3.1 Parlament Europejski

Wielojęzyczna komunikacja ma zasadnicze znaczenie dla pomyślnego funkcjonowania wybranej instytucji reprezentującej obywateli posługujących się różnymi językami. PE stanowi w swoim regulaminie wewnętrznym (Parlament Europejski, 2021 r.), że wszystkie dokumenty są sporządzane w językach urzędowych oraz że wszyscy posłowie do PE mają prawo wypowiadać się i zwracać się do nich we wszystkich językach urzędowych lub, na mniejszych posiedzeniach, w językach urzędowych wnioskowanych przez uczestników.³⁰ W szczególności art. 167 regulaminu wewnętrznego stanowi, że:

- „1”. Wszystkie dokumenty Parlamentu są sporządzane w językach urzędowych.
2. Wszyscy posłowie mają prawo przemawiać w Parlamencie w wybranym przez siebie języku urzędowym [...]
3. Tłumaczenie ustne odbywa się na posiedzeniach komisji i delegacji z i na języki urzędowe, które są używane i wymagane przez członków i zastępców tej komisji lub delegacji.
4. Na posiedzeniach komisji i delegacji poza zwykłymi miejscami pracy zapewnia się tłumaczenie ustne z języków i na języki tych członków, którzy potwierdzili, że wezmą udział w posiedzeniu. Ustalenia te można wyjątkowo uelastyczyć. Prezydium przyjmuje niezbędne przepisy.
5. Po ogłoszeniu wyników głosowania Przewodniczący orzeka w sprawie wszelkich wniosków dotyczących domniemanych rozbieżności między różnymi wersjami językowymi.”

Językiem źródłowym dokumentów pisemnych PE jest zazwyczaj angielski. Van der Jeught (2021) poinformował, że w latach 2015–2019 (dane zaokrąglone do jednostki w oryginalnym źródle) angielski był językiem źródłowym 72 % dokumentów, które zostały ostatecznie przetłumaczone, a następnie francuski (13 %), włoski (4 %), niemiecki (3 %), hiszpański (3 %) i 6 % we wszystkich innych językach.

Komunikacja ustna, w kontekście formalnych spotkań, jest wielojęzyczna, ale poszczególni mówcy najczęściej posługują się językiem urzędowym (lub jednym z języków urzędowych) swojego kraju pochodzenia, korzystając z usług tłumaczenia ustnego. Biegłość językowa pozwala posłom do PE mieć wyższy poziom argumentów, a budowanie konsensusu lub porozumienia wymaga od stron jasnego przedstawienia swoich stanowisk. Mimo to, zaobserwowano, że mówcy czasami wolą

30 Szczegółowe informacje można znaleźć w kodeksie postępowania w sprawie wielojęzyczności (Parlament Europejski, 2019 r.). Dostępne na stronie: https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/files/organisation-and-rules/multilingualism/code-of-conduct_en.pdf

przestawiać się na język angielski, aby bezpośrednio odnieść się do niektórych rozmówców podczas debaty, omijając tym samym systemy mediacji językowej. Badania pokazują, że komunikacja w jednym lub kilku językach powszechnie używanych w PE jest postrzegana jako realna, o ile posłowie do PE wiedzą, że w razie potrzeby mogą wycofać się z rzetelnego tłumaczenia ustnego i pisemnego na swój język ojczysty (Ringe, 2022). Innymi słowy, wielojęzyczność jest siatką bezpieczeństwa, która umożliwia politycznie używanie jednego lub kilku języków roboczych na niektórych spotkaniach. Umożliwienie podmiotom UE polegania na ich językach ojczystych jest ważnym czynnikiem łagodzącym nierówności i niepewność językową wynikającą z używania jednej lub kilku *lingua francas* (Ringe, 2022).

4.3.2 Rada Europejska i Rada Unii Europejskiej

Rada Europejska udostępnia swoją stronę internetową Radzie Unii Europejskiej i z tego powodu traktujemy je razem. Reprezentowanie interesów państw członkowskich wynika z tego, że wspieranie wielojęzyczności przez Radę jest ważne ze względu na równość między państwami członkowskimi i ich przedstawicielami oraz dokładność zrozumienia, między innymi ze względu na konieczność zatwierdzenia prawodawstwa w różnych wersjach językowych, które są jednakowo autentyczne i wiążące. Wewnętrzny system językowy obu instytucji został określony w decyzji Rady z dnia 1 grudnia 2009 r. w sprawie przyjęcia regulaminu wewnętrznego Rady (2009/937/UE)³¹. Artykuł 14 stanowi, że:

„1”. O ile Rada nie postanowi jednomyślnie ze względu na pilny charakter sprawy, Rada obraduje i podejmuje decyzje wyłącznie na podstawie dokumentów i projektów sporządzonych w językach określonych w obowiązujących przepisach dotyczących języków.

2. Każdy członek Rady może sprzeciwić się dyskusji, jeżeli teksty proponowanych poprawek nie zostały sporządzone w językach, o których mowa w ust. 1, określonych przez niego.”

„Obowiązujące przepisy dotyczące języków” to regulamin nr 1. Hanzl i Beaven (2017) poinformowały, że służby tłumaczeniowe Rady są podzielone na 24 działy (jeden język urzędowy) i że językiem dokumentów źródłowych jest głównie angielski. Van der Jeught (2021) przedstawił w Radzie dane dotyczące dystrybucji przetłumaczonych dokumentów według języka źródłowego. W 2019 r. 90,5 % przetłumaczonego dokumentu było pierwotnie sporządzone w języku angielskim, 4,4 % w języku francuskim i 0,6 % w języku niemieckim. Oznaczało to wzrost w stosunku do języka angielskiego w porównaniu z 2017 r., kiedy to dane te wynosiły odpowiednio 86,4 %, 6,1 % i 1 %.

4.3.3 Komisja Europejska

Regulamin wewnętrzny Komisji Europejskiej nie określa formalnie jej systemu językowego. Artykuł 17 regulaminu wewnętrznego Komisji [C(2000) 3614], wersja³² skonsolidowana, stanowi jedynie, że:

„Ust. 1-3, Wszelkie akty przyjęte przez Komisję [w trakcie posiedzenia, w drodze procedury udzielania uprawnień, procedury delegowania lub subdelegacji] są dołączane, w autentycznej wersji językowej lub językach, w taki sposób, aby nie mogły zostać oddzielone, do noty podsumowującej przygotowanej na koniec posiedzenia, na którym zostały przyjęte.

Są one uwierzytelniane podpisami Przewodniczącego i Sekretarza Generalnego na ostatniej stronie streszczenia.

Ust. 4 (...) „instrumenty” oznaczają każdy instrument, o którym mowa w art. 288 TFUE.

31 Dz.U. L 325 z 11.12.2009, s. 35–35. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32009D0937>

32 Dz.U. L 308 z 8.12.2000, s. 26–34. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02000Q3614-20111116&from=EN#page=13>

Ust. 5 [...] »autentyczny język lub języki« oznaczają języki urzędowe Unii Europejskiej [...] w przypadku instrumentów o zasięgu ogólnym oraz język lub języki osób, do których są adresowane, w innych przypadkach.”;

Mając na uwadze, że „Komisja nie skorzystała z klauzuli wyjątkowej zawartej w art. 6 rozporządzeń, wydaje się, że odwróciła zasadę ustanowioną w rozporządzeniach, [jako] zamiast wskazać szczególne przypadki, w których wprowadzono wyjątek od ogólnej zasady równości wszystkich języków urzędowych, [jako] zasadniczo używa ona trzech języków roboczych, z wyjątkiem szczególnych przypadków, w których inne języki są autentyczne, a zatem ich stosowanie jest wymagane” (van der Jeught, 2015: 132).

Trzy tradycyjne języki robocze (lub proceduralne) to angielski, francuski i niemiecki, ale w praktyce angielski stopniowo stał się głównym językiem roboczym, proces, który przyspieszył po rozszerzeniu w 2004 r. (Leal, 2021). Według Lequesne (2021), w 2007 r. 73,5 % dokumentów sporządzonych przez Komisję Europejską było w języku angielskim, 12,3 % w języku francuskim i 2,4 % w języku niemieckim. W 2019 r. odsetek dokumentów, których językiem źródłowym był angielski, wzrósł do 85,5 %, podczas gdy francuski spadł do 3,7 % (zob. również van der Jeught 2021).

Nie oznacza to, że tłumaczenia dokumentów roboczych na języki nie są dostępne na posiedzenia wewnętrzne. Komisja wydała wytyczne dotyczące tego, jakie rodzaje dokumentów należy przetłumaczyć, na ile języków i przewidywanych ram czasowych (Komisja Europejska, 2016 r.).³³ Niektóre dokumenty muszą być dostępne w języku angielskim, francuskim i niemieckim (np. porządek obrad i protokoły posiedzeń kolegium), inne powinny być ostatecznie dostępne we wszystkich językach urzędowych (np. zielona księga/biała księga). Istnieje pewna swoboda we wdrażaniu polityki tłumaczeniowej. Na przykład zaproszenia do składania ofert i zaproszenia do składania wniosków oraz strony internetowe strony internetowej Europa powinny być tłumaczone „w razie potrzeby” (Komisja Europejska, 2016 r., załącznik 1). Wywiady przeprowadzone na potrzeby tego badania pokazują również, że od 1972 r. istnieją wewnętrzne wytyczne dotyczące tłumaczenia ustnego, zgodnie z którymi świadczenie usług tłumaczenia ustnego musi opierać się na „rzeczywistych potrzebach”.

4.3.4 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Szczególny status TSUE w odniesieniu do polityki językowej został uznany w TFUE: „Zasady dotyczące języków instytucji Unii, bez uszczerbku dla postanowień zawartych w Statucie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, są określane przez Radę, stanowiącą jednomyślnie w drodze rozporządzeń” (TFUE: Art. 342; podkreślenie dodane) oraz w art. 7 rozporządzenia nr 1: „Języki stosowane w postępowaniu przed Trybunałem Sprawiedliwości są określone w jego regulaminie wewnętrznym”. System językowy TSUE został ustanowiony w art. 64 statutu TSUE³⁴, art. 36–42 regulaminu wewnętrznego Trybunału Sprawiedliwości³⁵ oraz art. 44–49 regulaminu wewnętrznego Sądu.³⁶ Artykuł 64 statutu TSUE stanowi, że:

„Zasady dotyczące systemu językowego stosowanego w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej ustanawia się w drodze rozporządzenia Rady stanowiącego jednomyślnie. Niniejsze rozporządzenie przyjmuje się na wniosek Trybunału Sprawiedliwości i po konsultacji z Komisją i Parlamentem Europejskim lub na wniosek Komisji i po konsultacji z Trybunałem Sprawiedliwości i Parlamentem Europejskim.

33 Dostępne na stronie: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2016\)2000 &lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2016)2000 &lang=en)

34 Dz.U. C 202 z 7.6.2016, s. 210–229. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A12016E%2FPRO%2F03>

35 Dz.U. L 265 z 29.9.2012, s. 1–42. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32012Q0929%2801%29>

36 Dz.U. L 105 z 23.4.2015, s. 1–66. Dostępne na stronie: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_2015.105.01.0001.01.ENG

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

Do czasu przyjęcia tych przepisów stosuje się nadal przepisy regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości i regulaminu postępowania przed Sądem dotyczące systemu językowego. Na zasadzie odstępstwa od art. 253 i 254 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przepisy te mogą zostać zmienione lub uchylone wyłącznie za jednomyślną zgodą Rady.”

Artykuły 36–42 regulaminu wewnętrznego Trybunału Sprawiedliwości dotyczą używania języków sprawy i języków używanych w publikacji. W szczególności art. 36 („Język sprawy”) stanowi, że „językiem sprawy jest bułgarski, chorwacki, czeski, duński, angielski, estoński, fiński, francuski, grecki, węgierski, irlandzki, litewski, łotewski, maltański, polski, portugalski, rumuński, słowacki, słoweński, hiszpański lub szwedzki”. Artykuł 40 („Języki publikacji Trybunału”) stanowi, że „publikacje Trybunału wydawane są w językach, o których mowa w art. 1 rozporządzenia Rady nr 1”. Od 2004 r. wiele wyroków jest w całości publikowanych w ECR (sprawozdania Trybunału Europejskiego) we wszystkich językach publikacji, niektóre wyroki są publikowane w formie wyciągów we wszystkich językach, a „nieopublikowane” wyroki są odwoływane w ECR tylko we wszystkich językach publikacji (Wright, 2018).

Wreszcie art. 44–49 regulaminu postępowania przed Sądem mają tę samą treść art. 36–42 regulaminu postępowania Trybunału, dostosowując je do właściwości Sądu. Wdrożenie ustaleń językowych TSUE sprawia, że TSUE jest najbardziej wielojęzyczną instytucją UE wraz z Parlamentem Europejskim (Clément-Wilz, 2022a). Badania przeprowadzone na stronie internetowej kurii przedstawionej w Clément-Wilz (2022a) pokazują, że w latach 2014–2021 29,5 % decyzji stanowiło język angielski, 18,5 % niemiecki, 17,6 % francuski, 7,7 % włoski, 6,7 % hiszpański i 3,6 % holenderski. Częstość występowania języka angielskiego jako języka postępowania można wyjaśnić dużą liczbą bezpośrednich skarg wniesionych do Trybunału w tym języku. Jeśli jednak skupimy się wyłącznie na Trybunale Sprawiedliwości, zmieniają się wartości procentowe: 22,4 % decyzji stosuje niemiecki jako język postępowania, 16,1 % angielski, 10,4 % francuski, 9,2 % włoski, 8,1 % hiszpański, 6,7 % niderlandzki i 4,4 % polski, a w orzeczeniach w trybie prejudycjalnym 25 % niemiecki, 10,6 % włoski, 9,1 % niderlandzki, 8,6 % francuski, 7,8 % hiszpański, 5,6 % angielski i 4,4 % polski (Clément-Wilz, 2022a).

Wszystkie istotne dokumenty są tłumaczone na język francuski. Obrady odbywają się również w języku francuskim (choć czasami w języku angielskim) i bez tłumaczenia ustnego (Ringe, 2022). Zarówno wyroki wstępne, jak i ostateczne są sporządzane w języku francuskim, a następnie są tłumaczone na język oryginalny procedury, a także na inne języki urzędowe UE (McAuliffe, 2016; Pingel, 2018). Ta praktyka języka francuskiego jako języka roboczego TSUE kontrastuje z innymi instytucjami UE, w których język angielski jest dominującym językiem roboczym. Przyczyna tej osobliwości sięga lat 50. (Horspool, 2006), kiedy angielski nie był językiem urzędowym Unii, a francuski był językiem powszechnie używanym wśród europejskich prawników.

4.3.5 Europejski Bank Centralny

Jako instytucja od czasu wejścia w życie traktatu lizbońskiego Europejski Bank Centralny (EBC) podlega zasadom przewidzianym w rozporządzeniu nr 1. Wyraźne odstępstwo od rozporządzenia jest uznawane w regulaminie wewnętrznym EBC (2004/257/WE),³⁷ art. 17:

„Par. 2. Wytyczne EBC są przyjmowane przez Radę Prezesów, a następnie notyfikowane w jednym z języków urzędowych Wspólnot Europejskich, a następnie podpisane przez Przewodniczącego w imieniu Rady Prezesów. Podają powody, na których się opierają. Powiadomienie krajowych banków centralnych może nastąpić za pomocą faksu, poczty elektronicznej lub telexu lub w formie papierowej. Wszelkie wytyczne EBC, które mają zostać oficjalnie opublikowane, są tłumaczone na języki urzędowe Wspólnot Europejskich [podkreślenie dodane].

37 Dz.U. L 80 z 18.3.2004, s. 33–41. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32004D0002>

Ust. 6. Instrukcje EBC są przyjmowane przez Zarząd, a następnie notyfikowane w jednym z języków urzędowych Wspólnot Europejskich, a następnie podpisane w imieniu Zarządu przez prezesa lub dwóch członków zarządu. Powiadomienie krajowych banków centralnych może nastąpić za pomocą faksu, poczty elektronicznej lub teleksu lub w formie papierowej. Wszelkie instrukcje EBC, które mają zostać oficjalnie opublikowane, są tłumaczone na języki urzędowe Wspólnot Europejskich.

Ust. 8. Zasady rozporządzenia Rady (WE) nr 1 określającego język Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (1) z dnia 15 kwietnia 1958 r. mają zastosowanie do aktów prawnych określonych w art. 34 Statutu [tj. rozporządzeń, decyzji, zaleceń i opinii, które wydaje]”.

Athanassiou (2006) zauważa, że przestrzegając ogólnych zasad rozporządzenia nr 1 (por. Hanf i in. 2010), EBC współpracuje z elastycznym systemem językowym, który zależy od rodzaju komunikacji. Wewnętrznym językiem roboczym jest angielski. Odzwierciedla to fakt, że angielski jest dominującym językiem badań w dziedzinie ekonomii i rynków finansowych. Wewnętrzne usługi tłumaczenia ustnego są bardzo ograniczone i doraźne w razie potrzeby. Nie ma tłumaczy wewnętrznych, a podczas kluczowych konferencji prasowych tłumaczenie ustne jest ograniczone do języka niemieckiego i francuskiego i zapewniane przez usługodawcę zewnętrznego.

Komunikacja z innymi organami krajowymi może odbywać się w innych językach UE. W listopadzie 2004 r. EBC objął bezpośrednie zadania nadzorcze nad największymi bankami strefy euro, pozostawiając nadzór nad mniejszymi bankami organom krajowym (Buell, 2014a). W tym celu EBC opublikował projekt dotyczący podstaw prawnych swojej działalności jako organu nadzorczego dla różnych instytucji krajowych. Pierwsza wersja tego dokumentu była rozpatrywana z niepokojem przez niektóre z największych banków UE, które m.in. skarżyły się na język, w którym mogą się porozumieć, ponieważ EBC zażądał, aby komunikacja odbywała się wyłącznie w języku angielskim (ustawa z 2014 r.). W następstwie skarg EBC zgodził się, że może decydować o swoim języku komunikacji i wybrał swój język narodowy. Wiele banków podjęło tę decyzję, aby zapewnić prawidłowe stosowanie terminów i koncepcji technicznych (Buell, 2014b). Obecnie do komunikacji z największymi bankami używa się sześciu języków: Angielski, niemiecki, fiński, francuski, włoski i hiszpański.

4.3.6 Europejski Trybunał Obrachunkowy

System językowy Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO) został określony w jego regulaminie wewnętrznym.³⁸ Artykuł 28 stanowi, że:

„1”. Sprawozdania, opinie, uwagi, poświadczenia wiarygodności i inne dokumenty, jeżeli mają zostać opublikowane, sporządza się we wszystkich językach urzędowych.

2. Dokumenty są uwierzytelniane przez złożenie podpisu Przewodniczącego na wszystkich wersjach językowych.”

Komunikacja wewnętrzna Trybunału opiera się na polityce „ograniczonej wielojęzyczności” opartej na języku angielskim i francuskim.³⁹ Chociaż oba języki są używane w niektórych wewnętrznych komunikatach formalnych, w praktyce angielski stał się lingua franca w ostatnich latach napędzany przez rozszerzenie z 2004 roku o francuski dominujący wcześniej. Istnieje bardzo ograniczona potrzeba tłumaczenia dokumentów wewnętrznych – głównie w przypadku otrzymywania komunikatów od państw członkowskich (np. odpowiedzi na sprawozdania z audytu), które zostałyby przetłumaczone na język angielski na użytek wewnętrzny. Przeprowadzone przez

38 Dz.U. L 103 z 23.4.2010, s. 1–6. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32010Q0423%2801%29>

39 Zob. zasady i normy komunikacyjne Trybunału. Dostępne na stronie: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/PoliciesStandardsGuidelines.aspx>

Trybunał wywiady potwierdzają, że komunikacja zewnętrzna koncentruje się głównie na publikowaniu sprawozdań z kontroli i opinii we wszystkich językach UE.

4.3.7 System językowy organów i agencji UE

Organy i agencje UE mogą podlegać innym przepisom niż te, które regulują komunikację w instytucjach UE. Jak wspomniano w rozdziale 3, wszystkie zasady ustanowione w rozporządzeniu nr 1 powinny mieć zastosowanie do organów i agencji UE. Jeżeli jednak rozporządzenie ustanawiające organ lub agencję przewiduje szczególny system językowy, wyraźnie odbiegający od zasad rozporządzenia nr 1, rozporządzenie to nie miałyby zastosowania (Chiti, 2008, van der Jeught, 2021, zob. rozdział 3). **Jeżeli chodzi o przestrzeganie przepisów prawa językowego UE, agencje i organy powinny stosować się do rozporządzenia nr 1, chyba że rozporządzenie ustanawiające organ lub agencję wyraźnie stanowi inaczej.**

W niniejszej sekcji przedstawiono systemy językowe organów i agencji UE. Wykaz odniesień do regulaminu i przepisów wewnętrznych 42 agencji znajduje się w załączniku 1.4. Niniejsza sekcja pokazuje, że akt założycielski niektórych organów lub agencji przewiduje system językowy, z wyraźnym odniesieniem do rozporządzenia nr 1, albo z przepisami ustanawiającymi taki system lub upoważniającymi do ustanowienia wewnętrznych ustaleń językowych. Niektóre organy lub agencje nie przewidują żadnego systemu językowego. Ogólnie rzecz biorąc, system językowy organów i agencji jest często niejasny, nie ma porównywalnej struktury i w większości przypadków opiera się na dorozumianych zasadach i praktykach.

Organy UE

Europejska Służba Działań Zewnętrznych nie ma wyraźnego systemu językowego.⁴⁰ **Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny** (EKES) nie uwzględnia systemu językowego w swoim regulaminie wewnętrznym. Artykuł 64 ust. 3 przewiduje jedynie, że obywatel UE może napisać do Komitetu w języku urzędowym i otrzymać odpowiedź w tym samym języku (zgodnie z art. 24 TFUE).⁴¹ Regulamin wewnętrzny **Europejskiego Komitetu Regionów** (KR-u) zawiera zasadę dotyczącą ustaleń dotyczących tłumaczeń ustnych (art. 80 Regulaminu), zgodnie z którą „w odniesieniu do ustaleń dotyczących tłumaczeń ustnych przestrzegane są w miarę możliwości następujące zasady:⁴²

a) Debaty Komitetu są dostępne w językach urzędowych, chyba że Prezydium postanowi inaczej.

B) Wszyscy członkowie mają prawo wypowiedzieć się na sesji plenarnej w dowolnym języku urzędowym. Oświadczenia w jednym z języków urzędowych są interpretowane na inne języki urzędowe oraz na każdy inny język, który Prezydium uzna za konieczne. Dotyczy to również języków, dla których taka możliwość została przewidziana w umowach administracyjnych między Komitetem a różnymi Państwami Członkowskimi.

C) Na posiedzeniach Prezydium, komisji i grup roboczych tłumaczenie ustne jest dostępne w językach używanych przez członków, którzy potwierdzili, że wezmą udział w posiedzeniu.”

Regulamin wewnętrzny **Europejskiego Banku Inwestycyjnego** (art. 9) stanowi, że „każdy członek Rady Gubernatorów jest uprawniony do korzystania z jednego z języków urzędowych Unii. Może on zażądać, aby każdy dokument do rozpatrzenia przez Radę został sporządzony w

40 Decyzja Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. ustanawiająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30–40). Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32010D0427>

41 Wersjaskonsolidowana regulaminu wewnętrznego Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Dz.U. L 324 z 9.12.2010, s. 52–68. Dostępne na stronie: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32010Q1209\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32010Q1209(01))

42 Zob. Dz.U. L 472/1 z 30.12.2021. Dostępne na stronie: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021Q1230\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021Q1230(01))

wybranych przez siebie języku”.⁴³ System językowy **Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich** został ustanowiony decyzją Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie przyjęcia przepisów wykonawczych⁴⁴:

„3.1. Każda osoba może zwrócić się do Rzecznika Praw Obywatelskich w dowolnym języku Traktatu, w każdej sprawie wchodzącej w zakres kompetencji Rzecznika Praw Obywatelskich. Rzecznik Praw Obywatelskich sporządza odpowiedź w tym języku Traktatu.

13.2. Skargę można złożyć do Rzecznika Praw Obywatelskich w dowolnym języku Traktatu. Rzecznik Praw Obywatelskich porozumiewa się ze skarżącym w tym języku.

13.3. W wyjątkowych okolicznościach Rzecznik Praw Obywatelskich może zwrócić się do instytucji o dostarczenie kopii odpowiednich dokumentów w języku skargi. Składając taki wniosek, Rzecznik Praw Obywatelskich działa proporcjonalnie do potrzeb skarżącego i racjonalnie w odniesieniu do zasobów instytucji.”

System językowy **Europejskiego Inspektora Ochrony Danych** znajduje się w jego regulaminie wewnętrznym.⁴⁵

„Art. 16 ust. 2: EIOD rozpatruje skargi złożone na piśmie, w tym w formie elektronicznej, w dowolnym języku urzędowym Unii i które zawierają szczegółowe informacje niezbędne do zrozumienia skargi.

Art. 31:

1. EIOD jest zaangażowany w zasadę wielojęzyczności, ponieważ różnorodność kulturowa i językowa jest jednym z fundamentów i atutów Unii Europejskiej. EIOD stara się znaleźć równowagę między zasadą wielojęzyczności a obowiązkiem zapewnienia należytego zarządzania finansami i oszczędności budżetu Unii Europejskiej, a tym samym pragmatyczne wykorzystanie ograniczonych zasobów.

2. EIOD odpowiada każdej osobie zwracającej się do niego w sprawie wchodzącej w zakres jego kompetencji w jednym z języków urzędowych Unii Europejskiej w tym samym języku używanym do zajęcia się nim. Wszystkie skargi, wnioski o udzielenie informacji i wszelkie inne wnioski mogą być przesyłane do EIOD w dowolnym języku urzędowym Unii Europejskiej i są rozpatrywane w tym samym języku.

3. Strona internetowa EIOD jest dostępna w języku angielskim, francuskim i niemieckim. Dokumenty strategiczne EIOD, takie jak strategia mandatu Europejskiego Inspektora Ochrony Danych, są publikowane w języku angielskim, francuskim i niemieckim.”

Regulamin wewnętrzny **Europejskiej Rady Ochrony Danych** wyraźnie stanowi, że „językiem roboczym Rady jest język angielski. Tłumaczenie ustne na żywo powinno być zapewnione we wszystkich językach urzędowych UE na zwyczajnych posiedzeniach plenarnych Rady” (art. 23).⁴⁶

43 Regulamin wewnętrzny Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Dostępne na stronie: <https://www.eib.org/en/publications/rules-of-procedure>

44 Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich: Decyzja Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie przyjęcia przepisów wykonawczych (2016/C 321/01). Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016D0901%2801%29>

45 Zob. Dz.U. L 204/49 z 26.6.2020 „Decyzja Europejskiego Inspektora Ochrony Danych z dnia 15 maja 2020 r. w sprawie przyjęcia regulaminu wewnętrznego EIOD”. Dostępne na stronie: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2020.204.01.0049.01.ENG

46 Dostępne na stronie: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/rules-procedure/current-rules-procedure_en

Agencje UE

Analiza przepisów prawnych agencji UE lub innych źródeł dotyczących systemów językowych pokazuje, że rozporządzenie ustanawiające 24 z 42 agencji⁴⁷ wyraźnie stwierdza, że zastosowanie mają przepisy rozporządzenia nr 1 (załącznik 1.4). W ośmiu z tych rozporządzeń przewidziano również, że zarząd może lub podejmuje decyzję w sprawie języków, które mają być używane w funkcjonowaniu wewnętrznym lub w wewnętrznych ustaleniach językowych lub w języku roboczym. Jak wyjaśniono w rozdziale 3, nie oznacza to, że pozostałe agencje nie są co do zasady objęte rozporządzeniem nr 1. 15 agencji wyraźnie stwierdza, że wewnętrznym językiem roboczym jest angielski. Inne agencje przyjęły więcej wewnętrznych języków roboczych (zob. załącznik 1.4). W decyzji Rady Zarządzającej Europejskiej Fundacji Kształcenia stwierdza się, że „językami roboczymi są angielski, francuski, niemiecki, włoski i hiszpański”, te same języki robocze Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelktualnej. Szczególnym przypadkiem jest Centrum Tłumaczeń dla Organów UE. Ze względu na swoją specyfikę jest wielojęzyczny. WE wspólnym oświadczeniu Rady i Komisji, które towarzyszy rozporządzeniu ustanawiającym Centrum, stwierdza się, że „przy okazji utworzenia Centrum Tłumaczeń Rada i Komisja potwierdzają, że Centrum powinno być zorganizowane w taki sposób, aby umożliwić równe traktowanie języków urzędowych Wspólnot Europejskich, bez uszczerbku dla jakichkolwiek szczegółowych przepisów dotyczących używania języka przez różne organy, w imieniu których Centrum działa”.

4.4 Używanie języków na stronach internetowych instytucji, organów i agencji UE

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich (2019 r.) przedstawił zalecenia dotyczące kierowania administracją UE w zakresie posługiwania się 24 językami urzędowymi UE podczas komunikowania się ze społeczeństwem.⁴⁸ Zalecenia zawierają wskazówki dotyczące sposobu i terminu porozumiewania się w jakich językach oraz jakie ogólne praktyczne kroki należy podjąć. Zgodnie z zaleceniami każda instytucja, organ, urząd i agencja UE powinny:

- „1”. Ustanowienie jasnej polityki dotyczącej używania języków urzędowych UE, określającej języki używane w danej sytuacji (np. w konsultacjach publicznych, procedurach administracyjnych, relacjach prasowych lub korzystaniu z mediów społecznościowych).
2. Opublikuj tę politykę na swojej stronie internetowej we wszystkich językach urzędowych w łatwo dostępnym formacie.
3. Dopilnuj, aby polityka była przestrzegana i konsekwentnie stosowana w całej organizacji, na przykład poprzez przypisanie tego zadania jednostce lub zespołowi, utworzenie wyznaczonego „funkcjonariusza języka” lub za pośrednictwem specjalnej sekcji w sprawozdaniu rocznym.
4. Zapewnienie, aby wszelkie ograniczenia dotyczące używania języków urzędowych były obiektywne, proporcjonalne i przejrzyste. Ograniczenia językowe nie powinny być nakładane wyłącznie ze względu na koszty lub czas, ale przede wszystkim w następstwie oceny wpływu i przydatności informacji dla określonych grup zainteresowanych stron i opinii publicznej.
5. Publikować streszczenia kluczowych kwestii we wszystkich lub jak największej liczbie języków urzędowych, jeśli stosowane są ograniczenia językowe.

47 Obejmuje to 40 zdecentralizowanych organizacji (agencji), w tym organizacji powiązanych ze wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa, oraz dwie agencje i organy Euratomu. Agencje wykonawcze nie zostały włączone, ponieważ są częścią struktury administracyjnej Komisji Europejskiej.

48 Dostępne na stronie: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/129519>

6. Udostępnia we wszystkich językach urzędowych te części swoich stron internetowych, które są szczególnie interesujące dla ogółu społeczeństwa. Powinno to obejmować przynajmniej stronę główną i strony zawierające informacje o jej roli i danych kontaktowych.
7. Zapewnienie, aby obywatele, którzy piszą do administracji UE w wybranym przez siebie języku urzędowym, otrzymali odpowiedź w tym samym języku w rozsądnych ramach czasowych.
8. Mają na celu udostępnienie konsultacji publicznych we wszystkich językach urzędowych na początku procesu konsultacji. Jeżeli nie jest możliwe opublikowanie wszystkich dokumentów konsultacyjnych we wszystkich językach urzędowych, należy wyjaśnić, że uwagi są akceptowane we wszystkich językach urzędowych.
9. W miarę możliwości gromadzi zasoby tłumaczeniowe, aby zmniejszyć koszty i zapewnić obywatelom więcej informacji w większej liczbie języków.
10. Maksymalne wykorzystanie wszystkich dostępnych narzędzi i technologii tłumaczeniowych.”

W odniesieniu do agencji UE w opublikowanym w 2012 r. wspólnym oświadczeniu i wspólnym podejściu Parlamentu Europejskiego, Rady UE i Komisji Europejskiej w sprawie agencji zdecentralizowanych⁴⁹ podkreślono znaczenie przejrzystości w stosunkach z zainteresowanymi stronami i zalecono, by „strony internetowe agencji były jak najbardziej wielojęzyczne, aby ułatwić konsultacje z obywatelami wszystkich państw członkowskich. Agencje powinny dostarczać, za pośrednictwem swoich stron internetowych, informacji niezbędnych do zapewnienia przejrzystości, w tym przejrzystości finansowej.”

Zalecenia Rzecznika Praw Obywatelskich nie mogą zatem zostać spełnione poprzez zwykłe publikowanie w internecie regulaminu wewnętrznego dotyczącego języków używanych w wewnętrznych działaniach instytucji, organów lub agencji. Proponują one dalsze działania i publikowanie na stronie internetowej każdej instytucji, organu i agencji informacji na temat tego, w jakich językach używany jest rodzaj sytuacji, w tym komunikacji skierowanej do odbiorców, takich jak prasa lub opinia publiczna, i to niezależnie od tego, czy opublikowane dokumenty są dostępne w Dzienniku Urzędowym. Obejmuje to również wyjaśnienie, które języki są używane na samej stronie internetowej oraz w jakim celu lub rodzaju dokumentu. „Polityka językowa strony internetowej” może być postrzegana jako samoopis sposobu, w jaki instytucja, organ lub agencja zarządza publikacją dokumentów i stron na swojej stronie internetowej, a bardziej ogólnie ich podejście do komunikacji.

Z przeprowadzonej przez Trybunał analizy wynika, że **istnieje możliwość poprawy wdrażania tych zaleceń, zwłaszcza przez organy i agencje**. Okazuje się, że większość instytucji i organów ma politykę językową strony internetowej, podczas gdy większość agencji nie. Pełna transkrypcja polityki językowej instytucji, organów i agencji na stronie internetowej jest dostępna odpowiednio w załączniku 1.1, 1.2, 1.3 i 1.4. Główne ustalenia można podsumować w następujący sposób.

- **Instytucje UE:** PE nie posiada polityki językowej strony internetowej, ale posiada stronę internetową podsumowującą ogólnie unijną politykę językową.⁵⁰ Rada Europejska i Rada Unii Europejskiej wyjaśniają, w jaki sposób używają języków na swojej stronie internetowej.⁵¹ Polityka językowa Komisji Europejskiej zawarta jest na stronie internetowej „Języki na naszych stronach internetowych”.⁵² Strona TSUE nie zawiera sekcji dotyczącej zarządzania wielojęzycznością w komunikacji zewnętrznej, a jedynie strony internetowej podsumowującej

49 Dostępne na stronie: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11450-2012-INIT/en/pdf>

50 Dostępne na stronie: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/142/language-policy>

51 Dostępne na stronie: <https://www.consilium.europa.eu/en/about-site/language-policy/>

52 Dostępne na stronie: https://ec.europa.eu/info/languages-our-websites_en

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

ustalenia językowe zawarte w regulaminie wewnętrznym, o którym mowa powyżej⁵³. EBC wyjaśnia politykę językową swojej strony internetowej, patrz strona internetowa „Polityka językowa tej strony internetowej”⁵⁴. Polityka językowa ETO została wyjaśniona w „Polityce komunikacyjnej i standardach”⁵⁵ oraz „Polityce i zasadach komunikacji”⁵⁶. Pierwszy dokument zawiera jedynie podsumowanie systemu językowego ETO i nie dotyczy komunikacji za pośrednictwem Internetu. Drugi dokument zawiera opis podejścia Trybunału do komunikacji cyfrowej.

- Organy UE: Cztery z siedmiu organów UE opublikowało politykę językową strony internetowej: Europejska Służba Działań Zewnętrznych;⁵⁷ Europejski Komitet Regionów,⁵⁸ Europejski Bank Inwestycyjny⁵⁹ i Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich⁶⁰, który jest najbardziej kompleksową polityką językową organów UE. Strony internetowe Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Europejskiego Inspektora Ochrony Danych i Europejskiej Rady Ochrony Danych nie zawierają informacji dotyczących używania języków tych organów.
- Agencje UE: Tylko 11 z 42 agencji prezentuje swoją politykę językową na swojej stronie internetowej. Polityka komunikacji zewnętrznej agencji, podana na stronie internetowej, znajduje się w załączniku 1.4 wraz z opisem ich systemu językowego, ponieważ pierwszy z nich pomaga wyjaśnić ten drugi. 11 agencji to: Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy; Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób; Europejska Agencja Środowiska; Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności; Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy; Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa na Morzu; Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii; Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych; Agencja Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości; Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej; oraz Europejskiej Agencji Obrony.

Drugim kluczowym odkryciem jest to, że **niektóre strony internetowe dostarczają szczegółowych i wyczerpujących informacji na temat wielojęzycznego podejścia komunikacyjnego instytucji, organu lub agencji, podczas gdy w innych treści są minimalne**. W przypadku agencji na wybór języków, które mają być używane, bardzo często wpływa rodzaj odbiorców, z ogólną preferencją jednojęzycznej komunikacji w języku angielskim, gdy komunikacja jest skierowana do „ekspertów” lub „mediów”. Z nielicznymi wyjątkami na ich stronie internetowej przedstawiono niewiele dowodów na temat umiejętności językowych i preferencji takich podmiotów.

Po trzecie, **wybór wewnętrznych języków roboczych wpływa na dostępność dokumentów publikowanych na stronach internetowych agencji i ich politykę komunikacji**. Przykłady Europejskiej Agencji Obrony i Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (zob. załącznik 1.4) rzucają światło na relacje między wewnętrznymi praktykami komunikacyjnymi a zewnętrzną polityką komunikacji, ponieważ jednojęzyczne

53 Dostępne na stronie: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_10739/en/

54 Dostępne na stronie: <https://www.ecb.europa.eu/services/languagepolicy/html/index.en.html>

55 Dostępne na stronie: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/PoliciesStandardsGuidelines.aspx>

56 Dostępne na stronie: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/PolicyPrinciples.aspx>

57 Dostępne na stronie: https://www.eeas.europa.eu/eeas/eeas-language-policy_en

58 Dostępne na stronie: <https://cor.europa.eu/en/Pages/language-policy.aspx>

59 Dostępne na stronie: <https://www.eib.org/en/languages.htm>

60 Dostępne na stronie: <https://www.ombudsman.europa.eu/fr/languagepolicy/en>

środowisko pracy jest bardziej prawdopodobne, aby uzasadnić i sprzyjać jednojęzycznej komunikacji zewnętrznej.

4.5 Wnioski

Systemy językowe mogą być przyjmowane w sposób autonomiczny przez instytucje Unii na mocy art. 6 rozporządzenia nr 1, co prowadzi do zróżnicowania praktyk. System językowy sześciu instytucji UE jest formalnie zdefiniowany (Parlament Europejski, Rada Europejska, Rada Unii Europejskiej, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejski Bank Centralny, Europejski Trybunał Obrachunkowy), natomiast regulamin wewnętrzny Komisji Europejskiej nie określa formalnie systemu językowego.

System językowy organów i agencji czasami nie jest określony, jest często niejasny, nie ma porównywalnej struktury i opiera się przez większość czasu na dorozumianych zasadach i praktykach. Jednakże wszystkie zasady określone w rozporządzeniu nr 1 powinny mieć zastosowanie do organów i agencji UE, chyba że rozporządzenie ustanawiające organ lub agencję wyraźnie stanowi inaczej. Ponadto, w ramach dobrej praktyki administracyjnej, zgodnie z zaleceniem Rzecznika Praw Obywatelskich, wskazane byłoby wyraźne określenie systemu językowego. Gdyby wewnętrzne systemy językowe były lepiej zdefiniowane dla niektórych organów i agencji, łatwiej byłoby zweryfikować ich wdrożenie i zgodność z rozporządzeniem nr 1.

Przejrzystość komunikacji UE mogłaby zostać zwiększona, gdyby polityka dotycząca używania języków na stronach internetowych została wyraźniej określona zgodnie z wytycznymi Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, oraz gdyby wewnętrzne systemy językowe instytucji, organów i agencji były jaśniejsze co do zasad, które mają być stosowane do wewnętrznych dokumentów roboczych publikowanych na ich stronach internetowych.

5 WIELOJĘZyczna TYPOLOGIA POTRZEB

NAJWAŻNIEJSZE USTALENIA

- Wielojęzyczna komunikacja na stronach internetowych UE działa w szarej strefie prawnej ze względu na brak formalnych obowiązków regulacyjnych, pomimo kluczowego i rosnącego znaczenia stron internetowych UE dla rozpowszechniania informacji.
- Komunikacja na stronie internetowej nie mieści się w formalnych kategoriach prawnych przewidzianych w rozporządzeniu nr 1, takich jak rozróżnienie między komunikacją wewnętrzną i zewnętrzną lub „doktryną szczególnych przypadków”.
- Tradycyjne rozróżnienie między prawnie wiążącym aktem – lub aktem ustanawiającym prawa i obowiązki – a aktem niewiążącym prawnie można dostosować do treści strony internetowej, a w szczególności do treści prawa miękkiego.
- Publikowanie treści, które mają istotny wpływ na prawa lub obowiązki obywateli (prawa miękkiego), unijnych przedsiębiorstw i organów krajowych, lub programów lub konkretnych zaproszeń finansowanych bezpośrednio przez instytucje UE, to konkretne treści. W związku z tym można je zaklasyfikować jako „dokumenty wstępne”.
- Podstawowe dokumenty są podstawą wielojęzycznej typologii potrzeb, ponieważ opiera się ona na idei, że powinny one wchodzić w zakres ochrony prawnej obowiązków wielojęzyczności.

5.1 Wprowadzenie

Wielojęzyczna komunikacja na stronach internetowych UE nie jest regulowana prawem, pomimo jej kluczowego i rosnącego znaczenia dla rozpowszechniania informacji przez instytucje, organy i agencje UE. Nie istnieją żadne przepisy ani przepisy formalne poświęcone konkretnie instytucjom, organom i agencjom UE, komunikującym się za pośrednictwem stron internetowych. Orzecznictwo TSUE dotyczące publikacji stron internetowych dotyczy głównie kwestii rozpoczęcia biegu terminu na wniesienie skargi na decyzje agencji, które nigdy nie zostały opublikowane w Dz.U., lecz na jej stronie internetowej. Podobnie rola komunikacji wielojęzycznej strony internetowej w systemie językowym instytucji UE charakteryzuje się brakiem formalności i brakiem jasnych kryteriów. W związku z tym komunikacja na stronie internetowej działa w szarej strefie prawnej. Rozdział ten pokazuje, że potrzebne są wspólne ramy i standardy komunikacji wielojęzycznej za pośrednictwem stron internetowych UE, które mogłyby być promowane poprzez większą formalność i wytyczenie tej szarej strefy.

Rozdział i argumentacja przebiegają w następujący sposób. Komunikacja na stronie internetowej może podważyć wielojęzyczne obowiązki związane z publikacją wynikającą z rozporządzenia nr 1 (sekcja 5.3), mimo że komunikacja na stronie internetowej nie mieści się w formalnych kategoriach prawnych przewidzianych w rozporządzeniu (sekcja 5.4). W celu uregulowania informacji rozpowszechnianych za pośrednictwem internetu argumentuje się, że tradycyjne rozróżnienie między prawnie wiążącym aktem lub aktem ustanawiającym prawa i obowiązki a aktem niewiążącym prawnie można dostosować do treści strony internetowej, a w szczególności do przepisów prawa miękkiego i treści mających wpływ na prawa obywateli. Wreszcie, aby doprecyzować i określić tę szarą strefę w komunikacji wielojęzycznej, opracowano typologię zgodnie z tak zwanym „podejściem merytorycznym”, które rozróżnia różnice w wielojęzycznych potrzebach w oparciu o formalne argumenty prawne i rozumowanie na temat merytorycznych skutków wyborów dotyczących polityki językowej (sekcja 5.5).

5.2 Metodologia

Niniejszy rozdział opiera się na źródłach prawnych (prawo pierwotne i wtórne, orzecznictwo TSUE) oraz na literaturze prawnej w celu przeanalizowania związku między publikacją Dz.U. (obowiązek prawny publikacji w 24 językach) a komunikacją na stronie internetowej (brak formalnego obowiązku wynikającego z rozporządzenia nr 1) oraz w celu zrozumienia, gdzie komunikacja na stronie internetowej znajduje się w rozporządzeniu nr 1. Proponowana jest interpretacja prawna oparta na obecnym pozytywnym prawie, zwłaszcza gdy kontekst prawny nie jest stabilny lub jasny, lub gdy występują luki. Opierając się zarówno na tym podejściu prawnym, jak i na analizie rodzaju treści dokumentów publikowanych przez UE, niniejsze badanie rozpoznawcze zapewnia nową wielojęzyczną typologię potrzeb.

5.3 System komunikacji i publikacji stron internetowych

5.3.1 Publikacja i regulamin nr 1

Art. 297 ust. 1 TFUE stanowi, że akty ustawodawcze są publikowane w Dzienniku Urzędowym, a art. 297 ust. 2 stanowi, że wśród aktów o charakterze nieustawodawczym „rozporządzenia i dyrektywy skierowane do wszystkich państw członkowskich, jak również decyzje, które nie określają adresatów, są publikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej”. Oprócz art. 297 TFUE 249 ust. 1 TFUE przewiduje publikację regulaminu wewnętrznego Komisji. Ponadto inne dokumenty podlegają obowiązkowi „opublikowania” (w Dz.U. lub nie), takich jak ogólne sprawozdanie Komisji z działalności Unii (art. 249 ust. 2 TFUE) lub niektóre dokumenty Trybunału Obrachunkowego (tj. poświadczenie wiarygodności rachunków oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń oraz sprawozdanie roczne po zakończeniu każdego roku budżetowego), które muszą zostać opublikowane w Dz.U. (art. 287 TFUE). Na mocy art. 232 TFUE „praca Parlamentu Europejskiego jest publikowana w sposób określony w Traktatach i w jego regulaminie wewnętrznym”. Artykuł 132 TFUE stanowi, że Europejski Bank Centralny może podjąć decyzję o opublikowaniu swoich decyzji, zaleceń i opinii bez odniesienia do Dz.U.

Zgodnie z art. 5 rozporządzenia nr 1 obowiązki dotyczące wielojęzyczności mają zastosowanie do publikacji w Dz.U., a Dz.U. musi zostać opublikowany w 24 językach urzędowych. Elektroniczne wydania Dz.U. (e-Dz.U.) opublikowane po dniu 1 lipca 2013 r. są autentyczne, tj. mają moc prawną (zob. rozporządzenie (UE) nr 216/2013). Strona internetowa Eur-lex stwierdza, że w Dz.U. są dwie serie: Seria L (ustawodawstwo); oraz seria C (informacje i zawiadomienia). Urząd Publikacji przedstawia jednak Dz.U. jako składające się z trzech serii: Seria L (ustawodawstwo); Seria C (informacje i komunikaty); oraz seria S (dodatek do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej). Ta ostatnia dostępna jest w Internecie (baza danych TED).

Tabela 3: Przegląd serii i podserii Dz.U.

Seria	Data utworzenia	Zawartość	Dodaj komentarz
L	1952	Pierwsza kategoria: Akty prawne ⁶¹ Druga kategoria: Akty o charakterze nieustawodawczym: — wiążące akty nieustawodawcze [nieobjęte	Zob. art. 297 TFUE: „Akty ustawodawcze są publikowane w [Dz.U.]” (art. 297 ust. 1 TFUE) Wśród aktów o charakterze

⁶¹ Zgodnie z art. 289 TFUE akty ustawodawcze są decyzjami przyjmowanymi w ramach zwykłej lub specjalnej procedury ustawodawczej. W niektórych szczególnych przypadkach określonych w traktatach akty ustawodawcze mogą obejmować akty przyjęte: z inicjatywy grupy państw UE lub Parlamentu Europejskiego; na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego; lub na wniosek Trybunału Sprawiedliwości lub European Investment Bank.

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

		<p>żadną procedurą ustawodawczą], takie jak umowy międzynarodowe, rozporządzenia, dyrektywy, decyzje⁶²</p> <p>akty niewiążące, takie jak zalecenia i wytyczne, a także regulamin wewnętrzny, akty przyjęte przez organy utworzone na mocy umów międzynarodowych i porozumień międzyinstytucjonalnych.</p>	<p>nieustawodawczym „rozporządzenia i dyrektywy skierowane do wszystkich państw członkowskich, jak również decyzje, które nie określają adresatów, są publikowane w [Dz.U.]” (art. 297 ust. 2 TFUE).</p> <p>Publikacja aktów prawnych w Dz.U. jest warunkiem wstępnym wykonalności aktów prawnych (wyrok TSWE Racke z 1979 r. oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie Skoma-Lux, 2007 r., C-161/06).⁶³</p> <p>Niektóre akty o zasięgu ogólnym nie są publikowane w Dz.U., lecz na stronie internetowej odpowiedniej agencji (wyrok Trybunału Sprawiedliwości PPG i SNF przeciwko ECHA z 2013 r., zob. powyżej, rozdział 3, 3.4.4).</p>
C	1968	<p>Część I: Rezolucje, zalecenia i opinie,</p> <p>Część II: Informacje takie jak porozumienia międzyinstytucjonalne, wspólne deklaracje, informacje od instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej,</p> <p>Część III: Akty przygotowawcze przyjęte przez instytucje, organy, urzędy i agencje, część IV: Obwieszczenia instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej, zawiadomienia państw członkowskich oraz ogłoszenia dotyczące Europejskiego Obszaru Gospodarczego część V) zwane „ogłoszeniami” dotyczące a) procedur administracyjnych b) postępowań sądowych c) procedur dotyczących wdrażania wspólnej polityki handlowej d) procedur związanych z wdrażaniem polityki konkurencji e) innych aktów prawnych.</p>	<p>Podseria CA (np. C019A), o tym samym numerze co seria C opublikowana tego samego dnia, zawiera zaproszenia do wyrażenia zainteresowania, ogłoszenia o naborze: Wersje CA mogą pojawić się w jednym, kilku lub wszystkich językach urzędowych.</p>
S	1978	<p>Europejskie zamówienia publiczne</p> <p>Początkowo opublikowane w Dz.U.</p> <p>Od 2003 roku seria S znajduje się w bazie danych TED.</p> <p>Ted (Tenders Electronic Daily) to internetowa wersja „Dodatku do Dziennika Urzędowego” UE, poświęcona europejskim zamówieniom</p>	<p>„Informacje o każdym dokumencie zamówienia są publikowane w 24 językach urzędowych UE. Wszystkie ogłoszenia instytucji UE publikowane są w całości w tych językach” (zob. strona internetowa TED).</p> <p>Baza danych TED jest jednak zgodna z własnymi zasadami i</p>

62 Rozporządzenia są aktami prawnymi określonymi w art. 288 TFUE. Mają one ogólne zastosowanie, wiążą w całości i są bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej. Dyrektywa jest aktem prawnym przyjętym przez instytucje UE skierowanym do państw członkowskich UE i jest wiążąca co do rezultatu, który należy osiągnąć. Decyzja jest wiążącym aktem prawnym, który może mieć charakter ogólny lub mieć konkretnego adresata.

63 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie Racke, 98/78 [1979]. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61978CJ0098> ; Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Skoma-Lux, C-161/06 [2007]. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:62006CJ0161>

		publicznym.	<p>praktykami dotyczącymi używania języka przez każdy kraj.</p> <p>Zasadniczo oferty dotyczące zamówień publicznych, które podlegają przepisom UE, muszą być publikowane na portalu TED.</p> <p>W TED podstawowe informacje dotyczące ofert są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE.</p>
--	--	-------------	---

Artykuł 5 rozporządzenia nr 1 ma zastosowanie do całego Dz.U., bez rozróżnienia między serią a podseriami. Jednakże, jak wskazano na stronie internetowej EUR-Lex, „podseria CA (np. C019A), która ma ten sam numer co seria C opublikowana tego samego dnia (na przykład C019A), [...] zawiera zaproszenia do wyrażenia zainteresowania, ogłoszenia o naborze itp., które mogą pojawić się w jednym, kilku lub wszystkich językach urzędowych”. Jeżeli chodzi o bazę danych TED, język jest różny dla każdego kraju, tj. oferty otwarte dla przedsiębiorstw z innych krajów można znaleźć w języku ojczystym wyłącznie w przypadku, gdy portal krajowy nie korzysta z funkcji wielojęzycznej w systemie TED. Jedno pytanie brzmi, dlaczego wydanie CA nie wchodzi w zakres obowiązków związanych z wielojęzycznością. To samo pytanie można poruszyć w odniesieniu do serii S, która przewiduje wielojęzyczność jedynie w odniesieniu do podstawowych informacji.

Co najważniejsze, **miękkie prawo nie ma jasnych ram prawnych dla (wielojęzycznej) publikacji**. Zasady prawa miękkiego przedstawiają dwie cechy (zob. infra 5.5.3). Po pierwsze, same nie generują praw bezpośrednich ani nie nakładają bezpośrednich obowiązków na swoich adresatów. Ich celem jest modyfikacja lub wpływ na działanie tematów, do których są adresowane. Po drugie, poprzez swoją treść i sposób opracowywania przedstawiają one pewien stopień formalizacji i struktury, który przypomina reguły twardego prawa. Akty prawa miękkiego są ogólnie publikowane w serii C, ale zalecenia i wytyczne mogą być publikowane w L Serie. Świadczy to o swobodzie ze strony instytucji w zakresie publikacji prawa miękkiego. Ponadto praktyka publikowania w Dz.U. lub nie wydaje się wynikać z celu niniejszej publikacji, tj. potrzeby poinformowania adresata tego aktu i nie jest związana z wejściem w życie aktu prawnego (Dero 2017). To samo można powiedzieć o pracach przygotowawczych prawnych: chociaż zielone i białe księgi są często wielojęzyczne, a większość wniosków Komisji Europejskiej jest dostępna na portalu Eur-lex we wszystkich językach urzędowych, niektóre zielone i białe księgi, komunikaty lub wytyczne oraz większość dokumentów roboczych służb Komisji nie są dostępne.

5.3.2 Gdzie stoi komunikacja na stronie internetowej?

Kolejnym zagadnieniem jest krytyczne pytanie o status komunikacji na stronie internetowej jako formy publikacji. Ponieważ art. 5 rozporządzenia nr 1 ma formalnie zastosowanie wyłącznie do publikacji w Dz.U., definicja „publikacji” zasługuje na dalszą ocenę. Biorąc pod uwagę, że „*akt przyjęty przez instytucję [Unii] [...] nie może być egzekwowany wobec osób fizycznych i prawnych w państwie członkowskim, zanim będą one miały możliwość zapoznania się z nim poprzez jego właściwą publikację w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*” (CJEC, Skoma-Lux, C-161/06 [2007], pkt 37),⁶⁴ czy rozumowanie to może mieć zastosowanie do publikacji w ogólności, która mogłaby następnie obejmować jakiegokolwiek publiczne udostępnianie, zwłaszcza na stronie internetowej? Czy od czasu rozwoju internetu, który został już włączony do orzecznictwa TSUE (wyrok TSUE PPG i SNF przeciwko ECHA, 2013 r., pkt 31 i wyrok GC Bilbaína de Alquitranes i o. przeciwko ECHA z 2013 r., pkt 31, zob. rozdział 3), dziennik Urzędowy nadal odgrywa tę samą kluczową rolę, a także uważa, że każda instytucja, organ, a nawet osoby fizyczne w tych

64 Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Skoma-Lux, cyt.

organizacjach publikują w tak płynny i łatwy sposób? Wreszcie, dlaczego Komisja miałaby wydać komunikat lub wytyczne, jeśli zainteresowane strony nie są informowane? W tym kontekście należy podkreślić, że Dziennik Urzędowy nadal ma tę zaletę, że jest mniej płynny i daje większą pewność (prawną) dostarczanych informacjom.

5.3.3 Konieczność wyznaczenia „szarego obszaru”

Instytucje i organy UE decydują się na opublikowanie w Dz.U. prawa miękkiego, tak jak to robią, gdy publikują dokument bezpośrednio na swojej stronie internetowej. Na przykład „dokumenty robocze pracowników” (oceny skutków, streszczenia ocen skutków, dokumenty robocze służb Komisji) nigdy nie są publikowane w Dz.U.. Można je jednak znaleźć na stronie internetowej Komisji na stronach poświęconych polityce, na stronie internetowej Rady ds. Kontroli Regulacyjnej lub na stronie EUR-Lex, bez obowiązku wielojęzyczności. Podobne przykłady stanowią zielone księgi. EUR-Lex definiuje zieloną księgę jako dokument opublikowany przez Komisję w celu stymulowania dyskusji zainteresowanych stron na dany temat na szczeblu europejskim. Zielone księgi mogą prowadzić do zmian legislacyjnych, które są następnie przedstawione w białych księgach, a ich publikacja wydaje się być również wdrażana w sposób losowy. Zielone księgi Komisji są często publikowane w sprawie Eur-lex, ale nie w Dz.U. (takie jak zielona księga w sprawie ochrony małoletnich i godności ludzkiej w audiowizualnych usługach informacyjnych (COM(96) 483 wersja ostateczna); zielona księga w sprawie ochrony modeli użytkowych na jednolitym rynku (COM(95) 370 wersja ostateczna); oraz Zielona księga Wzmocnienie wzajemnego zaufania do europejskiej przestrzeni sądowej – Zielona księga w sprawie stosowania prawodawstwa UE dotyczącego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w dziedzinie pozbawienia wolności (COM(2011)327 wersja ostateczna)). W tym samym duchu dokumenty Komisji – obejmujące „Wnioski i inne akty przyjęte w ramach procedury ustawodawczej” oraz „komunikacje, zalecenia, sprawozdania, białe księgi, zieloną księgę” (EUR-Lex) – nie wydają się być zgodne ze szczególną logiką publikacji.

Publikacja na stronie internetowej zapewnia instytucjom UE znaczną swobodę publikowania w różnych językach. Mogą one przyjmować dokumenty nieobjęte zakresem art. 5 i są z formalistycznego punktu widzenia wolne od obowiązków wielojęzycznych. Jeżeli jednak komunikacja na stronie internetowej jest traktowana poważnie, jak już uczynił TSUE w odniesieniu do prawa skarżących do sądu, istnieje prawdopodobnie potrzeba lepszego uporządkowania treści stron internetowych instytucji, organów i agencji UE w świetle obowiązków związanych z wielojęzycznością.

5.4 Komunikacja na stronie internetowej i system językowy regulaminu nr 1

5.4.1 Komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna w regulaminie nr 1

Artykuł 1 rozporządzenia nr 1 stanowi, że „językami urzędowymi i językami roboczymi instytucji Unii są [24 uznane języki]”. Wyrażenie to zostało zinterpretowane jako wprowadzenie rozróżnienia między „językami roboczymi” a „językami urzędowymi” oraz jako ustanowienie zasady, zgodnie z którą jedynie komunikacja zewnętrzna powinna być prowadzona we wszystkich 24 językach urzędowych (Labrie, 1993, 82; Fenet, 2001, 239; O'Regan, 2010, 117). Nie ma natomiast operacyjnego prawnego rozróżnienia między językami roboczymi a językami urzędowymi (Cosmai, 2014; Sommsich, 2016). Po pierwsze, tekst przewiduje, że języki robocze są 24 językami urzędowymi. Potencjalnie instytucje, organy i agencje mogłyby pracować w każdym z tych 24 języków. Po drugie, w Traktacie ustanawiającym EWWiS nie dokonano rozróżnienia między językami roboczymi a językami urzędowymi. Po trzecie, wszystkie komunikaty zewnętrzne nie muszą być przekazywane we wszystkich 24 językach urzędowych. Jednak termin „języki robocze” jest powszechny. Pod względem operacyjnym „języki robocze” można uznać za synonim „języków komunikacji wewnętrznej”. Z bliskiej lektury regulaminu nr 1 wynika bowiem, że akt ten wprowadza

rozdzielenie między językiem komunikacji wewnętrznej a językiem komunikacji zewnętrznej (tabela 4).

Tabela 4: Komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna w regulaminie nr 1

Regulamin nr 1	Odpowiednie treści	Związek z komunikacją <u>wewnętrzną</u>	Zasady językowe
Artykuł 1	Odniesienie do „języków roboczych”	Język roboczy i język komunikacji wewnętrznej można uznać za synonim	Język roboczy może być jednym lub wszystkimi 24 językami.
Artykuł 6	Określa zasady językowe w szczególnych przypadkach	Komunikacja wewnętrzna jest objęta zasadą autonomii instytucjonalnej (Shuibhne, 2002, 126)	Każda instytucja może wybrać swój język komunikacji wewnętrznej (zob. rozdział 4)
Regulamin nr 1	Odpowiednie treści	Związek z komunikacją <u>zewnętrzną</u>	Zasady językowe
Artykuły 2 i 3	Bezpośrednia komunikacja z państwami członkowskimi i ich obywatelami w ich języku urzędowym	Odnoszą się one do niektórych aspektów komunikacji zewnętrznej instytucji.	24 języki urzędowe
Artykuł 5	Publikacja prawa UE w 24 językach urzędowych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej	Dzięki oficjalnej publikacji adresat i obywatele zwracają uwagę na tekst.	24 języki urzędowe

Pomimo tych dwóch odrębnych systemów prawnych rozdzielenie między komunikacją wewnętrzną i zewnętrzną jest dalekie od jasnego i „wewnętrzny system językowy nie może być całkowicie oddzielony od zasad regulujących komunikację zewnętrzną instytucji” (AG Maduro, sprawa TSEC Królestwo Hiszpanii przeciwko Eurojustowi, 2004, pkt 47).⁶⁵ Naukowcy wykazali również, że wybór języka roboczego ma wpływ na komunikację zewnętrzną (Shuibhne, 2002, O’Regan, 2010, van der Jeught, 2020). Ponadto komunikacja na stronie internetowej nie pasuje do żadnej z kategorii.

5.4.2 Gdzie stoi komunikacja na stronie internetowej?

W praktyce języki robocze nie ograniczają się do kwestii czysto wewnętrznych, ale są używane na stronach internetowych instytucji i organów UE w odniesieniu do wiadomości, publikacji różnego rodzaju i wytycznych. Innymi słowy, dokumenty wykorzystywane wewnętrznie często kończą się publikowaniem na stronach internetowych. W związku z tym wiele dokumentów dostępnych tylko w języku roboczym jest udostępnianych publicznie (tj. publikowanych) wyłącznie w tym języku. Jak przeanalizowano w rozdziale 4, niektóre agencje wyraźnie stwierdziły, że używanie języka angielskiego jako języka roboczego ma bezpośredni wpływ na ich politykę komunikacji na stronie internetowej. Ponadto Rzecznik wskazał, że dokumenty wewnętrzne, ponieważ istnieją tylko w

65 Opinia AG Maduro z wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Hiszpania przeciwko Eurojustowi, C-160/03 [2005]. Dostępne na stronie: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=49769&doclang=en>

języku, w którym zostały sporządzone, mogą być publikowane w tym języku (EO, dec. 3191/2006, dochodzenie). W związku z tym Rzecznik łączy rozpowszechnianie z redakcją wewnętrzną.

Zgodnie z utrwalonym prawem komunikacja na stronie internetowej nie jest objęta obowiązkami wielojęzyczności. W istocie komunikacja na stronie internetowej nie jest wymieniona w rozporządzeniu nr 1 ani w postanowieniach traktatu dotyczących bezpośredniej komunikacji z obywatelami, a zatem z formalistycznego punktu widzenia nie wchodzi w zakres prawa Unii. Jak wskazano (zob. rozdział 3), **Trybunał wyraźnie odrzucił istnienie ogólnej zasady prawa Unii, która przyznaje każdemu obywatelowi prawo do posiadania we wszystkich okolicznościach wersji wszystkiego, co mogłoby wpłynąć na jego interesy, sporządzonej w jego języku** (wyrok Trybunału w sprawie Kik przeciwko OHIM, 2003, pkt 82).⁶⁶ Dokładniej rzecz ujmując, art. 6 jest interpretowany przez naukowców prawnych jako pozwalający każdej instytucji na określenie własnego systemu językowego, w szczególności, ale nie wyłącznie w odniesieniu do kwestii czysto wewnętrznych (van der Jeught, 2021). „Nie wydaje się oczywiste, dlaczego „szczególne przypadki” byłyby ograniczone do komunikacji wewnętrznej (O' Regan, 2010).

Ponadto rozporządzenie nr 1 odnosi się wyłącznie do bezpośredniej komunikacji między instytucjami Unii a państwem członkowskim UE lub „osoby podlegającej jurysdykcji tego państwa” (art. 2 i 3). Publikacja prawodawstwa (art. 4) lub wszelkich informacji opublikowanych w Dzienniku Urzędowym (art. 5) nie odnosi się do rozpowszechniania poza Dziennikiem Urzędowym. Tylko wtedy, gdy zastosujemy się do tej restrykcyjnej i formalistycznej interpretacji rozporządzenia nr 1, **„doktryna konkretnych przypadków” może być rozumiana jako mająca zastosowanie do komunikacji zewnętrznej, takiej jak informacje dostępne na stronach internetowych, mediach, konsultacjach publicznych, a nawet komunikacji z administracjami krajowymi, dając istotne pole manewru instytucjom, organom i agencjom.** Podejście przyjęte w niniejszym badaniu dotyczy jednak istoty treści publikacji i uważa, że niektóre treści dotyczące komunikacji na stronach internetowych wchodzi w zakres obowiązków związanych z wielojęzycznością.

5.4.3 W kierunku wielojęzycznej typologii potrzeb

Elastyczność przyznawana instytucjom UE w odniesieniu do wielojęzycznej komunikacji na stronach internetowych koliduje z rzeczywistością praktyczną i nie uwzględnia masowych zmian w świecie komunikacji. Rozporządzenie nr 1 zostało sporządzone przed istnieniem internetu i nigdy nie zostało zaktualizowane w celu uwzględnienia transformacji wynikających z szerokiego wykorzystania technologii cyfrowych. W tym samym duchu TSUE dostosował teksty odnoszące się do publikacji w Dz.U. do nowej rzeczywistości cyfrowej (zob. rozdział 3 powyżej). Rozwój internetu, intensywna działalność publikacyjna instytucji, agencji i organów UE, a nawet poszczególnych posłów do PE zacięra rozróżnienie między językiem roboczym/wewnętrznym a niektórymi aspektami języka komunikacji zewnętrznej uregulowanymi w art. 2, 3 i 5 rozporządzenia nr 1. Jak wspomniano powyżej, **istnieje wyraźny brak logiki w rozpatrywaniu komunikacji na stronie internetowej jako części doktryny konkretnych przypadków, która ogranicza się do komunikacji wewnętrznej.** Inni naukowcy, tacy jak Herbillon (2003) idą dalej, argumentując, że jest to naruszenie praw językowych, że strony internetowe instytucji UE są czasami dostępne tylko w języku angielskim. Strony internetowe udostępniają informacje publiczne i zewnętrzne. Bardzo łańskie korzenie słowa „komunikat” oznaczają zewnętrzny charakter i dzielenie się (tj. wspólne). W tym sensie komunikacja wiąże się z rozpowszechnianiem i jest często interpretowana jako obejmująca dwukierunkową wymianę z podmiotem zewnętrznym. TSUE uznał nawet, że przepisy o zasięgu ogólnym są prawnie „opublikowane” na stronie internetowej Agencji w celu ochrony prawa do wniesienia skargi do sądu (zob. rozdział 3 powyżej).

Z prawnego punktu widzenia **twierdzimy również, że instytucje, organy i agencje UE powinny mieć jedynie ograniczoną swobodę w realizacji swojej polityki komunikacyjnej.** Różne argumenty prawne przemawiają za tym poglądem. Zgodnie z podejściem dosłownym i uzasadnieniem rozporządzenia nr 1 art. 6 rozporządzenia nr 1 stanowi odstępstwo od zasady

66 Wyrok TS w sprawie Kik, cit.

wielojęzyczności (Clément-Wilz, 2022 b). Zgodnie z przepisami prawa interpretacyjnego należy je interpretować wąsko. Ponadto można by zwrócić uwagę na wykładnię funkcjonalną (lub teleologiczną) opartą na celach UE, o których mowa w art. 3 TUE, aby uwzględnić różnorodność językową i potrzeby obywateli. W tym sensie doktryna konkretnych przypadków mogłaby być interpretowana w węższy sposób niż dotychczas przestrzegał TSUE. „Nie wolno im bowiem zezwalać na wykorzystywanie ich w inny sposób niż do celów ich wewnętrznych potrzeb operacyjnych” (AG Maduro, sprawa TSEC Królestwo Hiszpanii przeciwko Eurojustowi, 2004, pkt 49). Autonomia instytucji UE jest statusem obraźliwym i może być bardziej ograniczona. Wreszcie, co najważniejsze, patrząc na treść strony internetowej, niektóre treści wydają się podlegać obowiązkom wielojęzyczności. Jeśli chodzi o publikacje i komunikaty Komisji przeznaczone dla ogółu społeczeństwa, Rzecznik Praw Obywatelskich powołał się na art. 2 rozporządzenia nr 1, zauważając, że **aby komunikacja zewnętrzna była skuteczna**, konieczne jest, aby obywatele zrozumieli przekazane im informacje (zob. również rozdział 7). Dlatego najlepiej byłoby, gdyby materiały przeznaczone dla obywateli były publikowane we wszystkich językach urzędowych (EO, decis. 3191/2006, pkt 2.6). Ponadto, jak wykazano w poprzedniej sekcji, niektóre treści strony internetowej wchodzą w zakres art. 5 rozporządzenia nr 1 dotyczącego publikowania w Dz.U.

5.5 Ograniczenie szarej strefy: Podejście merytoryczne

5.5.1 Wyjaśnienie typologii

Biorąc pod uwagę rosnące znaczenie stron internetowych UE dla komunikacji instytucjonalnej i rozpowszechniania informacji, ważne jest skupienie się na merytorycznych treściach stron internetowych. Jak pokazano w rozdziale 7 niniejszego badania, obecnie w UE nie ma wspólnego języka, który jest rozumiany przez większość ludności, a żaden z 24 języków UE nie jest używany na poziomie ojczystym lub biegłym przez ponad 20 % mieszkańców UE. Jednojęzyczne podejście do komunikacji na stronie internetowej jest zatem prawdopodobnie nieskuteczne i wysoce wykluczające.

Aby rozwiązać problem braku formalnych ram prawnych dotyczących komunikacji cyfrowej, w niniejszej sekcji przedstawiono sugestie dotyczące opracowania **realistycznych ram i standardów komunikacji wielojęzycznej na stronach internetowych, które mogą być zgodne z ograniczeniami budżetowymi**. Opracowuje wielojęzyczną typologię potrzeb zgodnie z tak zwanym „podejściem merytorycznym”, w którym rozróżnia się różnice w potrzebach wielojęzycznych w oparciu o formalne argumenty prawne oraz na rozumowaniu na temat merytorycznych skutków wyborów dotyczących polityki językowej.

- 1) Przepisy prawne UE powierzają obywatelom UE, przedsiębiorstwom i państwom członkowskim pewne prawa językowe.
- 2) Prawa te powinny być przestrzegane również w przypadku publikacji na stronach internetowych.
- 3) Instytucjonalne strony internetowe powinny być objęte pewnymi obowiązkami w zakresie wielojęzyczności.
- 4) Podejście merytoryczne pomaga zdefiniować typologię stosowaną do klasyfikacji i analizy treści stron internetowych UE w celu znalezienia równowagi między potrzebą wielojęzycznej komunikacji a ograniczeniami budżetowymi.

Ramka 5: Cztery logiczne kroki w kierunku wielojęzycznej typologii potrzeb

Proponujemy wielojęzyczną typologię potrzeb zorganizowaną według trzech klas lub „typów” z 1) dokumentów podstawowych 2) dokumentów podstawowych i 3) dokumentów wtórnych. Te trzy klasy lub „typy” obejmują różne rodzaje treści dostępnych na stronach internetowych UE przedstawione w rozdziale 6. Bardziej szczegółowy opis dokumentów podstawowych znajduje się

Podstawowe dokumenty obejmują przede wszystkim wszystkie dokumenty, które są formalnie wiążące, które mają skutki prawne („twarde prawo”) i które odnoszą się do ogłoszeń o rekrutacji. Dokumenty te muszą być przetłumaczone na mocy postanowień Traktatów, rozporządzenia nr 1 lub orzecznictwa TSUE, jak wyjaśniono powyżej w rozdziale 3. Ten rodzaj obejmuje na przykład dokumenty opublikowane w Dzienniku Urzędowym, część L i orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Po drugie, kategoria ta obejmuje europejskie inicjatywy obywatelskie, petycje do Parlamentu Europejskiego, odwołania do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich oraz odpowiedzi na pisma obywateli, ponieważ wielojęzyczność ma zastosowanie zgodnie z art. 24 i 20 TFUE oraz rozporządzeniem w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej. Te cztery rodzaje dokumentów należą do tej kategorii, ponieważ mogą być przedkładane w dowolnym języku urzędowym. Brak wielojęzyczności (np. brak dokładnych tłumaczeń) będzie stanowił formalne i poważne naruszenie obowiązujących zasad i równości.

Dokumenty podstawowe obejmują dokumenty, które nie są formalnie prawnie wiążące, oraz dokumenty niepodlegające formalnym obowiązkom wielojęzyczności. Jak wyjaśniono powyżej (sekcja 5.4), strony internetowe są przede wszystkim zewnętrznym narzędziem komunikacji i mogą zawierać dokumenty mające istotny wpływ na prawa lub obowiązki obywateli, przedsiębiorstw UE i organów krajowych (prawo miękkie), programy lub konkretne zaproszenia finansowane bezpośrednio przez instytucje UE lub prawne dokumenty przygotowawcze. Ten rodzaj obejmuje na przykład zaproszenia do składania ofert i propozycje projektów; dokumenty dotyczące wytycznych dotyczących pomocy państwa; komunikaty i zalecenia, na przykład dotyczące pomocy państwa, bezpieczeństwa żywności lub produktów leczniczych. W tej dziedzinie wydaje się, że instytucje dysponują pewnym stopniem elastyczności i swobody: mogą one zdecydować się na opublikowanie w Dz.U., część C, która polega na stosowaniu pełnej wielojęzyczności, zgodnie z art. 5 rozporządzenia nr 1, lub nie. W związku z tym brak dokładnej komunikacji wielojęzycznej w tych dokumentach może potencjalnie stanowić naruszenie obowiązków związanych z wielojęzycznością. Artykuł 6 należy interpretować wąsko, a niektóre treści mogą podlegać obowiązkom wielojęzyczności określonym w art. 2-5, jak wyjaśniono powyżej (sekcja 5.4.3). Mogą one również mieć istotny wpływ na równość obywateli.

Dokumenty drugorzędne obejmują dokumenty, które nie są formalnie wiążące, które nie muszą być tłumaczone ani interpretowane na mocy postanowień Traktatów lub rozporządzenia nr 1 lub orzecznictwa TSUE, i które zasadniczo nie mają istotnego wpływu na prawa lub obowiązki obywateli, przedsiębiorstw UE i organów krajowych i które nie obejmują programów ani konkretnych zaproszeń finansowanych bezpośrednio przez instytucje UE. Prostym przykładem są strony internetowe zawierające informacje na temat historii instytucji UE lub wywiady z komisarzami UE. Dokumenty wtórne obejmują pozostałą kategorię, w której obowiązki związane z wielojęzycznością nie mają i nie powinny mieć zastosowania. Nie oznacza to, że dokumenty te są nieistotne z pouczającego lub symbolicznego punktu widzenia, ale tylko to, że brak dokładnego tłumaczenia lub tłumaczenia pociąga za sobą mniej istotne konsekwencje dla równości niż w przypadku dokumentów podstawowych i podstawowych. Przymiotnik „dokładny” jest tutaj używany celowo. W przypadku dokumentów wtórnych zastosowanie tłumaczenia maszynowego do dokumentów pisemnych lub do napisów generowanych automatycznie przez komputer podczas wystąpienia ustnego może wytworzyć dokumenty wielojęzyczne za tanią cenę, a brak dokładności może być łatwiejszy do zaakceptowania i uzasadnienia.

Ramka 6: Wielojęzyczna typologia potrzeb

w dalszej części niniejszego rozdziału. W tym krótkim podsumowaniu definiujemy trzy typy w następujący sposób (ramka 6).

Dokumenty podstawowe stanowią podstawę wielojęzycznej typologii potrzeb, która z powodów wyjaśnionych powyżej powinna wchodzić w zakres ochrony prawnej prawa wielojęzyczności. W rzeczywistości nie ma dyskusji, ale także mniej miejsca na błędy (ludzkie) w odniesieniu do podstawowych dokumentów i dokumentów wtórnych. Podstawowe dokumenty opierają się na jasno określonych obowiązkach wielojęzyczności. Obecne obowiązki związane z wielojęzycznością wywodzą się z prawa pierwotnego, prawa wtórnego i orzecznictwa. Dokumenty wtórne stanowią pozostałą kategorię, w której prawo wielojęzyczności nie ma i niekoniecznie powinno mieć zastosowanie, a stosowanie tłumaczenia maszynowego (zob. rozdział 8) nie stwarza problemów.

5.5.3 Podstawowe dokumenty w kamieniu węgielnym wielojęzycznej typologii potrzeb

Dokumenty dostępne w języku roboczym są często dostępne tylko w tym jednym języku. Można argumentować, że lepszy jest dostęp do dokumentu wewnętrznego tylko w jednym lub kilku językach niż brak dostępu w ogóle (Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, dec. 281/1999, ust. 5). Chociaż Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich uznał elastyczność każdej instytucji w zakresie publikowania na swojej stronie internetowej „dokumentów w języku, w którym są sporządzane”, kładł również nacisk na ogólną tendencję do „postępowego rozwoju przekazywania informacji na swojej stronie internetowej w innych językach Wspólnoty” (tamże pkt 4). Nie uznała jednak praktyki EBC polegającej na publikowaniu informacji głównie w języku angielskim na swojej stronie internetowej za niewłaściwe administrowanie. Problem polega na tym, że po opublikowaniu dokumenty te wywołują takie same skutki jak prawo miękkie, jak opublikowane w Dz.U.: uzasadnione oczekiwania i potrzeba bezpieczeństwa prawnego. **Istnieje wyraźna rozbieżność między ustawą ustanowioną i interpretowaną a ustaleniami językowymi instytucji w zakresie komunikacji internetowej.** W związku z tym twierdzimy, że istnieje potrzeba wyjścia poza to formalistyczne podejście i rozważenia istoty stron internetowych, a zwłaszcza prawa miękkiego, przygotowawczego aktu prawnego i dokumentów mających istotne skutki dla obywateli. Z mniej formalnego punktu widzenia wielojęzyczność ma zasadnicze znaczenie dla skutecznego korzystania z demokratycznego prawa obywateli do uzyskiwania informacji o kwestiach i kwestiach, które mogą prowadzić do działań legislacyjnych (Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, 640/2006, pkt 29), przyczyniać się do legitymacji UE (Kraus, 2011 r.) i ułatwiać interakcję między instytucjami a obywatelami UE (Athanassiou, 2006 r.). Niektóre prawa obywateli mogą być wykonywane w wybranym przez nich języku urzędowym (art. 2 i 3, art. 20 i 24 TFUE oraz inicjatywa obywatelska) wymagające dostępu do treści w tym samym języku.

Dokumenty podstawowe obejmują prawo miękkie, ale także, z powodów wyjaśnionych tutaj, zaproszenia do wyrażenia zainteresowania, konsultacje publiczne, zaproszenia do składania ofert, procedury przetargowe, propozycje projektów, dokumenty przygotowawcze i dokumenty dotyczące wytycznych dotyczących pomocy państwa.

a. Miękkie prawo

Normy prawa miękkiego łączą w sobie trzy elementy: wartość normatywna, która odpowiada prawnie wiążącemu charakterowi normy; gwarancji normatywnej, tj. istnienia mechanizmów kontroli i sankcji przestrzegania normy; oraz zakres normatywny, który opisuje jego skuteczne stosowanie przez zainteresowane podmioty (Abbott et al. 2000). Zgodnie z definicją prawa miękkiego podaną przez francuską Conseil d'Etat, przepisy prawa⁶⁷ miękkiego mają następujące podstawowe cechy: same nie generują praw bezpośrednich ani nie nakładają bezpośrednich obowiązków na swoich adresatów, ale ich celem jest zmiana lub wpływ na działania adresatów; przedstawiają one, poprzez swoją treść i sposób opracowywania, stopień formalizacji i struktury,

67 Conseil d'Etat, Le droit souple, 2013, s. 9. Dostępne na stronie: <https://www.vie-publique.fr/rapport/34021-etude-annuelle-2013-du-conseil-detat-le-droit-souple>

który przypomina reguły twardego prawa. W związku z tym rozróżnienie między twardym i miękkim prawem nie zawsze jest dokładne. Z tego powodu miękkie prawo należy traktować poważnie.

W ramach unijnego porządku prawnego prawo miękkie z czasem szybko się rozrosło (Clément-Wilz, 2015). Jak stwierdził TSUE, normatywność aktu prawnego, który formalnie nie ma stanowić prawa, zależy od tego, czy „wyjaśnia on jedynie postanowienia traktatu”, czy też „ma on na celu wywołanie własnych skutków prawnych, odrębnych od tych, które zostały już przewidziane w traktacie”. TSUE uznał zdolność instytucji UE do narzucania ram prawnych przy użyciu alternatywnych rodzajów aktów, takich jak wytyczne (wyrok Rady w sprawie Niemcy przeciwko Komisji, 2010 r., pkt 151).⁶⁸ W związku z tym instytucje i organy europejskie nie mogą posługiwać się niejednoznaczną terminologią w celu uniknięcia stosowania przepisów kompetencyjnych i proceduralnych przy wydawaniu aktu. Twierdzimy, że **jego zasada ma zastosowanie do aktów publikowanych na stronach internetowych tych instytucji**. Liczy się merytoryczna treść prawa miękkiego, a nie instrumenty techniczne wykorzystywane do jego publicznego udostępniania.

Strony internetowe instytucji i organów Unii zawierają w rzeczywistości treści, które można uznać za miękkie prawo, ale nie muszą być przekazywane we wszystkich 24 językach, jak przewidziano w art. 5 rozporządzenia nr 1. Niezależnie od ich statusu publikacji, tj. niezależnie od tego, czy są one również publikowane w części C Dz.U., czy nie, **prawo miękkie publikowane na stronach internetowych instytucji UE powinno korzystać z obowiązku wielojęzyczności i w związku z tym wchodzić w zakres kategorii dokumentów podstawowych**.

B. Zaproszenie do wyrażenia zainteresowania

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich potwierdził, że art. 2 ma zastosowanie do zaproszeń do wyrażenia zainteresowania (EO, decis. 259/2005, pkt 5) oraz że wszelkie ograniczenia tego prawa muszą opierać się na ważnych przyczynach, niezbędnych do osiągnięcia zgodnego z prawem celu i proporcjonalnego (tamże, pkt 7). Uznała również, że ogólne ograniczenie języków, które można stosować przy składaniu wniosków, wymagałoby podjęcia decyzji w tym celu przez ustawodawcę (tamże, pkt. 3.15).

C. Konsultacje publiczne

Jeśli chodzi o konsultacje publiczne, Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdził również, że chociaż najlepiej byłoby mówić o całej komunikacji zewnętrznej we wszystkich językach urzędowych UE, staje się to zasadniczym warunkiem wstępnym, gdy komunikacja jest środkiem umożliwiającym obywatelom uczestnictwo w procesie decyzyjnym (EO, dec. 640/2011, pkt 28–29). W 2012 r. Parlament Europejski wezwał Komisję do zapewnienia dostępności konsultacji publicznych we wszystkich językach urzędowych UE (rezolucja PE z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie konsultacji publicznych i ich dostępności we wszystkich językach UE, ust. 2).

D. Zaproszenia do składania ofert, procedury przetargowe, propozycje projektów, dokumenty przygotowawcze i dokumenty dotyczące wytycznych dotyczących pomocy państwa

Brak terminowego tłumaczenia tych dokumentów może mieć istotny wpływ na równość obywateli, przedsiębiorstw UE (zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw), organizacji pozarządowych i organów krajowych zainteresowanych dostępem do programów finansowania przez instytucje UE za pośrednictwem budżetu UE. Przejrzystość i uczciwość warunków uczestnictwa wymagają, aby wszyscy zainteresowani wnioskodawcy byli na równych zasadach. Te rodzaje dokumentów włączamy do „dokumentów podstawowych” na mocy ogólnej zasady równego traktowania zainteresowanych stron, w szczególności tych, którzy mogą nie mieć środków na ponoszenie kosztów tłumaczenia prywatnego, aby zrozumieć dokumenty UE. Jeśli chodzi o wytyczne

68 TSUE, wyrok Sądu w sprawie Niemcy przeciwko Komisji, T-258/06 [2010]. Dostępne na stronie: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=80961&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1306035>

dotyczące pomocy państwa, potrzebna jest wielojęzyczność, aby zapewnić uczciwość i przejrzystość konkurencji między przedsiębiorstwami w całej UE.

5.6 Wnioski

Obowiązki dotyczące wielojęzyczności mają wyraźnie zastosowanie wyłącznie do „rozporządzenia i innych dokumentów o zasięgu ogólnym”, publikacji w Dz.U. oraz bezpośredniego komunikowania się instytucji UE z państwami członkowskimi i osobami podlegającymi ich jurysdykcji lub obywatelom europejskim. W praktyce komunikacja na stronie internetowej zapewnia instytucjom UE znaczną elastyczność w zakresie publikowania w wybranych przez siebie językach, co rodzi definitywne pytanie o to, co oznacza „publikacja”. Mogą rozpowszechniać treści i dokumentację bez stosowania wielojęzycznych obowiązków związanych z publikacją. Jednakże obecne traktowanie w literaturze prawnej komunikacji na stronie internetowej przez instytucje, organy i agencje jako komunikacji wewnętrznej nie opiera się na jasnych przesłankach lub logice. Margines elastyczności pozostawiony instytucjom UE powinien być interpretowany wąsko i konieczne jest merytoryczne podejście skoncentrowane na rodzajach treści stron internetowych w celu wdrożenia obowiązków w zakresie wielojęzyczności.

Ze względu na brak formalizmu prawnego, zarówno ze strony instytucji i organów, jak i orzecznictwa TSUE, należy przyjrzeć się merytorycznej treści stron internetowych. To „podejście merytoryczne” rozróżnia różnice w potrzebach wielojęzycznych w zależności od istoty prawnej (prawa miękkiego) i merytorycznych skutków treści komunikacji. Podsumowując, definiujemy wielojęzyczną typologię potrzeb, w tym trzy typy w następujący sposób: dokumenty podstawowe; dokumenty podstawowe; i dokumenty drugorzędne. Podczas gdy system wielojęzyczny powinien być stosowany w odniesieniu do dwóch pierwszych rodzajów dokumentów, używanie kilku języków (ewentualnie wraz z możliwością korzystania z tłumaczenia maszynowego) jest dopuszczalne w przypadku trzeciego.

6. MAPOWANIE WIELOJĘZYCZNOŚCI NA STRONACH INTERNETOWYCH UE

NAJWAŻNIEJSZE USTALENIA

- W niniejszym rozdziale opisano obecny poziom wielojęzyczności stron internetowych instytucji, organów i agencji UE w oparciu o system klasyfikacji treści i wielojęzyczną typologię potrzeb oraz na podstawie analizy ponad 1,5 mln stron internetowych na 13 stronach internetowych.
- Jeśli chodzi o wielojęzyczność, sześć stron internetowych UE znacznie przewyższa średnią spośród 13 analizowanych stron internetowych (Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Rada Unii Europejskiej/Rada Europejska (wspólna strona internetowa), Europejski Trybunał Obrachunkowy, Parlament Europejski, Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy oraz Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich).
- Drugi klaster stron internetowych ma wyniki średniego zasięgu i obejmuje Komisję Europejską (najbliżej średniej na stronach internetowych UE) oraz Europejską Agencję Chemikaliów i Europejski Komitet Regionów (oba z niższymi wynikami).
- Ostatni klaster obejmuje cztery strony internetowe o niskiej dostępności wielojęzycznych treści (Europejski Bank Centralny, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności, Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej). Niektóre z tych stron są zobowiązane do wprowadzania treści tłumaczonych maszynowo na wiele stron internetowych i sekcji.
- Alternatywny wielojęzyczny indeks, który analizuje jedynie całkowitą liczbę stron internetowych, bez uwzględnienia różnic w poszczególnych kategoriach treści, poprawia wydajność dwóch stron internetowych w niewielkim stopniu (Parlament Europejski i Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej), ale zmniejsza wydajność większości stron internetowych, bardzo dramatycznie w niektórych przypadkach, takich jak Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich.

6.1 Wprowadzenie

Strony internetowe UE odgrywają kluczową i coraz ważniejszą rolę w rozpowszechnianiu informacji przez instytucje, organy i agencje UE w celu docierania do odbiorców, zwłaszcza do zewnętrznych zainteresowanych stron i ogółu społeczeństwa. Brakuje jednak badań porównawczych oceniających wielojęzyczne treści na stronach internetowych UE. W niniejszym rozdziale opisano poziom wielojęzyczności stron internetowych UE poprzez zastosowanie wielojęzycznej metryki do 13 stron internetowych UE zawierających treści wielojęzyczne. W następnej sekcji przedstawiono metodykę, dane i zastrzeżenia (szczegóły techniczne zob. również załącznik 2). Analiza empiryczna rozpoczyna się od przedstawienia wskaźników, przeglądu wyników analizy dla każdej ze stron internetowych podmiotu, przed przedstawieniem wyników porównawczych na stronach internetowych instytucji, organów i agencji UE.

6.2 Metodologia

Podstawowe zadanie metodologiczne i empiryczne polegało na sprawdzeniu, czy adresy URL stron internetowych UE w domyślnym języku były dostępne we wszystkich językach urzędowych. Zastosowaną metodykę, w tym formuły stosowane do **konstruowania indeksów wielojęzycznych** opracowanych przez zespół do pomiaru dostępności treści wielojęzycznych, przedstawiono szczegółowo w załączniku 2. Analiza empiryczna polegała na przypisaniu każdej domyślnej stronie internetowej (URL), która została wyodrębniona ze strony internetowej UE,

wynik binarny, gdzie „1” oznacza, że treść była dostępna w języku docelowym (tj. jednym z języków urzędowych UE) w porównaniu z „0”, który wskazywał, że treść nie była dostępna w języku docelowym. Średni wynik sumowania wszystkich tych wyników, co można zrobić na różnych poziomach, takich jak sekcja strony internetowej lub ogólnej strony internetowej, stanowi prosty wskaźnik oceny poziomu wielojęzyczności. Można ją uznać za średnią proporcję dokumentów (stron internetowych) dostępnych w językach urzędowych strony internetowej jednostki określonej matematycznie w załączniku A2.3. Jak zostanie wyjaśnione poniżej, istnieją dwie metryki używane do obliczania średnich wyników. Pierwszy wskaźnik analizuje całkowitą ilość stron internetowych i ignoruje wszelkie grupy w danych, takie jak fakt, że witryna ma różne sekcje zawartości. Jest to określane jako średnia „niezgrupowana”. Druga metryka uwzględnia różnice grupowe, takie jak wyniki w różnych sekcjach treści strony internetowej, przy obliczaniu wyników i jest określana jako średnia „zgrupowana”.

Indeksy wielojęzyczne były stosowane do każdej strony internetowej UE zgodnie ze wspólnym systemem klasyfikacji treści, a w przypadku instytucji UE – związanej z nią wielojęzycznej typologii. Pierwszym krokiem było ujednoczenie poszczególnych sekcji stron internetowych UE zgodnie ze wspólnym systemem, w którym **treść** została sklasyfikowana w następujący sposób:

- O/Organizacja: Informacje organizacyjne, takie jak struktura, rola w procesie decyzyjnym UE, obowiązki polityczne, sposób kontaktu, polityka strony internetowej.
- Polisy: Sekcje poświęcone politykom UE lub grupom polityk.
- Aktualności/Wydarzenia/Przemówienia: Lista stron zawierających wiadomości, wydarzenia lub elementy mowy.
- Przetargi na finansowanie. Sekcje poświęcone możliwościom finansowania i zaproszeniom do składania ofert.
- Rekrutacja: Oferty pracy i możliwości zatrudnienia; informacje o trwających procedurach naboru; oraz informacje na temat kariery zawodowej, rekrutacji, staży.
- Dokumentacja: wszelkie dokumenty, publikacje, zasoby, w tym prawa, badania, oceny, statystyki, broszury informacyjne, infografiki, arkusze informacyjne, prawa, inne zasoby.
- Informacje ogólne: Informacje ogólne, które nie należą do innych kategorii, w tym bardzo ogólne informacje na temat polityk (np. informacje na temat wielu polityk i portali/stron bramek).
- Obywatele: Odnosi się to do zaangażowania społeczeństwa, w tym konsultacji dotyczących każdej polityki lub kwestii UE, petycji do Parlamentu Europejskiego, odpowiedzi na pisma obywatelskie, inicjatywy obywatelskiej, odwołań do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, konsultacji społecznych dotyczących każdej polityki lub kwestii UE.
- Posiedzenia/komitety: Oficjalne oficjalne posiedzenia UE i komitety zajmujące się kształtowaniem polityki odrębne od standardowych wykazów wydarzeń na stronach internetowych.

Z powyższego schematu treści możliwe było, w kolejnym etapie eksploracyjnym, wyciągnięcie konkretnych potrzeb wielojęzycznych z typologii opracowanej w rozdziale 5, która wprowadza rozróżnienie między dokumentami „podstawowymi”, „pierwotnymi” i „wtórnymi”. W tabeli 5 przedstawiono przegląd sposobu, w jaki sekcje zawartości mapują typologię wielojęzycznych potrzeb. W niektórych przypadkach mapowanie jest proste, ponieważ niektóre rodzaje treści mają dedykowaną i widoczną sekcję internetową, która odpowiada typologii, np. zaproszenia do składania ofert, które zaklasyfikowaliśmy jako dokumenty „podstawowe”. W innych istnieje obowiązek wielojęzyczności oparty na orzecznictwie, na przykład w przypadku ogłoszeń o rekrutacji (zob. rozdział 3), co wyjaśnia, dlaczego sekcja internetowa sklasyfikowana jako „rekrutacja” jest uważana za głównie „Core”. W przypadku sekcji internetowych zawierających mieszaną kombinację treści podstawowych, podstawowych i drugorzędnych (np. sekcje Polityki, Dokumentacji i Obywateli) zastosowano kontrolę manualną w celu przypisania unikalnej kategorii

potrzeb. Kontrola ta zastosowała zasadę „gravitacyjną” zgodnie z logiką ostrożności: jeśli strona internetowa zawiera co najmniej jakąś zawartość rdzeniową lub podstawową, to grawituje w kierunku rdzenia (lub pierwotnego), nawet jeśli dominuje drugorzędna.⁶⁹ Należy zauważyć, że w przypadku instytucji UE, która uczestniczy w procesie kształtowania polityki, sekcja strony internetowej może przedstawiać materiały pochodzące z posiedzeń komisji, w szczególności PE i Rady Unii Europejskiej, które obejmują prawo miękkie, publiczne dokumenty przygotowawcze lub dokumenty prawne, które mogą mieć wpływ na prawa i obowiązki obywateli, przedsiębiorstw i państw członkowskich. Z tego powodu tego typu treści są kodowane jako część podstawowych dokumentów. Przypomnienie, że systemy językowe Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej zawierają przepisy dotyczące konieczności udostępniania we wszystkich językach urzędowych dokumentów istotnych dla obrad (zob. rozdział 4).

Tabela 5: Korespondencja między treścią strony internetowej a potrzebami wielojęzycznymi

Zawartość strony internetowej	Wielojęzyczna typologia potrzeb		
	Rdzeń	Pierwotna	Drugorzędne
O/Organizacja			
Polityka			
Aktualności/Wydarzenia/Przemówienia			
Przetargi na finansowanie			
Rekrutacja			
Dokumentacja			
Informacje ogólne			
Obywatele			
Spotkania/komitety			
Źródło: własne opracowanie			

Zastosowanie typologii Needs było zasobochłonnym, eksploracyjnym ćwiczeniem, które wymagało ręcznego sprawdzania tysięcy stron internetowych. Biorąc pod uwagę ograniczenia zasobów projektu, typologia mogłaby być stosowana wyłącznie w odniesieniu do instytucji UE, które zgodnie z art. 13 TUE mają unikalny status prawny i są wyraźnie najbardziej widocznymi stronami internetowymi UE dla obywateli.

Odnosząc się do próby przeanalizowanych stron internetowych UE, w tabeli 6 wymieniono podmioty UE, które spełniły kryteria włączenia do analizy oraz ich odpowiednią ilość danych

⁶⁹ Należy zauważyć, że w przypadku instytucji UE, która uczestniczy w procesie kształtowania polityki, sekcja strony internetowej może przedstawiać materiały pochodzące z posiedzeń komisji, w szczególności PE i Radę Unii Europejskiej, które obejmują prawo miękkie, publiczne dokumenty przygotowawcze lub dokumenty prawne, które mogą mieć wpływ na prawa i obowiązki obywateli, przedsiębiorstw i państw członkowskich. Z tego powodu tego typu treści są kodowane jako część podstawowych dokumentów. Przypomnienie, że systemy językowe Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej zawierają przepisy dotyczące konieczności udostępniania we wszystkich językach urzędowych dokumentów istotnych dla obrad (zob. rozdział 4).

(sprawdzone strony internetowe). Łącznie 13 podmiotów UE zawierało dostateczny poziom treści w wielu językach i spełniało kryteria wyboru do przeprowadzania wielojęzycznego mapowania (zob. załącznik 2). Strony internetowe, które są w rzeczywistości jednojęzyczne, nie będą wykazywały żadnych zmian w indeksie wielojęzyczności, a zatem nie zostały odwzorowane.

Tabela 6: Wolumen stron internetowych analizowanych według jednostki w kolejności malejącej

Jednostka	Liczba stron internetowych	Procent całości
Parlament Europejski	475 183	31.1
Komisja Europejska	266 535	17.5
Europejska Agencja Chemikaliów	159 409	10.4
Europejski Bank Centralny	133 697	8.8
Rada Unii Europejskiej/Rada Europejska (wspólna strona internetowa)	132 371	8.7
Europejski Trybunał Obrachunkowy	122 688	8.0
Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny	87 654	5.7
Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy	45 057	3.0
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności	36 443	2.4
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej	32 448	2.1
Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	22 438	1.5
Europejski Komitet Regionów	8 326	0.5
Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	4 512	0.3
Ogółem	1 526 761	100

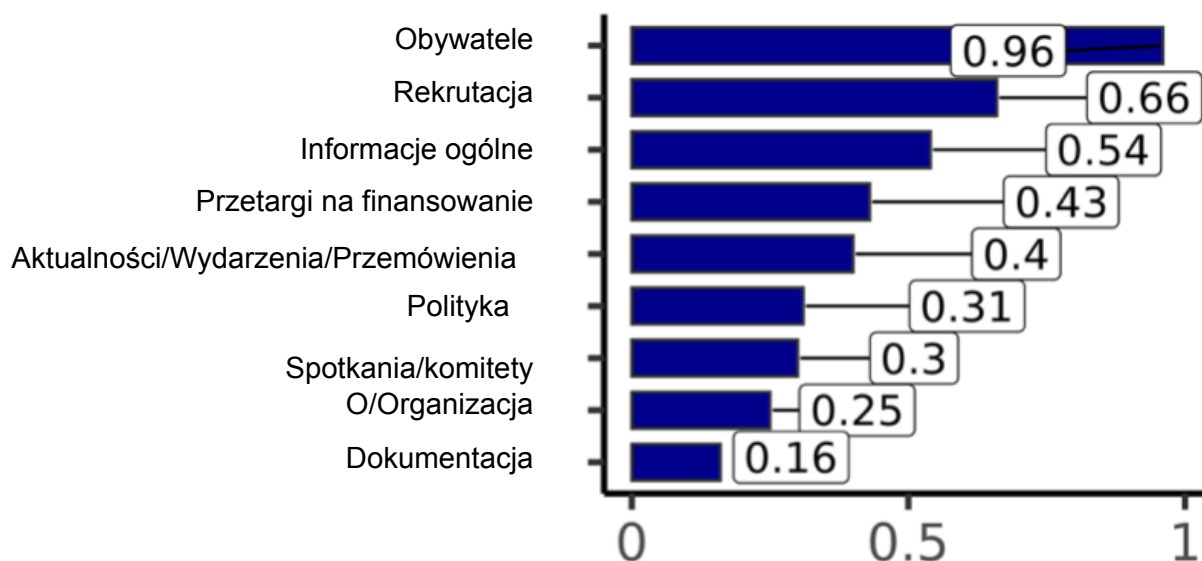
Wszystkie instytucje UE spełniły wielojęzyczne kryteria włączenia treści. Tak nie było w przypadku większości organów i agencji UE. W szczególności strony internetowe zdecydowanej większości agencji UE są faktycznie jednojęzyczne (zob. załącznik A2.4).

Pod względem ilości danych sprawdzono ponad 1,5 mln stron internetowych pod kątem ich wielojęzycznych atrybutów. Jak wynika z tabeli 6, z wyjątkiem Europejskiej Agencji Chemikaliów, główne instytucje UE mają zwykle znacznie większe strony internetowe niż agencje i organy UE. Dotyczy to zwłaszcza Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej, podczas gdy pozostałe instytucje mają podobną wielkość. Jednym z ważniejszych punktów wśród instytucji jest Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Jego strona internetowa ma inną strukturę niż wszystkie inne strony internetowe instytucji UE, które znajdują się na portalu Europa, ze względu na to, że większość jej treści (np. orzecznictwo i dokumentacja) znajduje się w oddzielnych bazach danych, takich jak EUR-Lex, których nie można przeszukiwać.

6.3 Indeks wielojęzyczny na stronach internetowych UE

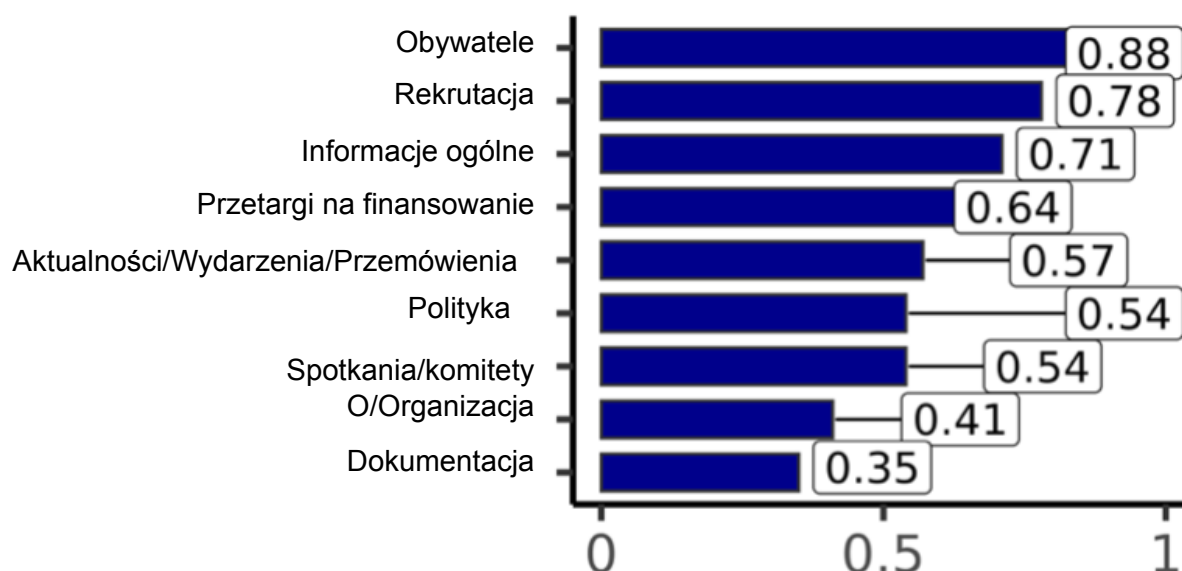
Analiza empiryczna rozpoczyna się od zastosowania dwóch wielojęzycznych wskaźników opisanych w załączniku A2.3 do całej próby stron internetowych UE, które zostały poddane analizie. Daje to średnią (zwaną również „średnią”) dla każdej metryki. Wyniki klasyfikacji kategorii treści na stronach internetowych UE przedstawiono w porządku malejącym na rys. 1 i rys. 2. Wyniki na osi poziomej zapewniają ranking kategorii Treści, tym wyższy wynik, tym bardziej wielojęzyczna treść została wykryta. Jak widać na rys. 1 i rys. 2, w zależności od zastosowanej metryki istnieją różnice w rankingu poszczególnych kategorii treści na stronach internetowych UE.

Pierwszym wskaźnikiem przedstawionym na rysunku 1 jest niezgrupowany „średni” wielojęzyczny wynik wszystkich analizowanych stron internetowych. Jak wspomniano powyżej w tabeli 6, istnieje duże zróżnicowanie wielkości analizowanych stron internetowych UE, na których niektóre strony internetowe UE zawierają prawie pół miliona stron internetowych, a inne mniej niż 5 000 stron internetowych. W związku z tym (niezgrupowany) średni wynik wielojęzyczny przedstawiony na rysunku 1 **daje większą wagę witrynom z większą ilością stron internetowych**. W praktyce oznacza to, że wyniki wielojęzyczne są w dużej mierze napędzane przez strony internetowe o większej liczbie stron internetowych, takie jak Parlament Europejski i Komisja Europejska.

Rysunek 1: Wielojęzyczny indeks klasyfikacji treści na stronach internetowych UE

Aby przeciwdziałać tej nierównowadze, na rys. 2 przedstawiono również „średnią zgrupowaną” (zdefiniowaną w drugiej metryce załącznika A2.3). Średnia zgrupowana obejmuje po prostu samodzielne obliczanie metryki dla każdej strony internetowej UE, a następnie przyjmowanie średniej. Traktuje to wszystkie grupy (strony internetowe UE) w równym stopniu. Takie podejście jest zwykle preferowane, gdy występują duże zakłócenia równowagi grupowej, jak ma to miejsce w przypadku zbioru danych wielojęzycznych.

Rysunek 2: Zgrupowany wielojęzyczny indeks klasyfikacji treści na stronach internetowych UE

Średnie zgrupowane na wykresie 2 odzwierciedlają zazwyczaj bardziej wyważoną ocenę zróżnicowania na stronach internetowych UE, które zostały przeanalizowane pod względem poziomu wielojęzyczności w poszczególnych kategoriach treści. W szczególności kategoria „Obywatele” zajmuje pierwsze miejsce, niezależnie od zastosowanej metryki. Oba wskaźniki są zgłaszane w całej analizie empirycznej.

Niemniej jednak, biorąc pod uwagę duże różnice w wielkości stron internetowych, **lepszym podejściem jest unikanie wszelkiego uśredniania na wszystkich stronach internetowych UE oraz niezależne analizowanie stron internetowych każdego podmiotu UE.** Takie jest podejście przyjęte w poniższej analizie mapowania.

Analiza mapowania jest ustrukturyzowana zgodnie z porządkiem protokołu UE pod względem rodzaju podmiotu, tj. hierarchii instytucji, organów i agencji. Jednakże w odniesieniu do analizy wewnątrzgrupowej wykaz opiera się na podejściu merytorycznym, a nie w wykazie administracyjnym. Wynika to z faktu, że celem analizy wewnątrzgrupowej jest uwypuklenie podobieństw i różnic między stronami internetowymi. W analizie mapowania najpierw wymieniono strony internetowe o najwyższym wolumenie lub ustrukturyzowano listę w kolejności, która pozwala na kontrast wyników.

6.4 Instytucje UE

UE oficjalnie ma siedem instytucji, ale tylko sześć instytucjonalnych stron internetowych. Wynika to z faktu, że dwie instytucje UE, Rada Unii Europejskiej i Rada Europejska, mają tę samą stronę internetową: www.consilium.europa.eu. W związku z tym te dwie instytucje mogą być analizowane wyłącznie łącznie i w związku z tym są określane jako Rada Unii Europejskiej/Rada Europejska. Poniżej przedstawiamy wyniki analizy sześciu instytucjonalnych stron internetowych UE.

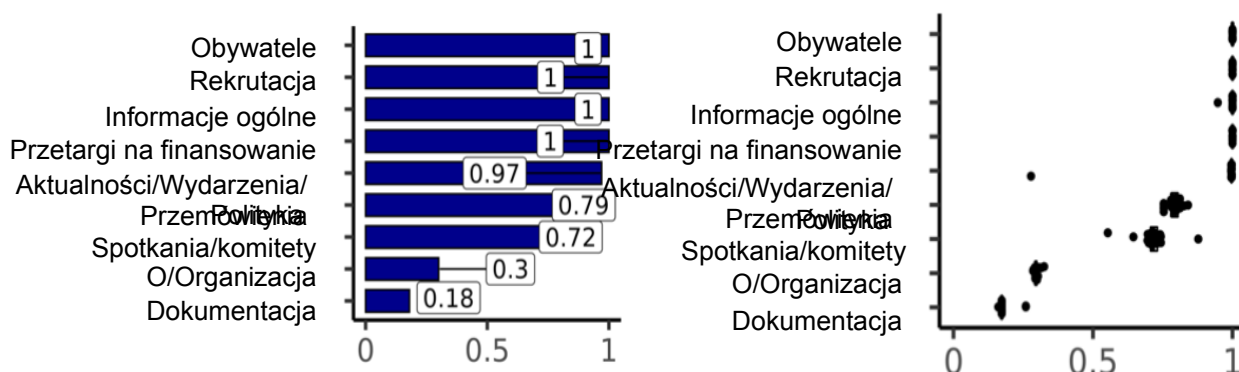
6.4.1 Parlament Europejski

Parlament posiada największą stronę internetową w zbiorze danych wielojęzycznych. Jak widać na rys. 3 (panel 1), Parlament obejmuje szeroki zestaw sekcji dotyczących treści. Większość sekcji Content odnotowuje praktycznie doskonałe wyniki na indeksie multi-lingo. W szczególności dwie sekcje uzyskały stosunkowo niskie wyniki w odniesieniu do indeksu wielojęzycznego – sekcje „Spotkania/komitety” i „Informacje ogólne”. W panelu 2 na rysunku 3 wykres kropki rozszyfrowuje

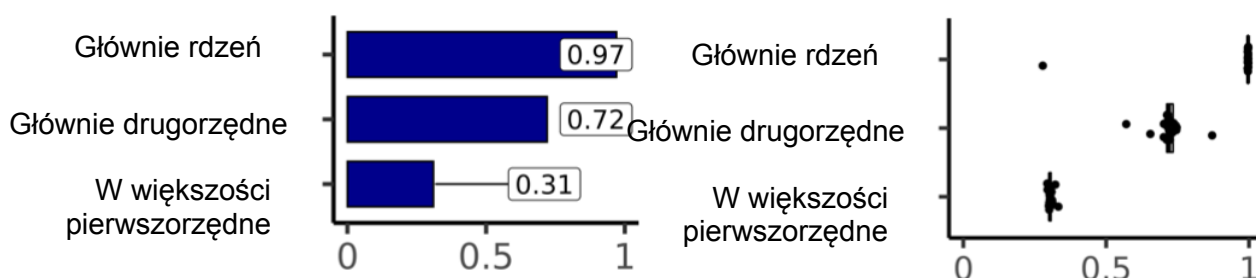
Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

sekcje zawartości według języka. Istnieją 23 kropki reprezentujące języki UE (tj. język angielski, domyślny język, nie jest uwzględniony). Podobnie jak w przypadku panelu 1, wyższe wyniki na osi poziomej wskazują na bardziej wielojęzyczne treści.

Wykres wykresu kropki w panelu 2 na rysunku 3 sugeruje, że istnieje niewielka zmienność między językami. Na przykład trzy najlepsze klasy (rekrutacja, polityka, dokumentacja) mają maksymalne wyniki – reprezentowane przez bardzo ciasną klastę nakładających się na siebie kropek. Te ciasne klastry można kontrastować z sekcją „Aktualności/wydarzenia/przemówienia”, która jest bardziej rozproszona, co sugeruje pewną zmienność języków w tym wymiarze. Ciekawym przypadkiem ujawnionym na wykresie punktowym w panelu 2 na rysunku 3 jest klasa „Obywatele”, która ma ciasną klastę języków z maksymalnymi wynikami i odosobnionym językiem (irlandzkim). Wynika to głównie z tego, że wynik Parlamentu w wielojęzycznym indeksie dla klasy „Obywatele” wynosi 0,97, a nie 1 w panelu 1 na rysunku 3.

Rysunek 3: Indeks wielojęzyczny Parlamentu Europejskiego według treści (panel 1) i język (panel 2)

Rysunek 4: Indeks wielojęzyczny Parlamentu Europejskiego według potrzeb (panel 1) i język (panel 2)

Na rysunku 4 przedstawiono wyniki wielojęzyczne dla trzech wymiarów typologii Needs. W przypadku tej typologii najwyższe wyniki wielojęzyczne dla Parlamentu Europejskiego mają wymiar „najbardziej podstawowy”. Wyniki te wynikają z wysokich wyników dla niektórych kategorii treści, takich jak obywatele, rekrutacja i polityka, które mają wpływ na „najbardziej podstawowy” wymiar typologii potrzeb. Z drugiej strony stosunkowo słabe wyniki Parlamentu w kategorii „najbardziej podstawowy” wynikają z niższych wyników w zakresie treści „spotkań/komisji”. Ten ostatni jest składnikiem typu „najbardziej pierwotny” w typologii potrzeb.

Możliwe jest dalsze agregowanie typologii potrzeb poprzez załamanie dwóch typów: „Najbardziej rdzeń” i „Najbardziej pierwotny”, jako przykładów treści, które „głównie powinny być dostępne we wszystkich językach”. Ponieważ stanowi to pojedynczą klasę treści prostym obliczeniem, średni

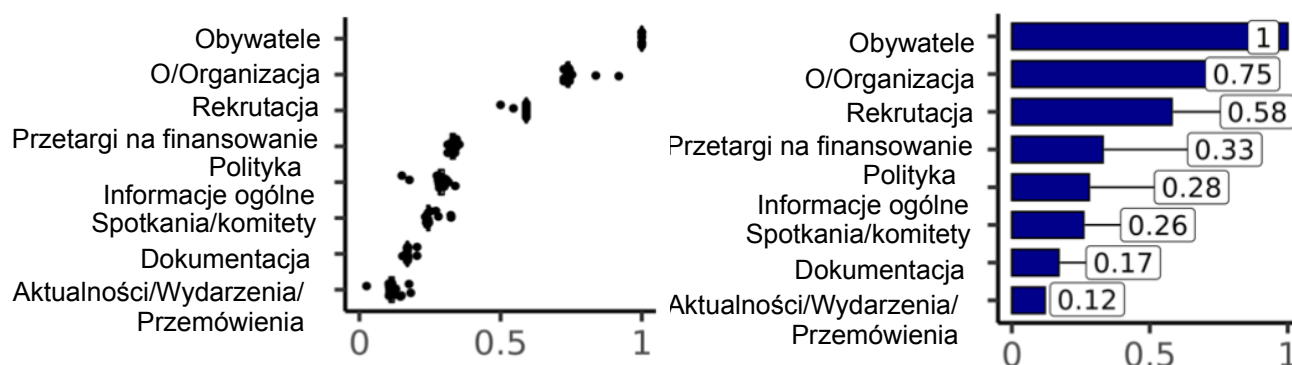
wielojęzyczny wynik dla wszystkich stron internetowych, który „głównie powinien być tłumaczony”, jest odkrywczą statystyką. W przypadku Parlamentu wynik ten jest bardzo wysoki i wynosi 0,89.

Ogólnie rzecz biorąc, Parlament oferuje użyteczny punkt odniesienia do pomiaru poziomów wielojęzyczności dla instytucji UE. Chociaż dostarcza ogromną ilość treści internetowych, mimo to udało mu się utrzymać wysoki poziom wielojęzyczności. Wielojęzyczny wynik Parlamentu można zmierzyć na trzy sposoby: a) jego (niezgrupowana) średnia ogólna wynosi 0,84 zgodnie ze środkiem, który nie uwzględnia systemu klasyfikacji treści i tym samym nadaje większą wagę objętości stron internetowych; jego zgrupowany średni wynik, który nadaje równą wagę różnym sekcjom zawartości, spada nieco do 0,77; oraz c) jego wielojęzyczny wynik za treści, które w większości powinny być przetłumaczone na 0,89, jest bardzo wysoki. W przeciwieństwie do niektórych innych stron internetowych analizowanych poniżej, nie ma dramatycznych różnic między tymi różnymi wskaźnikami.

6.4.2 Komisja Europejska

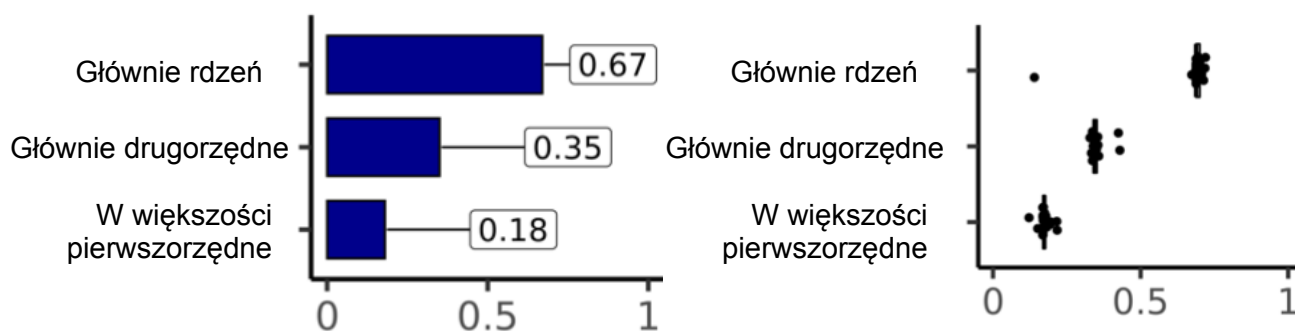
Strona internetowa Komisji Europejskiej stanowi drugą co do wielkości część stron internetowych w zbiorze danych wielojęzycznych. Podobnie jak Parlament, jest on również dobrze reprezentowany w różnych rodzajach treści, jak pokazano na panelu 1 na rys. 5. Na stronie internetowej Komisji, w przeciwieństwie do Parlamentu, znajdują się klasy treści rozłożone w spektrum wysokich, średnich i niskich wyników. Podobnie jak w przypadku Parlamentu, ścisłe skupienie języków na panelu 2 na rys. 5 sugeruje niewielkie zróżnicowanie języków na stronie internetowej Komisji. Innymi słowy, w różnych sekcjach treści języki mają podobne wyniki wielojęzyczności.

Przechodząc do typologii potrzeb w panelu 1 na rysunku 6, około dwie trzecie stron internetowych należących do typu „najbardziej rdzeń”, które zostały przeanalizowane, mają wielojęzyczną dostępność. Dla „najbardziej pierwszorzędnej” klasy jest to około jedna trzecia. Podobnie jak w przypadku Parlamentu, Komisja ma maksymalne wyniki dla sekcji poświęconej treściom obywateli, co może zwiększyć „najbardziej podstawowy” wynik.

Rysunek 5: Indeks wielojęzyczny Komisji Europejskiej według treści (panel 1) i język (panel 2)

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

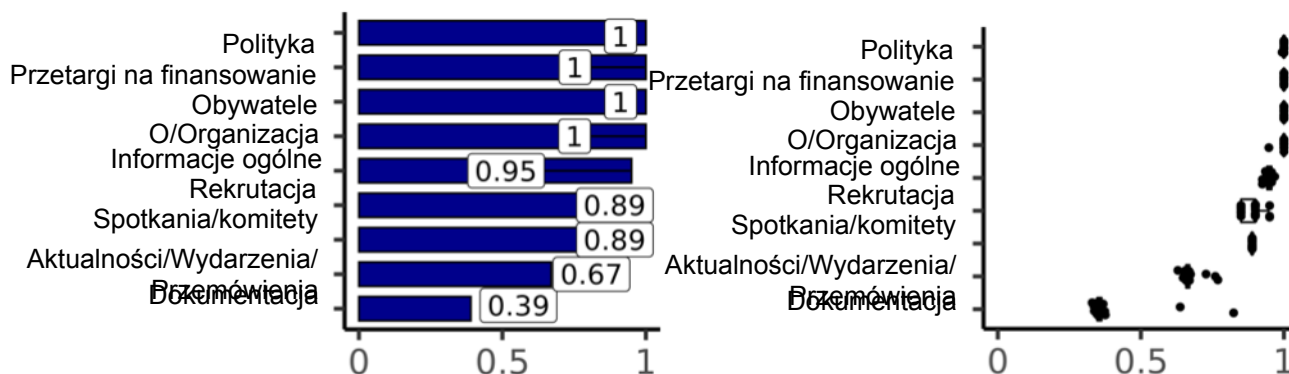
Rysunek 6: Indeks wielojęzyczny Komisji Europejskiej według potrzeb (panel 1) i język (panel 2)

Jeśli chodzi o trzy ogólne wskaźniki, Komisja ma łączną średnią 0,19 pod względem dostępności różnych rodzajów treści. Nie jest to zbyt zaskakujące ze względu na dużą ilość stron internetowych, które są związane z dwiema najniższymi sekcjami treści: „Dokumentacja” i „Aktualności, wydarzenia i przemówienia”. Podczas przyjmowania bardziej zbilansowanej średniej zgrupowanej, wynik poprawia się do 0,43. Wreszcie, wielojęzyczny wynik dla treści, które „głównie powinny być przetłumaczone”, jest blisko połowy wszystkich stron internetowych, o 0,46.

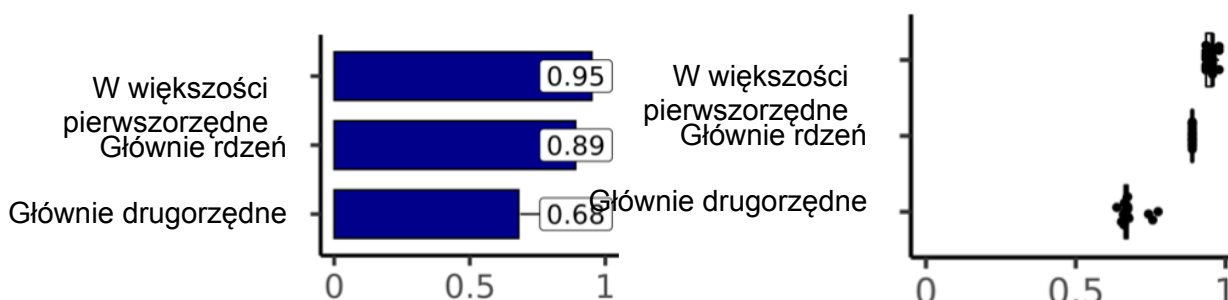
Bardzo niskie rozproszenie kropek w panelu 2 na rysunku 6 sugeruje, że istnieje niewielka zmienność między językami pod względem tłumaczenia. Innymi słowy, sekcja strony internetowej jest wielojęzyczna lub jest tylko w języku angielskim. Niewiele jest dowodów na częste trójjęzyczne strony internetowe. Oznacza to, że jeśli chodzi o komunikację na stronie internetowej, francuski i niemiecki są ogólnie traktowane tak samo jak wszystkie inne języki, podczas gdy oficjalny dyskurs przedstawia je jako „języki robocze” wraz z angielskim.

6.4.3 Rada Europejska i Rada Unii Europejskiej

Strona internetowa „consilium” zawiera wyniki zarówno Rady Unii Europejskiej, jak i instytucji Rady Europejskiej, które są dalej określane na wykresach jako Rada ze względu na ograniczenia przestrzeni kosmicznej. Analiza empiryczna nie jest w stanie odróżnić obu instytucji. Jak widać na rys. 7, wyniki wielojęzyczne dla różnych sekcji treści strony internetowej Rady są zazwyczaj bardzo wysokie. Siedem sekcji treści ocenia od 0,9 do 1 za dostępność wielojęzyczną – praktycznie doskonałe wyniki. Tylko jedna sekcja treści, „Dokumentacja”, znajduje się poniżej punktu półmetku, a wynik w sekcji „Aktualności/wydarzenia/przemówienia” sugeruje, że blisko dwie trzecie stron internetowych jest dostępnych jako treści wielojęzyczne. Wąskie klastry dla większości sekcji zawartości w panelu 2 na rysunku 7 sugerują bardzo niewielkie różnice między językami. Tylko dwie wyżej wymienione sekcje wykazują niewielkie rozproszenie między językami. Te wysokie wyniki dla różnych sekcji treści znajdują odzwierciedlenie w wysokich wynikach dla typologii potrzeb na rysunku 8. WE wszystkich trzech wymiarach potrzeb, co najmniej dwie trzecie stron internetowych oferuje wielojęzyczne treści.

Rysunek 7: Indeks wielojęzyczny Rady według treści (panel 1) i język (panel 2)

Rysunek 8: Indeks wielojęzyczny Rady według potrzeb (panel 1) i język (panel 2)

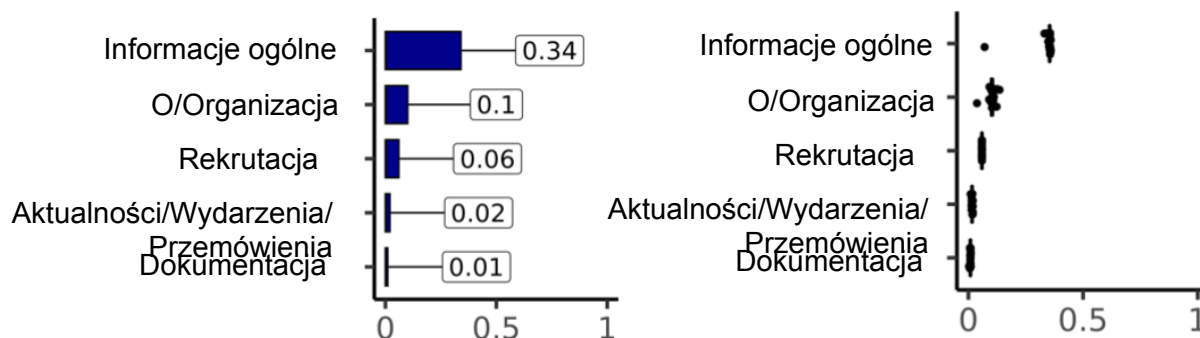
Jeśli chodzi o trzy ogólne wskaźniki, strona internetowa Rady Unii Europejskiej/Rady Europejskiej ma łączną średnią 0,68 pod względem dostępności różnych rodzajów treści. Wynika to z dużej ilości stron internetowych, które są związane z dwiema najniższymi klasami treści: „Dokumentacja” i „Aktualności, wydarzenia i przemówienia”. Stosując bardziej zrównoważoną średnią zgrupowaną, wynik poprawia się do 0,87. Przy wartości 0,94 wielojęzyczny wynik dla treści, które „głównie powinny być przetłumaczone” jest bardzo wysoki.

6.4.4 Europejski Bank Centralny

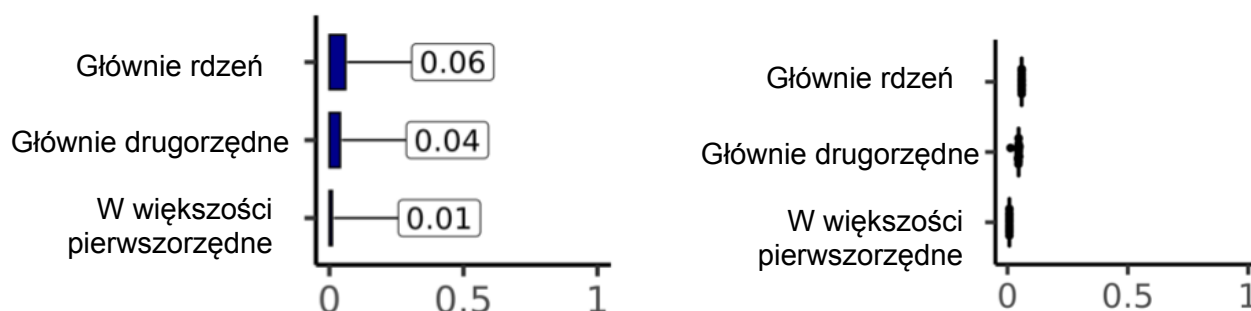
EBC posiada stosunkowo dużą stronę internetową, trzecią co do wielkości po Parlamencie i Komisji. Jednak w przeciwieństwie do Parlamentu, Komisji i Rady wyniki EBC są zazwyczaj niskie lub bardzo niskie we wszystkich wskaźnikach. Jak widać na panelu 1 na rysunku 9, jedyną sekcją treści wielojęzycznych jest klasa zdefiniowana jako „Informacje ogólne”, a nawet w tym przypadku poziom jest raczej niski, a tylko jedna trzecia treści jest dostępna w wielu językach. Ścisłe skupienie punktów na wykresie 2 na rysunku 9 pokazuje, że niskie wyniki wpływają na wszystkie języki. Co ciekawe, w jedynej sekcji – Informacje ogólne – która charakteryzuje się pewnym stopniem wielojęzyczności, wyraźnie wskazuje również odległy przypadek języka irlandzkiego.

Oczywiście bardzo niskie wyniki dla poszczególnych sekcji treści mają bezpośredni wpływ na typologię potrzeb. Wyniki są najwyższe dla typu „Większość rdzenia”, ale sugeruje to, że tylko około 6 % treści „najbardziej rdzeń” EBC jest dostępnych w wielu językach.

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

Rysunek 9: Indeks wielojęzyczny EBC według treści (panel 1) i język (panel 2)

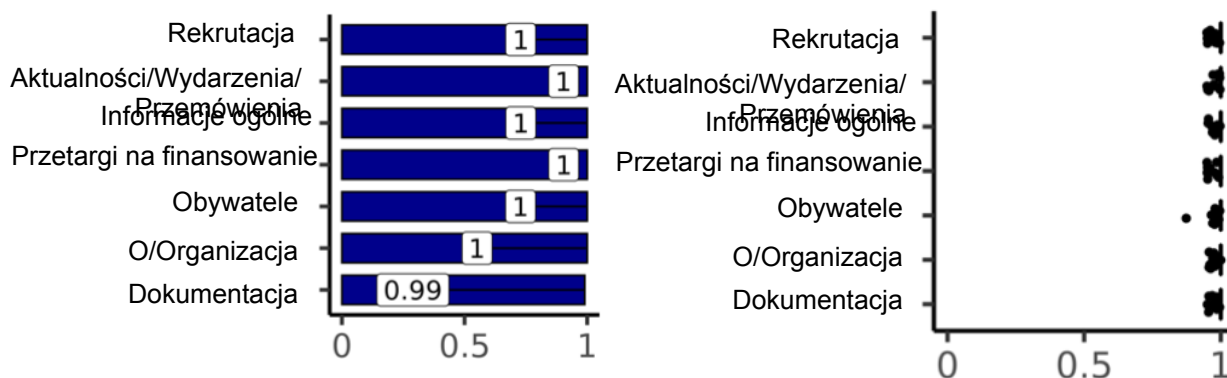
Rysunek 10: Indeks wielojęzyczny EBC według potrzeb (panel 1) i język (panel 2)

Trzy ogólne wskaźniki stanowią wyraźny kontrast ze wszystkimi pozostałymi instytucjami UE. Ogólnie rzecz biorąc, EBC ma średnią 0,04 pod względem dostępności różnych rodzajów treści. Istnieje duża poprawa przy użyciu bardziej zbilansowanej średniej zgrupowanej, gdzie wynik poprawia się do 0,11, choć z praktycznie zerowej podstawy. Jej wynik 0,05 dla treści, które „głównie powinny być przetłumaczone” wskazuje w dużej mierze na jednojęzyczną stronę internetową. EBC wdrożył jednak politykę tłumaczenia maszynowego w odniesieniu do treści internetowych. Jest prawdopodobne, że większość stron internetowych oferuje opcję tłumaczenia maszynowego, chociaż testowanie tego było poza zakresem tego badania.

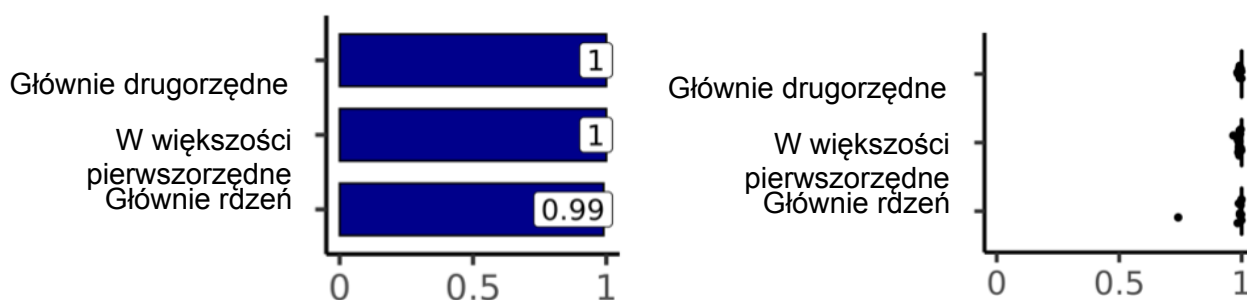
6.4.5 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

TSUE jest nieco szczególnym przypadkiem na stronach internetowych instytucji UE. Strona TSUE ma najwyższą warstwę stosunkowo niewielu stron internetowych. Po kilku kliknięciach odwiedzający wchodzi w interakcję lub jest z nią powiązany – co jest zasadniczo bazą danych. Większość powiązanych treści TSUE jest obszerna i mieści się w konkretnych bazach danych, takich jak EUR-Lex. Celem tego badania nie jest sprawdzenie baz danych (nie jest to wykonalne przy zastosowaniu metodyki badania). Ponadto, biorąc pod uwagę charakter prawny wielu treści baz danych, uzasadnione jest założenie, że jeżeli TSUE udostępnia link do dokumentu urzędowego, który jest wymagany do publikacji we wszystkich językach i jest przechowywany w bazie danych, prawdopodobnie dokument ten zostanie przetłumaczony. To właśnie z tego powodu – taka powłoka jak strona internetowa, która łączy się z wieloma bazami danych – wolumen danych TSUE jest najmniejszy spośród badanych podmiotów. Być może w związku z tym poziom wielojęzycznych treści jest dla TSUE bardzo wysoki.

TSUE jest w pełni wielojęzyczną stroną internetową. Nie ma praktycznie żadnej różnicy w maksymalnym możliwym wyniku we wszystkich sekcjach zawartości, które zostały sprawdzone, jak widać na rysunku 11 i rysunku 12. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ocenia maksymalnie wszystkie wskaźniki.

Rysunek 11: Indeks wielojęzyczny TSUE według treści (panel 1) i język (panel 2)

Rysunek 12: Indeks wielojęzyczny TSUE według potrzeb (panel 1) i język (panel 2)

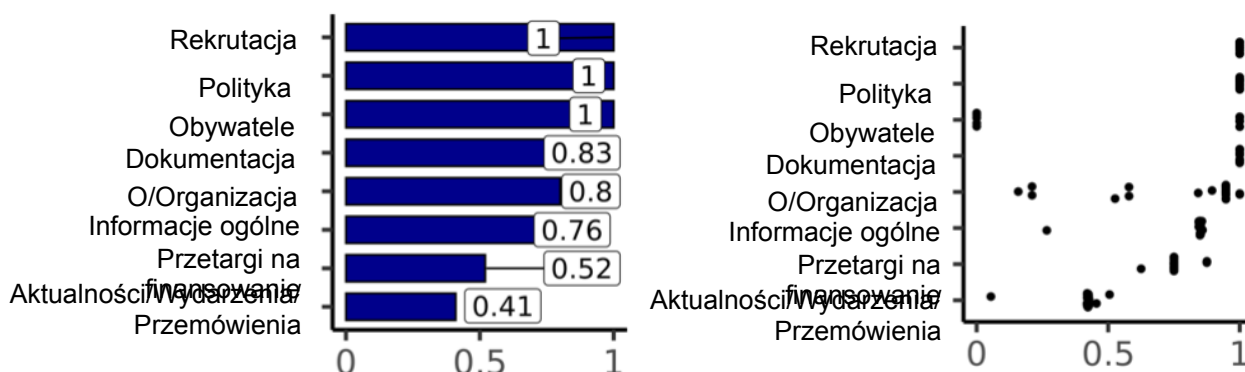
6.4.6 Europejski Trybunał Obrachunkowy

Europejski Trybunał Obrachunkowy jest ostatnią z instytucji UE zaprezentowaną w niniejszej sekcji. Jest to jedna z większych stron internetowych w wielojęzycznym zbiorze danych. W panelu 1 na rys. 13 widzimy, że Trybunał Obrachunkowy ma bardzo wysokie wyniki w odniesieniu do większości sekcji treści. Większość sekcji posiada co najmniej trzy czwarte treści dostępnych we wszystkich językach. Tylko dwie sekcje spadają do średniej klasy, w której 40-50 % treści ma wielojęzyczną dostępność. Wynik dla najniższych sekcji punktowych, „Aktualności/Wydarzenia/Przemówienia”, nie jest zaskakujący, ponieważ stanowi bardzo dużą część treści z prawie stu tysiącami stron internetowych sprawdzonych. Panel 2 na rys. 13 sugeruje, że istnieje pewna dyspersja językowa dla niektórych sekcji treści, takich jak sekcja „Oferty finansowe”. Anomalny spread w panelu 2 wskazuje na strony internetowe, które mają mieszane treści językowe, co może prowadzić do ewentualnej błędnej klasyfikacji przy wyborze binarnego odcięcia, jak omówiono w załączniku A2.1.2. Odnosząc się do typologii potrzeb, zarówno sekcje „Najbardziej rdzeń”, jak i „Najbardziej pierwotne” uzyskują bardzo wysoki wynik na indeksie odzwierciedlającym bardzo wysoki stopień wielojęzyczności. „Najbardziej drugorzędny” rodzaj treści jest znacznie niższy w wyniku obszernych sekcji „Aktualności/wydarzenia/przemówienia”.

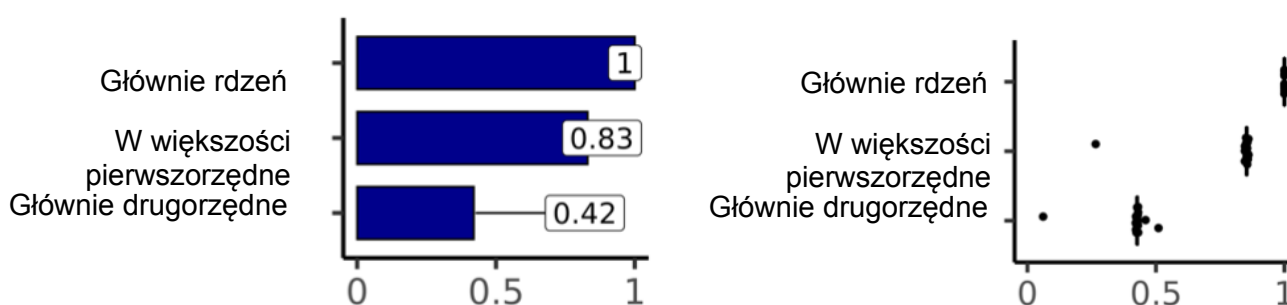
W przypadku trzech wskaźników ogólnych Trybunał Obrachunkowy ma ogólną średnią 0,49, co oznacza, że około połowa jego treści jest dostępna w wielu językach. Wynika to jednak z dużej ilości stron internetowych w „Aktualnościach, wydarzeniach i przemówieniach”. Przy obliczaniu

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

bardziej zbilansowanej średniej zgrupowanej, wynik poprawia się do 0,79. Wreszcie wielojęzyczny wynik dla treści, które „głównie powinny być przetłumaczone” jest bardzo wysoki na poziomie 0,84.

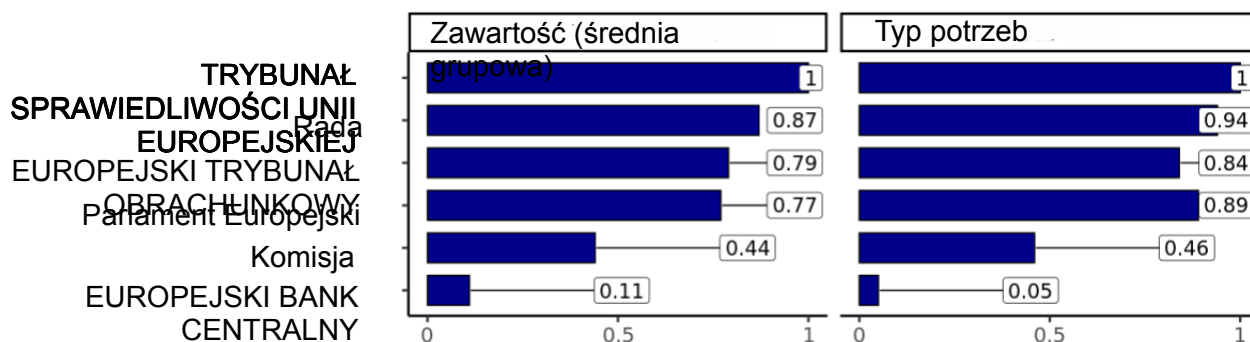
Rysunek 13: Indeks wielojęzyczny ETO według treści (panel 1) i język (panel 2)

Rysunek 14: Indeks wielojęzyczny ETO według potrzeb (panel 1) i język (panel 2)

6.4.7 Porównanie instytucji UE

Po indywidualnej ocenie stron internetowych instytucji UE niniejsza sekcja zawiera obecnie analizy wraz z przeglądem porównawczym. Na wykresie 15 główne wskaźniki dla instytucji UE są połączone na jednym wykresie. Wykres skupia się na dwóch kluczowych wskaźnikach umożliwiających zrównoważone porównanie między instytucjami UE: i) zgrupowana średnia dla sekcji Treści (panel 1) i ii) typ Potrzeb, który odnosi się do wszystkich treści, które „głównie powinny być dostępne we wszystkich językach” (panel 2), który łączy kategorie „Core” i „Primary” z typologii potrzeb.

Rysunek 15: Porównanie wyników „zawartość” i „potrzeby” instytucji UE

Pod względem wielojęzyczności, z wyjątkiem Komisji i EBC, wszystkie instytucje UE osiągają dobre wyniki. Dotyczy to w szczególności wyników w zakresie typologii potrzeb, która obejmuje treści, które najprawdopodobniej „powinny być dostępne we wszystkich językach”.

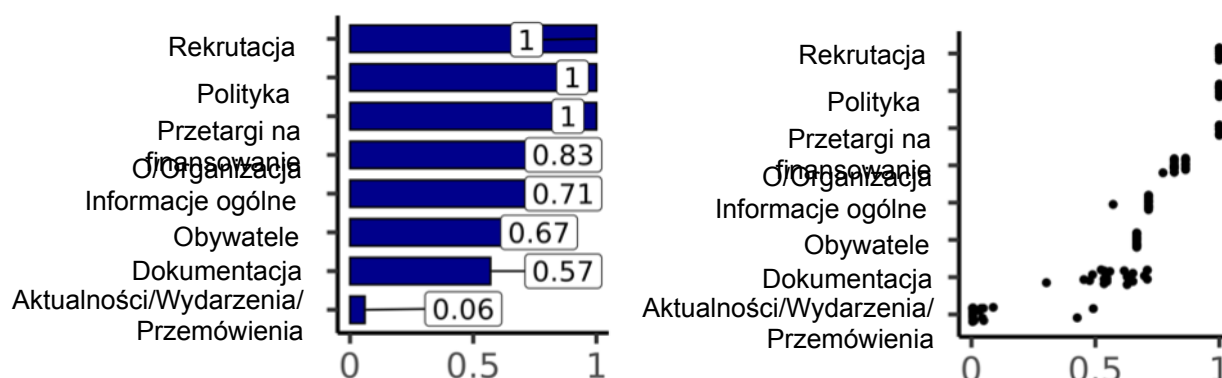
Komisja osiąga wyniki średniego zasięgu, podczas gdy EBC ma bardzo niskie wyniki w zakresie wielojęzyczności. Należy zauważyć, że obie te instytucje wydają się wprowadzać treści tłumaczone maszynowo na wiele stron internetowych i sekcji, które źle funkcjonowały na froncie wielojęzyczności.

6.5 Organy i agencje UE

Strony internetowe trzech organów UE i trzech agencji UE spełniały kryteria włączenia (więcej szczegółów znajduje się w załączniku A2.2). Wyniki przedstawiono poniżej.

6.5.1 Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

Dwa panele przedstawione na rys. 16 sugerują, że strona internetowa Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich ma wysoki poziom wielojęzyczności dla większości sekcji dotyczących treści. Jak pokazano w pierwszym panelu: wydaje się, że trzy z kategorii treści (rekrutacja, polityka i oferty finansowe) są dostępne we wszystkich językach; kolejne trzy kategorie mają ponad dwie trzecie treści dostępnych w formacie wielojęzycznym, podczas gdy sekcja „Dokumentacja” znajduje się wokół średniej klasy. Tylko „Aktualności/Wydarzenia/Przemówienia” znajdują się na niskim końcu spektrum wielojęzycznego.

Rysunek 16: Indeks wielojęzyczny Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich według treści (panel 1) i język (panel 2)

Drugi panel na rysunku 16 sugeruje bardzo ciasną klaster dla wszystkich sekcji treści o wysokiej punktacji z ograniczoną zmiennością językową. W sekcji „Aktualności/Wydarzenia/Przemówienia” znajdują się dwie odległe kropki, które odnoszą się do francuskiego i niemieckiego.

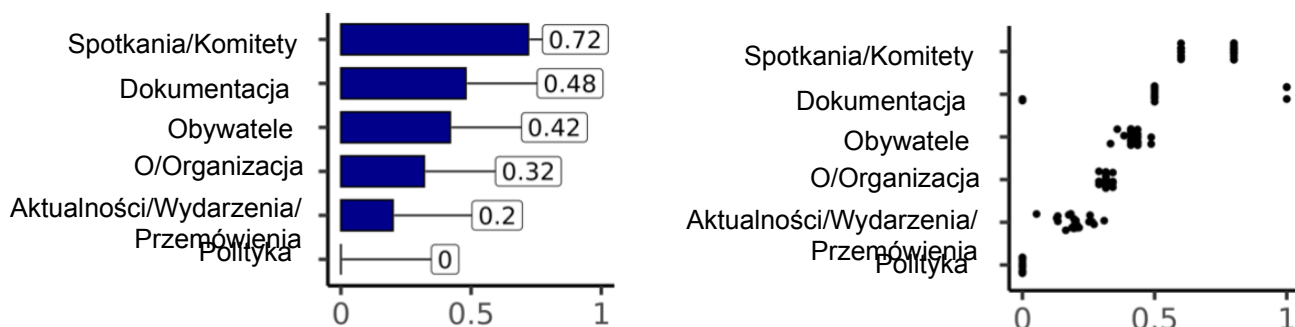
Ogólny średni wielojęzyczny wynik dla Rzecznika Praw Obywatelskich jest dość niski i wynosi 0,14. Dzieje się tak jednak dlatego, że duża ilość stron internetowych w „Aktualnościach/Wydarzeniach/przemówieniach” napędza średnią. Obliczając bardziej zrównoważoną średnią zgrupowaną, wynik dramatycznie poprawia się do 0,73 – najwyższy wynik wśród organów UE.

6.5.2 Europejski Komitet Regionów

Europejski KR jest jedną z mniejszych stron internetowych UE. Rysunek 17 pokazuje, że zakres wyników znacznie się różni w spektrum wielojęzycznym. Jednak tylko jedna sekcja treści, „spotkania/komitety”, ma średni do wysokiego wynik, w którym około trzech czwartych treści jest

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

dostępnych wielojęzycznie. Z drugiej strony sekcja „Polityka” znajduje się na zerowej skrajności indeksu multi-lingo. Bliższa analiza pokazuje, że w sekcji zakodowanej jako „Polityka” jest bardzo niewiele stron internetowych – a te zawierają funkcje, takie jak interaktywne mapy, które stwarzają problemy z narzędziami do wykrywania języków.

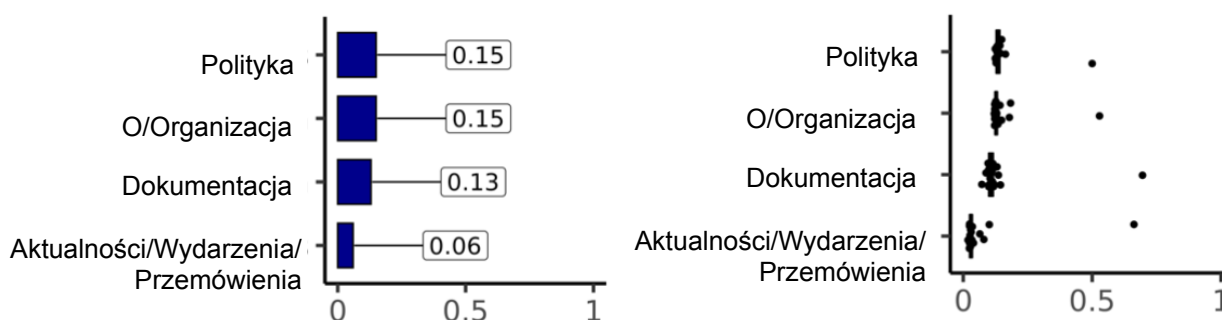
Rysunek 17: Indeks wielojęzyczny KR-u według treści (panel 1) i język (panel 2)

Z drugiego panelu przedstawionego na rys. 17 wynika, że chociaż większość sekcji treści na stronie internetowej KR-u jest dość mocno skupiona, dwie najważniejsze sekcje dotyczące treści („spotkania/komitety” i „Dokumentacja”) charakteryzują się dużą zmiennością dostępności językowej. Ogólnie rzecz biorąc, wielojęzyczny wynik wynosi 0,24 dla strony internetowej KR-u. Dla bardziej zbilansowanej średniej zgrupowanej, wielojęzyczna wartość wynosi 0,36.

6.5.3 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

EKES tworzy stronę internetową o średniej randze pod względem ilości swoich stron internetowych w zbiorze danych. Jak pokazuje panel 1 na rysunku 18, wydaje się, że w wynikach poszczególnych sekcji treści jest niewielka zmienność. Wszystkie wyniki EKES-u znajdują się na najniższym poziomie skali wielojęzycznej. Co jest godne uwagi z wykresu kropki w panelu drugim na rysunku 18, jest to, że wydaje się, że istnieje spójny językowy outlier. Najbardziej odległym przypadkiem jest francuski, dla którego dostępne są znacznie więcej treści niż w przypadku innych języków. Zagregowane wyniki dla EKES-u są raczej słabe, przy niewielkich różnicach między tymi dwoma wskaźnikami: 0,9 dla średniej ogólnej i 0,12 dla średniej zgrupowanej.

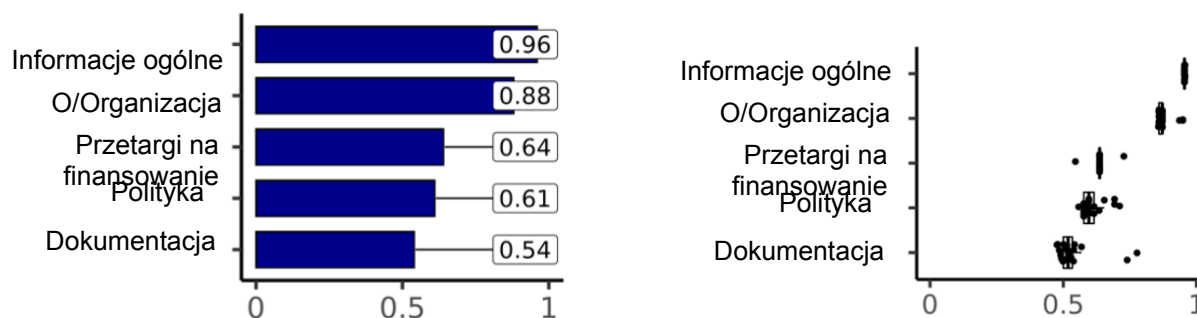
6.5.4 Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy

Rysunek 18: Indeks wielojęzyczny EKES-u według treści (panel 1) i język (panel 2)

Strona internetowa Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA) jest jedną z niewielu, która spełnia kryteria włączenia do stosunkowo dużej liczby agencji UE. Jak wynika z

panelu 1 na wykresie 19, Agencja EU-OSHA ma tendencję do osiągania bardzo wysokich wyników. Żadna z jego sekcji zawartości nie spada poniżej punktu środkowego.

Rysunek 19: Indeks wielojęzyczny EU-OSHA według treści (panel 1) i język (panel 2)

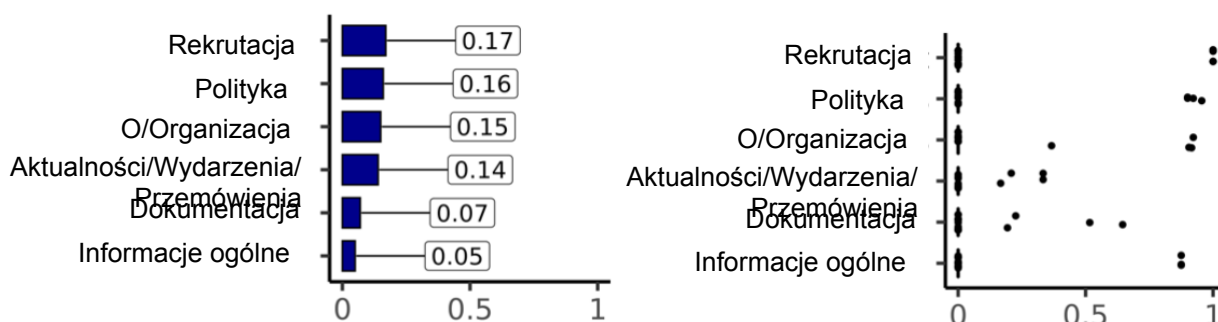
Drugi panel na rysunku 19 opowiada historię stosunkowo spójnego grupowania języków dla prawie wszystkich sekcji treści. Istnieje kilka odległych kropek, na przykład nieznacznie wyższe wyniki dla francuskiego i niemieckiego w sekcji O nas/Organizacji.

Ogólnie rzecz biorąc, EU-OSHA oferuje użyteczny punkt odniesienia do porównania między agencjami i jest z łatwością najlepiej działającą stroną internetową agencji. Istnieje niewielka różnica w wyborze metryki, gdzie ogólna wielojęzyczna średnia wynosi 0,69, a średnia zgrupowana wynosi 0,73.

6.5.5 Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności

Strona internetowa Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) jest podobna do wyników EKES-u. Jak widać na panelu 1 na rysunku 20, wyniki są konsekwentnie bardzo niskie. Rekrutacja wydaje się być najwyższa. Jednak przy bliższej analizie wynika to z bardzo niskiej częstotliwości stron internetowych. Istnieje ograniczona zmienność między poszczególnymi punktami dla sekcji treści.

Rysunek 20:

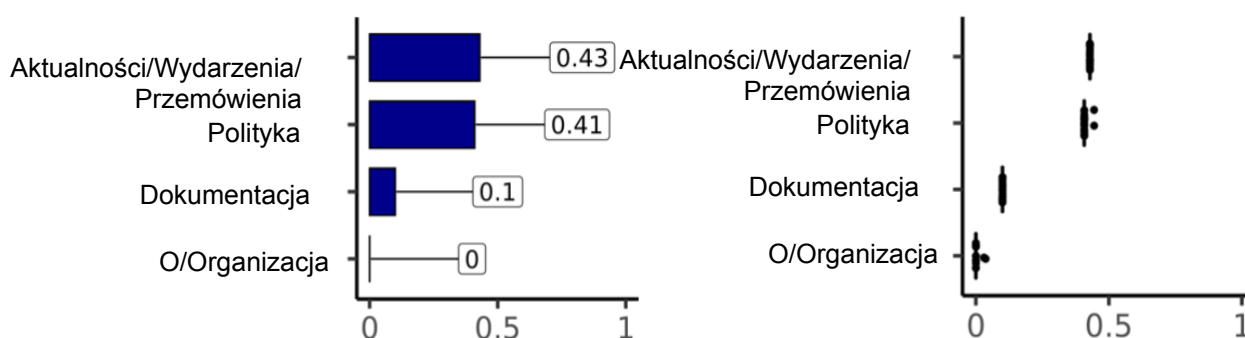

Rysunek 20: Indeks wielojęzyczny EFSA według treści (panel 1) i język (panel 2)

Co jest o wiele bardziej interesujące w odniesieniu do strony internetowej EFSA, jest panel 2 na rys. 20, który przedstawia szereg języków odbiegających od siebie. Sprawdzanie tych odległych kropek pokazuje, że dla różnych sekcji zawartości, choć w nieco innych kombinacjach, odległe języki to tylko cztery: Francuski, włoski, niemiecki i hiszpański. Języki te mają znacznie wyższe proporcje dostępności treści niż pozostałe. Strona internetowa tej agencji jest dostępna tylko w czterech językach obok języka angielskiego. Jeśli chodzi o wskaźnik ogólny, w przypadku agencji EFSA średnia średnia i średnie zgrupowane w dużej mierze są zbliżone do tej samej wartości 0,12.

6.5.6 Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej

Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) jest najmniejszą z agencji UE analizowanych pod względem ilości danych. Znajduje to odzwierciedlenie w mniejszej liczbie sekcji treści. Podczas gdy dwie najwyższe sekcje treści mają godne wielojęzyczne wyniki, sekcja „O/Organizacja” znajduje się na skrajnym końcu z wynikiem zerowym. Inspekcja ręczna tej sekcji (pięć miesięcy po kontroli krzyżowej stron internetowych pod kątem dostępności języka) sugeruje, że wykrywanie języka nie pomyliło stron internetowych. Ta konkretna sekcja wydawała się niedostępna w innych językach i wygenerowała stronę błędu podczas przeprowadzania kontroli w 2021 r. Panel 2 na rysunku 21 sugeruje praktycznie brak zmienności językowej w poszczególnych sekcjach treści.

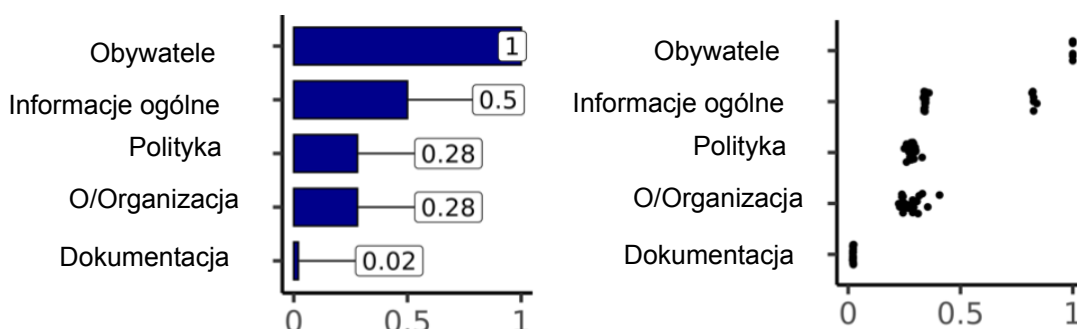

Rysunek 21: Indeks wielojęzyczny FRA według treści (panel 1) i języka (panel 2)

Ogólny wynik strony internetowej FRA wynosi 0,37, co jest wynikiem dużej ilości w kategorii „Aktualności/wydarzenia/przemówienia”, która ma stosunkowo dobry wynik. Jednak przy użyciu średniej zgrupowanej w kategoriach zawartości metryka spada do 0,23.

6.5.7 Europejska Agencja Chemikaliów

Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA) jest jedną z największych stron internetowych w zbiorze danych, a szczególnie dużą dla typu agencji. Wynika to z dużej części strony internetowej, sekcji „Dokumentacja” (z ponad 100 tys. stron internetowych), która zawiera informacje na temat chemikaliów.

Rysunek 22: Indeks wielojęzyczny ECHA według treści (panel 1) i języka (panel 2)

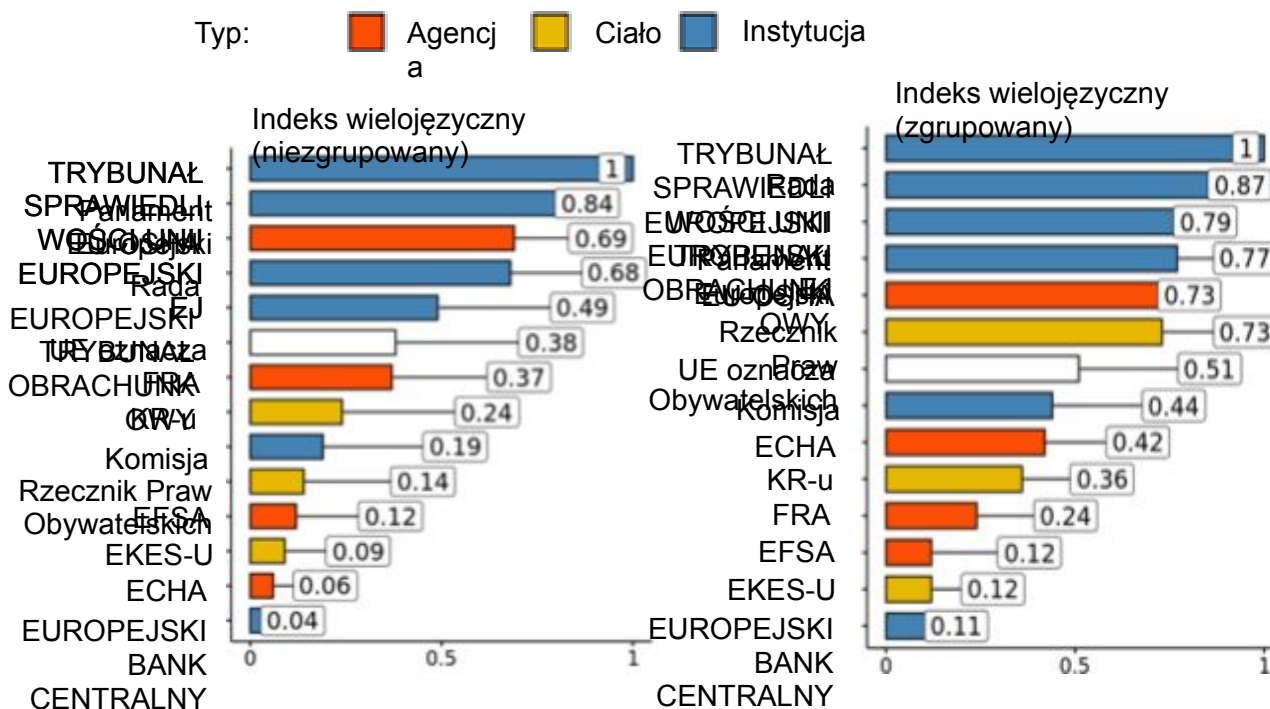
Praktycznie wszystkie informacje są w języku angielskim, co widać na panelu 1 na rysunku 22 dla sekcji „Dokumentacja”. Wydaje się, że pozostałe sekcje zawierają treści wielojęzyczne. Sekcja „Obywatele” daje nieco zniekształcony obraz, ponieważ częstotliwość stron jest bardzo niska.

Przechodząc do panelu 2 na rysunku 22, istnieje grupowanie języków dla wszystkich sekcji zawartości, z wyjątkiem sekcji Informacje ogólne. Bliższa analiza tej sekcji sugeruje, że zmienność wynika głównie z kwestii klasyfikacji binarnej związanych z językiem angielskim i językami docelowymi, a nie z rzeczywistych różnic między językami.

Ogólny wynik strony internetowej ECHA w wielu językach wynosi 0,06, co wynika z dużego wolumenu w kategorii „Dokumentacja”, która zawiera zasadniczo tylko dokumenty w języku angielskim. Jednakże, gdy stosuje się średnią zgrupowaną w poszczególnych kategoriach zawartości, wzrasta do 0,41, znacznie wyższy wynik.

6.6 Porównanie instytucji, organów i agencji UE

Po zbadaniu wszystkich stron internetowych podmiotu indywidualnie, można teraz stwierdzić poprzez przedstawienie wyników porównawczych. Tak jak miało to miejsce na początku tego rozdziału, po raz pierwszy zaprezentowano dwie wielojęzyczne metryki. Rysunek 23 przedstawia dwie wielojęzyczne metryki, które różnią się pod względem wyników i rankingu jednostek. Powodem tej rozbieżności jest to, że wskaźnik (niezgrupowany) nie uwzględnia grup (kategorii) w systemie klasyfikacji treści. Zamiast tego zapewnia średnią wielojęzyczną ze wszystkich stron internetowych podmiotu UE.

Rysunek 23: Porównanie średnich wyników wielojęzycznych podmiotów UE (niezgrupowanych i zgrupowanych)

Porównując te dwie metryki, jasne jest, że zgrupowana multi-lingo metryczna w drugim panelu na rysunku 23 daje wyższe wyniki wielojęzyczne. Średnia ocena dla podzbioru analizowanych podmiotów UE znacznie wzrosła z 0,38 (niezgrupowane) do 0,51 (zgrupowane). W rzeczywistości tylko 2 strony internetowe osiągają marginalnie lepsze wyniki dzięki niezgrupowanej wielojęzycznej metryce – PE i Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA). Natomiast pozostałe strony internetowe mają te same wyniki lub, w większości przypadków, znacznie niższe wyniki. Przyczyną tej niższej wydajności jest to, że dane internetowe są bardzo nie zrównoważone pod względem faktycznego wolumenu stron internetowych w różnych grupach w schemacie klasyfikacji treści.

Niektóre sekcje internetowe z systemu klasyfikacji treści, np. wiadomości/wydarzenia/przemówienia, mogą mieć wiele stron internetowych, podczas gdy inne, takie jak przetargi obywatelskie, rekrutacyjne lub finansowe, zazwyczaj mają znacznie mniejszą liczbę stron internetowych. Ponadto sekcje internetowe, które, zgodnie z typologią potrzeb, są uważane za „rdzeń” lub „pierwotny” (np. rekrutacja lub obywatele) również są sekcjami, które mają mniejszą liczbę stron internetowych. I odwrotnie, te, które są „wtórne” (np. wiadomości/wydarzenia/przemówienia) mogą czasami mieć bardzo dużą ilość stron internetowych. Gdy dane z różnych grup systemu klasyfikacji są bardzo niezbilansowane – jak ma to miejsce w przypadku danych internetowych – zgrupowana średnia może zapewnić bardziej zrównoważony estymator.

Dobrym przykładem na to, w jaki sposób pojawiają się różnice między wskaźnikami, jest strona internetowa Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Zazwyczaj ma dobre wyniki wielojęzyczne w większości grup (kategorii) z systemu klasyfikacji treści, z wyjątkiem jednej kategorii – kategorii News/Events/Speeches. Sekcja zawartości tego typu zawiera dużą liczbę stron internetowych (np. przemówień), które nie są tłumaczone. Jednak pozostałe sekcje treści osiągają bardzo dobre wyniki w skali wielojęzycznej. Niemniej jednak, niezgrupowane metryki zmniejszają wynik Rzecznika Praw Obywatelskich o prawie 60 punktów. Z tego powodu zgrupowana wielojęzyczna metryka jest preferowana do dokonywania porównań między podmiotami, ponieważ daje ona bardziej wyważoną ocenę opartą na systemie klasyfikacji treści. W związku z tym pozostała dyskusja opiera się na wynikach zgrupowanego indeksu wielojęzycznego.

Najbardziej oczywistym rezultatem drugiego panelu na rys. 23, które są zabarwione rodzajem podmiotu UE, jest wysoka zmienność wyników w poszczególnych podmiotach UE.

W wynikach porównawczych wyróżniono trzy klastry wyników dla zgrupowanego indeksu multi-lingo.

- W pierwszym klastrze istnieje sześć podmiotów (tj. prawie połowa próby stron internetowych), których średni wynik dla sekcji treści analizowanych stron internetowych przekracza średnią unijną analizowanych stron internetowych. W rzeczywistości wyniki są w zakresie trzech czwartych lub wyższym dla indeksu multi-lingo. Z dwoma wyjątkami (Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA) i Rzecznik Praw Obywatelskich) wszystkie te podmioty są instytucjami UE (Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej; Rada Unii Europejskiej/Rada Europejska; Europejski Trybunał Obrachunkowy; Parlament Europejski).
- Drugi klaster jest utworzony przez podmioty tuż poniżej średniej, ale powyżej jednej trzeciej zakresu indeksu multi-lingo: Komisja Europejska, ECHA i Europejski KR.
- Trzeci klaster obejmuje cztery strony internetowe, których wyniki są słabe, a wyniki poniżej jednej czwartej zgrupowanego indeksu wielojęzycznego (Europejski Bank Centralny, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności, Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej).

Należy zauważyć, że wielojęzyczny wskaźnik nie uwzględnia dostępności narzędzi do tłumaczenia maszynowego, które są oferowane na niektórych stronach internetowych wymienionych na rys. 23, takich jak EBC lub Komisja Europejska.

6.7 Wnioski

W niniejszym rozdziale przeanalizowano dostępność wielojęzycznych treści na stronach internetowych UE. Na podstawie analizowanych technik wykrywania języków na stronach internetowych szacunkowe dane dotyczące dostępności wielojęzycznych treści pokazują, że na stronach internetowych instytucji, organów i agencji UE występują znaczne różnice. Może to stanowić wyzwanie związane z dostępnością dla mieszkańców UE, biorąc pod uwagę obecny

podział umiejętności językowych w całej populacji (zob. rozdział 7, aby uzyskać bardziej szczegółową analizę tego punktu).

Drugi wniosek jest taki, że większość instytucji osiąga dobre wyniki pod względem ogólnej dostępności treści wielojęzycznych. Dotyczy to w mniejszym stopniu Komisji Europejskiej, której ogólne wyniki są zbliżone do średniej z 13 analizowanych stron internetowych. Europejski Bank Centralny, który ma bardzo niskie wyniki, jest wyraźniejszy wśród instytucji. Dowody pochodzące od innych organów UE są mieszane, choć w przypadku Rzecznika Praw Obywatelskich stosunkowo wysokie wyniki. Jeśli chodzi o agencje, chociaż istnieją dobre przykłady, takie jak Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy, większość agencji nie publikuje treści na swojej stronie internetowej we wszystkich językach urzędowych.

Wreszcie, zgodnie z naszą rozpoznawczą analizą „potrzeby” zastosowaną do instytucji UE, większość z tych ostatnich publikuje we wszystkich językach urzędowych treści, która „powinna być dostępna we wszystkich językach”. Komisja Europejska osiąga mniej dobre wyniki w odniesieniu do tego środka, podczas gdy Europejski Bank Centralny ponownie jest odległy z bardzo niskimi wynikami. Sugeruje to, że istnieje możliwość poprawy poprzez skupienie się na tych sekcjach treści, które mogą zawierać materiał „głównie pierwotny”, jak opisano szczegółowo w rozdziale 5.

Chociaż badanie to stanowi pierwsze systematyczne badanie wielojęzyczności na stronach internetowych UE, ważne jest jednak, aby wskazać niektóre z potencjalnych ograniczeń badania i określić obszary wymagające poprawy w przyszłości. W niniejszym badaniu nie było możliwe rozszerzenie analizy typologii potrzeb na wszystkie podmioty, ani nie było możliwe zidentyfikowanie stron internetowych oferujących tłumaczenie maszynowe. Inną możliwością poprawy byłoby rozważenie długości treści internetowych; pojedyncza strona internetowa może wahać się od kilkuset znaków do wielu tysięcy. Czynniki te mogą być brane pod uwagę w przyszłych iteracjach metodologii badania i w dalszych badaniach.

7. UMIEJĘTNOŚCI JĘZYKOWE EUROPEJCZYKÓW

NAJWAŻNIEJSZE USTALENIA

- Analiza najnowszego badania dotyczącego edukacji dorosłych (AES) przeprowadzonego przez Eurostat w 2016 r. pokazuje, że najczęściej używanymi językami ojczystymi przez dorosłych mieszkańców UE-27 (w wieku 25–64 lat) są niemiecki (18 %), francuski i włoski (14 % każdy), hiszpański i polski (10 %). Dwie trzecie respondentów to native speakerzy jednego z tych pięciu języków.
- Nie istnieje wspólny język w UE używany na bardzo dobrym poziomie (ojczystym lub biegłym) przez większość ludności. Około 20 % dorosłych mieszkańców UE jest w stanie komunikować się na bardzo dobrym poziomie w języku niemieckim, a następnie w języku francuskim (około 16 %), włoskim (14 %) i angielskim (13 %).
- Poziom włączenia językowego z komunikacji w systemie języka angielskiego (jednojęzycznego) wynosi, w zależności od zastosowanego wskaźnika biegłości językowej, 13–45 % dorosłej populacji UE-27, wzrastając do 43–65 % dorosłych w systemie trójjęzycznym (angielski, francuski i niemiecki). W pełni wielojęzyczny system zapewniłby włączenie językowe 97–99 % dorosłych mieszkańców UE.
- Ze względu na to, że treści publikowane na stronie internetowej UE i ich tłumaczenie można postrzegać jako dobro publiczne w sensie gospodarczym, a priori bardziej skuteczne jest scentralizowanie kosztów tłumaczenia na szczeblu UE, a nie pozostawianie obywatelom kosztów tłumaczenia pisemnego.
- Tłumaczenie maszynowe może odegrać ważną rolę w polityce komunikacyjnej UE, ale nie może zastąpić tłumaczenia ludzkiego.
- Od 25 do 35 % odwiedzających stronę internetową portalu UE i strony internetowej Komisji Europejskiej korzystało z języka angielskiego, ale większość z nich jest prawdopodobnie obywatelami spoza UE. Preferencje językowe mieszkańców UE powinny być traktowane priorytetowo w stosunku do preferencji odwiedzających spoza UE.
- Uczenie się języków obcych może sprzyjać wzajemnemu zrozumieniu między obywatelami UE, mobilności transeuropejskiej, integracji i komunikacji z instytucjami UE. Zalecenia konferencji w sprawie przyszłości Europy oraz pomysły z wielojęzycznej platformy cyfrowej podkreślają znaczenie promowania wielojęzyczności jako pomostu do innych kultur od najmłodszych lat.

7.1 Wprowadzenie

W niniejszym rozdziale dokonano oceny „po stronie popytu” wielojęzycznych odbiorców komunikacji w UE poprzez analizę umiejętności językowych mieszkańców UE. Pozwala nam to ocenić, w jakim stopniu polityka komunikacyjna UE (po stronie podaży) jest dostępna i przejrzysta, biorąc pod uwagę obecny podział umiejętności językowych w UE. Po analizie danych z badania umiejętności językowych w rozdziale dokonano przeglądu profilu językowego odwiedzających stronę internetową UE, roli tłumaczenia maszynowego w UE oraz propozycji promowania wielojęzyczności w szerszym systemie edukacji.

7.2 Metodologia

W badaniu wykorzystano najnowsze AES, reprezentatywne badanie mieszkańców UE-27 przeprowadzone przez Eurostat, Europejski Urząd Statystyczny.⁷⁰ Wszystkie definicje i wskaźniki

⁷⁰ Dostępne na stronie: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/adult-education-survey>

mają zastosowanie do europejskich rezydentów w wieku 25–64 lat i mieszkających w prywatnych gospodarstwach domowych w obecnych 27 państwach członkowskich UE. Badanie przeprowadzono w 2016 i 2017 r., a dane po raz pierwszy opublikowano w 2018 r. Korzystamy ze zmienionej wersji wydanej w 2021 roku.⁷¹ Co ważne, AES zawiera informacje na temat języka (języków ojczystych) respondentów i znajomości języków obcych. Pytanie „Ile języków możesz użyć, z wyjątkiem języka ojczystego?” pozwala na listę maksymalnie siedmiu języków. Dwa pytania koncentrują się na ocenie poziomu biegłości dla dwóch pierwszych języków obcych. Respondenci mogli samodzielnie ocenić swoje umiejętności w pierwszym i drugim języku obcym za pomocą czterech deskryptorów:

- **Elementarny:** Rozumiem i mogę używać tylko kilku słów i zwrotów.
- **Fair:** „Mogę zrozumieć i używać najpowszechniejszych codziennych wyrażen. Używam języka w odniesieniu do znanych rzeczy i sytuacji”.
- **Dobry:** „Mogę zrozumieć podstawy jasnego języka i tworzyć proste teksty. Potrafię opisać doświadczenia i wydarzenia i komunikować się dość płynnie”.
- **Biegły:** „Mogę zrozumieć szeroki zakres wymagających tekstów i elastycznie posługiwać się językiem. Opanuję język niemal całkowicie”.

Wskaźniki te są bardziej precyzyjne niż te stosowane w badaniu Eurobarometru⁷² i są zgodne z podejściem przyjętym w ramach wspólnego europejskiego systemu opisu kształcenia językowego (CEFR). Poniższa analiza odnosi się do obecnych państw członkowskich UE-27 (o ile nie określono inaczej). Ponieważ poziom biegłości w językach obcych jest ważną zmienną, którą należy wziąć pod uwagę w tym badaniu, w pozostałej części badania rozważymy tylko pierwsze i drugie języki obce, którymi posługują się mieszkańcy UE. Jak zauważono, AES nie gromadzi informacji na temat poziomu umiejętności (jeśli takie istnieją) w trzecim, czwartym i następujących językach do siedmiu języków używanych przez respondentów. Innymi słowy, tabele przedstawione w tym rozdziale nie mogą przedstawiać poziomu biegłości w więcej niż dwóch językach obcych. Może to prowadzić do niewielkiego niedoszacowania udziału respondentów mówiących językami obcymi na poziomie podstawowym, ale jest mało prawdopodobne, aby systematycznie niedoceniało udział osób w nich biegłych. Na poziomie UE rzadko zdarza się, aby ludzie w pełni biegli w trzech lub więcej językach oprócz języka ojczystego; biegłe poziomy są bardziej powszechne w pierwszym i czasami drugim języku obcym znanym, podczas gdy trzeci i dodatkowe języki (jeśli w ogóle) są zwykle używane na niższym poziomie umiejętności.⁷³

7.3 Wyniki

W tabeli 7 poniżej przedstawiono odsetek mieszkańców UE w wieku 25–64 lat, którzy deklarują posługiwanie się 24 językami urzędowymi UE jako językiem ojczystym lub językiem obcym.⁷⁴ W drugiej kolumnie podaje się odsetek populacji, która deklaruje, że jest native speakerem języka wskazanego w pierwszej kolumnie. Od trzeciej do szóstej kolumny przedstawiamy odsetek ludności zamieszkującej UE, która deklaruje, że jest w stanie mówić w języku jako pierwszy lub

71 Gazzola (2014; 2016b) przedstawia podobne analizy z wykorzystaniem pierwszej i drugiej fali AES (2007, 2011).

72 W badaniach Eurobarometru w latach 2001, 2006 i 2012 zapytano ludzi, w jakich językach mogą mówić „dobrze, aby móc prowadzić rozmowę” i mogli wybrać trzy poziomy biegłości, a mianowicie „bardzo dobry”, „dobry” lub „podstawowy” bez specyfikacji.

73 Sytuacja Luksemburga jest szczególna ze względu na jego wysoce wielojęzyczną populację. W Luksemburgu wielu deklaruje luksemburski jako język ojczysty i wskazuje francuski i niemiecki (oba języki administracyjne kraju) jako pierwszy/drugi najbardziej znany język obcy. Ponieważ AES gromadzi dane na temat poziomu biegłości tylko dla pierwszych dwóch języków obcych znanych przez respondentów, odsetek mieszkańców mówiących po angielsku w tym kraju może być niedoszacowany w naszej analizie. Biorąc pod uwagę stosunkowo niewielką wielkość demograficzną tego kraju, nie ma to jednak istotnego wpływu na nasze ogólne wyniki dla całej UE.

74 Autorzy podziękowali dr Daniele Mazzacani (Grupie Badawczej „Ekonomia, Analiza Polityki i Język”, Uniwersytet Ulsterski) za cenną pomoc w przygotowaniu tej sekcji.

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

drugi język obcy według poziomu umiejętności (jak zauważono, AES dostarcza informacji na temat poziomu umiejętności tylko dla dwóch pierwszych języków obcych najlepiej znanych przez respondentów). Ostatnia kolumna przed sumą podaje odsetek ludności, która deklaruje, że nie zna języka (jak już wspomniano, jest to górna granica, ponieważ AES nie zawiera informacji na temat poziomu biegłości (jeżeli występuje) w trzecim, czwartym i następującym po językach obcych).

Tabela 7: Umiejętności językowe mieszkańców Europy w wieku 25–64 lat, według języków

Native language		Znajomość języka obcego według poziomu				Nie ma	Ogółem
		Elementarny	Uczciwie	Dobry	Biegły		
Język							
Bułgarska	1.7	0.0	0.0	0.0	0.0	98.2	100.0
Chorwacki	1.1	0.0	0.0	0.1	0.1	98.7	100.0
Czechy	2.4	0.0	0.2	0.3	0.3	96.8	100.0
Duński	1.1	0.0	0.1	0.0	0.1	98.7	100.0
Holenderski	4.8	0.2	0.3	0.2	0.2	94.3	100.0
Język angielski	1.9	9.0	14.3	17.3	11.3	46.3	100.0
Estoński	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	99.7	100.0
Fiński	1.1	0.0	0.1	0.1	0.1	98.7	100.0
Francuski	13.7	3.7	3.9	2.9	1.8	74.1	100.0
Niemiecki	17.9	1.9	3.1	2.9	2.4	71.9	100.0
W języku greckim	2.5	0.0	0.1	0.1	0.1	97.2	100.0
Węgierski	2.7	0.0	0.1	0.1	0.1	97.1	100.0
Irlandzka	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	99.7	100.0
Włoski	13.8	0.4	0.6	0.5	0.4	84.2	100.0
Łotewski	0.3	0.0	0.1	0.0	0.0	99.5	100.0
Litewski	0.6	0.0	0.0	0.0	0.1	99.3	100.0
Maltański	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	99.9	100.0
Polski	9.6	0.1	0.1	0.1	0.1	90.1	100.0
Portugalski	2.8	0.1	0.1	0.1	0.1	96.8	100.0
Rumuński	4.9	0.0	0.1	0.1	0.1	94.9	100.0
Słowacki	1.3	0.0	0.0	0.0	0.0	98.7	100.0
Słoweński	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	99.5	100.0

Po hiszpańsku	10.2	1.4	1.6	1.2	1.2	84.5	100.0
Szwedzki	1.7	0.2	0.4	0.3	0.3	97.1	100.0

Źródło: Eurostat, 2021, AES 2016. 24 języki urzędowe UE. Wyniki ważone podane w procentach. Łączne wartości procentowe odnoszące się do populacji w wieku 25–64 lat. Liczba obserwacji: 174,688. Uwaga: w duńskiej próbie AES istnieje duża liczba brakujących wartości dla dwóch zmiennych AES, tj. „Pierwszy najlepiej znany język inny niż matka” i „drugi najlepiej znany język inny niż matka”, co prowadzi do niedoszacowania odsetka mieszkańców zdolnych do posługiwania się językiem obcym w tym kraju (zob. załącznik 4). Biorąc pod uwagę stosunkowo niewielki rozmiar demograficzny Danii w porównaniu z resztą UE, nie wpłynie to znacząco na nasze ogólne wnioski.

Najczęściej używanymi językami ojczystymi w UE-27 są niemiecki (18 %, odsetek zaokrąglą się do jednostki), francuski i włoski (14 % każdy), hiszpański i polski (10 %). Około dwie trzecie mieszkańców UE to native speakerzy jednego z tych pięciu języków. Rumuńska i holenderska – prawie po 5 proc. Mniej niż 2 % mieszkańców to native speakerzy języka angielskiego. Większość osób posługujących się językiem angielskim w UE to osoby, które nie posługują się językiem ojczystym. Angielski jest najczęściej nauczaniem językiem obcym w systemie edukacji w krajach UE, a następnie francuskim i niemieckim. Tylko 11 % mieszkańców UE deklaruje biegłość w języku angielskim, podczas gdy poziomy pośrednie (sprawiedliwe i dobre, w kategoriach AES) są bardziej powszechne. Około 9 % Europejczyków może powiedzieć tylko kilka słów w tym języku.

W UE nie ma wspólnego języka używanego na bardzo dobrym poziomie (tj. ojczystym lub biegłym) przez większość ludności. Bardzo dobry poziom umiejętności językowych jest niezbędny do zrozumienia złożonych dokumentów dotyczących, na przykład, praw i obowiązków obywateli, możliwości finansowania, stron internetowych prezentujących powiadomienia zdrowotne dotyczące żywności i innych kwestii politycznych. Tylko około jedna piąta dorosłych mieszkańców UE jest w stanie komunikować się bez większego wysiłku w języku niemieckim (tj. suma niemieckich native speakerów i mieszkańców znających je jako język obcy), a następnie francuski (około 16 %), włoski (14 %) i angielski (13 %).

Umiejętności językowe mieszkańców UE stanowią główny element oceny przejrzystości, dostępności i inkluzywności komunikacji UE na temat podejmowania decyzji politycznych. Nie interesuje nas przede wszystkim to, czy mieszkańcy UE posiadają wystarczające umiejętności w zakresie języków obcych, aby prowadzić nieformalną rozmowę, czytać proste teksty, podróżować lub wykonywać podstawowe zadania w innym języku. Jesteśmy zainteresowani zbadaniem stopnia, w jakim komunikacja UE jest a priori dostępna dla mieszkańców UE w języku, w którym są biegli. Ponieważ instytucje, organy i agencje UE są międzynarodową administracją publiczną odpowiedzialną przed obywatelami UE (zob. rozdział 4), jej polityka językowa jest elementem, który należy uwzględnić w ocenie jej dostępności i przejrzystości. Biorąc pod uwagę wielojęzyczny charakter UE i brak wspólnego języka używanego na poziomie biegłym przez większość ludności, wielojęzyczne podejście do komunikowania się ze społeczeństwem jest zasadniczym aspektem demokracji w UE.

W tym kontekście ważną kwestią jest stopień, w jakim różne kombinacje języków urzędowych sprzyjają inkluzywnej i dostępnej polityce komunikacyjnej. Porównujemy pięć możliwych kombinacji języków urzędowych:

1. **Monolingualizm** lub **polityka komunikacji tylko w języku angielskim**, oparta na wyłącznym użyciu języka angielskiego. Ten system językowy odpowiada de facto polityce komunikacyjnej wielu stron internetowych instytucji, organów lub agencji UE (rozdział 6).
2. **Dwujęzyczność** obejmuje tylko francuski i niemiecki, dwa z „języków proceduralnych” Komisji Europejskiej. Ten system językowy nie jest obecnie stosowany w praktyce, ale interesujące jest zbadanie go, ponieważ francuski i niemiecki są najczęściej nauczaniem

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

językami obcymi w UE po angielsku i są używane przez wielu rodzimych użytkowników języka na szczeblu UE.

3. **Trójjęzyczność.** W niniejszej polityce komunikacji stosuje się angielski, francuski i niemiecki. Odpowiadają one „językom proceduralnym” Komisji.

4. **Hexalingualizm.** Polityka komunikacji oparta na pięciu najczęściej używanych językach ojczystych w UE, a mianowicie francuskim, niemieckim, włoskim, polskim i hiszpańskim oraz angielskim. W Organizacji Narodów Zjednoczonych stosuje się system językowy z sześcioma językami. Oczywiście, sześć to liczba arbitralna.

5. **Wielojęzyczność.** Odpowiada to obecnym 24 językom urzędowym UE.

Najczęściej używanymi kombinacjami języków używanych przez instytucje, organy i agencje UE w komunikacji są modele jednojęzyczne (angielskie), trójjęzyczne i wielojęzyczne powyżej, ale interesujące jest uwzględnienie modeli dwujęzycznych i hexalingualnych do porównania.

W tabeli 8 w pierwszej kolumnie przedstawiono pięć polityk komunikacyjnych. W drugiej kolumnie przedstawiono odsetek dorosłych mieszkańców UE, którzy deklarują, że znają co najmniej jeden z języków używanych w kombinacji, zarówno jako język ojczysty, jak i jako pierwszy lub drugi język obcy na poziomie biegłym. W drugiej kolumnie przyjmujemy zatem wymagającą definicję włączenia językowego (oznakowaną „Podejście A”): zakładamy, że europejscy mieszkańcy są językowo włączani do polityki komunikacyjnej, jeżeli są native speakerami przynajmniej jednego z języków używanych w komunikacji lub są biegłymi użytkownikami co najmniej jednego z tych języków jako pierwszego lub drugiego języka obcego.⁷⁵ Zapewnia to wiarygodny wskaźnik udziału ludności z umiejętnościami językowymi umożliwiającymi zrozumienie złożonej dokumentacji i przemówień UE (np. dotyczących zaproszeń do składania ofert, przemówień w Parlamencie Europejskim, a także napisanie skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w języku urzędowym). Umiejętności językowe na poziomie średniozaawansowanym raczej nie wystarczą do zrozumienia wymagających dokumentów, a na pewno nie na tym samym poziomie zaufania rodzimych użytkowników języka urzędowego lub osób biegłych w tym języku.

Tabela 8: Odsetek mieszkańców Europy w wieku 25–64 lat, którzy są uwzględniani językowo, według rodzaju polityki komunikacyjnej UE i podejścia do definicji włączenia językowego

Polityka komunikacji	Podejście A	Podejście B
Tylko w języku angielskim	13%	45%
Dwujęzyczność (francuski i niemiecki)	35%	45%
Trójjęzyczność (angielski, francuski, niemiecki)	43%	65%
Hexalingualizm (angielski, francuski, niemiecki, włoski, hiszpański, polski)	74%	86%

⁷⁵ W badaniach stosowanych skuteczność systemów językowych jest mierzona za pomocą wskaźnika braku praw lingwistycznych (Ginsburgh i Weber 2005; Gazzola 2016b), zwana również wskaźnikiem wykluczenia językowego (Gazzola 2016b). Odsetek mieszkańców, którzy „potencjalnie nie mogą zrozumieć dokumentów UE [...], ponieważ nie opanowali żadnego języka urzędowego” (Ginsburgh i Weber, 2005). System językowy jest skuteczny, jeśli minimalizuje brak praw lingwistycznych poprzez tworzenie dokumentów w kombinacji języków, tak aby odsetek mieszkańców, którzy nie są w stanie ich zrozumieć, był jak najmniejszy, a najlepiej zerowy. W tym badaniu stosujemy w praktyce bardzo podobny wskaźnik, ponieważ wskaźnik braku praw wyborczych jest po prostu uzupełnieniem odsetka integracji językowej. W tym badaniu przedstawiamy wyniki w zakresie integracji językowej zamiast językowego pozbawienia praw wyborczych.

Wielojęzyczność (24 języki urzędowe)	97%	99%
--------------------------------------	-----	-----

Source: Eurostat, 2021, AES 2016. 27 państw członkowskich UE. Wyniki ważone podane w procentach zaokrąglone na jednostkę. Łączne wartości procentowe odnoszące się do populacji w wieku 25–64 lat. Liczba obserwacji: 174,688. Uwaga: W „Podejściu A” dana osoba jest lingwistycznie uwzględniana, jeśli dana osoba jest native speakerem co najmniej jednego języka używanego w polityce komunikacyjnej lub posiada „biegły” poziom umiejętności w tym języku jako pierwszy lub drugi język obcy. W podejściu B dana osoba jest uwzględniana językowo, jeśli dana osoba) jest native speakerem co najmniej jednego języka używanego w polityce komunikacyjnej lub posiada co najmniej „sprawiedliwy” poziom umiejętności w tym języku jako pierwszy lub drugi język obcy.

W trzeciej kolumnie przedstawiono odsetek dorosłych mieszkańców UE, którzy deklarują, że mogą mówić co najmniej jednym z języków używanych w polityce komunikacyjnej jako język ojczysty lub jako język obcy co najmniej na sprawiedliwym poziomie (w definicji AES). W tym podejściu (nazwa „Podejście B”) integracja językowa jest luźno definiowana niż w podejściu A. Podsumowujemy native speakerów i mieszkańców mówiących jako (pierwszy lub drugi) język obcy co najmniej jeden z języków używanych w polityce komunikacyjnej na sprawiedliwym, dobrym lub biegłym poziomie. W podejściu B sprawiedliwy i dobry poziom umiejętności uznaje się za zdolny do śledzenia i zrozumienia tekstów nietechnicznych publikowanych przez UE, takich jak tweety lub ogólne informacje o UE. Natomiast nie uważamy, aby umiejętności elementarne były wystarczające, aby w znaczący sposób włączyć językowo. Z tego powodu w tabeli 8 traktuje się je jako równoważne z niemówieniem języka.

Przyjmując dwa podejścia do definicji integracji językowej, dążymy do zapewnienia górnej i dolnej granicy. W tabeli 8 przedstawiono wartości netto, ponieważ unikają one podwójnego liczenia podczas porównywania pięciu zasad komunikacji. Na przykład niewłaściwe byłoby po prostu dodanie procentów przedstawionych w tabeli 7, gdy obliczamy odsetek ludności będącej w stanie mówić jednym językiem między angielskim, francuskim i niemieckim, ponieważ ludzie mogą znać więcej niż jeden język. Liczy się odsetek ludności, która mówi co najmniej jednym z języków określonej kombinacji stosowanej w polityce komunikacyjnej.

Tabela 8 pokazuje, że gdy UE używa wyłącznie języka angielskiego w swoim komunikacji, tylko 13–45 % osób dorosłych w UE-27 może zrozumieć treść opublikowanych dokumentów (chyba że opierają się na własnych tłumaczeniach lub tłumaczeniach maszynowych), w zależności od przyjętej definicji włączenia językowego (tj. podejścia A lub B). Oprócz obalenia mitu, że w Europie płynność w języku angielskim stała się uniwersalną podstawową umiejętnością, wyniki te pokazują, że publikowanie dokumentów tylko w jednym języku nie jest skuteczną polityką komunikacyjną dla instytucji UE. Odsetek mieszkańców UE uwzględnianych językowo zgodnie z podejściem A wynosi zaledwie 13 %. Oznacza to, że gdy weźmiemy pod uwagę szeroki zakres – być może skomplikowanych lub wysoce technicznych – dokumentów UE, około 87 % mieszkańców UE nie byłoby w stanie ocenić – bez znacznego wysiłku – tego, co UE im przekazuje, gdyby używano tylko języka angielskiego. W podejściu B integracja językowa jest luźno definiowana. Tabela 10 pokazuje, że mniej niż połowa mieszkańców UE (45 %) posiada co najmniej odpowiedni poziom umiejętności w języku angielskim, co oznacza, że większość mieszkańców UE nie byłaby w stanie zrozumieć nawet prostych tekstów lub tweetów w tym języku.

W krajach UE występują znaczne różnice w integracji językowej. Tylko Irlandia i Malta mają udział co najmniej 50 % lub więcej dorosłych mieszkańców deklarujących, że są native speakerami języka angielskiego lub biegłości jako pierwszy lub drugi język obcy. Odsetek ten jest niższy niż 50 %, ale większy niż 25 % w Austrii, na Cyprze, Danii, Finlandii, Niderlandach i Szwecji (zob. tabela A4.1 w dodatku). W pozostałej części UE znajomość języka angielskiego jest rzadsza. Odsetek ludności, która jest native speakerem języka angielskiego lub biegłym w tym języku,

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

wynosi od 15 do 24 % w Belgii, Estonii, Niemczech, Grecji, Luksemburgu i Słowenii⁷⁶. W pozostałych 13 krajach odsetek ten wynosi od 4 do 14 %.

Odnosząc się do niemiecko-francuskiego modelu „dwujęzyczności”, ten system językowy obejmowałby językowo od 35 do 45 % dorosłych mieszkańców UE. Dwujęzyczna (niemiecko-francuska) polityka komunikacyjna jest bardziej inkluzywna niż model jednojęzyczny oparty wyłącznie na języku angielskim, ale wynika to głównie z dużej liczby rodzimych użytkowników języka francuskiego i niemieckiego w UE. W przypadku przyjęcia tej polityki komunikacyjnej odsetek ludności włączonej językowo (w oparciu o podejście A) przekracza 50 % tylko w czterech krajach (tj. w Austrii, Francji, Niemczech i Luksemburgu). Jeśli weźmiemy pod uwagę osoby, które posiadają co najmniej odpowiedni poziom umiejętności w języku francuskim lub niemieckim (podejście B), obraz nieco się poprawi, ponieważ ponad trzy czwarte populacji belgijskiej zostałyby włączone językowo (dokładnie 78 %), ale w pozostałej części UE większość mieszkańców pozostałaby wykluczona. W podejściu B znacznie mniej niż połowa dorosłych mieszkańców w 22 z 27 krajów zostałaby uwzględniona językowo, gdyby UE stosowała wyłącznie francuski i niemiecki w swojej polityce komunikacyjnej (zob. tabela A4.1 dodatku). Wynika to z faktu, że francuski i niemiecki nie są intensywnie nauczane w większości krajów, zwykle uczą się jako drugie języki obce po angielsku (Eurydice 2017). Bez promowania nauczania języków innych niż angielski w systemach szkolnych i środków promujących wielojęzyczność w mediach, Europejczycy raczej nie rozwiną wysokiego poziomu umiejętności w innych językach obcych niż angielski.

Trójjęzyczna polityka komunikacyjna obejmuje język angielski, francuski i niemiecki (tabela 8). Polityka ta ma znacznie większą integrację językową niż dwie pierwsze polityki. Trójjęzyczna polityka komunikacyjna tworzy dokumenty, które mogą być zrozumiałe dla 43-65 % mieszkańców UE. Nie obejmuje to jednak 57-35 % dorosłych mieszkańców UE. Polityka komunikacyjna wykorzystująca w szczególności tylko trzy „języki proceduralne” Komisji Europejskiej nie jest dostępna dla mieszkańców krajów Europy Południowej i Wschodniej i nie jest w pełni przejrzysta w krajach nordyckich.

Jeżeli oprócz języka włoskiego, polskiego i hiszpańskiego oprócz języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego (zob. czwartą politykę komunikacyjną w tabeli 8), odsetek rezydentów UE uwzględnił podwyżki językowe we Włoszech, Polsce i Hiszpanii oraz w mniejszym stopniu na Litwie. Nieznacznie poprawia to również sytuację w Portugalii, na Słowacji i w Słowenii. Polityka komunikacyjna z wykorzystaniem co najmniej tych sześciu języków ma zaletę, że jest dostępna dla 74–86 % dorosłych mieszkańców UE, w zależności od przyjętej definicji włączenia. Jednak odsetek dorosłych językowo ujętych w definicji zastosowanej w podejściu A wynosi mniej niż 50 % w 16 krajach. Jest on niższy niż 50 % w sześciu krajach, jeśli przyjmiemy podejście B, wszystkie znajdują się w Europie Wschodniej (zob. tabela A4.1 w załączniku).

Piąta polityka komunikacyjna („wielojęzyczna”) odpowiada obecnej polityce obejmującej 24 języki urzędowe. Tabela 8 pokazuje, że system wielojęzyczny jest wysoce inkluzywną i dostępną polityką komunikacyjną, ponieważ 97–99 % dorosłych mieszkańców jest uwzględnianych językowo w przypadku stosowania 24 języków urzędowych. Tylko w Estonii i na Łotwie wielojęzyczna polityka komunikacyjna nie jest w pełni inkluzywna. Wynika to z obecności znacznej mniejszości rosyjskojęzycznych. Kiedy przyjmujemy wymagającą definicję włączenia językowego (podejście A), niezbyt istotny odsetek ludności (tj. ponad 2 %) nie jest w pełni uwzględniany językowo, nawet jeśli 24 języki urzędowe są używane w Austrii, Belgii, Cyprze, Danii, Finlandii, Francji, Niemczech, Grecji, Litwie, Luksemburgu, Niderlandach, Słowenii i Szwecji. Wynika to z obecności grup rezydentów migrantów mówiących językami, takimi jak arabski, albański lub turecki, którzy nie osiągnęli jeszcze biegłości w języku urzędowym swojego kraju przyjmującego. Podkreśla to potrzebę polityki integracji językowej na szczeblu krajowym.

⁷⁶ Luksemburg jest również uwzględniony w tym wykazie, ale wyniki dla tego kraju należy interpretować ostrożnie z powodów już wyjaśnionych w przypisie 4.

Zadaniem decydentów politycznych UE jest ocena kompromisów między skutecznością a kosztami różnych modeli polityki komunikacyjnej. Wyniki tej analizy mogą pomóc decydentom w podejmowaniu bardziej świadomych decyzji pod wieloma względami. Wyniki pokazują, że wielojęzyczna polityka komunikacyjna jest obecnie najbardziej skuteczną i sprawiedliwą polityką komunikacyjną spośród pięciu alternatywnych rozwiązań w porównaniu z niniejszym badaniem. Jest to najbardziej skuteczne, ponieważ maksymalizuje włączenie językowe (tj. odsetek obywateli, którzy są w stanie zrozumieć co najmniej jeden z języków, w których publikowane są dokumenty), i jest sprawiedliwy w tym sensie, że nie dyskryminuje Europejczyków ze względu na ich kraj zamieszkania, wiek lub poziom wykształcenia. Wyniki dalszych analiz danych AES (zob. tabela A4.2 i tabela A4.3 przedstawione w załączniku) pokazują, że osoby starsze i osoby mniej wykształcone mają mniejsze szanse na znajomość przynajmniej pewnej znajomości języków obcych, a zatem są bardziej prawdopodobne, że zostaną wykluczone, jeżeli ich język ojczysty nie jest używany do celów urzędowych.

Wdrożenie wielojęzycznej polityki komunikacyjnej pociąga za sobą koszty finansowe związane z tłumaczeniem pisemnym i ustnym, a także złożoność administracyjną instytucji UE, co z pewnością należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji politycznych. Zgodnie z ostatnimi oficjalnymi danymi za 2012 r. koszty tłumaczeń pisemnych i ustnych w UE wyniosły około 1,1 mld EUR, co odpowiada mniej niż 0,0081 % PKB ówczesnej UE-28 (0,0097 %, jeśli weźmiemy pod uwagę UE-27 bez Wielkiej Brytanii), oraz 1 % budżetu UE (Gazzola i Grin 2013). Chociaż pod względem gospodarczym/finansowym wielojęzyczna polityka komunikacyjna nie może być zdefiniowana jako niezrównoważona, można argumentować, że zasoby zaoszczędzone na tłumaczeniach pisemnych i ustnych można wykorzystać do innych celów. To jest wybór polityczny. Musimy jednak wziąć pod uwagę skutki takiego wyboru dla całej UE. Polityka komunikacyjna z wykorzystaniem wyłącznie języka angielskiego lub francuskiego i niemieckiego będzie wiązała się z niższymi wydatkami na tłumaczenia pisemne i ustne do budżetu UE, ale pociąga za sobą odpowiednie przesunięcie kosztów na obywateli UE, którzy nie biegli w żadnym z używanych języków (zob. również Grin 2010; 2015). Kwestia, czy spowoduje to ogólny spadek łącznych kosztów zarządzania wielojęzycznością, jest kwestią otwartą. Publiczne treści publikowane na stronie internetowej UE i ich tłumaczenie można postrzegać jako dobro publiczne w sensie gospodarczym, nie konkurując z konsumpcją i nie do wykluczenia (Wickström i in. 2018). Wiele osób może czytać zawartość darmowej strony internetowej w tym samym czasie (strona nie jest rywalem), a każdy może mieć dostęp tak długo, jak mają urządzenie i nie są używane żadne hasła (nikt nie jest celowo wykluczony). Koszty produkcji tłumaczeń stron internetowych nie zależą od liczby beneficjentów, a jedynie od liczby języków. Innymi słowy, koszt tłumaczenia strony internetowej przez budżet UE jest taki sam, jeśli jest czytany przez jedną osobę lub 100 mln osób. Z tego powodu a priori bardziej efektywne jest scentralizowanie kosztów tłumaczeń na szczeblu UE zamiast osób fizycznych ponoszących koszty tłumaczeń.

Stopień dostępności językowej wynikający z pięciu przedstawionych polityk komunikacyjnych odnosi się do konkretnego momentu w czasie. Edukacja może powoli wpływać na dystrybucję umiejętności językowych i przyczyniać się do poprawy biegłości w językach obcych (zob. sekcja 6 niniejszego rozdziału). Warto jednak podkreślić, że języki pełnią ważną funkcję symboliczną (Edwards 2009). Powstrzymanie się od używania języka urzędowego UE w komunikacji, ponieważ jego mówcy biegle posługują się innym językiem urzędowym, może stać się kwestią wysoce kwestionowaną ze względów politycznych i symbolicznych, a także poruszyć kwestie prawne (zob. rozdział 3).

Ostateczna kwestia dotyczy profilu społeczno-gospodarczego grup docelowych UE. Można argumentować, że nie wszyscy Europejczycy są koniecznie zainteresowani dostępem do wszystkich dokumentów publikowanych przez UE. Dostęp do dokumentów UE może mieć większe znaczenie dla niektórych grup osób, np. konkretnych profili zawodowych pracowników o wysokich kwalifikacjach. Potrzeba dostępu do informacji UE może być bardziej istotna dla osób wykonujących określone miejsca pracy, takich jak decydenci, kadra kierownicza i profesjonaliści, niż osoby pracujące w podstawowych zawodach lub pracownicy wsparcia duchownego. Kluczową

kwestią jest to, czy wielojęzyczna polityka komunikacyjna jest korzystna również dla tych grup ludzi, czy też wystarczy jednojęzyczna polityka komunikacyjna.

Analiza danych AES dotyczących umiejętności językowych według rodzaju zawodu (zob. tabela A.4.4 przedstawiona w załączniku) potwierdza, że wysoko wykwalifikowani pracownicy mają lepsze umiejętności językowe niż pracownicy o niskich kwalifikacjach, a zatem są mniej skłonni do wykluczenia językowego, jeżeli ich język ojczysty nie jest używany w komunikacji UE. Nie oznacza to, że wielojęzyczna polityka komunikacyjna nie przynosi im korzyści komunikacyjnych. Dwie grupy zawodowe reprezentujące osoby o najwyższych kwalifikacjach, korzystające z kategorii AES, to „kierownicy” (5 % próby) i „zawodowcy” (21 % próby). Udział europejskich menedżerów, którzy są językowo włączeni w jednojęzyczną politykę komunikacyjną (tj. tylko angielski), wynosi zaledwie 26 %, zgodnie z podejściem A (tj. osoby te są native speakerami języka angielskiego lub mają biegły poziom znajomości języka obcego) i 67 %, jeśli korzystamy z podejścia B (tj. respondenci są native speakerami języka angielskiego lub mają co najmniej sprawiedliwy poziom znajomości języka obcego). Odsetek ten wynosi odpowiednio 32 % i 78 % wśród profesjonalistów. Innymi słowy, tylko mniejszość europejskich menedżerów i specjalistów jest rodzimymi lub biegłymi użytkownikami języka angielskiego i mogą mieć trudności ze zrozumieniem dokumentów UE o charakterze technicznym i prawnym, gdy są one publikowane tylko w tym języku. Ponadto, od jednej trzeciej do jednej czwartej menedżerów i specjalistów nie ma albo tylko podstawowej znajomości języka angielskiego.

7.4 Profil językowy osób odwiedzających strony internetowe UE

Obecnie dokonujemy przeglądu profilu językowego osób odwiedzających stronę internetową Komisji Europejskiej (<https://ec.europa.eu>) oraz stronę internetową portalu EU Gateway (<https://european-union.europa.eu>), na podstawie danych dostarczonych przez Komisję. Profil odwiedzających na stronie internetowej Komisji w 2021 r. przedstawiał się następująco.

- Całkowita liczba odwiedzin wyniosła około 111 milionów, co odpowiada 203 milionom odsłon, z czego 161 milionów unikalnych odsłon. Średni czas trwania wizyty wynosił dwie minuty i cztery sekundy. Większość odwiedzających szukała informacji o Covid-19 (szczególnie na temat Zielonej Przelęczy), ale także o możliwościach finansowania.
- 72 % wizyt pochodziło z krajów UE, w pierwszej dziesiątce krajów znalazły się Niemcy (12 mln wizyt, co stanowi 11 % łącznej liczby wizyt), następnie Hiszpania (8,3 %), Włochy (7,7 %), Belgia (6,7 %), Francja (5,6 %), Rumunia (4,6 %), Niderlandy (3,1 %), Grecja (3,0 %), Polska (2,5 %) i Bułgaria (2,1 %).
- Poza UE większość wizyt pochodziła ze Zjednoczonego Królestwa i Stanów Zjednoczonych Ameryki (po 6 %).
- Używając języka przeglądarki używanego jako proxy dla języka użytkownika, najczęściej używanymi językami (zarówno odwiedzających UE, jak i spoza UE) były angielski (35 %), niemiecki (12 %), hiszpański (9 %), włoski (7 %), francuski (7 %), niderlandzki (4 %), rumuński (3 %), portugalski (3 %), polski (2 %), grecki (2 %). Z wyjątkiem języka angielskiego, udziały w języku przeglądarki w mniejszym lub większym stopniu odpowiadają liczbie odwiedzających z kraju lub krajów, w których język jest urzędowy (np. francuski jest używany zarówno we Francji, jak i w Belgii, a niderlandzki zarówno w Belgii, jak i w Niderlandach). Jest zatem prawdopodobne, że większość odwiedzających, którzy wybierają wersję stron internetowych w języku angielskim, znajduje się poza UE.

Wracając do portalu EU Gateway, w 2021 r. sytuacja wyglądała następująco.

- Brama została odwiedzona około 32 milionów razy, przy średnim czasie trwania 1 min 48s. Było 56 milionów odsłon, z których 44 miliony stanowiły unikalne widoki. Odwiedzający głównie szukali informacji o krajach i instytucjach UE.

- Top 10 krajów pod względem wizyt to Włochy i Niemcy (po 11 %), Hiszpania (7 %), Francja i USA (6 %), Polska (5 %), Rumunia i Portugalia (4 % każda), Wielka Brytania i Belgia (3 %).
- Najczęściej używanymi językami (blisko języka przeglądarki, zarówno z UE, jak i spoza UE) były angielski (25 %), włoski (12 %), niemiecki (11 %), hiszpański (11 %), francuski (7 %), portugalski (5 %), polski (5 %), rumuński (3 %), niderlandzki (3 %) i węgierski (2 %). Język angielski i, w mniejszym stopniu hiszpański, są nadreprezentowane w tym sensie, że odsetek osób korzystających z tych języków przewyższa odsetek odwiedzających z krajów UE, w których języki te są oficjalne. Wynika to najprawdopodobniej z faktu, że wielu odwiedzających wybiera te dwa języki (w szczególności angielski) spoza UE.

Komisja Europejska stwierdza, że „wszystkie treści są publikowane przynajmniej w języku angielskim, ponieważ badania wykazały, że z angielskim możemy dotrzeć do około 90 % odwiedzających nasze strony w ich preferowanym języku obcym lub w języku ojczystym”.⁷⁷ Istnieje jednak napięcie między tym stwierdzeniem a analizą danych AES, a także powyższą analizą odwiedzających. Prawdopodobne jest, że do około 90 % odwiedzających strony w UE z wykorzystaniem języka angielskiego może mieć dwa założenia. Po pierwsze, liczba ta obejmuje prawdopodobnie mieszkańców spoza UE, którzy, jak pokazano powyżej, stanowią prawie jedną trzecią odwiedzających portal internetowy UE i stronę internetową Komisji. Jednak z punktu widzenia analizy polityki preferencje językowe mieszkańców UE powinny być traktowane priorytetowo w stosunku do preferencji odwiedzających spoza UE. Po drugie, może się zdarzyć, że niektórzy odwiedzający, którzy wybrali języki inne niż angielski, są wielojęzyczni, a zatem mogą czytać strony w języku angielskim, jeśli treść nie jest dostępna w ich języku ojczystym. Jak pokazano w poprzedniej sekcji, ta grupa z dużą biegłością w języku angielskim to wysoce wybiórcze grupy odbiorców, np. mieszkańcy niektórych krajów UE, w których biegłość w tym języku jest bardziej powszechna, lepiej wykształcona i wysoko wykwalifikowanych pracowników. Przejrzystość, dostępność, uczciwa konkurencja, równość szans i mobilność społeczna dzięki polityce UE uległyby poprawie, gdyby treści „podstawowe” i „pierwotne” (zgodnie z definicją w rozdziale 5) publikowane online były systematycznie dostępne w językach urzędowych UE. Na przykład dostęp do możliwości finansowania UE może mieć kluczowe znaczenie dla przedsiębiorstw typu start-up, małych i średnich przedsiębiorstw lub organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Używanie tylko jednego języka w polityce komunikacyjnej UE może prowadzić do faworyzowania większych organizacji, ponieważ mogą one mieć większą zdolność językową w języku angielskim. Brak uwagi na wielojęzyczne potrzeby odbiorców może przyczynić się do karmienia i utrwalania postrzegania, że instytucje UE są oddalone i oderwane od życia obywateli.

Wnioski te znajdują potwierdzenie w badaniu Eurobarometru dotyczącym preferencji językowych użytkownika online (zob. Komisja Europejska 2011). Wynika z niego, że 90 % internautów we wszystkich państwach członkowskich UE zawsze odwiedzałyby stronę internetową w swoim własnym języku, gdy dostępna jest opcja: 68 % mieszkańców UE „zdecydowanie zgadza się” z tym oświadczeniem; 22 % „raczej się zgadza”, a tylko 9 % „raczej” lub „zdecydowanie się nie zgadza” (odpowiednio 6 % i 3 %). Podczas gdy 55 % przynajmniej od czasu do czasu używa języka innego niż język online, 44 % uważa, że brakuje im interesujących informacji, ponieważ strony internetowe nie są w języku, który rozumieją. Należy zauważyć, że badanie Eurobarometr odnosi się ogólnie do stron internetowych, a nie konkretnie do stron internetowych UE.

7.5 Rola tłumaczenia maszynowego

Tłumaczenie maszynowe (MT) to proces, w którym komputer tłumaczy tekst na różne języki za pomocą oprogramowania i bez bezpośredniego zaangażowania człowieka (omówienie głównych podejść znajduje się w załączniku 5).⁷⁸ MT ma coraz większe znaczenie w UE. Skala

⁷⁷ Zob. „języki na naszych stronach internetowych”: https://european-union.europa.eu/languages-our-websites_en

⁷⁸ Autorzy badania dziękują dr Marco Civico (Uniwersytet Genewski) za cenną pomoc w przygotowaniu tej sekcji.

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

wielojęzycznych działań Dyrekcji Generalnej ds. Tłumaczeń Pisemnych Komisji Europejskiej (DGT) jest „bezprecedensowa” o bardzo wysokim znaczeniu prawnym i politycznym (Svoboda et al. 2017). Pomimo rosnącego zapotrzebowania na tłumaczenia, DGT działa w ramach ścisłej polityki redukcji kosztów (Dyrekcja Generalna ds. Tłumaczeń Pisemnych, 2017 r.). DGT zachęca również inne dyrekcje generalne do korzystania z MT „w odniesieniu do treści, w przypadku których potrzebne jest jedynie podstawowe zrozumienie, oraz w odniesieniu do kombinacji językowych, które przynoszą dobre wyniki”.

Systematyczne stosowanie MT wymaga niezawodnego systemu MT zdolnego do wytwarzania wysokiej jakości produkcji. Plan strategiczny DGT na lata 2016–20 stanowi, że „poprawi również jakość językową i usługową swojego systemu tłumaczenia maszynowego (MT@EC) [...], umożliwiając państwom członkowskim przezwyciężenie barier językowych podczas działalności transgranicznej” (Dyrekcja Generalna ds. Tłumaczeń Pisemnych, 2016). MT@EC został utworzony w celu „pomocy europejskiej i krajowej administracji publicznej w wymianie informacji między barierami językowymi w UE” (Komisja Europejska, 2016). MT@EC to statystyczny system MT ulepszony przez przetwarzanie oparte na zasadach (maj, 2016).

W planie strategicznym na lata 2020–24 DGT podkreśla kluczową rolę MT w swoich działaniach oraz że będzie nadal testować i poprawiać jakość i niezawodność swojego zastrzeżonego systemu MT (obecnie znanego jako „eTranslation”). Według strony internetowej Komisji eTranslation jest bezpłatnym, bezpiecznym i łatwo dostępnym narzędziem tłumaczeniowym, z którego mogą korzystać nie tylko urzędnicy sektora publicznego i dostawcy usług publicznych, ale także europejskie małe i średnie przedsiębiorstwa w celu pobudzenia działalności międzynarodowej.⁷⁹ Zgodnie z wywiadami przeprowadzonymi na potrzeby tego badania, eTranslation będzie stopniowo włączane do stron internetowych UE tworzonych za pośrednictwem platformy wydawniczej, czyli systemu zarządzania treścią (CMS) wykorzystywanego przez dyrekcje generalne do tworzenia stron internetowych, opracowanych na podstawie oprogramowania open source.

W przyszłości prawdopodobnie wzrośnie istotna rola MT w instytucjach UE. Rozszerzenie stosowania MT jest wyraźnym celem instytucji UE (zob. np. europejski jednolity patent i integracja neuronowej MT w ramach prezydencji Rady UE omówionej w załączniku 5). MT może zwiększyć wydajność profesjonalnych tłumaczy i wspierać wielu użytkowników w ich codziennej działalności, gdy wiąże się to z dostępem do informacji UE.

Systematyczne korzystanie z MT może pomóc w rozwiązaniu problemów wielu państw członkowskich i obywateli, którzy uważają, że opóźnione tłumaczenia (lub ich brak) powodują niesprawiedliwą dyskryminację osób posługujących się rzadziej używanymi językami i dają nienależną przewagę rodzimym osobom posługującym się językiem angielskim (głównie znajdującym się poza UE) lub rezydentom UE biegle posługującym się językiem angielskim. MT została z powodzeniem zastosowana na stronie internetowej „Re-open EU”⁸⁰ oraz na wielojęzycznej platformie cyfrowej konferencji w sprawie przyszłości Europy.

Chociaż technologia MT znacznie się posunęła, również dzięki znacznym inwestycjom UE, nadal nie jest w stanie wyprodukować produktów z niezmiennie wysoką i niezawodną dokładnością. W związku z tym wysiłki powinny koncentrować się na większej i lepszej integracji tłumaczeń maszynowych w ramach przepływu pracy profesjonalnych tłumaczy, co okazało się sukcesem. Ogólne wykorzystanie MT w celu zastąpienia tłumaczy ludzkich nie jest obecnie wykonalne. Rzeczywiście, niedokładne wyjścia, nawet jeśli są rzadkie, mogą powodować znaczne opóźnienia ze względu na potrzebę edycji i mogą powodować dalsze problemy. Pomimo tych niedociągnięć MT może odegrać ważną rolę w polityce komunikacyjnej UE, zwiększając wielojęzyczne treści, zwłaszcza na stronie internetowej Komisji Europejskiej, Europejskiego Banku Centralnego, organów i agencji.

79 eTranslacja: <https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/CEFDIGITAL/eTranslation>.

80 Zawiera on informacje o ograniczeniach podróży związanych z COVID-19 w krajach UE: <https://reopen.europa.eu/en>.

7.6 Promowanie wielojęzyczności w systemie edukacji

Ostatnia kwestia tego rozdziału dotyczy promowania wielojęzyczności w szerszym systemie edukacji i w społeczeństwie europejskim. Chociaż edukacja należy do kompetencji krajowych, polityka UE promuje nauczanie języków obcych w szkołach i na uniwersytetach. Oprócz wyposażenia kandydatów ubiegających się o pracę w instytucjach UE i poprawy komunikacji obywateli z UE, lepsze uczenie się języków może pomóc w realizacji większych celów społecznych, takich jak promowanie wzajemnego zrozumienia między obywatelami europejskimi, mobilność transeuropejska i włączenie mobilnych obywateli do społeczeństwa przyjmującego. Różnorodność językowa jest wyzwaniem dla UE, ponieważ dwa cele realizowane w zakresie mobilności i integracji „obejmują języki w złożony sposób, który niekoniecznie musi się zbiegać” (Grin, Marácz i Pokorn, 2022 r.: 8). Chociaż przegląd szeroko zakrojonej literatury dotyczącej polityki językowej UE nie wchodzi w zakres niniejszego badania, z niedawnego dużego, zintegrowanego europejskiego projektu badawczego „Mobilność i włączenie w wielojęzyczną Europę” (Grin i in., 2018 r.) wynika szereg przydatnych propozycji dotyczących sposobów ułatwienia kompromisu między mobilnością a włączeniem poprzez politykę językową (Grin i in., 2018 r.; Uśmiech, Marácz i Pokorn, 2022).

W ramach wysiłków UE na rzecz promowania mobilności, integracji i zrozumienia międzykulturowego uczenie się języków jest ważnym priorytetem polityki UE dzięki licznym specjalnym programom i projektom (przegląd historyczny, zob. Gazzola 2016a). W konkluzjach Rady Europejskiej w Barcelonie z 15-16 marca 2002 r. wezwano do podjęcia dalszych działań w dziedzinie edukacji „w celu poprawy opanowania podstawowych umiejętności, w szczególności poprzez nauczanie co najmniej dwóch języków obcych od najmłodszych lat”. Jest to formuła „język ojczysty +2”. W komunikacie „Wzmocnienie tożsamości europejskiej poprzez edukację i kulturę” (Komisja Europejska, 2017 r.) Komisja przedstawia wizję europejskiego obszaru edukacji, w którym granice nie utrudniają wysokiej jakości włączającego kształcenia, szkolenia i badań naukowych, a także częstsze spędzanie czasu w innym państwie członkowskim na naukę, naukę lub pracę. Uczenie się i mówienie dwoma językami, oprócz języka ojczystego, jest postrzegane jako kluczowy czynnik promowania nie tylko mobilności i możliwości zatrudnienia, ale także wspierania silnego poczucia tożsamości Europejczyków, a także świadomości wspólnego europejskiego dziedzictwa kulturowego i językowego oraz jego różnorodności (Komisja Europejska, 2017 r.).

Parlament Europejski podkreślił znaczenie nauki języków obcych w swojej niedawnej rezolucji z dnia 11 listopada 2021 r. w sprawie europejskiego obszaru edukacji: wspólne podejście holistyczne” (Dz.U. C 205/17 z 20.5.2022). Ustęp 29:

„Podkreśla znaczenie nauki języków obcych, a w szczególności języka angielskiego; podkreśla potrzebę podjęcia przez państwa członkowskie działań wspierających rozwój kompetencji językowych na wszystkich szczeblach, zwłaszcza w zakresie szkolnictwa podstawowego i średniego, w celu osiągnięcia celu Rady Europy, jakim jest „plurilingualizm” oraz osiągnięcia poziomu odniesienia dla wszystkich uczniów posiadających wystarczającą znajomość co najmniej dwóch innych języków urzędowych UE i jej państw członkowskich najpóźniej po zakończeniu kształcenia średniego I stopnia.”

Obywatele UE przedstawili kilka propozycji promowania wielojęzyczności w systemie edukacji za pomocą wielojęzycznej platformy cyfrowej konferencji w sprawie przyszłości Europy w latach 2021–2022. Sugerują one wzmocnienie wysiłków UE na rzecz promowania nauki języków oraz wspierania różnorodności językowej w mediach i w programie Erasmus+ (szczegółowy opis wszystkich pomysłów przedstawiono w Kantar Public, 2022 r.). Najbardziej popierana w dziedzinie edukacji, kultury, młodzieży i sportu (która była również piątą najbardziej popularną ideą wśród 16 274 pomysłów zapisanych na wielojęzycznej platformie cyfrowej) odnosi się właśnie do nauki języków. Wzywa UE do rozpowszechniania wyników innowacyjnego programu Erasmus+ o nazwie „Wielojęzyczny Akcelerator”, który okazał się skuteczny w wielu szkołach podstawowych w trzech

krajach UE (Bułgaria, Chorwacja, Słowenia) w 2018 i 2019 r. Program „Multilingual Accelerator” wykazał znaczącą i szybką poprawę umiejętności językowych uczniów w wieku od 8 do 9 lat, którzy nabyli te umiejętności, najpierw ucząc się ograniczonej i starannie wybranej ilości logicznego żywego języka, takiego jak esperanto.

Znaczenie nauki języków zostało podkreślone w sprawozdaniu końcowym konferencji w sprawie przyszłości Europy w maju 2022 r. Celem wniosku nr 48 „Kultura i wymiana” jest promowanie kultury wymiany oraz wspieranie tożsamości europejskiej i różnorodności europejskiej w różnych dziedzinach i państwach członkowskich, przy wsparciu ze strony UE. Drugi środek (48.2) w niniejszym wniosku ma sugestię, aby:

Promuj wielojęzyczność jako pomost do innych kultur od najmłodszych lat. Języki mniejszościowe i regionalne wymagają dodatkowej ochrony, biorąc pod uwagę Konwencję Rady Europy o językach mniejszości oraz Konwencję ramową o ochronie mniejszości narodowych. UE powinna rozważyć utworzenie instytucji promującej różnorodność językową na szczeblu europejskim. Począwszy od szkoły podstawowej, powinno być obowiązkowe, aby dzieci osiągały kompetencje w aktywnym języku UE innym niż ich własny na najwyższym możliwym poziomie. Aby ułatwić obywatelom europejskim porozumiewanie się z szerszymi grupami innych Europejczyków oraz jako czynnik spójności europejskiej, państwa członkowskie powinny zachęcać do nauki języka bezpośrednio sąsiadujących państw członkowskich UE na obszarach transgranicznych i osiągnięcia certyfikowanego standardu w języku angielskim”.

W czerwcu 2022 r. Rada rozpoczęła dyskusje na podstawie kompleksowej wstępnej oceny technicznej wniosków i związanych z nimi środków zawartych w sprawozdaniu końcowym konferencji, przygotowanym przez Sekretariat Generalny Rady (Rada Unii Europejskiej 2022a).⁸¹ Rada odnotowuje, że umożliwienie UE uczynienia pewnych zagadnień obowiązkowym elementem programów nauczania w całej UE wymagałoby zmiany traktatów, aby zostały one w pełni wdrożone. W szczególności „ponieważ UE nie może przyjąć środków harmonizacyjnych w tej dziedzinie, umożliwienie UE wprowadzenia obowiązkowej części edukacji w całej UE wymagałoby zmiany Traktatu” (Rada Unii Europejskiej 2022b: 219). Jest zatem mało prawdopodobne, aby zalecenie „Od szkoły podstawowej powinno być obowiązkowe, aby dzieci osiągały kompetencje w aktywnym języku UE innym niż ich własny na najwyższym możliwym poziomie”, chociaż mogłoby ono zostać przyjęte przez państwa członkowskie.

Ponadto wydaje się, że istnieje napięcie między częściami wniosku 48.2 a zaleceniami Rady Europejskiej z 2002 r. dla państw członkowskich, aby oprócz języka ojczystego uczyć uczniów co najmniej dwóch języków obcych.⁸² Wniosek 48.2 z posiedzenia plenarnego konferencji zachęca państwa członkowskie do nauczania języka angielskiego zgodnie z certyfikowalnym standardem oraz, w obszarach transgranicznych, do promowania nauki języka sąsiedniego państwa członkowskiego. W związku z tym we wniosku zachęca się do przyjęcia polityki językowej, która jest mniej elastyczna niż formuła „język ojczysty +2”. Co więcej, nie stanowi ona czegoś nowego w odniesieniu do status quo. Nauczanie języka angielskiego w systemie edukacji krajów UE jest już powszechną praktyką. Według danych Komisji Europejskiej „w 2014 r. na poziomie UE praktycznie wszyscy studenci (97,3 %) uczyli się języka angielskiego przez cały okres kształcenia średniego I stopnia. Odsetek ten był niższy w szkolnictwie podstawowym (79,4 %), ponieważ w niektórych krajach nauka języków obcych nie jest częścią programu nauczania w pierwszych latach nauki obowiązkowej. Na szczeblu UE odsetek uczniów uczących się języka angielskiego w szkolnictwie średnim II stopnia wyniósł 85,2 %” (Eurydice 2017). Do tej pory jednak tylko mniejszość studentów osiąga biegłość (Komisja Europejska, 2012).

81 Dostępne na stronie: <https://futureu.europa.eu/pages/follow-up?locale=en>

82 Rada Europejska w Barcelonie w dniach 15-16 marca 2002 r. Konkluzje prezydencji. SN 100/1/02 REV 1.

7.7 Wnioski

W niniejszym rozdziale dokonano oceny „po stronie popytu” wielojęzycznej komunikacji UE pod względem umiejętności językowych obywateli i preferencji językowych użytkowników stron internetowych. Analiza umiejętności językowych Europejczyków została przeprowadzona z wykorzystaniem najnowszej fali badania dotyczącego edukacji dorosłych opublikowanego przez Eurostat. W rozdziale przedstawiono również dane dotyczące profilu odwiedzających strony internetowe Komisji Europejskiej i portalu międzyinstytucjonalnego Unii Europejskiej, a także preferencje językowe europejskich użytkowników internetu. Porównanie tych wyników z wynikami rozdziału 6 (wielojęzyczność na stronach internetowych UE) pokazuje, że polityka komunikacyjna niektórych instytucji, organów i agencji UE nie zawsze jest skuteczna lub sprawiedliwa. Zmienność dostępności wielojęzycznych treści na stronach internetowych instytucji, organów i agencji UE oznacza, że kanał ten nie zawsze odpowiada potrzebom wszystkich odbiorców docelowych. Tłumaczenie maszynowe jest z pewnością centralnym instrumentem gwarantującym i propagującym wielojęzyczność na stronach internetowych UE, ale jest to tylko część rozwiązania.

8. WNIOSKI I ZALECENIA

W niniejszym rozdziale przedstawiono wnioski i zalecenia ustrukturyzowane zgodnie z pytaniami badawczymi zawartymi w badaniu.

Pytanie 1: Czy instytucje, organy i agencje UE są zgodne z rozporządzeniem nr 1 i ogólnie prawem językowym UE oraz jakie są implikacje dla ich polityki komunikacyjnej?

W badaniu stwierdzono, że **instytucje, organy i agencje UE formalnie wypełniają zobowiązania dotyczące wielojęzyczności**. Ułatwia to elastyczność w zakresie obowiązków regulacyjnych oraz brak kompleksowych ram zapewniających wspólne standardy dostosowane do ery cyfrowej, zwłaszcza pod względem zawartości stron internetowych UE.

Rozporządzenie nr 1 stanowi podstawę prawną unijnych obowiązków w zakresie wielojęzyczności, określających zasady określające języki, które mają być stosowane przez instytucje, organy i agencje UE. Ramy prawne, które obejmują również zobowiązania traktatowe, inne rozporządzenia i orzecznictwo TSUE, określają szczególne obowiązki dotyczące prawa obywateli do bezpośredniego komunikowania się z instytucjami UE i zwracania się do wszelkich instytucji i organów i agencji w wybranym przez siebie języku. Obywatele mogą również skorzystać z prawa do składania petycji do Parlamentu Europejskiego, wystąpić do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i zarejestrować inicjatywę obywatelską w dowolnym języku UE. Ponadto cały tekst prawny o zasięgu ogólnym musi zostać opublikowany w Dzienniku Urzędowym UE w 24 językach urzędowych. Instytucje, organy i agencje mogą pracować we wszystkich 24 językach urzędowych, które mają taki sam status. Każda instytucja, organ lub agencja ma jednak swobodę w określaniu w swoim regulaminie wewnętrznym, który z języków ma być stosowany w szczególnych przypadkach (art. 6 rozporządzenia nr 1), np. w odniesieniu do języków, które mają być używane w dokumentach roboczych lub wewnętrznym spotkaniach z ekspertami.

Wielojęzyczna komunikacja cyfrowa nie została do tej pory uwzględniona w rozporządzeniu nr 1 ani w TSUE. Brak ten jest uderzający, biorąc pod uwagę znaczenie stron internetowych UE w przekazywaniu informacji opinii publicznej. W erze cyfrowej UE nie komunikuje się wyłącznie z odbiorcami zewnętrznymi za pośrednictwem Dz.U., co jest tłumaczone jako standardowa praktyka. UE komunikuje się również za pośrednictwem pisemnych i ustnych dokumentów cyfrowych, np. stron internetowych, swobodnie pobieralnych wytycznych dotyczących projektów i finansowania, tweetów, filmów wideo i streamingu sesji Parlamentu Europejskiego. W istocie te środki komunikacji są prawdopodobnie głównymi kanałami dostępu obywateli, przedsiębiorstw, innych organizacji i organów publicznych do informacji UE na temat UE i polityk, które bezpośrednio ich dotyczą.

Luka regulacyjna została uzupełniona w literaturze prawniczej przez rozszerzone stosowanie „doktryny konkretnych przypadków”, zgodnie z którą polityka językowa, która ma być wdrażana w komunikacji za pośrednictwem strony internetowej, jest traktowana jako wewnętrzny wybór dla instytucji, organów i agencji. Orzecznictwo dotyczące publikacji strony internetowej dotyczy jedynie prawa do zaskarżenia środka przed sądem. Podobnie systemy językowe instytucji, organów i agencji UE nie zawierają przepisów dotyczących sposobu posługiwania się językami urzędowymi w komunikacji na stronach internetowych. Chociaż nie ma naruszenia jakichkolwiek formalnych obowiązków prawnych dotyczących wielojęzyczności, brak kompleksowych i zaktualizowanych ram regulacyjnych dotyczących komunikacji na stronie internetowej w celu zarządzania różnorodnością językową w komunikacji na stronie internetowej rodzi istotne kwestie merytoryczne w zakresie włączenia językowego, przejrzystości i dostępności.

Kluczową kwestią jest to, że **instytucje, organy i agencje UE powinny mieć jedynie ograniczoną swobodę w realizacji swojej polityki komunikacyjnej**. Wynika to z faktu, że doktryna przypadków szczególnych powinna być interpretowana wąsko w oparciu o uzasadnienie rozporządzenia nr 1 i przepisy interpretacyjne. Ponadto można by zwrócić uwagę na interpretację teleologiczną (tj. zorientowaną na cel) opartą na zobowiązaniu art. 3 TUE do poszanowania

różnorodności językowej. W tym sensie doktryna konkretnych przypadków mogłaby być interpretowana w węższy sposób niż dotychczas stosowała TSUE i w praktyce instytucje, organy i agencje. W rezultacie komunikacja na stronie internetowej nie zawsze powinna być brana pod uwagę jako część doktryny konkretnych przypadków.

Komunikacja cyfrowa zaciera granice między publicznie dostępnymi dokumentami a dokumentami wewnętrznymi, wzmacniając potrzebę wytycznych dotyczących publikacji prawa miękkiego i instrumentów mających istotny wpływ na równość dostępu obywateli, przedsiębiorstw i krajowych organów publicznych do kluczowych informacji. Na przykład dokumenty robocze Komisji Europejskiej mogą być podawane do wiadomości publicznej w internecie, a nawet jeśli nie są publikowane w Dz.U., są nadal tekstami pisemnymi, które są przekazywane i rozpowszechniane w celu szerszej konsumpcji publicznej za pośrednictwem internetu. Są one publikowane i są publikacjami, mimo że nie są uznawane za publikacje urzędowe, które muszą być przetłumaczone na mocy rozporządzenia nr 1. Ponadto TSUE stwierdził, że w pewnych okolicznościach publikacje na stronach internetowych mogą być równoważne z publikacjami w Dz.U.

W badaniu tym, opierając się na rozumowaniu prawnym, stwierdzono, że art. 5 rozporządzenia nr 1 (dotyczący wielojęzycznych publikacji urzędowych) powinien mieć zastosowanie do niektórych rodzajów treści publikowanych w internecie, które mają istotny wpływ na prawa i obowiązki obywateli, przedsiębiorstw i krajowych organów publicznych, np. wytyczne dotyczące pomocy państwa, unijne programy finansowania lub zaproszenia do składania ofert. Tradycyjne rozróżnienie między prawnie wiążącym aktem ustanawiającym prawa i obowiązki a aktem niewiążącym prawnie należy dostosować do treści strony internetowej, a w szczególności do prawa miękkiego. Tłumaczenie innych dokumentów, które nie mają takich skutków merytorycznych, jest mniej priorytetowe, a tłumaczenie maszynowe mogłoby zostać wykorzystane w przypadku niedostępności zasobów do tłumaczenia przez człowieka.

Kluczowym wkładem tego badania jest wyjaśnienie, jaki rodzaj treści należy przetłumaczyć w oparciu o klasyfikację rankingową potrzeb wielojęzycznych. Ta „typologia wielojęzycznych potrzeb” opiera się na tak zwanym „podejściu merytorycznym”, które rozróżnia różnice w potrzebach wielojęzycznych w zależności od istoty prawnej i merytorycznych skutków treści komunikacji cyfrowej: podstawowe dokumenty są już prawnie zobowiązane do udostępniania lub przedkładania we wszystkich językach UE; dokumenty podstawowe powinny być dostępne we wszystkich językach urzędowych UE ze względu na ich merytoryczną treść i potencjalny wpływ na obywateli, przedsiębiorstwa i krajowe organy publiczne; dokumenty drugorzędne są niższym priorytetem w zakresie dostępności wielojęzycznej. Ponieważ podstawowe dokumenty są już tłumaczone na mocy rozporządzenia nr 1 i innych przepisów, argumentujemy, że dokumenty w typie „pierwotnym” powinny zostać przetłumaczone, podczas gdy tłumaczenie maszynowe „dokumentów wtórnych” byłoby odpowiednie, gdyby zasoby były niewystarczające. Jeżeli podstawowe dokumenty muszą zostać opublikowane w trybie pilnym, zanim dostępne będą tłumaczenia ludzkie, wówczas tłumaczenie maszynowe powinno być proste do zastosowania, np. publikacje powinny być w predefiniowanym formacie elektronicznym, który można łatwo przenieść do systemu tłumaczenia maszynowego (w przeciwieństwie do plików PDF lub skanów). Zastosowanie tej wielojęzycznej typologii na stronach internetowych instytucji UE poprzez obliczenie wskaźnika wielojęzyczności, który ocenia dostępność wielojęzycznych treści, ujawnia różnice w wynikach. Komisja i EBC nie radzą sobie z publikacją sekcji stron internetowych zawierających „głównie podstawowe” i „głównie podstawowe” treści, które powinny być dostępne we wszystkich językach UE. Natomiast działania stron internetowych Rady Europejskiej/Rady Unii Europejskiej, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego są bardzo dobre. Parlament Europejski ma również stosunkowo wysoki wynik.

Pytanie 2: Jakie są cechy systemów językowych przyjętych i stosowanych w praktyce? Czy te systemy są przejrzyste i sformalizowane?

Systemy językowe instytucji, organów i agencji UE – zasady określające używanie języków w ich działalności – nie są wystarczająco przejrzyste i sformalizowane. Te systemy językowe

nie zawsze są jasno określone w regulaminie wewnętrznym. Na przykład Komisja oraz kilka organów i agencji nie wyjaśnia w pełni swojego systemu językowego w formalnym regulaminie wewnętrznym. System językowy organów i agencji czasami nie jest określony lub jest często niejasny, nie ma porównywalnej struktury i w dużej mierze opiera się na dorozumianych zasadach i praktykach. Niektóre organy lub agencje UE nie ustanowiły żadnego systemu językowego. Jest to niezgodne z zaleceniami Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie dobrej praktyki administracyjnej, w których wzywa się do jasnego określenia polityki dotyczącej używania języków urzędowych UE przez instytucje, organy i agencje UE, określającej języki używane w różnych sytuacjach i publikowanej na ich stronie internetowej. Wszystkie zasady zawarte w rozporządzeniu nr 1 mają zastosowanie do organów i agencji UE, chyba że rozporządzenie ustanawiające organ lub agencję wyraźnie stanowi inaczej.

Obserwowane różnice w dostępności i charakterze systemów językowych UE utrudniają ich ocenę i porównanie. Systemy językowe niektórych instytucji, organów i agencji UE wyraźnie określają ograniczoną liczbę języków, które mają być używane w komunikacji wewnętrznej (języki robocze). Jednak w większości przypadków użycie jednego lub kilku języków roboczych nie jest formalnie ustalone, ale jest po prostu odzwierciedlone w praktyce operacyjnej. Ponadto większość instytucji i organów UE opublikowała swoją politykę językową – w przeciwieństwie do większości agencji. Badanie pokazuje również, że niektóre strony internetowe zawierają szczegółowe informacje na temat wielojęzycznego podejścia komunikacyjnego instytucji, organu lub agencji, ale w innych przypadkach treść może być dalej rozwijana. Na wybór języków używanych przez agencje na swojej stronie internetowej mają wpływ względy publiczności, języki robocze używane wewnętrznie i ograniczenia budżetowe. Jednojęzyczna komunikacja zewnętrzna w języku angielskim jest często wynikiem tego.

Szeroki zakres systemów językowych, praktyk i polityki językowej strony internetowej nie jest systematycznie monitorowany i weryfikowany przez UE. Wpływa to negatywnie na przejrzystość i odpowiedzialność, a także utrudnia bardziej sformalizowane podejście oparte na wspólnych standardach.

Pytanie trzecie: Czy praktyki językowe w polityce językowej strony internetowej odpowiadają potrzebom odbiorców docelowych? W jaki sposób organizacje te mogłyby najlepiej dostosować się do obecnych kontekstów językowych?

Dostępność praktyk językowych dla odbiorców docelowych została zbadana empirycznie z dwóch perspektyw. Pierwszą z nich była „podażowa strona” komunikacji wielojęzycznej poprzez analizę dostępności wielojęzycznych treści na stronach internetowych UE. Druga perspektywa dotyczyła „po stronie popytu” komunikacji wielojęzycznej, zbadanej poprzez analizę umiejętności językowych mieszkańców UE. Wreszcie porównaliśmy podaż i popyt w komunikacji wielojęzycznej, aby ocenić skuteczność i dostępność.

Analiza 13 stron internetowych UE o najbardziej wielojęzycznych treściach wykazała, że niektóre z nich dobrze sprawdziły się pod względem indeksu wielojęzycznego, który uwzględnia różne części treści strony internetowej, podczas gdy inne działały gorzej. Najwyższe wielojęzyczne oceny dotyczyły sześciu stron o wynikach znacznie powyżej średniej z 13 stron internetowych (Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Rada Unii Europejskiej/Rada Europejska (wspólna strona internetowa), Europejski Trybunał Obrachunkowy, Parlament Europejski, Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy oraz Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich). Drugi klaster stron internetowych ma średnie wyniki i obejmuje Komisję Europejską (najbliżej średniej ze stron internetowych UE) oraz Europejską Agencję Chemikaliów i Europejski Komitet Regionów (oba z niższymi wynikami). Ostatni klaster obejmuje cztery strony internetowe o niskiej dostępności wielojęzycznych treści (Europejski Bank Centralny, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności, Agencja Praw

Podstawowych Unii Europejskiej). Poza tymi 13 obiektami, większość analizowanych obiektów agencji UE jest w rzeczywistości jednojęzyczna.

Alternatywny wielojęzyczny indeks, który analizuje jedynie całkowitą liczbę stron internetowych, bez uwzględnienia różnic w poszczególnych kategoriach treści, zwiększa wydajność dwóch z 13 stron internetowych UE marginalnie (Parlamentu Europejskiego i Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej), ale znacznie zmniejsza wydajność większości stron internetowych, bardzo dramatycznie w niektórych przypadkach, takich jak Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich.

Zmienność udostępniania wielojęzycznych treści na stronach internetowych UE oznacza, że kanał ten nie zawsze odpowiada potrzebom wszystkich odbiorców docelowych. Chociaż większość instytucji UE osiągała dobre wyniki pod względem ogólnej dostępności treści wielojęzycznych, w mniejszym stopniu dotyczyło to Komisji, a zwłaszcza EBC. Dowody pochodzące od innych organów UE były mieszane, choć przy uwzględnieniu poszczególnych sekcji dotyczących treści odnotowano stosunkowo wysokie wyniki dla Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Większość agencji UE nie publikuje treści na swojej stronie internetowej we wszystkich językach urzędowych.

Analiza „po stronie popytu” wykazała **niski poziom publicznego dostępu do treści publikowanych przez UE w przypadku stosowania wyłącznie języka angielskiego**, na podstawie danych Eurostatu dotyczących umiejętności językowych dorosłych mieszkańców UE. Około jedna trzecia mieszkańców UE mówi tylko językiem ojczystym (językami ojczystymi), a odsetek ten jest bliski lub wyższy niż 50 % w Bułgarii, na Węgrzech i w Rumunii. Od jednej trzeciej do połowy dorosłej populacji nie posiada umiejętności w zakresie języków innych niż ich języki ojczyste we Francji, Grecji, Włoszech, Polsce i Hiszpanii. W UE nie ma wspólnego języka używanego na bardzo dobrym poziomie (tj. jako native speaker lub jako język obcy na poziomie biegłym) przez większość ludności. Około 20 % dorosłych mieszkańców UE jest w stanie komunikować się na bardzo dobrym poziomie w języku niemieckim, a następnie w języku francuskim (około 16 %), włoskim (14 %) i angielskim (13 %). Jeżeli dokument jest publikowany wyłącznie w języku angielskim, tylko 13–45 % dorosłej populacji UE jest w stanie go zrozumieć (w zależności od wskaźnika używanego do pomiaru biegłości językowej). Udział ten wzrasta do 43–65 % w trójjęzycznej polityce komunikacyjnej (z wykorzystaniem języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego). W pełni wielojęzyczna polityka komunikacyjna zapewnia dostęp do treści dla 97–99 % dorosłych mieszkańców UE, przy czym pozostałą część stanowią imigranci lub mniejszości językowe, którzy nie znają żadnego z 24 języków urzędowych UE.

Brak uwagi na znaczenie wielojęzyczności w polityce komunikacyjnej, biorąc pod uwagę obecny podział umiejętności językowych wśród ludności, może potencjalnie podsycać postrzeganie UE jako odległej i oderwanej od życia obywateli. Oczywiście jest, że system językowy instytucji, organu lub agencji UE jest wynikiem wyważenia sprzecznych interesów, w tym znacznych ograniczeń zasobów, wymagającego opracowania odpowiednich językowo rozwiązań praktycznych trudności. Jednakże argument, że tłumaczenie jest kosztowne lub nieefektywne wykorzystanie zasobów UE, musi zostać ponownie zbadany w świetle politycznych i ekonomicznych kosztów braku wielojęzyczności: ograniczenie kosztów związanych z wielojęzycznością UE skutecznie przenosi koszty komunikacji na obywateli UE, którzy nie posiadają umiejętności w zakresie języków obcych lub nie posiadają takich umiejętności. Stanowi to wyzwanie polityczne i operacyjne dla instytucji UE. System wielojęzyczny, choć nie jest wolny od zasobów, jest najskuteczniejszą i dostępną polityką komunikacyjną, biorąc pod uwagę obecny podział umiejętności językowych wśród mieszkańców UE.

Na podstawie wyników tego badania proponuje się następujące zalecenia.

- **Zalecenie 1: Opracowanie wspólnych i przejrzystych ram i standardów komunikacji wielojęzycznej.** Instytucje, organy i agencje UE powinny przyjąć jasne i przejrzyste systemy językowe oraz jasną politykę językową stron internetowych. Jeżeli nie ma politycznego

apetytu na reformę rozporządzenia nr 1, możliwe byłoby przyjęcie porozumienia międzyinstytucjonalnego, a następnie okresowego przeglądu i monitorowania. Parlament Europejski powinien promować ustanowienie takich formalnych wspólnych ram i standardów komunikacji wielojęzycznej za pośrednictwem stron internetowych UE. Komunikacja w UE za pośrednictwem internetu powinna podlegać obowiązkowi wielojęzyczności nie tylko w odniesieniu do treści zdefiniowanych w niniejszym badaniu jako „podstawowe”, ale także w odniesieniu do treści „podstawowych”.

- **Zalecenie 2: Instytucjonalizacja regularnego monitorowania zgodności i przejrzystości.** Zgodność z rozporządzeniem nr 1 oraz z systemami językowymi poszczególnych instytucji UE powinna być monitorowana w okresowym sprawozdaniu na temat wielojęzyczności, ukazującym w przejrzysty sposób poziom zasobów zainwestowanych w usługi językowe oraz różne działania wspierające promowanie wielojęzyczności. Sprawozdanie to powinno również monitorować stopień wielojęzyczności stron internetowych instytucji UE, w szczególności Komisji Europejskiej i Europejskiego Banku Centralnego, a także organów i agencji UE. Typologia i metody analizy technicznej opracowane w tym badaniu mogą pomóc w tym zakresie w celu nadania priorytetu dokumentom, racjonalizacji kosztów tłumaczenia i zgodności z prawem UE.
- **Zalecenie 3: Powołać oficera wielojęzyczności.** Należy ustanowić urzędnika ds. wielojęzyczności w UE w celu sporządzenia przeglądu i okresowego sprawozdania monitorującego. Urzędnik byłby odpowiedzialny przed parlamentem. Systematyczne porównywanie instytucji, organów i agencji w zakresie przestrzegania wielojęzyczności i przejrzystości może promować uczenie się i rozpowszechnianie najlepszych praktyk. Byłoby to istotne dla praktycznych zaleceń, które mają pomóc administracji UE w zakresie posługiwania się 24 językami urzędowymi UE podczas komunikowania się ze społeczeństwem, przekazanego przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2019 r. Zadanie to nie powinno jednak być przekazywane wyznaczonym „funkcjonariuszom językowym” w różnych jednostkach administracyjnych organizacji, lecz scentralizowane na szczeblu urzędnika ds. wielojęzyczności odpowiedzialnego przed Parlamentem Europejskim. Dałoby to urzędnikowi wysoką rangę i uprawnienia oraz pokazałoby, że UE poważnie traktuje wielojęzyczność. Warto zauważyć, że inne wielojęzyczne administracje publiczne mają już porównywalne stanowisko, np. koordynator ds. wielojęzyczności w Organizacji Narodów Zjednoczonych, Komisarz Języków Oficjalnych w Kanadzie oraz Federalny Delegat ds. Wielojęzyczności w Szwajcarii.
- **Zalecenie 4: Promowanie posługiwania się językami urzędowymi w komunikacji cyfrowej w celu poprawy dostępności i bliskości z obywatelami.** Używanie tylko języka angielskiego lub języków proceduralnych: angielski, francuski i niemiecki do komunikowania się ze społeczeństwem nie jest najskuteczniejszą polityką nawiązywania kontaktów z obywatelami za pośrednictwem mediów cyfrowych, biorąc pod uwagę, że większość Europejczyków nie zna tych języków. Może raczej wzmocnić poczucie, że UE jest odległa i oderwana od codziennego życia obywateli. Dostępność i bliskość z obywatelami poprawiłyby się, gdyby instytucje, organy i agencje przyjęły w swoich komunikatach bardziej wielojęzyczne podejścia.
- **Zalecenie 5: Zwiększenie środków z budżetu UE na wielojęzyczność.** W nadchodzącym przeglądzie budżetu UE i debacie na temat wieloletnich ram finansowych UE na okres po 2028 r. komisja CULT PE powinna przedstawić argumenty za wyodrębnieniem szczególnej i zwiększonej części budżetu administracji publicznej przeznaczonej na wielojęzyczność w celu przeciwdziałania cięciom w usługach tłumaczeń pisemnych i ustnych, które miały miejsce w ostatnich latach.

REFERENCJE

- Abbott K.W., Snidal, D. (2000), Hard and Soft Law in International Governance, *International Organization*, 54: 3, s. 421-456.
- Aiken, M. and Wong, Z. (2006), Tłumaczenie hiszpańsko-angielskie przy użyciu sieci Web, Proceedings of the Southwestern Decision Sciences Institute, 9-13 marca, Oklahoma City, Oklahoma. Dostępne na stronie: <http://swdsi.org/swdsi06/Proceedings06/Papers/IBT04.pdf>.
- Athanassiou, P. (2006), Aplikacja wielojęzyczności w kontekście Unii Europejskiej. Port lotniczy Frankfurt: Europejski Bank Centralny. Dostępne na stronie: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scplps/ecblwp2.pdf>.
- Bahdanau, D. Cho, K. i Bengio, Y., (2014), Neural Machine Translation by Jointly Learning to Align and Translate. Dostępne na stronie: <https://arXiv.org/abs/1409.0473>.
- Bentivogli, L., Bisazza, A., Cettolo, M. i Federico, M. (2016), Neural versus frazowa jakość tłumaczenia maszynowego: Studium przypadku, Proceedings of the 2016 Conference on empirical methods in natural language processing, s. 257–267. Dostępne na stronie: <https://aclanthology.org/D16-1025.pdf>.
- Buell, T. (2014a), EBC w pełni przejmie zadania nadzoru bankowego, *The Wall Street Journal*, 25 kwietnia 2014 r.
- Buell T. (2014b), Tłumaczenie dodaje złożoność do roli nadzorczej Europejskiego Banku Centralnego, *The Wall Street Journal*, 29 października 2014 r.
- Cadwell, P., Castilho, S., O'Brien, S., Mitchell, L., (2016), Human factors in machine translation and post-editing wśród tłumaczy instytucjonalnych, *Przestrzeń tłumaczeniowa*, 5(2), s. 222-243. Dostępne na stronie: <https://doi.org/10.1075/ts.5.2.04cad>.
- Carl M. (2000), Model kompetencji do tłumaczenia maszynowego opartego na korpusie, COLING 2000 Volume 2, 18th International Conference on Computational Linguistics. Dostępne na stronie: <https://aclanthology.org/C00-2145.pdf>.
- Castilho, S., Moorkens, J., Gaspari, F., Calixto, I., Tinsley, J., and Way, A. (2017), Czy maszyna neuronowa tłumaczy nowy stan sztuki? *Praski Biuletyn Lingwistyki Matematycznej*, 108, s. 109–120. Dostępne na stronie: <https://doi.org/10.1515/pralin-2017-0013>.
- Charoenpornasawat, P. Sornlertlamvanich, V. i Charoenporn, T. (2002), Poprawa jakości tłumaczenia maszynowego opartego na regułach, COLING-02 w sprawie tłumaczenia maszynowego w Azji, 16, 1–6.
- Chiti, E. (2008), Il regime languageo dei sistemi comuni europei, in Chiti, E. and Gualdo, R. (red.), *Il regime languageo dei sistemi comuni europei – l'Unione tra multilinguismo e monolinguisimo*, Rivista trimestrale di diritto pubblico, Quaderno n. 5, Milano: Giuffrè Editore, s. 3-15.
- Clément-Wilz, L. (2015), Les instruments de soft law dans le droit de l'Union européenne, in (reds.) A. Zaradny, A. Wolff, N. et Graff, T.F. (eds.), *La fin du Droit? Mare et Martin*, Paryż.
- Clément-Wilz, L. (2022a), Le multilinguisme procédural, Horizon Indépassable de la CJUE? in Pingel, I. et Barbato, J-C. (red.), *La langue dans le procès international*, Pedone (dotychczas)
- Clément-Wilz, L. (2022b), La langue française, une langue intégrée au sein de l'Union européenne? in B.Nabli (red.), *La France, Etat intégré de l'Union européenne? Brulant*
- Conseil d'Etat, Le droit souple, *Sprawozdanie roczne, 2013*, s. 9. Etude annuelle 2013 du Conseil d'Etat – Le droit souple, Vie publique.fr (vie-publique.fr).
- Cosmai, D. (2014), Język Europy – wielojęzyczność i tłumaczenie w instytucjach UE: Praktyka, problemy i perspektywy, Editions de l'Université libre de Bruxelles (edycja i trad. D.A.Best)
- Rada Unii Europejskiej (2022a), Konferencja w sprawie przyszłości Europy – propozycje i związane z nimi konkretne środki zawarte w sprawozdaniu z końcowego wyniku konferencji w

sprawie przyszłości Europy: Wstępna ocena techniczna, ST 10033 2022 INIT – UWAGA 10/06/2022. Bruksela: Rada Unii Europejskiej. Dostępne na stronie: https://www.consilium.europa.eu/en/documents-publicacje/public-rejestr/public-register-search/?WordsInSubject=&WordsInText=&DocumentNumber=10033%2F22&Instytucjonalne_pliki=&DocumentDateFrom=&DocumentDateTo=&MeetingDateFrom=&MeetingDateTo=&D

Rada Unii Europejskiej (2022b), Konferencja w sprawie przyszłości Europy – propozycje i związane z nimi konkretne środki zawarte w sprawozdaniu z końcowego wyniku konferencji w sprawie przyszłości Europy: Wstępna ocena techniczna, ST 10033 2022 ADD 1 – UWAGA 10/06/2022. Bruksela: Rada Unii Europejskiej. Dostępne na stronie: https://www.consilium.europa.eu/en/documents-publicacje/public-rejestr/public-register-search/?WordsInSubject=&WordsInText=&DocumentNumber=10033%2F22&Instytucjonalne_pliki=&DocumentDateFrom=&DocumentDateTo=&MeetingDateFrom=&MeetingDateTo=&D

Dero, D. (2017), Actes atypiques, Jurisclasseur Europe, LexisNexis.

Dyrekcja Generalna ds. Tłumaczeń Pisemnych (2017 r.), plan zarządzania na 2017 r. Dostępne na stronie: https://ec.europa.eu/info/publications/management-plan-2017-translation_en.

Edwards J. (2009), Język i tożsamość. Miejsca na pobyt w pobliżu: Cambridge Cambridge University Press (ang.).

España-Bonet, C. and Costa-jussà, M.R. (2016), Hybrydowe tłumaczenie maszynowe, In Costa-jussà, M., Rapp, R., Lambert, P., Eberle, K., Banchs, R. i Babych, B. (Eds.), Hybrydowe podejście do tłumaczenia maszynowego. Teoria i zastosowania przetwarzania języka naturalnego, s. 1–24. Co się dzieje? To jest Springer. Dostępne na stronie: https://doi.org/10.1007/978-3-319-21311-8_1

Komisja Europejska (2011 r.), preferencje dotyczące języka użytkownika online, badanie Flash Eurobarometr 313. Bruksela: Komisja Europejska.

Komisja Europejska (2012), Europejczycy i ich języki, specjalne badanie Eurobarometr 386, Bruksela: Komisja Europejska. Dostępne na stronie: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/1049>.

Komisja Europejska (2016), Komunikat do Komisji Tłumaczenie w ramach procesu decyzyjnego Komisji (C(2016)2000). Dostępne na stronie: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2016\)2000&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2016)2000&lang=en)

Komisja Europejska (2017), Wzmocnienie tożsamości europejskiej poprzez edukację i kulturę, COM(2017) 673 final, Bruksela: Komisja Europejska.

Rada Europejska (2012), rozporządzenie Rady nr 1260/2012 z dnia 17 grudnia 2012 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej w odniesieniu do mających zastosowanie ustaleń dotyczących tłumaczeń.

Europejska Koordynacja Zasobów Językowych (2019), biała księga ELRC, Sustainable Language Data Sharing to Support Language Equality in Multilingual Europe, Why Language Data Matters. Dostępne na stronie: <https://www.lr-coordination.eu/sites/default/files/Reports%202021/ELRCWhitePaper.pdf>.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich (2019), Wielojęzyczność w instytucjach UE, Sprawozdanie z konsultacji społecznych. Bruksela: Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Parlament Europejski (2021), Regulamin Parlamentu Europejskiego, 9. kadencja parlamentarna – wrzesień 2021 r. Dostępne na stronie: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-9-2021-09-13-TOC_EN.html

Eurydice (2017), Kluczowe dane dotyczące nauczania języków w szkole w Europie 2017, Bruksela: Komisja Europejska.

Fenet, A. (2001), Diversité linguistique et construction européenne, Revue Trimestrielle de Droit Européen, 37(2), s. 235-269.

- Gazzola, M. (2014), Partecipazione, esclusione languagea e traduzione: Una valutazione del regime languageo dell'Unione europea, *Studi Italiani di Linguistica Teorica e Applicata*, 43 (2), s. 227-264.
- Gazzola, M. (2015), Identyfikacja i łagodzenie nierówności językowych w zarządzaniu informacjami patentowymi w Europie, *World Patent Information* 40, s. 43-50. <https://doi.org/10.1016/j.wpi.2014.12.001>.
- Gazzola, M. (2016a), Research for Cult Committee – Europejska strategia na rzecz wielojęzyczności: Korzyści i koszty, PE 573.460. Bruksela: Parlament Europejski.
- Gazzola, M. (2016b), Wielojęzyczna komunikacja dla kogo? Polityka językowa i sprawiedliwość w Unii Europejskiej, *Polityka Unii Europejskiej*, 17 (4), s. 546-569.
- Gazzola, M., and Grin, F. (2013), Czy ELF jest bardziej skuteczne i sprawiedliwe niż tłumaczenie? Ocena wielojęzycznego systemu UE, *International Journal of Applied Linguistics* 23(1), s. 93–107.
- Ginsburgh, V., Shlomo, W., (2005), Language disenfranchisement in the European Union, *Journal of Common Market Studies*, 43 (2), s. 273-286.
- Gozzi, P. (2004), Babel w Mitteleuropa. La traduzione della legislazione comunitaria nelle lingue dei paesi candidati, w Rega L. and Magris, M. (reds), *Übersetzen in der Fachkommunikation – Comunicazione specialistica e traduzione*, Gunter Narr Verlag, Tübingen.
- Uśmiech, F. (2010), Le plurilinguisme des Européens: de l'efficience communicationnelle à l'enjeu politique, H. Dominik, Malacek, K. and Muir, E. (eds.) *Langues et construction européenne*, s. 243-258. Bruksela: /Peter Lang.
- Grain, F. (2015), The economics of English in Europe, in Ricento, T. (red.) *Polityka językowa i ekonomia polityczna: Angielski w kontekście globalnym*, s. 119-144, Oxford/Nowy Jork: Oxford University Press (ang.).
- Grain, F., Conceição, M.C., Kraus, P.A., Marącz, L., Ozolina, Z., Pokorn, N.K. i Pym, A. (red.) (2018), *The MIME vademecum: Mobilność i integracja w wielojęzycznej Europie*. Genewa: Projekt MIME.
- Grain, F. Marącz, L. i Pokorn, N.K. (red.) (2022), *Postępy w interdyscyplinarnej polityce językowej*. W Amsterdamie: John Benjamins.
- Hampshire, S. and Salvia, C. (2010), Tłumaczenie i Internet: Ocena jakości darmowych tłumaczy maszynowych online, *Quaderns: Revista de traducció*, 17, s. 197-209. Dostępne na stronie: <http://www.raco.cat/index.php/quadernstraduccio/article/viewFile/194256/260430>
- J. Hanzl, J. Beaven, J. (2017), Zapewnienie jakości w Radzie Służb Tłumaczeń UE. W Svoboda T., Biel, Ł. i Łoboda, K. (red.) *Aspekty jakości w tłumaczeniu instytucjonalnym*, pp: 139–153. W Berlinie: Język Science Press. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.1048196>.
- Herbillon, M. (2003), Rapport d'information déposé par la délégation de l'assemblée nationale pour l'Union européenne sur la diversité linguistique dans l'Union européenne, 11 czerwca 2003 r., Assemblée nationale. Dostępne na stronie: <http://www.assemblee-nationale.fr/12/europe/rap-info/i0902.asp>
- Horspool M. (2006), Over the Rainbow: Języki i prawo w przyszłości Unii Europejskiej. *Futures*, 38 (2), s. 158–68. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.futures.2005.04.013>.
- Hutchins, J. (2007), Tłumaczenie maszynowe: Zwięzła historia, *Tłumaczenie mechaniczne*, 13, 1 i 2, s. 1–21.
- Jackson, J. i wsp. (2019), The Accuracy of Google Translate for Abstracting Data from Non-English- Language Trials for Systematic Reviews, *Annals of Internal Medicine*, 171 (9), s. 677-679. <https://doi.org/10.7326/M19-0891>.
- Kantar Public (2022), *Przyszłość jest w twoich rękach: Usłysz swój głos – Wielojęzyczna platforma cyfrowa konferencji w sprawie przyszłości Europy*, luty 2022 r. Dostępne pod adresem <https://futureu.europa.eu/pages/reporting?locale=en>.

- Kraus, P. (2011), Nigdy nie jest zjednoczony, ani różnorodny? Problem językowy i legitymacja polityczna Unii Europejskiej w różnorodności językowej i demokracji europejskiej
- Labrie, N. (1993), *La construction linguistique de la Communauté européenne*. Paryż: Honorowy Champion.
- Lawton, C. (2014), European Bankers Grill ECB Panel, *The Wall Street Journal*, 19 lutego 2014 r.
- Leal, A. (2021), *Angielski i Tłumaczenie w Unii Europejskiej. Jedność i wielość w obliczu Brexitu*. W Londynie: To jest Routledge.
- Lequesne, C. (2021) *Diversité linguistique et langue française en Europe*. Paryż: Henry Dougier.
- Mai, K. (2016), Wykorzystanie MT@EC przez tłumaczy w Komisji Europejskiej, 2. konferencja ELRC, Bruksela. Dostępne na stronie: [https://www.lr-coordination.eu/sites/default/files/Brussels_conference/Mai-K_ELRC-MT\(at\)EC%20in%20DGT_26_10_2016_K.%20Mai.pdf](https://www.lr-coordination.eu/sites/default/files/Brussels_conference/Mai-K_ELRC-MT(at)EC%20in%20DGT_26_10_2016_K.%20Mai.pdf).
- McAuliffe, K. (2016), Hidden Translators, *Language and Law/Linguagem e Direito*, 3(1), s. 5-29. Dostępne na stronie: <https://ojs.letras.up.pt/index.php/LLD/Article/view/1652/1463>.
- Ó Regan, F. (2010), The Linguistic Regime and Practise of the institutions of the European Union, Hanf D., Malacek, K., Muir, E. (red.), *Langues et construction européenne*, Cahiers du Collège d'Europe n°10, Bruksela: /Peter Lang.
- Pinnis, M. and Kalnis, R. (2018), Developing a Neural Machine Translation Service for the 2017-2018 European Union Prezydencja, *Proceedings of AMTA 2018*, Vol. 2: MT Ścieżka użytkowników, s. 72-83. Dostępne na stronie: <https://aclanthology.org/W18-1910.pdf>.
- Pingel, I. (2018), Le multilinguisme à la Cour de justice de l'Union européenne: pytania wybrane, *International Journal for the Semiotics of Law, Revue internationale de Sémiotique juridique*, 32, s. 449–462.
- Ringe, N. (2022), *Język(y) polityki: Wielojęzyczne kształtowanie polityki w Unii Europejskiej*. Ann Arbor: University of Michigan Press. Dostępne na stronie: https://www.press.umich.edu/12080141/languages_of_politics
- Rivera-Trigueros, I. (2021), Systemy tłumaczenia maszynowego i ocena jakości: systematyczny przegląd. *Zasoby językowe i ocena*. Dostępne na stronie: <https://doi.org/10.1007/s10579-021-09537-5>.
- Rossi C. i Chevrot, J.-P. (2019), Zastosowanie i postrzeganie tłumaczenia maszynowego w Komisji Europejskiej, *The Journal of Specialized Translation*, 31, s. 177-200. https://www.jostrans.org/issue31/art_rossi.pdf
- Shuibhne, N.N. (2002), *Prawo wspólnotowe i polityka językowa mniejszości: kultura, obywatelstwo i prawa podstawowe*. Haga: Kluwer Law International (ang.).
- Somssich, R. (2016), Jaki język dla Europy? *ELTE Law Journal*, s. 103-115
- Sutskever, I. Vinyals, O. i Le, Q. (2014), Sequence to Sequence Learning with Neural Networks. W: Z. Ghahramani, M. Welling, C. Cortes, N. Lawrence i K. Q. Weinberger (Eds.) *NIPS 2014: Postępy w systemach przetwarzania informacji neuronowych*, 3104–12, Montréal: Curran Associates. <https://proceedings.neurips.cc/paper/2014/file/a14ac55a4f27472c5d894ec1c3c743d2-Paper.pdf>.
- Svoboda, T. Biel, Ł. i Łoboda, K. (2017), Wprowadzenie, In Svoboda, T. Biel, Ł. i Łoboda, K. (red.), *Jakość w tłumaczeniu instytucjonalnym*, Berlin: Language Science Press, str. 1–13, Dostępne na stronie: <https://doi.org/10.5281/zenodo.1048175>.
- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2012). *Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej* C 326/47. Dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT &from=EN>.
- Van der Jeught, S. (2015), *Prawo językowe UE*, Groningen: Europa Law Publishing.

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

- Van der Jeught, S. (2021), Lingwistyczna autonomia instytucji, organów i agencji UE. *Zerl – Zeitschrift für Europäische Rechtslinguistik*. Dostępne na stronie: <https://kups.ub.uni-koeln.de/35638/1/vanderjeught-2021-linguistic-autonomy-eu-institutions.pdf>.
- Vanjani, M. i Aiken, M. (2020), Porównanie Free Online Machine Language Translators, *Journal of Management Science and Business Intelligence*, 2020, 5-1. Dostępne na stronie: http://ibii-us.org/Journals/JMSBI/V5N1/Publish/N5V1_4.pdf.
- Way, A. (2020), Tłumaczenie maszynowe: W Angelone, E. Ehrensberger-Dow, M. i Massey, G. (Eds.) *The Bloomsbury Companion to Language Industry Studies*, Londyn: Bloomsbury Academic, s. 311-332.
- Wickström, B.A., Torsten, T. and Gazzola, M. (2018), Ekonomiczne podejście do polityki językowej i sprawiedliwości językowej, w Gazzola, M. Torsten, T. i Wickström, B.A. (red.) *Polityka językowa i sprawiedliwość językowa. Podejścia ekonomiczne, filozoficzne i socjolingwistyczne*, Berlin: Springer, s. 3–64.
- Wright, S. (2018), Wpływ wielojęzyczności na wyroki Trybunału Sprawiedliwości UE, Ramos F.P. (red.), *Instytucjonalne tłumaczenie na rzecz zarządzania międzynarodowego: Poprawa jakości w wielojęzycznej komunikacji prawnej*. W Londynie: Bloomsbury, s. 141-155.
- Wu, Y. et al., (2016), Google's Neural Machine Translation System: Likwidacja luki między tłumaczeniem ludzkim a maszynowym. Dostępne na stronie: <https://arxiv.org/abs/1609.08144>.
- Ziller, J. (2018), Le multilinguisme, caractère fondamental du droit de l'Union européenne, w Condanzi, M. Cannizzaro, V. i Adam, R. (red.), *Liber amicorum Antonio Tizzano, De la Cour CECA à la Cour de l'Union: Le long parcours de la justice européenne*, Torino: Giappichelli, s. 1067-1082.
- Zuddas, P. (2020), Alla ricerca di una lingua comune europea: Il ruolo dell'inglese nell'UE dopo la Brexit, *Amministrazione w Cammino*. Dostępne pod [adresem](https://www.amministrazioneincammino.luiss.it/wp-content/uploads/2020/07/ZUDDAS-II.pdf) <https://www.amministrazioneincammino.luiss.it/wp-content/uploads/2020/07/ZUDDAS-II.pdf>.

ZAŁĄCZNIK 1: POLITYKA JĘZYKOWA INSTYTUCJI, ORGANÓW I AGENCJI UE ORAZ SYSTEM JĘZYKOWY AGENCJI

W niniejszym załączniku przedstawiono dosłowną transkrypcję a) polityki językowej stron internetowych dla instytucji, organów i agencji UE oraz b) systemu językowego agencji.

A1.1 Instytucje UE

Parlament Europejski nie posiada polityki językowej strony internetowej, ale posiada stronę internetową podsumowującą ogólnie unijną politykę językową.⁸³ Rada Europejska i Rada Unii Europejskiej mają politykę językową na stronie internetowej, podaną tutaj:⁸⁴

Sekretariat Generalny Rady UE (SGR) dąży do tego, aby jego strona internetowa była jak najbardziej dostępna dla użytkowników. Z tego powodu domyślną polityką językową stosowaną na stronie internetowej jest publikowanie wszystkich treści we wszystkich językach urzędowych UE. Istnieje kilka wyjątków od tej zasady: niektóre informacje są publikowane online w języku angielskim i francuskim lub tylko w języku angielskim.

Jakie języki są używane na tej stronie internetowej? Niniejsza strona internetowa korzysta z 24 języków urzędowych UE: Bułgarski, chorwacki, czeski, duński, niderlandzki, estoński, fiński, francuski, grecki, hiszpański, irlandzki, litewski, łotewski, maltański, polski, portugalski, rumuński, słowacki, słoweński, szwedzki i szwedzki.

W jaki sposób języki są używane na stronie internetowej Rady? Strona korzysta z trzech różnych zasad językowych: treści publikowane we wszystkich 24 językach urzędowych UE; (II) treści publikowane wyłącznie w języku angielskim lub angielskim i francuskim; (III) treści publikowane w języku angielskim, francuskim i innych odpowiednich językach. Domyślną polityką językową jest jednoczesne publikowanie wszystkich treści we wszystkich językach urzędowych UE. Obejmuje to oficjalne dokumenty w rejestrze publicznym Rady. Jedynym wyjątkiem od tej zasady są pewne treści publikowane w sekcji „spotkania” oraz w sekcji „Wiadomości i media” na stronie internetowej.

Zebrania. Informacje na temat posiedzeń Rady i Eurogrupy, takie jak główne punkty do dyskusji oraz miejsce i data posiedzenia, są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE. Podsumowanie najważniejszych wydarzeń i decyzji podjętych na każdym posiedzeniu jest również publikowane we wszystkich językach urzędowych UE. Jednak wiele dokumentów zawierających bardziej szczegółowe informacje są publikowane wyłącznie w języku angielskim i francuskim lub tylko w języku angielskim. Informacje o posiedzeniach Rady Europejskiej są publikowane we wszystkich językach UE.

Produkty prasowe. Ze względu na specjalistyczny charakter zamierzonej publiczności, wiele produktów prasowych jest publikowanych tylko w języku angielskim lub angielskim i francuskim. Obejmuje to: wystąpienia Eurogrupy i przewodniczącego Eurogrupy; (II) planowanie biura prasowego na dwa tygodnie; (III) ogłoszenia doradcze dla mediów publikowane przed konkretnymi wydarzeniami, takie jak szczyty z udziałem państw nienależących do UE; (IV) oświadczenia, uwagi i przemówienia wygłoszone przez przewodniczącego Rady Europejskiej – są one również często publikowane w innych odpowiednich językach na podstawie ich przedmiotu. Ze względu na konieczność szybkiego komunikowania się z prasą w niektórych kwestiach, komunikaty prasowe są często po raz pierwszy publikowane w ich oryginalnym języku, zanim zostaną przetłumaczone na

83 Dostępne tutaj: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/142/language-policy>

84 Dostępne tutaj: <https://www.consilium.europa.eu/en/about-site/language-policy/> (wspólna strona internetowa)

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

pozostałe 23 języki UE. Staramy się publikować przetłumaczone wersje tak szybko, jak to możliwe po oryginalnej wersji, a każda nowa wersja językowa jest publikowana, gdy tylko stanie się dostępna.

Dlaczego nie mogę znaleźć informacji w moim języku? Sekretariat ma na celu zapewnienie użytkownikom swojej strony internetowej jak największej ilości aktualnych informacji w języku, który najlepiej rozumieją. Mamy jednak ograniczony budżet i zasoby tłumaczeniowe. Oznacza to niestety, że nie możemy terminowo przetłumaczyć wszystkich naszych treści na wszystkie języki UE. W związku z tym koncentrujemy nasze zasoby na zapewnieniu dostępności kluczowych treści we wszystkich językach urzędowych, przy jednoczesnym ograniczeniu wyboru języka w odniesieniu do treści skierowanych do wyspecjalizowanych odbiorców, takich jak prasa. Chociaż niektóre treści strony internetowej mogą nie być dostępne w Twoim języku, nadal możesz uzyskać dostęp do prawodawstwa UE oraz oficjalnych dokumentów Rady i Rady Europejskiej we wszystkich 24 językach urzędowych UE za pośrednictwem rejestru publicznego.

Strona internetowa Komisji Europejskiej dotycząca polityki językowej znajduje się na stronie „Języki na naszych stronach internetowych” w następujący sposób:⁸⁵

Informacje w wielu językach. Naszym celem jest dostarczanie informacji na naszych stronach internetowych we wszystkich 24 językach urzędowych UE. Jeśli treści nie są dostępne w wybranym przez Państwa języku UE, coraz więcej stron internetowych oferuje eTranslation, usługę tłumaczenia maszynowego Komisji. Naszym celem jest osiągnięcie rozsądnej równowagi między poszanowaniem wielu języków UE a względami praktycznymi, takimi jak ograniczone zasoby tłumaczeniowe. Niektóre treści, takie jak prawodawstwo, są zawsze dostępne we wszystkich językach UE. Inne treści mogą być dostępne tylko w językach, które badania użytkowników mówią nam dotrzeć do największej publiczności. Wszystkie treści są publikowane przynajmniej w języku angielskim, ponieważ badania wykazały, że z angielskim możemy dotrzeć do około 90 % odwiedzających nasze strony w ich preferowanym języku obcym lub w języku ojczystym.

Jakie języki są używane na naszych stronach internetowych? Priorytetowe treści, przepisy, kluczowe dokumenty polityczne i niektóre z innych najczęściej odwiedzanych stron internetowych zarządzanych przez Komisję na stronie internetowej „Europa”, takie jak „oficjalna strona internetowa Unii Europejskiej”, są dostępne we wszystkich 24 językach urzędowych UE. Pilne lub krótkotrwałe informacje mogą pojawić się najpierw w kilku lub nawet jednym języku. Inne języki mogą być dodawane później, w zależności od potrzeb użytkownika. Informacje specjalistyczne (informacje techniczne, kampanie, zaproszenia do składania ofert, lokalne wiadomości i wydarzenia) mogą być dostępne w kilku lub nawet jednym języku – wybór zależy od grupy docelowej.

Strona internetowa **Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej** nie zawiera sekcji dotyczącej zarządzania wielojęzycznością w komunikacji zewnętrznej.

Europejski Bank Centralny wyjaśnia politykę językową swojej strony internetowej w następujący sposób:

Na tej stronie znajdziesz informacje na temat działalności Europejskiego Banku Centralnego w 24 językach urzędowych UE. Wszystkie informacje są dostępne w języku angielskim, ale dbamy o to, aby kluczowe treści, a zwłaszcza informacje, które mogą być interesujące dla obywateli europejskich, były dostępne również w innych językach urzędowych UE.

Co można znaleźć w swoim języku? Strona główna, wszystkie strony w sekcjach „O”, „Eksplainers” i „Euro” oraz strony z wpisami do wszystkich dziewięciu sekcji są dostępne w

85 Dostępne tutaj: https://ec.europa.eu/info/languages-our-websites_en

języku angielskim i innych językach urzędowych UE. Podobnie są nasze decyzje dotyczące polityki pieniężnej, nasze roczne sprawozdanie i wybrane informacje na temat naszej strategii polityki pieniężnej, a także inne teksty. Niektóre treści stron internetowych są tłumaczone na wybrane języki UE i mogą być dostępne w zrozumiałym dla Ciebie języku, nawet jeśli nie jest to język ojczysty. Niektóre wystąpienia, wywiady i wpisy na blogu Prezesa i innych członków Zarządu są również dostępne w językach innych niż angielski. Komunikaty prasowe są zwykle udostępniane w języku angielskim oraz, w stosownych przypadkach, szerszej opinii publicznej poza ekspertami, w innych językach urzędowych UE. Prawodawstwo EBC jest ogólnie publikowane we wszystkich językach urzędowych UE i jest dostępne w EUR-Lex. Treści na naszych konsultacjach społecznych można znaleźć w wybranych językach. Przyjmujemy wkład w konsultacje społeczne we wszystkich językach urzędowych UE. Informacje na temat euro i innych powiązanych tematów można również znaleźć w wybranym przez siebie języku na stronach internetowych krajowych *banków centralnych UE*.

Stosowanie naszej polityki językowej. Jeśli akceptujesz nasze pliki cookie, pomagasz nam uzyskać zagregowane statystyki dotyczące zapotrzebowania na tłumaczenia poszczególnych stron i sekcji naszej strony internetowej. Oznacza to, że możemy celować w to, co przetłumaczyć w przyszłości. Jeśli strona internetowa nie jest jeszcze dostępna w wybranym przez Ciebie języku, na stronie znajdziesz takie oświadczenie. Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji EBC dba o stosowanie tej polityki językowej. Jeśli chcesz zadać pytanie Europejskiemu Bankowi Centralnemu, możesz to zrobić pisząc do nas na adres info@ecb.europa.eu w dowolnym języku urzędowym UE.

Polityka językowa **Europejskiego Trybunału Obrachunkowego** została wyjaśniona w „Polityce komunikacyjnej i standardach”⁸⁶ oraz „Polityce i zasady komunikacji”⁸⁷. Pierwszy dokument zawiera jedynie podsumowanie systemu językowego ETO i nie dotyczy komunikacji za pośrednictwem Internetu. Drugi dokument zawiera opis podejścia Trybunału do komunikacji cyfrowej:

Zasady komunikacji. ETO komunikuje się online i za pośrednictwem sprawozdań z kontroli i innych publikacji, wydarzeń oraz prasy i mediów. Wszystkie sprawozdania z kontroli i opinie są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE na stronie internetowej www.eca.europa.eu oraz za pośrednictwem księgarni UE. Strona internetowa ETO jest jego główną platformą informacyjną.

Polityka językowa. Trybunał sporządza sprawozdania z kontroli i wydaje opinie na temat wszystkich dziedzin działalności Unii Europejskiej. Po ich opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej dokumenty te muszą być dostępne w językach urzędowych Unii. Trybunał publikuje wszystkie swoje sprawozdania i inne produkty na swojej wielojęzycznej stronie internetowej, aby obywatele UE mogli je czytać w swoim własnym języku. Komunikacja w naszych mediach społecznościowych odbywa się w języku angielskim.

A1.2 Organy UE

W niniejszej sekcji przedstawiono streszczenie polityki językowej stron internetowych organów UE w przypadku wyraźnego zamieszczenia na ich stronie internetowej. Transkrypcję dosłowną przedstawiono w sekcji A1.3.

Cztery z siedmiu organów UE opublikowało politykę językową strony internetowej. Polityka językowa **Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych**⁸⁸ opiera się na następujących kryteriach: treści publikowane we wszystkich 24 językach urzędowych UE, np. oświadczenia w imieniu UE,

86 Dostępne tutaj: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/PoliciesStandadsGuidelines.aspx>

87 Dostępne tutaj: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/PolicyPrinciples.aspx>

konkluzje Rady, sekcja „O nas”; (II) treści publikowane wyłącznie w języku angielskim i francuskim, np. oświadczenia wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej (wiceprzewodniczącej) i rzeczników; (III) treści publikowane w języku angielskim i innych odpowiednich językach, np. komunikaty prasowe, oświadczenia prasowe, przemówienia i uwagi, posty na blogu wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej, wybrane funkcje internetowe. Na stronie internetowej stwierdzono również, że konta w mediach społecznościowych działają głównie w języku angielskim, a wnioski o udzielenie informacji, którymi zarządza Centrum Kontaktowe Europe Direct, można składać w dowolnym języku urzędowym UE. Strona internetowa jest jednak dostępna w języku angielskim tylko w niektórych sekcjach w języku francuskim. Język, w którym użytkownicy przeglądają stronę internetową, powinien być wskazany na górze każdej strony internetowej, ale w praktyce widoczne są tylko angielski i francuski. Sekcja „spotlight” jest wielojęzyczna.

EKES nie posiada strony internetowej poświęconej swojej polityce językowej.

Polityka językowa strony internetowej **Europejskiego KR-u** ma na celu zapewnienie „informacji w swoim własnym języku – lub tych, które możesz zrozumieć – w zależności od rodzaju informacji, których szukasz”.⁸⁹ Wyjaśniono w nim, w jakich językach powinny być zasadniczo dostępne sekcje stron internetowych, ograniczenia i kryteria stosowane w przypadku, gdy treść jest dostępna w kilku językach. Tłumaczenie maszynowe jest oferowane na wybranej liczbie stron.

Strona internetowa **Europejskiego Banku Inwestycyjnego** „ma na celu dostarczenie informacji, których szukasz w swoim własnym języku lub w języku, który możesz zrozumieć, w zależności od charakteru informacji”, ale w praktyce nawigacja i treść strony internetowej są dostępne w języku angielskim, francuskim i niemieckim.⁹⁰

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wyjaśnia swoją politykę językową na stronie internetowej oraz swoje wybory językowe w mediach społecznościowych w swojej „polityce językowej”, która jest⁹¹ najbardziej wszechstronna wśród polityk językowych organów UE, jak pokazano w sekcji A1.3.4, w której tekst jest dosłowny.

Trójjęzyczna strona internetowa **Europejskiego Inspektora Ochrony Danych** nie zawiera strony poświęconej polityce językowej. Polityka językowa jest czasami wspominana w rocznych sprawozdaniach EIOD, ale tylko po to, aby przypomnieć, że EIOD stara się posługiwać się przejrzystym stylem językowym i stara się publikować komunikaty prasowe przynajmniej w języku angielskim, francuskim i niemieckim⁹².

Strona internetowa **Europejskiej Rady Ochrony Danych** nie zawiera strony dotyczącej polityki językowej.

A1.3 Kompletna polityka językowa organów UE

W niniejszej sekcji przedstawiono dosłownie transkrypcję treści stron internetowych organów UE, na których wyjaśniono politykę językową strony internetowej. Podsumowanie głównych punktów i odniesienia do adresów URL przedstawiono w przypisach do sekcji A1.2. Niektóre strony internetowe mogą zawierać dodatkowe informacje. Niniejsza sekcja uzupełnia sekcję A1.2 bardziej szczegółowo.

88 Dostępne tutaj: https://www.eeas.europa.eu/eeas/eeas-language-policy_en

89 Dostępne tutaj: <https://cor.europa.eu/en/Pages/language-policy.aspx>

90 Dostępne tutaj: <https://www.eib.org/en/languages.htm>

91 Dostępne tutaj: <https://www.ombudsman.europa.eu/fr/languagepolicy/en>

92 Dostępne tutaj: https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/ar2011_en.pdf

A1.3.1 Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ)

Polityka językowa ESDZ

Europejska Służba Działań Zewnętrznych informuje o europejskich politykach i działaniach zewnętrznych obywateli i odbiorców UE na całym świecie.

Staramy się, aby nasze treści były jak najbardziej dostępne dla użytkowników. Niemniej jednak musimy znaleźć rozsądną równowagę między poszanowaniem wielu języków UE i języków lokalnych spoza UE a względami praktycznymi, takimi jak terminowość, skuteczność i koszt tłumaczenia, które są finansowane przez podatników UE.

Niektóre rodzaje treści, takie jak prawodawstwo UE, konkluzje Rady lub oświadczenia UE, są dostępne we wszystkich językach UE. Inne treści mogą być dostępne tylko w jednym języku lub w kombinacji języków, w zależności od grupy docelowej i naszej oceny tego, jak dotrzeć do największej grupy odbiorców w najbardziej efektywny i efektywny sposób.

Strona internetowa ESDZ

Polityka językowa strony internetowej ESDZ opiera się na następujących trzech kryteriach:

1. treści publikowane we wszystkich 24 językach urzędowych UE, np. oświadczenia w imieniu UE, konkluzje Rady, sekcja „O nas”
 2. treści publikowane wyłącznie w języku angielskim i francuskim, np. oświadczenia wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej oraz rzeczników
 3. treści publikowane w języku angielskim i innych odpowiednich językach, np. komunikaty prasowe, oświadczenia prasowe, przemówienia i uwagi, posty na blogu wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej, wybrane funkcje internetowe
- Strony internetowe delegatur ESDZ w państwach trzecich, misje i operacje wojskowe i cywilne oraz misje obserwacji wyborów, które znajdują się na stronie internetowej ESDZ, zawierają informacje w języku angielskim i lokalnym(-ych) poszczególnych krajów. Lokalne oświadczenia prasowe są zwykle w jednym języku urzędowym UE i w języku lokalnym.
 - ESDZ prowadzi również rosyjskojęzyczną stronę internetową.
 - Język, w którym użytkownicy przeglądają stronę internetową, jest wskazany na górze każdej strony internetowej.

Kliknięcie na ikonę pozwala użytkownikom przełączyć się na inny język. Język, w którym dostępna jest strona internetowa, jest określony.

- Nowe treści są stale dodawane i aktualizowane na tej stronie internetowej. Oznacza to, że jeśli tłumaczenie nie jest dostępne, może nadal przechodzić przez proces tłumaczenia. Publikujemy tłumaczenia w miarę ich dostępności.

- Strona internetowa ESDZ będzie stopniowo stosować następujące podejście:

informacje proste o długim okresie czasu dla ogółu społeczeństwa będą stopniowo oferowane we wszystkich językach urzędowych UE, oprócz innych odpowiednich języków w zależności od czytelności.

o Wykorzystanie tłumaczenia maszynowego dla języków urzędowych UE będzie brane pod uwagę w przypadku tekstów informacyjnych, o ile użytkownik zostanie należycie poinformowany o tym procesie.

krótkotrwałe lub bardzo wyspecjalizowane informacje zazwyczaj pojawiają się w kilku językach – lub nawet jednym – w zależności od publiczności.

Portale społecznościowe ESDZ

- Konta centrali ESDZ w mediach społecznościowych działają głównie w języku angielskim. W miarę możliwości zdywersyfikujemy nasze treści pod względem językowym i w zależności od odbiorców, w celu rozpowszechniania przez przedstawicielstwa UE, delegatury lub innych partnerów.
- Delegatury ESDZ angażują się w działania informacyjne w mediach społecznościowych w odpowiednich językach lokalnych.

Konsultacje publiczne, wnioski o udzielenie informacji i dostęp do dokumentów

- Wnioski o udzielenie informacji zarządzane przez Centrum Kontaktowe Europe Direct można składać w dowolnym języku urzędowym UE. Odpowiedź ESDZ jest udzielana w tym samym języku.
- Wnioski o dostęp do dokumentów można również składać w dowolnym języku urzędowym UE. Ze względu na skuteczność i w celu zapewnienia szybkiego reagowania polityka ESDZ polega na pytaniu wnioskodawcy lub o to, czy odpowiedź w języku angielskim lub francuskim jest akceptowalna. W przypadku odpowiedzi negatywnej odpowiedź udzielana jest w języku wnioskodawcy.

Konsultacje publiczne, w formie kwestionariuszy online dostępnych dla obywateli UE w celu umożliwienia im udziału w procesie kształtowania polityki UE, są zawsze dostępne w co najmniej w języku angielskim, francuskim i niemieckim, a często w większości języków UE. Odpowiedzi można składać w dowolnym języku urzędowym UE. Konsultacje z zainteresowanymi stronami ESDZ skierowane do odbiorców zewnętrznych są dostępne w odpowiednich językach.

A1.3.2 Europejski Komitet Regionów (KR)

Polityka językowa

Naszym celem jest dostarczenie informacji w swoim własnym języku – lub takim, który możesz zrozumieć – w zależności od rodzaju informacji, których szukasz.

Języki urzędowe UE

Bułgarski, chorwacki, czeski, duński, niderlandzki, estoński, fiński, francuski, grecki, hiszpański, irlandzki, litewski, łotewski, maltański, polski, portugalski, rumuński, słowacki, słoweński, szwedzki i szwedzki.

Języki, w których publikowane są różne informacje na stronie internetowej Komitetu Regionów

- Struktura nawigacji na stronie internetowej – Opublikowana w językach urzędowych UE.
- Informacje ogólne – Opublikowane w językach urzędowych UE wraz z ich tłumaczeniem.
- Dokumenty urzędowe, dokumenty o znaczeniu politycznym, informacje na temat sesji plenarnej i dokumenty – Opublikowane we wszystkich językach urzędowych UE
- Informacje, które są pilne lub mają krótką żywotność (wiadomości, wydarzenia,...) – Niepublikowane we wszystkich językach. Wybór języka (języków) zależy od grupy docelowej informacji.
- Informacje specjalistyczne (informacje techniczne, prace w toku, zaproszenia do składania ofert) – głównie w języku angielskim.

- Informacje krajowe i regionalne (Europa w moim regionie) – Opublikowane w języku kraju. Formularze kontaktowe i odpowiedzi na Twoje wiadomości – Wiadomości można przysyłać w dowolnym języku urzędowym UE, a odpowiedzi udziela się w miarę możliwości w tym samym języku. Żąda się alternatywnego preferowanego języka (angielskiego, francuskiego lub niemieckiego) w celu zapewnienia szybkiej odpowiedzi.

Zaskoczony, że niektóre informacje nie są dostępne w Twoim języku?

- Odwiedzający witrynę są czasami zaskoczeni, że strona nie jest dostępna w ich języku.

Ogólnie rzecz biorąc, języki dostępne na stronie internetowej Komitetu Regionów zależą od następujących ograniczeń:

- (prawne) znaczenie – społeczeństwo musi mieć dostęp do wszystkich dokumentów urzędowych, więc są one sporządzane we wszystkich językach urzędowych. Inne dokumenty są tłumaczone wyłącznie na potrzebne języki (na przykład komunikacja z organami krajowymi, organizacjami lub osobami fizycznymi);
- pilny charakter – aby były istotne, niektóre rodzaje informacji muszą zostać szybko opublikowane. Ponieważ tłumaczenie wymaga czasu, wolimy publikować szybko w językach zrozumiałych dla największej liczby Europejczyków, a nie czekać na tłumaczenia na wszystkie języki;
- opłacalność – aby zaoszczędzić pieniądze podatników, w przypadku wysoce wyspecjalizowanych stron, z którymi korzystała tylko stosunkowo niewielka liczba osób, troska jest o to, aby większość osób mogła zrozumieć istotę informacji;
- ograniczenia techniczne – zarządzanie stroną internetową w ponad 20 językach jest bardzo złożone i wymaga dużych zasobów ludzkich i finansowych;
- tłumaczenie – mamy (dostęp do) ograniczonej liczby tłumaczy i ograniczony budżet na tłumaczenia (wszystkie pieniądze podatników).

Jednak na wybranych stronach oferujemy Państwu możliwość zażądania automatycznego tłumaczenia maszynowego dostarczonego przez służbę eTranslation Komisji Europejskiej:

- Tłumaczenie maszynowe może dać Ci podstawową ideę treści w zrozumiałym dla Ciebie języku. Należy jednak pamiętać, że nie wiąże się to z interwencją człowieka oraz że jakość i dokładność tłumaczenia maszynowego mogą się znacznie różnić w zależności od tekstu i między różnymi parami językowymi.

Cieszymy się z Państwa opinii na temat tłumaczenia maszynowego!

A1.3.3 Europejski Bank Inwestycyjny

Polityka językowa strony internetowej

W jakich językach dostępna jest strona internetowa EBI?

EBI ma na celu dostarczenie informacji, których szukasz w swoim własnym języku lub w języku, który możesz zrozumieć, w zależności od charakteru informacji. Dokumenty urzędowe są dostępne co najmniej w językach urzędowych w dniu publikacji. Inne dokumenty o charakterze niewiążącym są często publikowane w języku angielskim, francuskim i niemieckim. Ogólne informacje na stronie głównej, sekcje bezpośrednio dostępne na stronie głównej oraz indeksy są w miarę możliwości dostępne w języku angielskim, francuskim i niemieckim. Specjalistyczne informacje są ogólnie dostępne w co najmniej dwóch językach, najczęściej używanych przez odbiorców, do których informacje są przeznaczone.

Jak działają języki na stronie internetowej EBI?

Nawigacja i zawartość strony internetowej są zazwyczaj dostępne w trzech językach: Angielski, francuski i niemiecki. Dostęp do tych wersji nie wymaga żadnych plików cookie ani wykrywania przeglądarki. Język jest identyfikowany w adresie URL strony, tj. w języku angielskim (www.eib.org/en), francuskim (www.eib.org/fr) i niemieckim (www.eib.org/de).

W przypadku gdy dostępne są inne języki, na każdej stronie pod tytułem dostępna jest opcja zmiany języka zawartości strony. Pliki cookie są używane do ustawiania preferencji językowych podczas sesji przeglądania i usuwane na koniec sesji. Wybór jednego z tych języków zmieni język strony, podczas gdy nawigacja strony pozostaje w języku zdefiniowanym w adresie URL.

A1.3.4 Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich jest mocno zaangażowany w przestrzeganie zasady wielojęzyczności, ponieważ różnorodność kulturowa i językowa jest jednym z największych atutów Unii Europejskiej. Rzecznik Praw Obywatelskich działa jako pomost między społeczeństwem europejskim a UE, zapewniając przestrzeganie przez instytucje UE najwyższych standardów etycznych, administracyjnych i przejrzystości. Zwracanie się do obywateli w ich własnym języku ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia dostępności i odpowiedzialności UE, co z kolei ma zasadnicze znaczenie dla powodzenia unijnego systemu demokratycznego.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich stara się znaleźć pragmatyczną równowagę między zasadą wielojęzyczności a obowiązkiem korzystania z ograniczonych zasobów w najbardziej efektywny sposób. W uzasadnionych przypadkach Rzecznik Praw Obywatelskich może podjąć decyzję o opublikowaniu niektórych dokumentów w ograniczonej liczbie języków.

Poniższy przegląd wyjaśnia wybory językowe Rzecznika dotyczące najważniejszych komunikatów i publikacji.

Komunikacja ze skarżącymi i społeczeństwem

Każdy obywatel lub mieszkaniec UE ma prawo posługiwać się dowolnym z 24 języków urzędowych w korespondencji z instytucjami UE, które muszą udzielić odpowiedzi w tym samym języku. Zasada ta dotyczy również kontaktów z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich. Wszystkie skargi, wnioski o udzielenie informacji i wszelkie inne wnioski mogą być przesyłane i będą rozpatrywane w dowolnym języku urzędowym UE.

Strona internetowa Rzecznika jest dostępna we wszystkich 24 językach UE, w tym w elektronicznym formularzu skargi i w interaktywnym przewodniku, który pomaga użytkownikom znaleźć odpowiedni mechanizm rozwiązywania problemów na szczeblu UE lub w państwach członkowskich. W przypadku gdy skarżący jest niezadowolony z usług Rzecznika Praw Obywatelskich, może on uzyskać poradę co do tego, gdzie zwrócić się w wybranym przez siebie języku UE.

Najważniejsze publikacje Rzecznika, takie jak sprawozdanie roczne, broszura serwisowa „Kto może Ci pomóc?” oraz wytyczne Rzecznika Praw Obywatelskich dla przedsiębiorstw są dostępne we wszystkich 24 językach UE. To samo dotyczy informacji o obecnej Europejskiej Rzecznik Praw Obywatelskich, Emily O'Reilly, a także o jej poprzednikach. Europejski kodeks dobrego postępowania administracyjnego jest dostępny we wszystkich 24 językach UE oraz w językach krajów kandydujących do UE.

Praca związana ze sprawą

Rzecznik Praw Obywatelskich przyjmuje skargi i rozpatruje je we wszystkich językach urzędowych UE. Większość dochodzeń, z wyjątkiem dochodzeń prowadzonych w ramach nieformalnej procedury (na przykład telefonicznie), jest publikowana na jej stronie internetowej. Polityka językowa w odniesieniu do różnych dokumentów związanych ze sprawą jest następująca:

- Zalecenia i decyzje publikowane są w języku skarżącego i w języku angielskim.
- Streszczenia spraw, które mają szerszy interes publiczny, publikowane są we wszystkich 24 językach.
- Sprawozdania specjalne są publikowane we wszystkich 24 językach UE.
- Badania z własnej inicjatywy są publikowane w języku angielskim wraz ze streszczeniami we wszystkich językach UE.
- Krótkie informacje na temat wszczętych spraw są dostępne w języku angielskim.
- Konsultacje publiczne są publikowane we wszystkich 24 językach UE. W uzasadnionych przypadkach Rzecznik Praw Obywatelskich może jednak zdecydować o zaproszeniu zainteresowanych odbiorców do informacji zwrotnych w ograniczonej liczbie języków UE.
- Badania uzupełniające są dostępne we wszystkich 24 językach UE.

Dokumenty strategiczne i organizacyjne

Większość dokumentów strategicznych i organizacyjnych Rzecznika Praw Obywatelskich, takich jak statut, strategia, rejestr publiczny i kodeks postępowania, są dostępne we wszystkich językach UE. To samo dotyczy jej ogłoszeń o przetargu publicznym. Jej roczny plan zarządzania lub inne bardziej szczegółowe dokumenty strategiczne są dostępne w ograniczonej liczbie języków UE.

Działalność w mediach i mediach społecznościowych

Rzecznik Praw Obywatelskich regularnie informuje dziennikarzy o swoich dochodzeniach i innych wiadomościach. Ponieważ większość odpowiednich dziennikarzy to korespondenci z UE z siedzibą w Brukseli, którzy potrzebują aktualnych informacji i mają tendencję do opanowania języka angielskiego, niemieckiego lub francuskiego, publikuje ona swoje komunikaty prasowe tylko w tych językach. W przypadku skrajnej presji czasowej może zdecydować się na publikację tekstów prasowych tylko w języku angielskim.

Rzecznik w coraz większym stopniu korzysta z platform mediów społecznościowych, aby dotrzeć do opinii publicznej. Treści publikowane na tych platformach są głównie w języku angielskim ze względu na ich zasięg międzynarodowy. Publikuje również komunikaty prasowe, informacje o spotkaniach i wydarzeniach oraz inne wiadomości w języku angielskim, niemieckim i francuskim. Publikacje i nagrania wideo Rzecznika są rozpowszechniane na różnych kanałach mediów społecznościowych w 24 językach urzędowych UE.

Komunikacja z Europejską Siecią Rzeczników Praw Obywatelskich

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich koordynuje Europejską Sieć Rzeczników Praw Obywatelskich, która składa się z ponad 95 biur w 36 krajach europejskich. Członkowie sieci regularnie wymieniają się doświadczeniami i najlepszymi praktykami za pośrednictwem seminariów i spotkań, biuletynu, elektronicznego forum dyskusyjnego i codziennego elektronicznego serwisu informacyjnego. Informacje o sieci oraz wspólne oświadczenie są dostępne we wszystkich 24 językach UE. Języki używane w sieci to hiszpański, niemiecki, angielski, francuski i włoski.

Komunikacja wewnętrzna i rekrutacja

Zespół Rzecznika Praw Obywatelskich jest wielokulturowy i obejmuje szeroki zakres języków urzędowych UE. W miarę możliwości sprawy, wnioski o udzielenie informacji lub rozmowy telefoniczne są rozpatrywane przez pracownika, którego językiem ojczystym jest język wnioskodawcy lub równoważny. Jeżeli język nie może być uwzględniony wewnętrznie, Rzecznik Praw Obywatelskich korzysta z zewnętrznych usług tłumaczeniowych.

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

Wewnętrzными językami roboczymi są głównie angielski i francuski. Informacje na temat ofert pracy w biurze Rzecznika Praw Obywatelskich są dostępne we wszystkich językach UE. Jednak konkretne zaproszenia do składania wniosków są w większości publikowane w języku angielskim, ponieważ wysoki poziom w języku angielskim jest warunkiem wstępnym większości stanowisk Rzecznika Praw Obywatelskich.

A1.4 System językowy i polityka językowa agencji UE

Lista agencji w tej tabeli jest zgodna z oficjalnym protokołem. Odnosi się zarówno do aktów prawnych (tj. rozporządzenia w sprawie finansowania i/lub przepisów wewnętrznych), jak i do polityki językowej podanej na stronie internetowej. System językowy i polityka językowa strony internetowej (jeśli istnieje) są przedstawiane razem w prawej kolumnie, ponieważ ta ostatnia czasami wyjaśnia tę pierwszą. Przepisy, decyzje i polityka językowa strony internetowej są podzielone kropkowaną linią, aby ułatwić czytanie.

Agencje	Źródła systemu językowego i język strony internetowej politycy (jeśli istnieje)	Treść odpowiednich przepisów
Agencja ds. Wsparcia BEREC	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1971 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiające Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC) i Agencję Wsparcia BEREC (Urząd BEREC)	Art. 46 ust. 1. „ Rozporządzenie nr 1 stosuje się do Urzędu BEREC”
	Decyzja nr MC/2016/02 Komitetu Zarządzającego Urzędu BEREC) w sprawie systemu językowego w Urzędzie BEREC	Artykuł 1 „ Językiem roboczym Urzędu BEREC jest język angielski . Nie stanowi to przeszkody dla Urzędu BEREC w posługiwaniu się innymi językami urzędowymi Unii Europejskiej, które można by uznać za właściwe”.
Organ ds. europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 1141/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych	Art. 6 ust. 8. „ Regulamin nr 1 ma zastosowanie do Urzędu. Usługi tłumaczeniowe wymagane do funkcjonowania Urzędu i rejestru świadczone są przez Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej”.
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin	Rozporządzenie Rady (WE) nr 2100/94 z lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin	Art. 34 ust. 1. „Przepisy ustanowione w rozporządzeniu nr 1 [...] stosuje się w odniesieniu do Urzędu”. Art. 34 ust. 2. „ Wniosek do Urzędu , dokumenty wymagane do rozpatrzenia takich wniosków i wszystkie inne dokumenty składane są w jednym z języków urzędowych Wspólnot Europejskich.” Art. 34 ust. 3. „Strony postępowania przed Urzędem [...] są uprawnione do prowadzenia pisemnych i ustnych postępowań w dowolnym języku urzędowym Wspólnot Europejskich z tłumaczeniem pisemnym oraz, w przypadku rozpraw, tłumaczeniem symultanicznym, przynajmniej na dowolny inny język urzędowy Wspólnot Europejskich wybrany przez inną stronę postępowania. Korzystanie z tych praw nie pociąga za sobą szczególnych obciążeń dla stron

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

		postępowania”.
Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy	Rozporządzenie nr 2062/94 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Miejscu Pracy	<p>Art. 23 ust. 1. „Przepisy ustanowione w rozporządzeniu nr 1 mają zastosowanie do Agencji”.</p> <p>Art. 23 ust. 2 „Zarząd może decydować o językach, które mają być używane przez Agencję w jej wewnętrznym funkcjonowaniu”</p>
	<p>Strona internetowa o językach: Wielojęzyczność w EU-OSHA Bezpieczeństwo i zdrowie w pracy EU-OSHA (europa.eu) https://osha.europa.eu/en/tools-and-resources/multilingualism</p>	<p>Wielojęzyczność jest istotnym elementem integracyjnej komunikacji w Unii Europejskiej i dla każdej ogólnoeuropejskiej organizacji. Udostępnienie informacji, analiz i narzędzi opracowanych przez EU-OSHA w wielu językach oznacza, że Agencja może dotrzeć do większej liczby osób.</p> <p>Przekraczanie barier językowych</p> <p>EU-OSHA stara się jak najszerzej rozpowszechniać swoje przesłania, wprowadzając wielojęzyczność do swojej codziennej działalności. Uczestniczy również w innowacyjnych projektach w tej dziedzinie we współpracy z innymi organizacjami UE.</p> <p>W przypadku EU-OSHA wielojęzyczność jest zarówno podstawową zasadą poszanowania, jak i pragmatycznym wyborem, który pomaga Agencji w realizacji jej misji.</p> <p>EU-OSHA dąży do kreatywnego myślenia i pracy w sposób opłacalny, aby jej działania były dostępne dla obywateli UE bez względu na języki, którymi się posługują. Aby podać kilka przykładów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • filmy animowane Napo są wolne od języka i mogą być zrozumiane i lubiane przez wszystkich; • Narzędzia OiRA są dostępne w wielu językach, a użytkownicy mogą wyszukiwać narzędzia według języka; • w ramach nagrody w konkursie „Zdrowe miejsca pracy” zwycięski film jest oferowany krajowym punktem centralnym za napisy w ich językach. <p>Niektóre materiały produkowane przez EU-OSHA są dostępne w 25 językach europejskich. Inne, takie jak niektóre publikacje, są tłumaczone na wniosek krajowych punktów kontaktowych. Punkty kontaktowe odgrywają aktywną rolę w ocenie zapotrzebowania na tłumaczenia i monitorowaniu ich jakości.</p> <p>Strona korporacyjna EU-OSHA</p> <p>Większość treści korporacyjnych stron internetowych EU-OSHA jest wielojęzyczna; główne sekcje oraz wszystkie najważniejsze informacje i wiadomości publikowane na firmowej stronie internetowej są dostępne w 25 językach.</p> <p>W 2017 r. EU-OSHA wraz z Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej i Centrum Tłumaczeń dla</p>

		<p>Organów Unii Europejskiej zdobyli nagrodę Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich za dobrą administrację w kategorii Doskonałość w świadczeniu usług dla obywateli/klientów za ich innowacyjne prace nad projektem ułatwiającym zarządzanie tłumaczeniami na wielojęzycznych stronach internetowych.</p> <p>Kampanie na rzecz zdrowych miejsc pracy</p> <p>Kampania „Zdrowe miejsca pracy” ma na celu podnoszenie świadomości w całej Europie, docierając do jak największej liczby osób i małych przedsiębiorstw. EU-OSHA uważa, że ważne jest, aby kampanie były integracyjne, więc Agencja ma wszystkie podstawowe materiały kampanii przetłumaczone na 25 języków, w tym na specjalną stronę internetową kampanii, która jest głównym repozytorium informacji i narzędzi związanych z kampaniami.</p> <p>Pomoc w zapewnieniu wysokiej jakości tłumaczeń</p> <p>EU-OSHA wraz z Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej (CdT) i Urzędem Publikacji Unii Europejskiej zrealizowali projekt aktualizacji i rozszerzenia wielojęzycznych tezaurów terminologii bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP). Celem była pomoc tłumaczom w osiągnięciu spójnych, dokładnych i aktualnych wersji tekstów związanych z BHP.</p> <p>Wielojęzyczny tezaurus jest obecnie zintegrowany z systemem zarządzania treścią strony internetowej EU-OSHA. Zawiera on 2000 nowych terminów z bezpośrednimi tłumaczeniami, definicjami, odniesieniami do źródeł i kontekstów, w IATE (międzyinstytucjonalna baza terminologiczna Unii Europejskiej, prowadzona przez CdT) oraz w EuroVoc (wielojęzyczny tezaurus Urzędu Publikacji). Wszystkie tłumaczenia zostały zweryfikowane przez krajowe punkty kontaktowe Agencji, aby zapewnić ich dokładność.</p> <p>Terminy są używane do oznaczania publikacji i innego rodzaju treści, co pozwala wyszukiwaczom łatwiej i skuteczniej znaleźć dane BHP.</p> <p>W ramach kampanii „Zdrowe miejsca pracy” EU-OSHA przygotowała również glosariusze w poszczególnych obszarach wiedzy na temat BHP. Można je znaleźć na stronie kampanii oraz w odpowiednich sekcjach na stronie internetowej firmy.</p>
Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	Rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego)	<p>Art. 73 ust. 1. „ Rozporządzenie Rady nr 1 [...] stosuje się do Urzędu.</p> <p>Art. 73 ust. 2. „Zarząd podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń językowych Urzędu”</p>
	Decyzja Zarządu w sprawie wewnętrznych ustaleń	Art.1

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

	dotyczących języków obcych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego z dnia 12 stycznia 2011 r.	„Wewnętrzny język roboczy EUNB to język angielski ”
Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej	Art. 113 ust. 1. „ Rozporządzenie nr 1 stosuje się do Agencji. Art. 113 ust. 2. „Bez uszczerbku dla decyzji podjętych na podstawie art. 342 TFUE rocznesprawozdanie z działalności i program prac sporządza się we wszystkich językach urzędowych Unii .”
Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób	Rozporządzenie (WE) nr 851/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiające Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób	Artykuł 14: „ Zarząd określa jednomyślnie zasady dotyczące języków Centrum, w tym możliwość rozróżnienia między wewnętrznym funkcjonowaniem Centrum a komunikacją zewnętrzną , biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia dostępu do pracy Centrum i udziału w niej przez wszystkie zainteresowane strony w obu przypadkach”.
	Używanie języków na stronie internetowej, oświadczenie: Polityka językowa (europa.eu)	„ Kluczowe publikacje dla ogółu społeczeństwa są udostępniane we wszystkich językach urzędowych UE, a także w języku islandzkim i norweskim , w ramach dostępnego budżetu. Ze względu na wysokie koszty tłumaczenia, treści skierowane do społeczności ekspertów są dostarczane tylko w języku angielskim . Niektóre dokumenty skierowane do mniej technicznych odbiorców, na przykład decydentów, są jednak tłumaczone również po konsultacjach z państwami członkowskimi , za pośrednictwem krajowych punktów kontaktowych ds. komunikacji, biorąc pod uwagę znaczenie zdrowia publicznego w każdym języku docelowym i wając go pod względem kosztów. Oferty pracy są tłumaczone na wszystkie języki urzędowe UE. Strona internetowa Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach (EAAD) oraz Europejski Portal Informacji o Szczepieniu (EVIP) zostały przetłumaczone na wszystkie języki urzędowe UE; EAAD jest również dostępny w języku islandzkim i norweskim”.
Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/128 z dnia 16 stycznia 2019 r. ustanawiające Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop)	Art. 22 ust. 1. „Przepisy ustanowione w rozporządzeniu Rady nr 1 stosuje się do Cedefopu”.
Europejska	Rozporządzenie (WE) nr	Artykuł 104 ust. 1. „ Rozporządzenie nr 1 [...] stosuje

<p>Agencja Chemikaliów</p>	<p>1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów</p>	<p>się do Agencji”</p>
<p>Europejskie Centrum Kompetencji w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa w dziedzinie Przemysłu, Technologii i Badań Naukowych</p>	<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/887 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające Europejskie Centrum Kompetencji w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa w dziedzinie Przemysłu, Technologii i Badań Naukowych oraz sieć krajowych ośrodków koordynacji</p>	<p>Brak przepisu dotyczącego ustaleń językowych</p>
<p>Europejska Agencja Środowiska</p>	<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska</p>	<p>Brak przepisu dotyczącego ustaleń językowych</p>
	<p>Odniesienie do używania języków na stronie internetowej EEA Translation Policy – Europejska Agencja Środowiska (europa.eu)</p>	<p>Polityka tłumaczeniowa EOG „Rolą EOG jest dostarczanie „terminowych, ukierunkowanych, istotnych i wiarygodnych informacji podmiotom odpowiedzialnym za kształtowanie polityki i opinii publicznej”. Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej (wspólne podejście do agencji UE) oraz zaleceniami Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dla administracji UE, EEA zobowiązuje się do posiadania jak największej ilości informacji dostępnych w językach europejskich. Głównym celem tłumaczeń jest udostępnienie i wykorzystanie informacji EOG przez większy segment grup zainteresowanych stron i opinii publicznej.</p> <p><u>Cele</u></p> <p>Polityka tłumaczeniowa EOG ma następujące cele:</p> <p>zapewnienie dostępu do informacji EOG i ich wykorzystania przez większe segmenty odbiorców docelowych;</p> <p>wspieranie wielojęzycznych treści i informacji, zgodnie z zaleceniami dla wszystkich instytucji UE;</p> <p>optymalizacja wykorzystania dostępnych zasobów tłumaczeniowych pod kątem potrzeb użytkownika i</p>

	<p>rzeczywistego wykorzystania;</p> <ul style="list-style-type: none"> — zapewnienie wysokiej jakości. <p><u>Co tłumaczymy</u></p> <p>Wyniki EEA są sporządzane w języku angielskim. Wnioski o tłumaczenie są rozstrzygane na podstawie dostępności środków oraz wpływu i adekwatności informacji dla grupy docelowej. Biorąc pod uwagę fakt, że EEA dysponuje ograniczonymi zasobami na tłumaczenia, często priorytetowo traktuje się teksty skierowane do szerszego grona odbiorców (np. treści ogólne, nietechniczne) lub teksty z obowiązkami prawnymi.</p> <p>Przy podejmowaniu decyzji o treści tłumaczenia i językach docelowych bierze się pod uwagę kilka kryteriów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wymogi prawne — dostępność środków — czy dostarcza podstawowych informacji na temat EOG <p>- potencjalny wpływ na odbiorców docelowych, określony przez: o dostępność oryginalnego tekstu i treści (technicznych i nietechnicznych) wiadomości w tekście oryginalnym oraz ich znaczenie w państwach członkowskich, o konkretne wnioski państw członkowskich o wydarzenia (z decydentami politycznymi lub społeczeństwem) o możliwość wykorzystywania i ponownego wykorzystywania tych samych treści w wielu formatach (druk- on-line; infografika-prezentacja).</p> <p>Preferencja ta opiera się na założeniu, że eksperci ds. środowiska technicznego są bardziej skłonni do opanowania języka angielskiego i dostępu do technicznej wiedzy EOG.</p> <p>Treść może zostać przetłumaczona na wszystkie lub wybrane języki EOG, np. artykuł informacyjny, w którym wymieniono kilka krajów, może zostać przetłumaczony na języki tych krajów. Treść EEA jest tłumaczona nie tylko na języki urzędowe UE, ale także na język norweski, turecki i islandzki ze względu na członkostwo danego kraju w sieci EOG.</p> <p>Najczęściej tłumaczonymi treściami EEA są artykuły newslettera, komunikaty prasowe, infografiki i strony internetowe. Dzięki aktualnym zasobom EEA udostępnia treści wyłącznie w języku angielskim za pośrednictwem swoich kanałów mediów społecznościowych.</p> <p><u>Bezpośrednia komunikacja ze społeczeństwem</u></p> <p>Zgodnie z art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej osoby pytające otrzymują odpowiedź na pytania skierowane do EOG w języku pierwszego</p>
--	---

		pisma/e-maila, pod warunkiem że zostały one sporządzone w jednym z języków urzędowych Unii Europejskiej. Zasoby wewnętrzne są wykorzystywane do oferowania tej usługi.
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa	Rozporządzenie Rady (WE) nr 768/2005 z dnia 26 kwietnia 2005 r. ustanawiające Europejską Agencję Kontroli Rybołówstwa	Brak przepisu dotyczącego układu językowego
	W ogłoszeniu o naborze (np.: Starszy Enterprise Business Architect)	„Agencja stosuje praktykę posługiwania się językiem angielskim jako językiem roboczym”
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności	Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego	Brak przepisu dotyczącego układu językowego
	Informacje na temat używania języków podanych na stronie internetowej (EFSA mówi po hiszpańsku EFSA (europa.eu))	<p>„Strona internetowa EFSA jest teraz dostępna w języku hiszpańskim, jednym z najczęściej używanych języków na świecie. Dodanie języka hiszpańskiego oznacza, że wszystkie niezbędne informacje, wiadomości i materiały informacyjne EFSA są dostępne w pięciu językach – treść jest już dostępna w języku angielskim, francuskim, niemieckim i włoskim.</p> <p>Uruchomienie hiszpańskiej wersji strony internetowej oznacza początek stopniowego wprowadzania pełnej wielojęzyczności UE-24 do komunikatów EFSA.</p> <p>Oprócz 46 milionów obywateli Hiszpanii, istnieje około 400 milionów hiszpańskich native speakerów. Po mandaryńskim chińskim, hinduskim i angielskim, hiszpański jest najczęściej używanym językiem na świecie.</p> <p>Oprócz poszerzenia zasięgu komunikatów EFSA, dodanie języka hiszpańskiego jest również odpowiedzią na nowe europejskie rozporządzenie w sprawie przejrzystości, w którym podkreśla się, że EFSA i inne organy UE muszą być jak najbardziej jasne i dostępne przy komunikowaniu się ze społeczeństwem.</p> <p>EFSA Linguistic Services współpracowało z Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej (CdT), które przetłumaczyło szeroki wybór najpopularniejszych stron internetowych EFSA.</p> <p>Podstawowe informacje na temat EFSA są już dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w broszurze korporacyjnej EFSA „Nauka chroniąca konsumentów od pola do stołu”. Dokument jest dostępny na stronie internetowej EFSA oraz na stronie</p>

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

		<p>internetowej EU Bookshop. Wszystkie ogłoszenia EFSA dotyczące naboru pracowników są dostępne we wszystkich 24 językach urzędowych UE.</p> <p>Angielski, jako unijny język lingua franca, pozostaje głównym językiem używanym w całej komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej EFSA. EFSA jest przyszłościową organizacją, która pragnie przyjąć najnowocześniejsze podejście do komunikacji, które jest jednym z głównych filarów jego mandatu. Aby osiągnąć ten cel, EFSA planuje wykorzystać nowe technologie, takie jak sztuczna inteligencja i automatyczne tłumaczenie, w swoim obecnym i przyszłym podejściu do wielojęzyczności”.</p>
<p>Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy</p>	<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/127 z dnia 16 stycznia 2019 r. ustanawiające Europejską Fundację na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound)</p> <p>Strategia komunikacyjna Eurofoundu (strategia komunikacyjna Eurofoundu (europa.eu))</p> <p>Informacje zawarte na stronie internetowej, polityka językowa strony internetowej (Multilingualism Eurofound (europa.eu))</p>	<p>Art. 23 ust. 1. „Przepisy ustanowione w rozporządzeniu Rady nr 1 stosuje się do Eurofoundu”.</p> <p>Zasady przewodnie:</p> <p>8. Eurofound szanuje rolę wielojęzyczności w komunikacji w całej Unii Europejskiej i uznaje, że Europejczycy mają dostęp do informacji w swoich językach. Eurofound będzie nadal stosować pragmatyczne i opłacalne podejście do tego procesu</p> <p>[...]</p> <p>Komunikacja na szczeblu krajowym będzie nadal obejmować tłumaczenie wyników Eurofoundu i informacje internetowe w celu ułatwienia dostępu wszystkim użytkownikom w państwach członkowskich. Ocena informacji o użytkownikach na szczeblu krajowym zostanie uwzględniona w ogólnym procesie, który umożliwi Eurofoundowi lepsze i dokładniejsze reagowanie na wymogi językowe na szczeblu krajowym.</p> <p>[...]</p> <p>Eurofound zapewnia również kanał informacyjny RSS, a także ujęcia poczty elektronicznej specyficzne dla publikacji. Rozpowszechnianie w internecie zróżnicowanego pod względem językowym ma na celu zapewnienie optymalnego dostępu grupom docelowym Eurofound na szczeblu państw członkowskich, a w ramach tych wysiłków kontynuowana będzie proaktywna polityka push, która rozpowszechnia linki e-mail do wersji językowych streszczeń wykonawczych.</p> <p>Polityka językowa Eurofoundu jest realizowana w kontekście obecnego programu prac i kieruje się strategią komunikacji korporacyjnej Eurofoundu. Trzy zasady strategii stanowią podstawę wielojęzycznego podejścia Eurofoundu.</p> <p>• „[...]”.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Eurofound szanuje rolę wielojęzyczności w komunikacji w całej UE i uznaje, że Europejczycy mają dostęp do informacji w swoich językach. <p>Strona internetowa Eurofoundu jest wielojęzyczna w następującym zakresie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wielojęzyczna nawigacja jest dostępna na całej stronie internetowej. • Wiele stron docelowych najwyższego poziomu jest tłumaczonych na wszystkie języki. Termin „wszystkie języki” odnosi się do wszystkich 24 języków urzędowych UE, z wyjątkiem języka irlandzkiego i maltańskiego, w przypadku których tłumaczenie zostało ograniczone z powodu bardzo niskiego wykorzystania. To samo dotyczy wybranych kluczowych stron, takich jak treść „O Eurofound” i strony związane z badaniami Eurofoundu. Narzędzie wizualizacji danych prezentujące dane ankietowe jest dostępne we wszystkich językach. • Publikacje tłumaczone są publikowane online. <p>Program tłumaczeń publikacji obejmuje następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podsumowania publikacji są tłumaczone na wszystkie języki. • Rocznik „Życie i praca w Europie” oraz niektóre inne kluczowe publikacje są tłumaczone na język francuski, niemiecki i do trzech dodatkowych języków, w zależności od potrzeb. • Materiały firmowe i promocyjne są tłumaczone zgodnie z wymaganiami. • Wnioski ad hoc i na żądanie o tłumaczenie konkretnych publikacji są rozpatrywane indywidualnie dla każdego przypadku. <p>W miarę możliwości zapewnione zostanie tłumaczenie ustne na wydarzenia organizowane przez Eurofound dla odpowiedniego(-ych) języka(-ów). Eurofound będzie nadal stosować pragmatyczne i opłacalne podejście do wdrażania swojej polityki językowej. Jego celem jest umożliwienie wielojęzycznego świadczenia na szeroką skalę w celu optymalizacji dostępu dla użytkowników we wszystkich państwach członkowskich, przy jednoczesnym zaspokojeniu, w stosownych przypadkach, potrzeb związanych z popytem. Polityka językowa i jej realizacja są poddawane przeglądowi w świetle programu prac Eurofoundu, priorytetów w zakresie komunikacji i dostępnych zasobów”.</p>
Europejski Instytut ds. Równości Kobiet	Rozporządzenie (WE) nr 1922/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiające	Art. 16 ust. 1. „Przepisy ustanowione w rozporządzeniu nr 1 [...] stosuje się do Instytutu”.

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

i Mężczyzn	Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn	
	Ogłoszenie o naborze (oddelegowany ekspert krajowy (SNE) – Komunikacja Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (europa.eu))	„ Angielski [...] jest dominującym językiem roboczym w Instytucie”
Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych)	Art. 73 ust. 1. „[...] Rozporządzenie nr 1 [...] stosuje się do Urzędu”. Art. 73 ust. 2. „ Zarząd podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń językowych Urzędu ”
	Decyzja Zarządu w sprawie wewnętrznych uzgodnień językowych, EIOPA-MB-11/003, 10 stycznia 2011 r.	Artykuł 1: Wewnętrzny język roboczy: „ Wewnętrznym językiem roboczym EIOPA jest angielski ”
Europejski Urząd ds. Pracy	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1149 z dnia 20 czerwca 2019 r. ustanawiające Europejski Urząd ds. Pracy	Art. 35 ust. 1. „Przepisy ustanowione w rozporządzeniu Rady nr 1 stosuje się do Urzędu”
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego	Rozporządzenie (WE) nr 1406/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiające Europejską Agencję Bezpieczeństwa Morskiego	Art. 9 ust. 1. „Przepisy ustanowione w rozporządzeniu nr 1 [...] stosuje się do Agencji”.
	Informacje zamieszczone na stronie internetowej (Portal przejrzystości – Struktura administracyjna – EMSA – Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego (europa.eu))	EMSA w Twoim języku „Ważne jest dla nas, aby obywatele UE mogli uzyskać dostęp do podstawowych informacji na temat EMSA w ich własnym języku. Z tego powodu przetłumaczyliśmy części naszej strony internetowej na 24 języki UE, a nasza pięcioletnia strategia (2020–2024) jest również dostępna w 24 językach UE. Ponadto regularnie dodajemy wielojęzyczne treści do naszej strony internetowej, w tym tłumaczenia naszych kluczowych prac sprawozdawczych.”
Europejska Agencja Leków	Rozporządzenie (WE) nr 726/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. ustanawiające wspólnotowe procedury	Brak przepisu dotyczącego układu językowego

	<p>wydawania pozwoleń dla produktów leczniczych stosowanych u ludzi i do celów weterynaryjnych i nadzoru nad nimi oraz ustanawiające Europejską Agencję Leków przepisy dotyczące systemu językowego</p>	
	<p>Informacje podane na stronie internetowej (Jak działają komitety Europejska Agencja Leków (europa.eu))</p>	<p>„Językiem roboczym wszystkich komisji EMA jest angielski. Obejmuje to dyskusje na posiedzeniu plenarnym, dokumenty robocze i korespondencję. EMA nie świadczy usług w zakresie tłumaczeń ustnych i pisemnych”.</p>
<p>Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii</p>	<p>Rozporządzenie (WE) nr 1920/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii</p> <p>Strategia komunikacyjna EMCDDA (https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/733/Communication_strategy_2012_451772.pdf)</p>	<p>Brak przepisu dotyczącego układu językowego</p> <p>„Skoncentruj się na: usprawnienie wielojęzycznych treści:</p> <p>Obywatele UE mają prawo dostępu do informacji w swoim języku narodowym. Utrzymanie poszanowania różnorodności językowej ma zasadnicze znaczenie dla agencji UE, ale stanowi również ciągłe wyzwanie.</p> <p>EMCDDA oferuje wybór swoich produktów we wszystkich językach UE oraz w języku norweskim, chorwackim i tureckim. Działania w ramach współpracy międzynarodowej wymagają od EMCDDA przyjmowania nowych grup językowych, np. języków objętych Instrumentem Pomocy Przedakcesyjnej (IPA i europejskiej polityki sąsiedztwa). Polityka językowa agencji opiera się na dogłębnej ocenie potrzeb, uprzywilejowanej jakości w stosunku do ilości. W wielu przypadkach grupa docelowa dyktuje najbardziej rozsądną politykę językową dla danego produktu (np. wyniki „ogólnego społeczeństwa” w językach narodowych; wyniki techniczne w języku angielskim). To, w połączeniu z danymi dotyczącymi pobierania i dystrybucji w różnych wersjach językowych, stanowi podstawę decyzji dotyczących tworzenia wielojęzycznych treści. W celu poprawy jego adekwatności i terminowości sprawozdanie roczne zostanie ponownie opracowane jako zwięzłe podsumowanie (do przetłumaczenia na wszystkie języki) wraz z przeglądem tematycznym (dostępnym w języku angielskim z najważniejszymi informacjami włączonymi do przetłumaczonych komunikatów informacyjnych).</p>

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

		<p>Instrumenty wdrażania tej polityki obejmują: wielojęzyczne streszczenia dłuższych dokumentów w języku angielskim; narzędzia do tłumaczenia online; więcej narzędzi służących poprawie jakości tłumaczeń (np. wielojęzyczny glosariusz, zewnętrznych dostawców usług wielojęzycznych); krótkie arkusze informacyjne online w różnych językach i więcej komunikacji opartej na potrzebach w wybranych językach. Agencja z zadowoleniem odnotowuje rosnącą liczbę „spontanicznych tłumaczeń” swoich produktów (np. krajowe tłumaczenia podręczników praktycznych i wytycznych) oraz nowy zestaw procedur i wytycznych, które będą stanowić podstawę tych produktów”.</p>
<p>Prokuratura Europejska</p>	<p>Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (zwanej dalej „Prokuraturą Europejską”)</p>	<p>Art. 7 Sprawozdawczość</p> <p>Ust. 1. „Prokuratura Europejska co roku sporządza i publikuje roczne sprawozdanie ze swojej ogólnej działalności w językach urzędowych instytucji Unii”.</p> <p>Art. 107 Uzgodnienia językowe</p> <p>Ust. 1. Rozporządzenie nr 1/58 „stosuje się do aktów, o których mowa w art. 21 [przepisów wewnętrznych] i art. 114[przepisów wykonawczych i dokumentów programowych] niniejszego rozporządzenia”.</p> <p>Ust. 2. „ Kolegium podejmuje większością dwóch trzecich głosów swoich członków decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń językowych Prokuratury Europejskiej”.</p> <p>Ust. 3. „Usługi tłumaczeniowe niezbędne do funkcjonowania administracyjnego Prokuratury Europejskiej na szczeblu centralnym świadczone są przez Centrum Tłumaczeń Organów Unii Europejskiej, chyba że pilny charakter sprawy wymaga innego rozwiązania. Delegowani prokuratorzy europejscy decydują o sposobie tłumaczenia pisemnego do celów prowadzenia dochodzeń zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym.”;</p>
	<p>Decyzja kolegium Prokuratury Europejskiej z dnia 30 września 2020 r. w sprawie wewnętrznych ustaleń językowych</p>	<p>Artykuł 1:</p> <p>Ust. 1. „Językiem roboczym działań operacyjnych i administracyjnych Prokuratury Europejskiej jest język angielski”.</p> <p>Ust. 2. „Francuski używa się wraz z językiem angielskim w stosunkach z Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej”</p>
<p>Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych</p>	<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów</p>	<p>Art. 73 ust. 1. „Rozporządzenie Rady nr 1 [...] stosuje się do Urzędu.</p> <p>Art. 73 ust. 2. „Zarząd podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń językowych Urzędu”.</p>

	Wartościowych)	
	Decyzja Zarządu z dnia 11 stycznia 2011 r. ESMA/2011/MB/3	Art. 1 – Wewnętrzny język roboczy „Wewnętrznym językiem roboczym ESMA jest angielski”.
Europejska Fundacja Kształcenia	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1339/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. ustanawiające Europejską Fundację Kształcenia	Art. 8 ust. 2. „ Rada Zarządzająca określa , w drodze jednomyślnej decyzji swoich członków uprawnionych do głosowania, zasady dotyczące języków Fundacji, uwzględniając potrzebę zapewnienia wszystkim zainteresowanym stronom dostępu i udziału w pracach Fundacji”.
	Decyzja Rady Zarządzającej EFT, GB/09/DEC/017	Języki robocze Art. 10 „Języki robocze Rady Zarządzającej to angielski, francuski, niemiecki, włoski i hiszpański ”.
Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2303 z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu	Art. 62 ust. 1 „ Regulamin nr 1 stosuje się do Agencji” Art. 62 ust. 2. „Bez uszczerbku dla decyzji podjętych na podstawie art. 342 TFUE skonsolidowane sprawozdanie roczne z działalności Agencji i dokumentów programowych, o których mowa w art. 42, sporządza się we wszystkich językach urzędowych instytucji Unii”. Art. 62 ust. 3. „Centrum tłumaczeń organów Unii Europejskiej świadczy usługi tłumaczeniowe niezbędne do funkcjonowania Agencji”
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust)	Art. 33 ust. 1. „ Rozporządzenie Rady nr 1 stosuje się do Agencji”. Art. 33 ust. 2. „Bez uszczerbku dla decyzji podjętych na podstawie art. 342 TFUE jednolity dokument programowy [...] i roczne sprawozdanie z działalności [...] sporządza się we wszystkich językach urzędowych instytucji Unii”. Art. 33 ust. 3. „ Zarząd może przyjąć decyzję w sprawie języków roboczych bez uszczerbku dla obowiązków określonych w ust. 1 i 2”.
	Decyzja kolegium 2020-08 z dnia 27 listopada 2020 r. dotycząca wewnętrznych ustaleń językowych Eurojustu Informacje na temat korzystania z języków podanych na stronie internetowej Wykorzystanie języka w komunikacji zewnętrznej	„językiem roboczym jest angielski” „Język używany w komunikacji zewnętrznej Eurojustu Eurojust w kontaktach ze swoimi partnerami w państwach członkowskich i obywatelami UE korzysta ze wszystkich języków urzędowych Unii Europejskiej. Chociaż dokumenty Eurojustu przeznaczone do

	<p>europa.eu</p> <p>https://www.eurojust.europa.eu/about-us/good-administrative-behaviour/language-policy</p>	<p>publicznego rozpowszechniania są tworzone głównie w języku angielskim, są one tłumaczone na inne języki opisane w niniejszej polityce.</p> <p>Publiczne dokumenty dotyczące planowania i sprawozdawczości</p> <p>Eurojust tłumaczy następujące dokumenty na wszystkie języki urzędowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jednolity dokument programowy (w tym roczny program prac i budżet) • Raport roczny <p><u>Publiczne sprawozdania z prac operacyjnych Eurojustu, ustalenia robocze</u></p> <p>Sprawozdania z badań i projektów strategicznych oraz wytyczne opracowane przez Eurojust w oparciu o doświadczenia w pracy przypadkowej sporządzane są w języku angielskim. Eurojust tłumaczy na wszystkie języki urzędowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pełny tekst praktycznych wytycznych i podręczników do wykorzystania przez praktyków w codziennej pracy; • Podsumowanie/wyniki badań i projektów strategicznych. <p>Eurojust przetłumaczył również na wszystkie języki urzędowe pełny tekst ustaleń roboczych zawartych ze stronami trzecimi.</p> <p><u>Zapytania publiczne, wnioski o dostęp do dokumentów, wnioski o dostęp do danych osobowych</u></p> <p>Odpowiadając na wnioski opinii publicznej, Eurojust udziela odpowiedzi w języku wniosku. Aby uniknąć opóźnień w odpowiedziach ze względu na potrzeby tłumaczeniowe, Eurojust tłumaczy standardowe odpowiedzi na wnioski o udzielenie informacji, dostęp do dokumentów i dostęp do danych osobowych, a także polega na tym, że w razie potrzeby dostosowują je native speakerzy ze stanowisk Eurojustu.</p> <p><u>Komunikaty prasowe i wydarzenia prasowe</u></p> <p>Eurojust publikuje komunikaty prasowe w języku angielskim.</p> <p>Jeżeli są one związane z pracami operacyjnymi Eurojustu, te i odpowiednie dokumenty potwierdzające są tłumaczone na inne języki zainteresowanych państw członkowskich lub państw trzecich, jeżeli</p> <ul style="list-style-type: none"> • oś czasu publikacji pozwala i • cel komunikacji lepiej służy tłumaczonemu komunikatowi prasowemu. <p>W przypadku istotnych zmian instytucjonalnych, jeżeli pozwala na to harmonogram publikacji, komunikat prasowy i dokumenty uzupełniające są tłumaczone na</p>
--	--	---

		<p>wszystkie języki urzędowe.</p> <p>W przypadku wydarzeń prasowych (konferencji prasowych, briefingów prasowych) Eurojust organizuje tłumaczenie ustne na języki wszystkich państw członkowskich szczególnie dotkniętych skutkami, jeżeli jest to możliwe dla organizacji wydarzenia i niezbędne do osiągnięcia lepszego wpływu na komunikację.</p> <p><u>Strona internetowa</u></p> <p>Podstawowym językiem strony internetowej Eurojustu jest język angielski. Ma to umożliwić pracownikom Eurojustu ciągłe tworzenie, monitorowanie i aktualizowanie treści.</p> <p>Wszystkie produkty publiczne Eurojustu (sprawozdanie roczne, jednolity dokument programowy, ustalenia robocze ze stronami trzecimi, wytyczne, streszczenia badań i projektów strategicznych, komunikaty prasowe), które są tłumaczone na inne języki, są publikowane na stronie internetowej we wszystkich wersjach językowych. Serwis tworzy zbiory dokumentów w określonym języku dla ułatwienia użytkownika (tzw. „strony kraju”).</p> <p>Strony opisujące rolę Eurojustu („Kim jesteśmy”, „Co robimy”, „Jak to robimy” i „Dlaczego ma znaczenie”) są tłumaczone na wszystkie języki urzędowe. Informacje na temat sposobu skontaktowania się z konkretnymi biurami krajowymi są publikowane w języku(-ach) urzędowym(-ych) tego państwa członkowskiego, jak również w języku angielskim. Inne strony mogą być przetłumaczone na inne języki urzędowe, jeżeli jest to niezbędne do osiągnięcia celu komunikacyjnego, a treść jest na tyle stabilna, że strona (a zatem tłumaczenia) nie wymaga aktualizacji więcej niż raz w roku.</p> <p><u>Media społecznościowe</u></p> <p>Kanały mediów społecznościowych Eurojustu publikują treści w języku angielskim, aby umożliwić pracownikom Eurojustu odpowiedzialnym za zarządzanie mediami społecznościowymi publikowanie, sprawowanie kontroli jakości oraz odpowiadanie na wszelkie uwagi lub odpowiedzi.</p> <p>Aplikacje społecznościowe umożliwiają automatyczne tłumaczenia tekstów na inne języki urzędowe</p>
<p>Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa</p>	<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/881 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie ENISA (Agencji Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa) oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa w</p>	<p>Art. 40: „ Rozporządzenie Rady nr 1 stosuje się do ENISA.</p> <p>Państwa członkowskie i inne organy wyznaczone przez państwa członkowskie mogą zwrócić się do ENISA i otrzymać odpowiedź w języku urzędowym instytucji Unii, który wybiorą”.</p>

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

	zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych	
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej	Rozporządzenie Rady (WE) nr 168/2007 z dnia 15 lutego 2007 r. ustanawiające Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej Brak polityki językowej strony internetowej do oceny	Art. 25 ust. 1. „Przepisy rozporządzenia nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. mają zastosowanie do Agencji”. Art. 15 ust. 2. „ Zarząd podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń językowych Agencji”
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/794 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol)	Art. 64 ust. 1. „Przepisy ustanowione w rozporządzeniu nr 1 mają zastosowanie do Europolu”. 2. Zarząd podejmuje większością dwóch trzecich głosów swoich członków decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń językowych Europolu. 3. Usługi tłumaczeniowe wymagane do funkcjonowania Europolu świadczone są przez Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej.
	Rekrutacja https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Europol_Recruitment_Guidelines_0.pdf	Językiem roboczym jest angielski.
Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2219 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania	Art. 27 ust. 1: „Przepisy ustanowione w rozporządzeniu nr 1 mają zastosowanie do CEPOL-u”. Art. 25 ust. 2. „ Zarząd podejmuje większością dwóch trzecich swoich członków decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń językowych CEPOL-u”.
Agencja Kolejowa Unii Europejskiej	Rozporządzenie (WE) nr 881/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające Europejską Agencję Kolejową	Art. 35 ust. 1. „ Rada administracyjna podejmuje decyzję w sprawie ustaleń językowych dotyczących Agencji. Na wniosek członka Rady Administracyjnej decyzja ta jest podejmowana jednomyślnie. Państwa członkowskie mogą zwracać się do Agencji w wybranym przez siebie języku wspólnotowym”.
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/942 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiające Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki	Artykuł 44 ust. 1: „Przepisy rozporządzenia Rady nr 1 stosuje się do ACER.” Art. 44 ust. 2. „ Rada Administracyjna podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń językowych ACER”.
	Decyzja Rady Administracyjnej	„3) instytucjom i organom UE przyznaje się pewien

	AB nr 15/2014 w sprawie systemu językowego Agencji	<p>stopień autonomii operacyjnej w zakresie wyboru wewnętrznego systemu językowego, pod warunkiem że wybór ten obiektywnie odpowiada potrzebom funkcjonalnym danego organu i nie powoduje nieuzasadnionych różnic w traktowaniu obywateli Unii”. Artykuł 1</p> <p>„Językiem roboczym Agencji i jej struktur wsparcia Językiem roboczym Agencji jest język angielski”.</p>
Agencja Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1726 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA)	<p>Art. 33 ust. 1. „ Rozporządzenie Rady nr 1 stosuje się do Agencji”.</p> <p>Art. 33 ust. 2. „Bez uszczerbku dla decyzji podjętych na podstawie art. 342 TFUE jednolity dokument programowy [...] i roczne sprawozdanie z działalności [...] sporządza się we wszystkich językach urzędowych instytucji Unii”.</p> <p>Art. 33 ust. 3. „ Zarząd może przyjąć decyzję w sprawie języków roboczych bez uszczerbku dla obowiązków określonych w ust. 1 i 2”.</p>
	Informacje zawarte na stronie internetowej (eu-lisa – podejście eu-lisa do wielojęzyczności (europa.eu))	<p>„EU-LISA publikuje na swojej stronie internetowej we wszystkich językach urzędowych instytucji Unii Europejskiej, zgodnie z wymogami rozporządzenia ustanawiającego (UE) 2018/1726, jego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumenty programistyczne, • Roczne sprawozdania z działalności, • Budżety roczne, • Wykazy właściwych organów upoważnionych do bezpośredniego wyszukiwania danych zawartych w Systemie Informacyjnym Schengen, • wykazy urzędów krajowych systemów SIS II (N.SIS II) i biur SIRENE, • wykaz wyznaczonych organów, które mają dostęp do danych zapisanych w systemie centralnym Eurodac (dotyczących azylu) • oficjalne odpowiedzi EU-LISA na uwagi Trybunału do rocznego sprawozdania finansowego Agencji. <p>Ze względu na położenie geograficzne Agencji różne materiały informacyjne, takie jak ulotki, broszury i arkusze informacyjne, są publikowane w języku angielskim, francuskim, niemieckim i estońskim. Większość treści internetowych eu-LISA jest w języku angielskim w celu optymalizacji ograniczonych zasobów i efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów. Agencja stopniowo wprowadza zasady różnorodności językowej, w zależności od dostępnych zasobów i przedstawionych wymagań [...]”.</p>
Agencja Unii Europejskiej ds. Programu	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696 z dnia 28 kwietnia	Art. 93 ust. 1. „ Rozporządzenie Rady nr 1 stosuje się do Agencji.”

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

Kosmicznego	2021 r. ustanawiające unijny program kosmiczny i Agencję Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego	
Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego	<p>Art. 85 ust. 6. „Na wniosek państwa członkowskiego sprawozdania sporządzone przez Agencję zgodnie z ust. 1 są jej udostępniane w języku lub językach urzędowych Unii państwa członkowskiego, w którym przeprowadzono inspekcję”.</p> <p>Art. 119 ust. 3 „Agencja tłumaczy, w stosownych przypadkach, materiały promujące bezpieczeństwo na języki urzędowe Unii”.</p> <p>Art. 119 ust. 5. „ Każda osoba fizyczna lub prawna ma prawo zwrócić się do Agencji na piśmie w dowolnym języku urzędowym Unii i ma prawo otrzymać odpowiedź w tym samym języku”.</p>
Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2001 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej	<p>Art. 146 ust. 1. „ Zgłoszenie unijnego znaku towarowego jest dokonywane w jednym z języków urzędowych Unii.”</p> <p>Art. 146 ust. 2: „ Językami Urzędu są angielski, francuski, niemiecki, włoski i hiszpański”</p> <p>Art. 146 ust. 3. „Wnioskodawca wskazuje drugi język, który jest językiem Urzędu, którego użycie uznaje za możliwy język postępowania w sprawie sprzeciwu, wygaśnięcia lub unieważnienia. Jeżeli zgłoszenie zostało złożone w języku, który nie jest jednym z języków Urzędu, Urząd organizuje tłumaczenie zgłoszenia [...] na język wskazany przez zgłaszającego”.</p> <p>Art. 146 ust. 4. W przypadku gdy zgłaszający unijny znak towarowy jest jedyną stroną postępowania przed Urzędem, językiem postępowania jest język używany do dokonania zgłoszenia unijnego znaku towarowego. Jeżeli wniosek został złożony w języku innym niż języki Urzędu, Urząd może przesłać wnioskodawcy pisemne komunikaty w drugim języku wskazanym przez zgłaszającego we wniosku”.</p>
	Informacje o językach na stronie internetowej agencji https://euipo.europa.eu/ohimPortal/pl/euipo-jezyk-polityka	<p>„ Pięć języków roboczych Urzędu to angielski, francuski, niemiecki, włoski i hiszpański. Zgłoszenia znaków towarowych i wzorów można składać w 23 językach urzędowych Unii Europejskiej. Rejestry EUTM i RCD są również publikowane w 23 językach urzędowych UE. Treść strony internetowej EUIPO jest co najmniej publikowana w pięciu językach Urzędu, a często również w 18 innych językach urzędowych.</p> <p>W EUIPO zdecydowanie dążymy do tego, aby wszyscy w UE mieli dostęp do informacji na temat praw własności intelektualnej w zrozumiałym dla siebie języku, nawet jeśli język ten nie jest ich językiem ojczystym.</p>

		<p>W miarę możliwości porozumiemy się z Tobą w Twoim oficjalnym języku narodowym. Jednakże w odniesieniu do wszelkich kwestii językowych dotyczących określonych procedur dotyczących znaków towarowych lub wzorów zastosowanie mają odpowiednie przepisy i wytyczne Urzędu.</p> <p>Dalsze informacje na temat języków, które mogą być stosowane w postępowaniach przed Urzędem, można znaleźć w odpowiednich rozporządzeniach, w szczególności w art. 146 i 147 EUTMR, art. 24, 25 i 26 EUTMIR, art. 98 i 99 RWKR oraz art. 29, 80, 81 i 83 rozporządzenia CDIR.</p> <p><u>Znajdź język, który chcesz znaleźć na stronie internetowej</u></p> <p>Wszystkie nasze strony internetowe mają rozwijane menu w lewym górnym rogu, w którym możesz wybrać język, w którym chcesz wyświetlić stronę.</p> <p>Ponadto, jeśli szukasz orzecznictwa wspierającego sprawę przed sądem, nasza baza danych orzecznictwie eSearch zapewnia tłumaczenia maszynowe, które pomogą Ci uzyskać natychmiastową ogólną wiedzę na temat treści konkretnego wyroku przed zainwestowaniem w tłumaczenia uwierzytelnione.</p> <p><u>Terminologia EUIPO</u></p> <p>EUIPO podaje oficjalną terminologię dotyczącą własności intelektualnej we wszystkich językach UE. Ma to przyczynić się do zapewnienia pewności prawa w świecie własności intelektualnej. Każdy może uzyskać do nich dostęp za pośrednictwem międzyinstytucjonalnej bazy terminologicznej UE (IATE).</p> <p><u>Tłumaczenia</u></p> <p>Tłumaczenia niezbędne do funkcjonowania Urzędu są tłumaczone przez Centrum Tłumaczeń dla organów UE.</p>
<p>Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Upo</p>	<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 806/2014 z dnia 15 lipca 2014 r. ustanawiające jednolite zasady i jednolitą procedurę restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji kredytowych i niektórych firm inwestycyjnych w ramach jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz</p>	<p>Art. 81 ust. 1: „Rozporządzenie Rady nr 1 stosuje się do Jednolitej Rady”</p> <p>Art. 81 ust. 2: „Rada podejmuje decyzję w sprawie wewnętrznych ustaleń językowych Jednolitej Rady”.</p> <p>Art. 81 ust. 3: „Rada może zdecydować, który z języków urzędowych ma być używany przy wysyłaniu dokumentów do instytucji lub organów Unii”.</p> <p>Art. 81 ust. 4: „Rada może uzgodnić z każdym krajowym organem ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji język lub języki, w których sporządzane są dokumenty, które mają zostać przesłane krajowym organom ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji”.</p>

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

	<p>zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1093/2010</p> <p>Decyzja Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji z dnia 17 grudnia 2018 r. ustanawiająca ramy praktycznych ustaleń dotyczących współpracy w ramach jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji między Jednolitą Radą ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji a krajową restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją Organów (SRB/PS/2018/15),</p>	<p>Art. 4 ust. 1: „Operacyjnym językiem roboczym stosowanym w komunikacji wewnętrznej między SRB a krajowymi organami regulacyjnymi w ramach jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji jest język angielski, w formie ustnej i pisemnej”</p> <p>Art. 4 ust. 3: „Projektom decyzji i planów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji przygotowanym przez krajowe organy regulacyjne dla podmiotów i grup bezpośrednio odpowiedzialnych za krajowe organy regulacyjne, które są sporządzone w innym języku niż angielski zgodnie z wymogami prawa krajowego, towarzyszy tymczasowe streszczenie wykonawcze w języku angielskim wyłącznie do celów informacyjnych, jeżeli są one przesyłane do [...]”</p> <p>Art. 4 ust. 6: „Akty prawne Jednolitej Rady skierowane do krajowych organów regulacyjnych w celu ich wdrożenia na mocy prawa krajowego przyjmuje się w języku angielskim, co będzie stanowiło prawnie wiążącą wersję takiego aktu prawnego Jednolitej Rady.</p> <p>Jednolita Rada będzie dążyć do zapewnienia uprzejmego tłumaczenia swojego aktu prawnego na język narodowy wybrany przez ten podmiot zgodnie z rozporządzeniem Rady nr 1 jednocześnie z powiadomieniem krajowego organu regulacyjnego o tym akcie.</p> <p>Procedura ta nie ma zastosowania do podejmowania przez Jednolitą Radę decyzji w sprawie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. W takim przypadku, po przyjęciu decyzji w sprawie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, Jednolita Rada, na wniosek krajowego organu regulacyjnego, przekaze krajowemu organowi regulacyjnemu uprzejme tłumaczenie swojej decyzji w sprawie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji na język krajowy aktu wykonawczego”.</p>
<p>Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej</p>	<p>Rozporządzenie Rady (WE) nr 2965/94 z dnia 28 listopada 1994 r. ustanawiające Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej</p>	<p>Oświadczenie 2</p> <p>Wspólne oświadczenie Rady i Komisji:</p> <p>„Przy okazji utworzenia Centrum Tłumaczeń Rada i Komisja potwierdzają, że Centrum powinno być zorganizowane w taki sposób, aby umożliwić równe traktowanie języków urzędowych Wspólnot Europejskich, bez uszczerbku dla jakichkolwiek szczegółowych przepisów dotyczących używania języka przez różne organy, w imieniu których Centrum</p>

		działa.”
Europejska Agencja Obrony	Decyzja Rady (WPZiB) 2015/1835 z dnia 12 października 2015 r. określająca statut, siedzibę i zasady operacyjne Europejskiej Agencji Obrony	Art. 33: „System językowy Agencji ustanawia Rada, stanowiąc jednomyślnie”.
	Informacje podane na stronie internetowej (Polityka językowa (europa.eu))	<p>„Polityka językowa</p> <p>Europejska Agencja Obrony (EDA) jest zaangażowana w wielojęzyczność i uznaje znaczenie komunikowania się z obywatelami UE w całej UE oraz ułatwiania dostępu do informacji w ich odpowiednich językach.</p> <p><u>Nasze zaangażowanie na rzecz różnorodności językowej</u></p> <p>UE posiada 24 języki urzędowe: [...]</p> <p>EDA ma na celu znalezienie równowagi między poszanowaniem europejskiej różnorodności językowej a względami praktycznymi, takimi jak grupa docelowa, ograniczenia czasowe, a także implikacje dla zasobów ludzkich i finansowych.</p> <p>W tym świetle,</p> <ul style="list-style-type: none"> • EDA dąży do przyjęcia pragmatycznego i opłacalnego podejścia przy wdrażaniu swojej polityki językowej. • EAO wspiera w miarę możliwości łączenie zasobów tłumaczeniowych, aby zmniejszyć koszty i zapewnić obywatelom UE dostęp do większej ilości informacji w różnych językach urzędowych UE. • EDA zobowiązuje się do maksymalnego wykorzystania wszystkich dostępnych narzędzi i usług tłumaczeniowych. <p><u>Używanie języków w EDA</u></p> <p>W praktyce wewnętrznym językiem roboczym EDA jest angielski. Głównym językiem używanym na publicznej stronie internetowej EDA jest zatem również angielski, który pozwala na ciągłe tworzenie, monitorowanie i aktualizowanie treści oraz optymalizację zasobów.</p> <p>[...]</p> <p><u>Zapytania publiczne, wnioski o dostęp do dokumentów i dostęp do danych osobowych</u></p> <p>Wnioski o udzielenie informacji, dostęp do dokumentów i dostęp do danych osobowych można składać w dowolnym języku urzędowym UE. EAO zapewnia, aby w miarę możliwości obywatele piszący w jednym z języków urzędowych UE otrzymali</p>

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

		<p>odpowieź w tym samym języku, zgodnie z Kodeksem dobrego postępowania administracyjnego EDA.</p> <p>Aby ułatwić szybkie rozpatrywanie wniosków i uniknąć opóźnień w odpowiedziach na potrzeby związane z tłumaczeniami, EAO może wykorzystywać standardowe odpowiedzi na wnioski o udzielenie informacji, dostęp do dokumentów i dostęp do danych osobowych, a także polegać na native speakerach w EDA, aby w razie potrzeby dostosować te wnioski.”</p> <p><u>Zamówienia publiczne i rekruterzyt</u></p> <p>W ramach swoich procedur udzielania zamówień EDA używa języka umów, głównie angielskiego. Wykonawcy i kandydaci uczestniczący w postępowaniach o udzielenie zamówienia mogą zażądać dodatkowych informacji związanych z dokumentami zamówienia w dowolnym języku urzędowym UE.</p> <p>Personel EDA jest wielokulturowy i obejmuje szeroki zakres języków UE. Jednak ze względu na ograniczone zasoby i w celu zapewnienia szybkiego rozpatrywania wszelkich zapytań kandydaci do procedur rekrutacji EDA są proszeni o kontakt z Agencją w języku angielskim. Ponieważ język angielski jest w praktyce wewnętrznym językiem roboczym EDA, bardzo dobra znajomość języka angielskiego jest ponadto wymogiem rekrutacji w Agencji.</p> <p><u>Komunikaty prasowe EDA i wydarzenia prasowe</u></p> <p>Ze względu na konieczność szybkiego komunikowania się z prasą na temat aktualnych kwestii, komunikaty prasowe EDA są zazwyczaj publikowane w języku angielskim. W stosownych przypadkach EDA może również przetłumaczyć komunikaty prasowe na inne języki. W kontekście Europejskiej Agencji Obrony uczestniczącej w briefingach prasowych w Radzie można zaproponować tłumaczenie na język francuski/z francuskiego, zgodnie z praktyką Rady.</p> <p>[...]</p>
Instytut Studiów nad Bezpieczeństwem Unii Europejskiej	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/881 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie ENISA (Agencji Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa) oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych	Brak przepisu dotyczącego układu językowego
Centrum	Rozporządzenie Parlamentu	Brak przepisu dotyczącego układu językowego

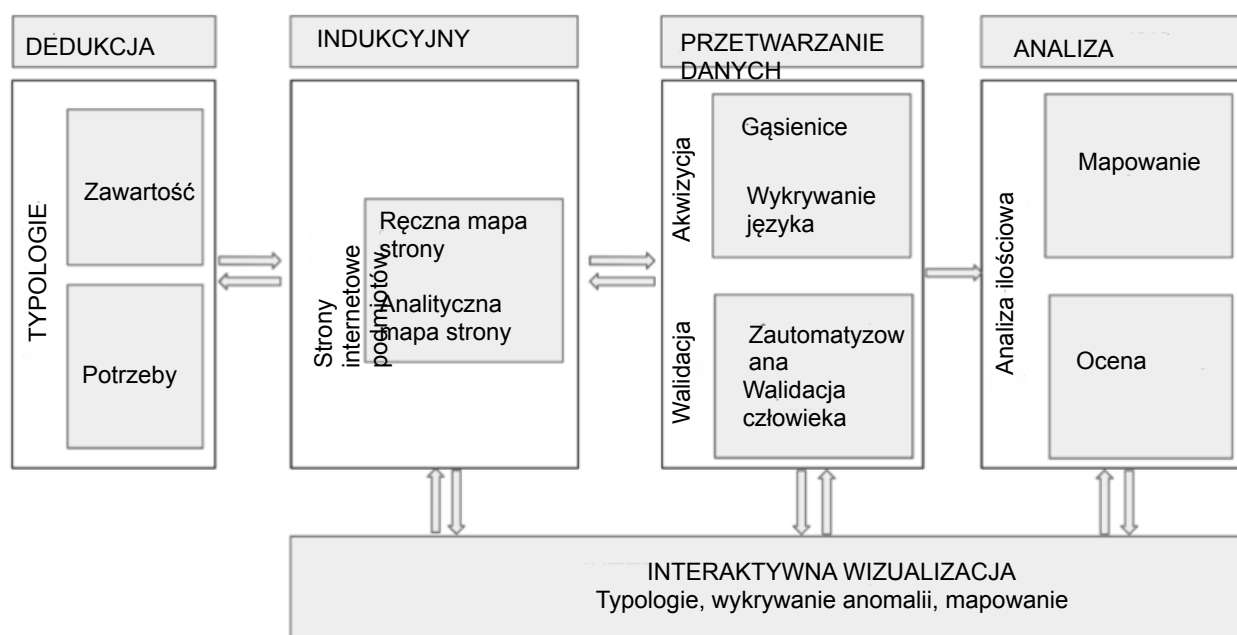
<p>Satelitarne Unii Europejskiej</p>	<p>Europejskiego i Rady (UE) 2021/887 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające Europejskie Centrum Kompetencji w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa w dziedzinie Przemysłu, Technologii i Badań Naukowych oraz sieć krajowych ośrodków koordynacji</p>	
<p>Agencja Dostaw Euratomu</p>	<p>Decyzja Rady z dnia 12 lutego 2008 r. ustanawiająca statut Agencji Dostaw Euratomu</p>	<p>Brak przepisu dotyczącego układu językowego</p>
<p>Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz syntezy jądrowej na rzecz Energii</p>	<p>Decyzja Rady z dnia 27 marca 2007 r. ustanawiająca Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej oraz przyznająca mu korzyści</p>	<p>Brak przepisu dotyczącego układu językowego</p>

ZAŁĄCZNIK 2: METODYKA ANALIZY STRON INTERNETOWYCH

A2.1 Metodologia gromadzenia i analizy danych

Rysunek A2.1 opisuje główne etapy podejścia metodologicznego do gromadzenia danych i analizy empirycznej stron internetowych. Zaczyna się od fazy dedukcyjnej, w której definiuje się klasyfikację treści strony internetowej i wielojęzyczne typologie potrzeb. Faza dedukcyjna opiera się na wiedzy teoretycznej i merytorycznej. Wartość wszelkich dedukcyjnie zdefiniowanych ram koncepcyjnych zawsze będzie musiała być testowana empirycznie w stosunku do rzeczywistości. Dzieje się tak w fazie indukcyjnej, w której typologie są testowane i udoskonalane. Ta interakcja dedukcyjno-indukcyjna jest głównie związana z analizą strony internetowej i jest przedstawiona na rysunku A2.1 przez dwukierunkowe strzałki łączące obie fazy. Udoskonalenie typologii następuje w wyniku tej interakcji.

Rys. A2.1 Główne etapy metodologii

Rys. A2.1 Główne etapy metodologii

Zadanie indukcyjne jest przedstawione na rysunku A2.1 w polu „Strony internetowe Entity”. Korzystamy z mapy strony podmiotu oraz sekcji internetowych określonych jako punkt wyjścia. Większość stron internetowych posiada mapę strony, a w przypadku tych, które nie posiadają (np. Komisji) funkcjonalnego odpowiednika, istnieje nawet wówczas, gdy nie jest ona formalnie nazywana mapą witryny. W niektórych przypadkach mapa strony może nie zawierać konkretnej interesującej strony internetowej, np. przetargów publicznych lub sekcji prasowej. W takich przypadkach dodajemy tę konkretną sekcję internetową do naszej mapy witryny. Choć podmioty priorytetowo traktują różne sekcje internetowe i używają różnych etykiet, istnieje rozsądny stopień zbieżności typów sekcji internetowych prezentowanych na mapie witryny (np. większość ma sekcję O, informacje ogólne lub tematy itp.). Tego typu wspólne sekcje internetowe zostały opracowane w

klasyfikacji treści. Odnosimy się do tego procesu jako ręcznej ekstrakcji mapy witryny i daje listę sekcji internetowych dla każdej strony internetowej.

W drugim etapie, o którym mowa na rysunku A2.1 jako „analityczna mapa witryny” w fazie indukcyjnej, używamy zautomatyzowanych technik (np. gąsienic internetowych) do identyfikacji różnych sekcji strony internetowej podmiotu. Sekcje internetowe ręcznie wyodrębnionej mapy strony stanowią pierwszy poziom w hierarchii organizacyjnej strony internetowej. Ale jest o wiele więcej warstw. Na przykład sekcja Komisji o nazwie „Prawo” na poziomie 1 w hierarchii (oprócz innych sekcji, takich jak „Omówienie i zatrudnienie”) zawiera 51 kolejnych sekcji internetowych na poziomie 2. Sekcja 2 poziomu zawiera treści takie jak „proces tworzenia prawa” lub „przegląd prawa”. Te sekcje poziomu 2 generują kolejne 31 sekcji, takich jak „Konsumenci” lub „Ochrona danych”. Biorąc tylko jedną (sekcję „Prawa”) z kilkunastu sekcji internetowych z poziomu 1 na mapie strony Komisji daje ponad 300 sekcji internetowych, z których każda zawiera mnogość dokumentów. To, co określamy jako analityczną ekstrakcję mapy witryny, to wykorzystanie zautomatyzowanych technik wyodrębniania folderów/dokumentów powiązanych z sekcjami internetowymi mapy witryny.

Dzięki tym mapom analitycznym zadanie kodowania jakościowego (ręcznego) polega na przypisaniu kategorii z naszej klasyfikacji treści i wielojęzycznej typologii potrzeb do różnych sekcji stron internetowych. Strona internetowa składa się z wielu hierarchii poziomów, co nazywamy sekcjami internetowymi. Dla każdej strony internetowej danego podmiotu punktem wejścia są różne sekcje internetowe poziomu 1, które są indeksowane, które są zwykle oparte na mapie witryny. Jednak każda sekcja poziomu 1 zawiera więcej sekcji internetowych na poziomie 2 i tak dalej dla każdego poziomu w hierarchii. Niektóre strony internetowe mogą zawierać więcej niż 10 poziomów przed uzyskaniem dostępu do dokumentu, takiego jak raport. Liczba stron internetowych na każdym poziomie dramatycznie wzrasta. Kodowanie jakościowe na poziomie 1 obejmowało ponad 500 sekcji internetowych. Przechodząc do poziomu 2, liczba ta wzrasta do około 4000, a na poziomie 3 znacznie powyżej 10 000. W ten sposób kodowanie jakościowe jest wykonywane dla sekcji internetowych na poziomie 1 i 2. Wykraczanie poza to do poziomu 3 w jakikolwiek systematyczny sposób za pomocą ludzkich koderów nie było możliwe. Oznacza to, że kody powinny być postrzegane jako przybliżenie rodzaju treści, które zawiera sekcja internetowa.

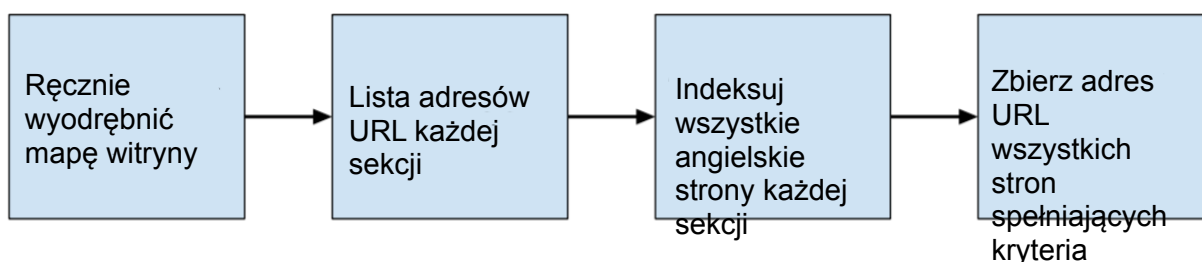
Ostatnie sekcje zawartości, które wyróżniły się ze wszystkich analizowanych stron, to:

- * **O/Organizacja:** Informacje organizacyjne, takie jak struktura, rola w procesie decyzyjnym UE, obowiązki polityczne, sposób kontaktu, polityka strony internetowej.
- * **Polityka:** Sekcje poświęcone politykom UE lub grupom polityk.
- * **Aktualności/Wydarzenia/Przemówienia:** Lista stron zawierających wiadomości, wydarzenia lub elementy mowy.
- * **Przetargi na finansowanie:** Sekcje poświęcone możliwościom finansowania i zaproszeniom do składania ofert.
- * **Rekrutacja:** Oferty pracy i możliwości zatrudnienia; informacje o trwających procedurach naboru; oraz informacje na temat kariery zawodowej, rekrutacji, staży.
- * **Dokumentacja:** wszelkie dokumenty, publikacje, zasoby, w tym prawa, badania, oceny, statystyki, broszury informacyjne, infografiki, arkusze informacyjne, prawa, inne zasoby.
- * **Informacje ogólne:** Informacje ogólne, które nie należą do innych kategorii, w tym bardzo ogólne informacje na temat polityk (np. informacje na temat wielu polityk i portali/stron bramek).
- * **Obywatele:** zaangażowanie publiczne, w tym konsultacje dotyczące każdej polityki lub kwestii UE, petycje do Parlamentu Europejskiego, odpowiedzi na pisma obywateli, inicjatywa obywatelska, apele do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, konsultacje społeczne dotyczące każdej polityki lub kwestii UE.
- * **Posiedzenia/komitety:** Oficjalne oficjalne posiedzenia UE i komitety zajmujące się kształtowaniem polityki odrębne od standardowych wykazów wydarzeń na stronach internetowych.

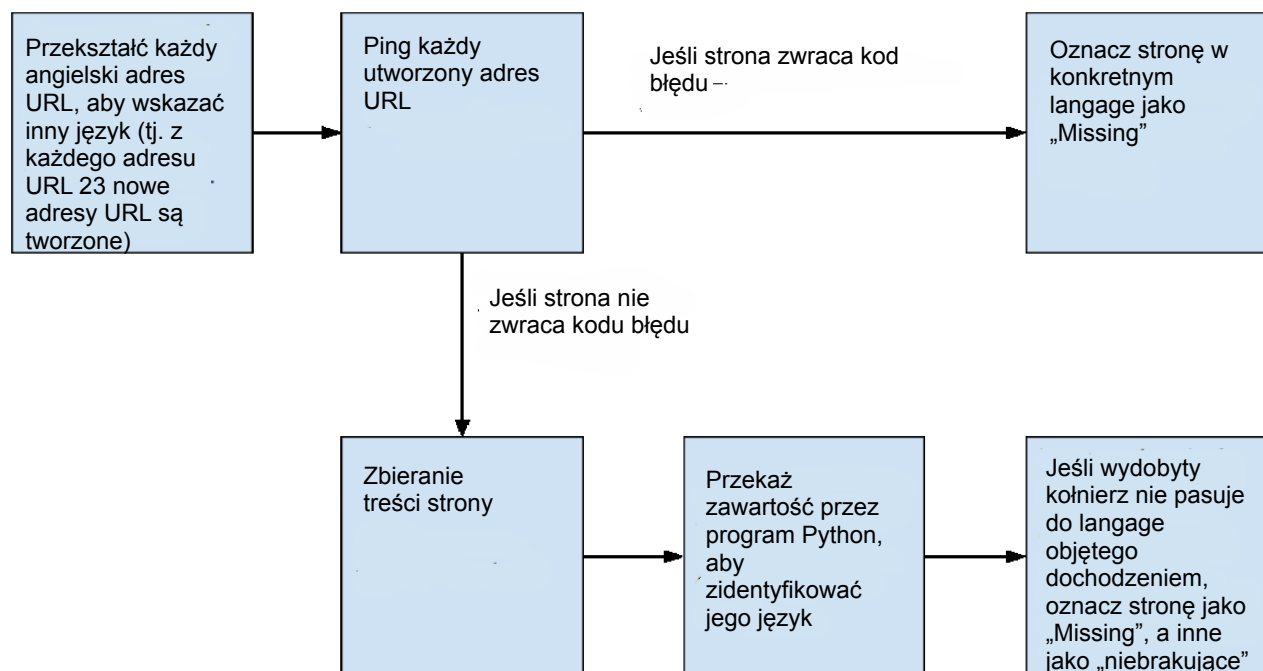
Związek między schematem klasyfikacji treści a typologią potrzeb wielojęzycznych przedstawiono w tabeli 5 w rozdziale 6 (zob. również rozdział 5).

A2.1.2 Faza przetwarzania danych

Opisany powyżej proces jest wysoce iteracyjny między fazami dedukcyjnymi i indukcyjnymi testowania i rafinacji typologii. Po osiągnięciu zadowalających wyników dla danej strony internetowej, proces pozyskiwania danych może zostać zainicjowany, dla którego opracowano dostosowane do potrzeb gąsienice internetowe. Pełzające aspekty fazy przetwarzania danych w ramach projektu przedstawiono na rys. A2.2 i rysunku A2.3.

Rysunek A2.2: Pierwszy krok Crawling: Indeksowanie stron w domyślnym języku (angielski)

Rysunek A2.3: Drugi krok Crawling: Indeksuj wszystkie strony nieanglojęzyczne

Istnieją dwa główne kroki do indeksowania strony internetowej.

Krok 1. W pierwszym kroku indeksowania stron internetowych używamy języka domyślnego (angielskiego) do zbierania Uniform Resource Locators (URL). Gąsienice internetowe odwiedzają każdą sekcję strony internetowej podmiotu (zgodnie z definicją w mapach witryny lub ręcznie wyodrębnionych mapach witryny) i przystępują do zbierania adresów URL wszystkich zidentyfikowanych linków. Granice należy ustawić, aby zapobiec indeksowaniu sieci w

nieskończonych pętli. Gąsienice były ograniczone do zbierania linków z tej samej domeny i wykluczały „zewnętrzne” strony internetowe lub domeny. W związku z tym link ze strony internetowej PE wskazujący na domenę zewnętrzną (np. EP [NewsHub](https://www.epnewshub.eu/) - <https://www.epnewshub.eu/> - na stronie internetowej Parlamentu Europejskiego) nie zostałby pobrany, ponieważ nie należy do domeny PE, tj. domeny europarl.europa.eu.

Dla każdej sekcji witryny stosuje się następujące kryteria filtrowania do zbierania adresów URL:

- * Adres URL powinien być częścią rozpatrywanej sekcji. Na przykład, jeśli gąsienicowy indeksuje sekcję „Aktualności” na stronie internetowej Parlamentu Europejskiego, która ma następującą trzonkę [<https://www.europarl.europa.eu/news/>], gromadzone są tylko adresy URL zawierające ten trzon. Jest to jedyny sposób na zapewnienie spójności treści gromadzonych dla każdej sekcji, co ma kluczowe znaczenie dla przypisania klasyfikacji treści i typologii potrzeb.
- * Adres URL nie powinien zawierać żadnych parametrów GET (tj. informacji zwykle używanych do przekazywania dodatkowych informacji na stronie internetowej, na przykład w odniesieniu do kryteriów wyszukiwania). Zazwyczaj jest to związane z przeszukiwaniem baz danych. Zostało to wprowadzone, ponieważ doświadczyliśmy przypadków, w których różne adresy URL zawierające parametry GET wskazywały na ten sam artykuł, który generował niekończące się pętle. Warunek ten można jednak rozluźnić, gdy sekcja ma paginację (np. https://ec.europa.eu/info/events_en). To pozwala gąsienicowi zmieniać strony i indeksować następną zestaw stron pojawiających się w sekwencji strony.
- * Jeśli adres URL wskazuje na obrazy lub filmy, są one również pomijane (takie rodzaje treści nie mogą być analizowane za pomocą narzędzi do wykrywania języka, które działają na danych tekstowych).

Wśród zalet tego podejścia są następujące:

- * mniejsze pełzanie miejsc pracy, które zmniejszają obciążenie serwerów podmiotu;
- * w przypadku awarii gąsienicowej należy ponownie zarysować tylko określone sekcje, a nie całą stronę internetową;
- * zamiast masowych pełzania do sieci, gąsienice są dostrojone do potrzeb każdej sekcji sieciowej;
- * jeśli brakuje strony w jednym z pozostałych 23 języków, wiemy, że miało to miejsce, ponieważ ta strona nie jest dostępna.

Krok 2. Po utworzeniu korpusu angielskiego, tj. listy adresów URL na sekcję na stronie internetowej, przechodzimy do kroku 2 indeksowania. W tym kroku, dla każdego pobranego adresu URL, zastępujemy wskaźnik języka w adresie URL innym kodem językowym, po jednym dla każdego z pozostałych 23 języków.

Następnym krokiem jest zebranie zawartości strony za pomocą gąsienicy. Po pierwsze, gąsienica sprawdza, czy adres URL istnieje. Jeśli adres URL nie istnieje, zapisuje to jako brakujące. Jeśli adres URL istnieje, zbiera całą jego zawartość. Następnie wybiera się treść, która ma zostać przeanalizowana pod kątem wykrywania języka. Wymaga to wyizolowania poszczególnych sekcji strony internetowej, biorąc pod uwagę, że na stronie znajdują się sekcje, np. menu nawigacji, które są zawsze tłumaczone, ale w rzeczywistości nie zawierają żadnych przydatnych informacji dotyczących tego projektu. Jeśli z jakiegokolwiek powodu sekcja nie może zostać wyodrębniona (na przykład może jej zabraknąć), jest oznaczona.

Jeśli proces pomyślnie wyodrębni zawartość, to zawartość zostanie wysłana do wewnętrznego narzędzia do przetwarzania języka naturalnego opracowanego dla tego projektu, które wykorzystuje narzędzie biblioteki „CLD2” (Compact Language Detection) do identyfikacji języków. Dokładniej rzecz ujmując, CLD2 ma funkcję, która zwraca wektor z różnymi językami identyfikowanymi wraz z kawałkiem zawartości zawierającej język. W naszym przypadku zliczyliśmy znaki badanego języka i podzieliliśmy je przez całkowitą liczbę znaków zawartych w

dokumencie. Zwraca to wartość od 0 do 1, która reprezentuje proporcję tekstu w badanym języku. Ostatnim krokiem jest użycie progów odcięcia, aby przypisać klasę binarną (1 vs 0) do strony internetowej, gdzie 1 oznacza, że strona internetowa była dostępna w języku docelowym, a 0 oznacza, że strona internetowa nie była dostępna w języku docelowym.

Podczas różnych ćwiczeń walidacyjnych zespół ręcznie zakodował losowy wybór 1800 stron internetowych z instytucji UE. Pozwoliło to zespołowi ocenić wydajność stosowania różnych progów odcięcia. Przy użyciu progów 0,5 osiągnięto dokładność 96 %. Zastosowanie wyższych punktów odcięcia (np. 0,6 lub 0,7) doprowadziło do zmniejszenia wydajności. Krótko mówiąc, walidacja sugeruje, że na poziomie zagregowanym prawdopodobieństwo, że strona internetowa zostanie prawidłowo sklasyfikowana jako dostępna w języku docelowym, wynosi od około 95 do 97 procent.

A2.2 Kryteria wyboru stron internetowych lub sekcji internetowych

Istnieją różne kryteria, które wpływają na włączenie/wykluczenie stron internetowych i sekcji internetowych. Można je podzielić na trzy główne typy.

Wybór strony internetowej

- * Jeśli strona internetowa jest „efektywnie” jednojęzyczna, analiza jej wielojęzycznych atrybutów jest całkowicie zbędna. Niektóre strony internetowe, zwłaszcza wśród zdecentralizowanych agencji UE, są w rzeczywistości jednojęzyczne. Mogą mieć strony selektora języka, ale nie działają lub nie przekierowują do jednej strony, która została przetłumaczona na język docelowy.
- * Strona internetowa nie może być sprawdzana krzyżowo, jeśli tekst oznaczający sekcję lub tytuł strony internetowej zostanie przekształcony przy zmianie języka domyślnego na język docelowy (np. jeśli sekcja internetowa w domyślnym języku angielskim „news/en” została przekształcona w hiszpański język docelowy w następujący sposób „noticias/es” lub „es/noticias”). Kryterium to dotyczyło tylko dwóch stron internetowych.

Problemy z pełzaniem

- * Strona blokuje indeksowanie jej treści za pomocą środków technicznych. To było zaskakująco rzadkie.
- * Sekcje stron internetowych, które są bazami danych, nie mogą być indeksowane.

Sprawdzanie dostępności języka

- * Sprawdzanie krzyżowe wszystkich przeszukiwanych adresów URL odbywa się dla wszystkich 23 języków. Nie można było sprawdzić niektórych typów adresów URL:
 - o Adresy URL, które zawierają '?'. Ten ostatni jest parametrem wskazującym na zawartość dynamiczną, zwykle pobieraną z bazy danych.
 - o Adresy URL kończące się rozszerzeniem, np. „.docx” i „.png”. Jest to konieczne, ponieważ nie możemy automatycznie przetwarzać treści dowolnego zasobu internetowego.
 - o Warunki graniczne są niezbędne, aby upewnić się, że sprawdzanie dostępności języka odbywa się w odniesieniu do treści należących do analizowanej strony internetowej. Jeśli więc adresy URL wskazują na domenę poza analizowaną domeną, np. jeśli sprawdzanie krzyżowe odbywa się na http://domainA.com, a adres URL wskazuje na inną, np. http://domainB.com, to takie zewnętrzne adresy URL są wykluczone.

o Adresy URL, które systematycznie generują komunikaty o błędach (wysokie „brakujące” dane). Miało to miejsce tylko w przypadku jednej strony internetowej, która musiała zostać wykluczona.

A2.3 Indeks wielojęzyczności

W niniejszym załączniku przedstawiono wzory do obliczania wielojęzycznej metryki stosowanej do analizy stron internetowych UE (ramka A2.3). Zawiera również pewne zastrzeżenia dotyczące zrozumienia, w jaki sposób został on zastosowany do analizowanych stron internetowych.

Zakładając, że dokumenty (strony internetowe) są domyślnie sporządzane tylko w jednym języku (tj. w języku angielskim) i że dokumenty (strony internetowe) są następnie tłumaczone na inne języki urzędowe (L).

D oznacza całkowitą ilość dokumentów wytworzonych w języku domyślnym, natomiast D_l to liczbę dokumentów przetłumaczonych na język l. Wskaźnik średniej wielojęzyczności (MI) można obliczyć w następujący sposób:

$$MI = \frac{1}{L} \sum_{l=1}^L d_l$$

Średnia zgrupowana wielojęzyczności (GMI) jest również obliczana dla grupy z członkami |G|.

$$GMI = \frac{1}{G} \sum_{i=1}^G MI_i$$

Grupą w powyższym wzorze mogą być strony internetowe należące do Podmiotu (tj. instytucji, organów lub agencji UE), klasyfikacja treści lub typologia potrzeb. Jak pokazano w analizie empirycznej, średnia zgrupowana (GMI) jest bardziej zrównoważonym estymatorem, ponieważ nadaje równą wagę grupom (czy to rodzaj jednostki, typ treści lub typ potrzeb).

Ramka 7: A2.3: Metryka wielojęzyczności

W celu odróżnienia dwóch wskaźników w tekście głównym sprawozdania, pierwsza metryka jest określana jako niezgrupowana średnia metryczna lub niezgrupowana, natomiast druga jest określana jako średnia zgrupowana lub zgrupowana.

Zadanie empiryczne polegało na sprawdzeniu, czy domyślne strony internetowe (język angielski), które zostały zebrane na stronach internetowych UE, były dostępne w językach docelowych (tj. 23 innych językach urzędowych UE). Było to ostatecznie zadanie klasyfikacji binarnej, w którym każda domyślna strona internetowa (URL) miała wynik binarny: „1” oznacza, że treść była dostępna w języku docelowym vs. „0”, co oznacza, że treść nie była dostępna w języku docelowym. W oparciu o klasyfikację binarną można zastosować wskaźniki określone w polu A2.3.

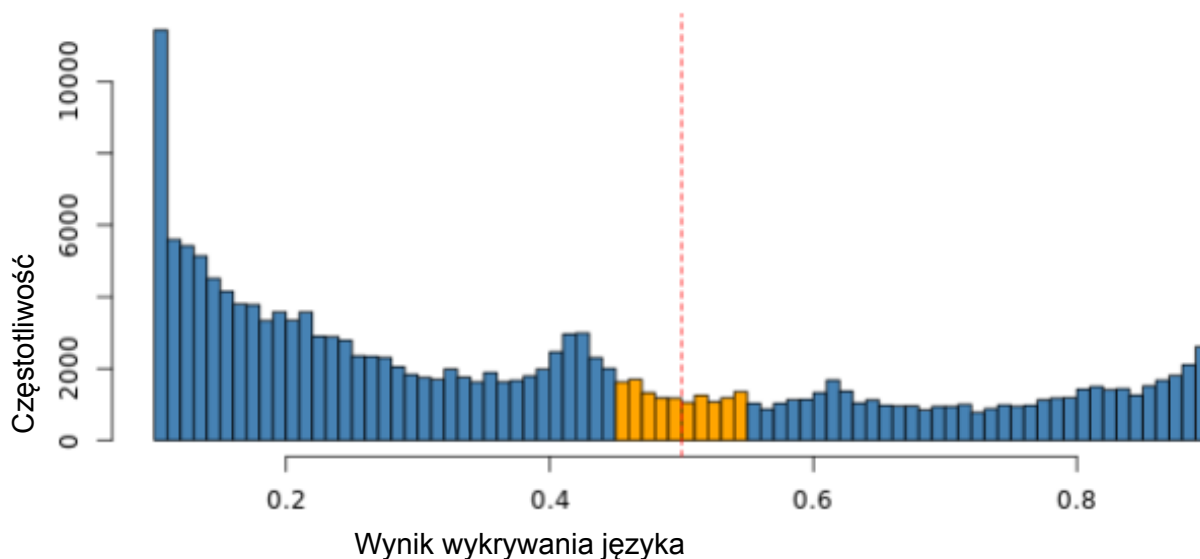
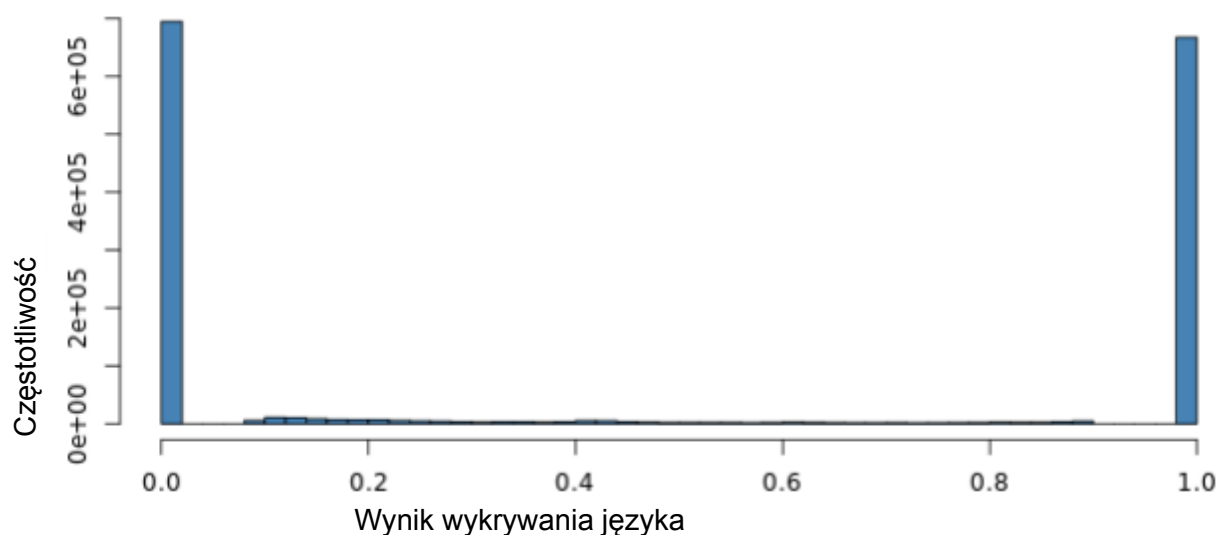
Jaskinie

Istnieją pewne **istotne zastrzeżenia co do interpretacji wyników**. Po pierwsze, istnieją adresy URL, które nie ładują się prawidłowo z jakiegoś powodu, np. zepsuł się web crawler lub napotkano problemy na serwerze. Te „brakujące” adresy URL są bardzo rzadkie, około jeden procent objętości, i jest mało prawdopodobne, aby znacząco wpłynąć na jakiegokolwiek ogólne ustalenia.

Po drugie, niektóre adresy URL są stosunkowo łatwe do sklasyfikowania pod względem dostępności języka, podczas gdy inne są trudniejsze. Na przykład, istnieje wiele adresów URL, które ładują się w języku docelowym, ale których treść jest w języku angielskim. Inne adresy URL

ładują się poprawnie, tj. bez błędów, i są w prawidłowym języku docelowym. Oba te typy można uznać za „łatwe” dla narzędzia do wykrywania języka, które można zaklasyfikować jako „0” (nie dostępne) lub jako „1” (dostępne) w językach docelowych.

Istnieją jednak również strony internetowe, które są potencjalnie trudniejsze do sklasyfikowania w przypadkach, w których, na przykład, wiele treści strony internetowej jest w żądanym języku, z wyjątkiem niektórych treści, które powinny być w języku docelowym, ale nie są. W takich przypadkach narzędzie do wykrywania języka zwracałoby wartość od 0 do 1 reprezentującą proporcję zawartości w języku docelowym. Na szczęście przytłaczająca część danych, około 90 procent, jest zwracana jako binarna wartość „0” lub „1”. Jak widać na panelu 1 z rysunku A2.3, wyniki są zasadniczo „0” lub „1” w histogramie. Wyniki pomiędzy tymi dwoma wartościami są ledwo wykrywalne w histogramie. Jednak około 10 % danych ma pewien element wielu języków (tj. wykryto zarówno elementy języka angielskiego, jak i języka docelowego).

Rysunek A2.3: Histogram w panelu 1 pokazuje rozkład wyników wykrywania języka. Histogram w panelu 2 powiększa wyniki od 0 do 1, które nie są widoczne w panelu 1

W panelu drugim rysunku A2.3 histogram powiększa się w te wartości, które mieszczą się między 0 a 1. Większość wartości jest zbliżona do punktu zerowego. Wykres zawiera również przerywaną

linię wskazującą próg 0,5, który służy jako punkt odcięcia dla binarnej klasyfikacji adresów URL jako 0 lub 1. Obszar z 10 % marginesem wokół binarnego punktu progowego jest kolorem pomarańczowym, aby wskazać wartości z największą niepewnością. Adresy URL w tej niepewnej strefie stanowią bardzo niewielką część danych, około pół punktu procentowego. Jest mało prawdopodobne, aby błędna klasyfikacja binarna miała znaczący wpływ na którykolwiek z szacunków, nawet jeśli zakres niepewności jest znacznie zwiększony.

A2.4 Sprawdzone strony internetowe agencji UE (lipiec 2021 r.)

Agencja	Wielojęzyczny	Notatki
Agencja Wsparcia BEREC	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Organ ds. Europejskich Partii Politycznych i Europejskich Fundacji Politycznych	Nie	Ta strona internetowa jest tylko w języku angielskim.
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	Nie	Ta strona ma selektor języka, ale po zmianie języka przekierowuje Cię na stronę ONE, która została przetłumaczona na wybrany język. Tak więc dla każdego języka innego niż angielski istnieje pojedyncza przetłumaczona strona.
Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej	Częściowo	Ta strona internetowa wydaje się mieć domyślną stronę internetową w języku angielskim z pełną zawartością) i oddzielne (mniejsze) witryny dla każdego z języków. Te odrębne strony językowe mają inny adres URL. Nie ma sposobu na sprawdzenie adresów URL.
Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego	Częściowo	Ta strona ma selektory językowe, ale wszystkie treści są w języku angielskim. Strona została całkowicie odnowiona po sprawdzeniu w lipcu 2021 r., ale nadal jest jednojęzyczna pomimo posiadania selektorów językowych.
Europejskie Centrum Kompetencji w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa w dziedzinie Przemysłu, Technologii i Badań Naukowych	Nie	Nowa strona internetowa Europejskiego Kompetencji w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa posiada selektor językowy, ale nie działa.
Europejska Agencja Środowiska	Częściowo	Tej strony internetowej nie można sprawdzić krzyżowo. Adres URL zawiera tytuł dokumentu w odpowiednim języku.
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa	Nie	Tylko sekcja „O” jest tłumaczona po zmianie języka. Dostępne są tylko 4 języki.
Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy	Częściowo	Strona posiada selektor języka, który pracował dla niektórych sekcji najwyższego poziomu, ale gdy sprawdzany krzyżowo jest skutecznie jednojęzyczny i nie został uwzględniony w analizie.
Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn	Nie	Ta strona ma selektor języka, ale po zmianie języka przekierowuje Cię na stronę ONE, która została przetłumaczona na wybrany język. Tak więc dla każdego języka innego niż angielski istnieje pojedyncza

		przetłumaczona strona
Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Europejski Urząd ds. Pracy	Nie	Ta strona ma selektor języka, ale wszystkie treści są w języku angielskim.
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Europejska Agencja Leków	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim
Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Prokuratura Europejska	Nie	Wybór języka jest dostępny tylko dla jednej sekcji („zgłoś przestępstwo”)
Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim
Europejska Fundacja Kształcenia	Nie	Ta strona ma selektory językowe, ale wszystkie treści są w języku angielskim.
Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa	Nie	Ta strona ma selektor języka, ale po zmianie języka przekierowuje Cię na stronę ONE, która została przetłumaczona na wybrany język. Tak więc dla każdego języka innego niż angielski istnieje pojedyncza przetłumaczona strona.
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania	Nie	Ta strona ma selektor języka, ale po zmianie języka przekierowuje Cię na stronę ONE, która została przetłumaczona na wybrany język. Tak więc dla każdego języka innego niż angielski istnieje pojedyncza przetłumaczona strona
Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania	Nie	Ta strona ma selektor języka, ale po zmianie języka przekierowuje Cię na stronę ONE, która została przetłumaczona na wybrany język. Tak więc dla każdego języka innego niż angielski istnieje pojedyncza przetłumaczona strona.
Agencja Kolejowa Unii Europejskiej	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Agencja Unii Europejskiej	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki		w języku angielskim.
Agencja Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelktualnej	Częściowo	Strona internetowa nie może być przeszukiwana, gąsienica została technicznie zapobiegnięta.
Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Upo	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej	Częściowo	W przeciwieństwie do wszystkich innych stron internetowych, CdT zwraca bardzo wysoką liczbę brakujących danych. Większość kontroli krzyżowych URL jest zwracana jako błędy.
Europejska Agencja Obrony	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim
Instytut Studiów nad Bezpieczeństwem Unii Europejskiej	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Centrum Satelitarne Unii Europejskiej	Nie	Ta strona nie ma selektora językowego. Wszystkie treści są w języku angielskim.
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska	Częściowo	Selektor języka nie działa dla wszystkich języków. Zarządzana przez Komisję strona internetowa „.ec” (nie zarządzana bezpośrednio przez agencję).
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury	Częściowo	Ta strona ma selektor języka, ale treść jest dostępna tylko w języku angielskim, francuskim i niemieckim. Wszystkie inne języki są niedostępne.
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji	Częściowo	Selektor języka nie działa dla wszystkich języków. Zarządzana przez Komisję strona internetowa „.ec” (nie zarządzana bezpośrednio przez agencję).
Europejska Rada ds. Innowacji i Agencja Wykonawcza ds. MŚP	Częściowo	Selektor języka nie działa dla wszystkich języków. Zarządzana przez Komisję strona internetowa „.ec” (nie zarządzana bezpośrednio przez agencję).
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds.	Częściowo	Selektor języka nie działa dla wszystkich języków. Zarządzana przez Komisję strona internetowa „.ec” (nie

Badań Naukowych		zarządzana bezpośrednio przez agencję).
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych	Częściowo	Selektor języka nie działa dla wszystkich języków. Zarządzana przez Komisję strona internetowa „ec” (nie zarządzana bezpośrednio przez agencję).

ZAŁĄCZNIK 3: ANALIZA WYWIADU

A3.1 Wprowadzenie

W niniejszym załączniku przedstawiono wyniki wywiadów przeprowadzonych z 12 ekspertami ds. polityki w zakresie tłumaczeń pisemnych i ustnych w 10 instytucjach, organach i agencjach UE. Główne omawiane tematy dotyczyły podejmowania decyzji/wdrożeń, najnowszych tendencji, roli technologii cyfrowych oraz przejrzystości i rozliczalności.

Tabela A3.1: Lista wywiadów

Instytucja, organ, agencja	Identyfikator osoby przeprowadzającej wywiad	Data
Parlament Europejski	2	18.11.2021
Parlament Europejski	4	23.11.2021
Komisja Europejska	3	22.11.2021
Komisja Europejska	7	29.11.2021
Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	10	9.12.2021
Europejski Bank Centralny	8	30.11.2021
Europejski Bank Centralny	9	30.11.2021
Europejski Trybunał Obrachunkowy	1	15.11.2021
Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny/Europejski Komitet Regionów	5	24.11.2021
Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny/Europejski Komitet Regionów	6	24.11.2021
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury	11	21.01.2022
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury	12	21.01.2022

Uwaga: W celu przeprowadzenia wywiadu skontaktowano się z Sekretariatem Generalnym Rady, ale postanowił nie uczestniczyć w badaniu.

A3.2 Podejmowanie decyzji o tłumaczeniu pisemnym i ustnym

Zasady regulujące system językowy

Zasady dotyczące systemu językowego wskazane przez ankietowanych obejmują:

- * Rozporządzenie nr 1 (w sprawie wielojęzyczności), stwierdzające, że „wszystkie opublikowane dokumenty muszą być przetłumaczone na wszystkie języki urzędowe UE” (wszyscy respondenci);
- * Kodeks postępowania (w sprawie wielojęzyczności), w tym przepisy wykonawcze dotyczące tłumaczeń ustnych i pisemnych, regularnie aktualizowany wykaz zadań, priorytetów itp.;

praktyczne przepisy (np. dokładne terminy, kompetencje), uprawnienia do tłumaczenia pisemnego i ustnego dla posłów i różnych organów Parlamentu; priorytety w przypadku ograniczeń zasobów (przesłuchani 2, 4, 5, 6);

* Regulamin wewnętrzny (przesłuchani 4, 5, 6, 10);

* Traktaty (przesłuchani 1, 10, 11, 12); i

* Protokół w sprawie Statutu Trybunału (wywiad 10).

Respondenci zapoznali się również z przepisami dotyczącymi obowiązku sporządzania i publikowania niektórych dokumentów (np. sprawozdań) we wszystkich językach UE; sytuacje, w których publikacje można przetłumaczyć wyłącznie na wybrane języki; oraz ustalenia dotyczące przetwarzania wniosków o tłumaczenie.

Trudności w przestrzeganiu przepisów wielojęzycznych

Główną zgłoszoną trudnością związaną z przestrzeganiem zasad wielojęzyczności były ograniczenia zasobów, w tym finansowanie, czas, zasoby ludzkie i przestrzeń (np. sale konferencyjne, kabiny). Wypełnianie obowiązków związanych z wielojęzycznością jest również wyzwaniem ze względu na złożony charakter tłumaczeń pisemnych i ustnych oraz niemal stałe obciążenie pracą (przesłuchani 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12). Niektórzy respondenci zauważyli, że pandemia nieco paradoksalnie zmniejszyła trudności związane z dostępną przestrzenią roboczą: praca online miała wpływ na potencjalną zdolność do pracy, która w tym przypadku wzrosła (wywiad 2). Istnieją również trudności związane z konkretnymi zadaniami – takimi jak wdrażanie nowych języków lub wystarczająca liczba wykwalifikowanych pracowników.

Kluczowe kompromisy w zarządzaniu wielojęzycznością

Główne źródła napięcia są związane z czasem, ograniczeniami obciążenia pracą (wywiad 1, 2, 4, 10) i dostępnymi zasobami w porównaniu z obowiązkami w ogóle (przesłuchani 7, 8, 9, 10). Przekładają się one na kompromisy, takie jak:

* Dostosowanie poziomu jakości do rzeczywistości – pomijanie dogłębnej rewizji ze względu na presję na robienie więcej w krótszym czasie (przesłuchani 1, 4, 5, 6);

* Stała presja dostaw utrudnia wprowadzanie nowych technologii (przesłuchani 2, 4);

* Konieczność priorytetowego traktowania niektórych języków i odkładania tłumaczeń na inne (wywiad 1, 8, 9, 10, 11, 12);

* Tłumaczenia dostępne tylko na życzenie (przesłuchani 11, 12);

* Brakujące terminy (wywiad 5, 6), ale przestrzegane są obowiązki (tłumaczenia obowiązkowe) (wywiad 7);

* Ograniczenia w świadczeniu tłumaczeń bezpośrednich (wywiad 10);

* Mniej środków dostępnych dla administracji (wywiad 11, 12).

Niektóre instytucje wprowadziły własne (wewnętrzne) rozwiązania w celu dostosowania się do wymogów jakościowych. To klienci instytucji decydują przede wszystkim o tym, co jest dla nich ważne (które dokumenty chcą przetłumaczyć na wszystkie języki urzędowe UE); a wymogi racjonalizacji mogą umożliwić identyfikację dokumentów, które są mniej/bardziej istotne (przesłuchani 5, 6). Styl językowy jest czasami źródłem napięć, takich jak rosnąca tendencja do używania jasnego języka, co może być trudne przy tłumaczeniu tekstów prawnych przy użyciu technicznej, ścisłej i precyzyjnej terminologii (wywiad 4).

Ograniczenia w komunikacji zewnętrznej

Ogólnie rzecz biorąc, instytucje UE przestrzegają wielojęzyczności zdefiniowanej w rozporządzeniu nr 1, traktaty itp. Jednakże wdrożenie pełnej wielojęzyczności w komunikacji z podmiotami zewnętrznymi jest czasami ograniczone ze względu na zasoby ludzkie i ograniczenia czasowe (wywiad 1, 4, 5, 6, 8, 9) i infrastrukturę (wywiad 2, 5, 6) lub samą publiczność (wywiad 5, 6). Ograniczenia mogą skutkować niepełnym tłumaczeniem strony internetowej z zaledwie kilkoma pierwszymi poziomami – najbardziej statycznymi – przetłumaczonymi na wszystkie języki urzędowe UE, a głębszymi, bardziej dynamicznymi poziomami przetłumaczonymi na mniej języków lub za pomocą tłumaczenia automatycznego, które jest zalecane przez UE w sytuacjach, w których instytucja nie jest w stanie pokryć wszystkich tłumaczeń (wywiadowcy 5, 6, 7, 11, 12). Dodatkowe ograniczenia techniczne wystąpiły ze względu na pandemię i pracę online, co stanowiło wyzwanie zwłaszcza podczas organizowania wielojęzycznych wydarzeń online (wywiad 11, 12).

Pomimo wielojęzycznych obowiązków oraz zasad rozliczalności i przejrzystości, w niektórych instytucjach publiczność zewnętrzna jest tak konkretna, że komunikacja jest praktycznie ograniczona do języka angielskiego.

Dotyczy to bardziej technicznych organizacji zajmujących się rynkami finansowymi, ekspertów i społeczeństwa o wysokich kompetencjach w dziedzinie ekonomii. Rozszerzenie zasięgu dla odbiorców niespecjalistycznych wymaga dodatkowych zasobów (wywiad 8, 9).

Ograniczenia komunikacji wewnętrznej

Komunikacja wewnętrzna w instytucjach UE rzadko obejmuje wszystkie języki UE. Jest zdominowany przez angielski, francuski, a czasami niemiecki, ale z angielskim dominuje (wywiad 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10). Komunikacja wewnętrzna ogranicza się głównie do języka angielskiego i francuskiego (wywiad 11, 12) lub jednego z nich, przy czym głównym językiem roboczym Trybunału Sprawiedliwości jest francuski (wywiad 10). Usługi językowe są świadczone niemal wyłącznie dla podmiotów zewnętrznych. Niektórzy respondenci zauważają, że pełna wielojęzyczność nigdy nie była obiektywna wewnętrznie (wywiad 5, 6), w związku z czym nie pojawia się kwestia ograniczeń (wywiad 8, 9).

Potrzeby, priorytety i grupy docelowe w zakresie tłumaczeń pisemnych i ustnych

Ocena potrzeb i priorytetów w zakresie tłumaczeń pisemnych/tłumaczenia ustnego zależy zasadniczo od obowiązków instytucjonalnych i jest uzależniona od popytu (wywiad 1, 2, 3, 4, 10), w oparciu o grupy docelowe (wywiad 7, 8, 9, 11, 12) i zgodnie ze stałą hierarchią (wywiady 5, 6). Wyznaczanie terminów odgrywa ważną rolę w organizacji pracy (wywiady 1, 2, 10), a zarządzanie czasem na kolejne miesiące jest powszechną praktyką (Interviewees 2, 4). Procesy oceny i ustalania priorytetów mogą być wspierane ocenami statystycznymi i narzędziami informatycznymi do planowania (wywiad 2). Niektóre instytucje dysponują oddzielną jednostką planowania (wywiad 4) lub wewnętrznymi dokumentami strategicznymi (wywiad 7, 8, 9), polityką (wywiad 11, 12) itp. Czasami proces oceny znajduje odzwierciedlenie w rekrutacji – stały personel do zadań stałych lub powtarzających się, a freelancerzy pokrywają szczyty popytu (Interviewee 2).

Główne cechy i luki w systemach językowych w praktyce

Oprócz procedur związanych z zarządzaniem zasobami respondenci zauważyli znaczenie wewnętrznych systemów językowych, które pozwalają im wypełniać swoje obowiązki. Dla instytucji, które są zobowiązane do publikowania wszystkiego we wszystkich językach UE (wywiad 1, 2, 5, 10), ważne jest, aby w równym stopniu posługiwać się małymi i dużymi językami (wywiad 2). Niemniej jednak projekty są rozpowszechniane wyłącznie w języku angielskim, francuskim lub niemieckim (wywiad 1, 2, 10); Angielski jest zawsze używany (Interviewee 2). Niektóre instytucje, z praktycznego punktu widzenia, nie tłumaczą natychmiast wszystkich dokumentów na wszystkie

języki UE (wywiad 5, 6). Jednym z powodów konwergencji w kierunku jednojęzyczności w przygotowaniu dokumentów jest fakt, że dokumenty często nie są przygotowywane przez jedną osobę lub urząd. Przechodzą przez kilka kroków i biur i nie wszystko można przetłumaczyć na każdym kroku. (Wywiad 7).

Technologia jest ważną cechą systemów językowych (narzędzia informatyczne, dedykowane oprogramowanie), (wywiad 1, 4). Część ankietowanych (wywiad 8, 9) podkreśliła, że systemy językowe są zorientowane na odbiorców i starają się być jak najbardziej włączające w komunikację zewnętrzną (np. dotarcie do kobiet lub młodzieży).

Respondenci mieli trudności z określeniem luk i w większości przypadków twierdzili, że ich organizacja wywiązuje się ze swoich zobowiązań (wywiad 1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12), mimo że są oni miejscem do poprawy pod względem lepszego zarządzania zasobami, zoptymalizowanych strategii komunikacyjnych, terminowej oceny „rzeczywistych potrzeb” i skutecznego kierowania odbiorców.

Bardzo niewielu respondentów było w stanie zidentyfikować luki systemowe w swoich organizacjach. Jedna luka związana jest z tak zwanymi „językami deficytowymi” – istnieje ograniczona pula tłumaczy ustnych w niektórych językach, takich jak duński, fiński, polski, portugalski i angielski. Trudności w znalezieniu tych tłumaczy doświadczą się regularnie (wywiad 2). Inna kwestia dotyczy tylko treści w języku angielskim na stronach internetowych, choć uzasadnione jest to, że język ten jest najczęściej nauczonym językiem w szkołach. Chociaż nie zawsze jest to wystarczające, używane jest tłumaczenie maszynowe (Interviewee 7). Ostatnią i powtarzającą się kwestią jest wyzwanie ciągłej presji czasowej (wywiad 11, 12).

Komunikacja online

W odniesieniu do tłumaczenia stron internetowych w większości przypadków celem jest przetłumaczenie treści stron internetowych (zwłaszcza głównego interfejsu) na wszystkie języki urzędowe UE (wywiad 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10). Nadal jednak ustala się priorytety w zależności od potrzeb i dostępnych zasobów. W ten sposób jest czasami zautomatyzowany (wywiad 1, 5, 6, 8, 9), a nie wszystkie dokumenty są tłumaczone dokumenty (wywiad 10). Na przykład decyzje dotyczące tłumaczenia treści mogą zależeć od wymagań dotyczących konserwacji (aktualizacja wymagań); w przypadku często zmieniających się treści internetowych musi istnieć duże zapotrzebowanie na tłumaczenia i zasoby na tłumaczenia (Wywiady 8, 9). W niektórych przypadkach treść może być również przetłumaczona na inne języki nienależące do UE, np. rosyjski lub chiński. (Wywiad 3) Jednak istnieją również niektóre instytucje, które domyślnie utrzymują zawartość strony internetowej w języku angielskim, a tłumaczenia na inne języki są używane tylko w określonych sekcjach. (Wywiad 11, 12). Zawartość intranetowa i administracyjna jednostek jest dostępna głównie w języku angielskim, francuskim i niemieckim; czasami także w innych językach (wywiad 2).

Jeśli chodzi o tłumaczenie na Twitterze, istnieją dwa trendy widoczne dla języka używanego na Twitterze. Jednym z nich jest tweet w języku angielskim, z wyjątkami od czasu do czasu (wywiad 1, 4, 5, 6, 8, 9) lub dwujęzycznie – w języku angielskim i francuskim (wywiad 10). Drugi polega na używaniu wielojęzycznych tweetów, ale domyślnie nie tłumaczonych na wszystkie języki (Interviewees 2, 7). Argumentem za pierwszym podejściem jest to, że angielski jest głównym językiem użytkowników Twittera, a tłumaczone tweety otrzymują mniej informacji zwrotnych (Interviewees 1, 5, 6, 8, 9). Drugie podejście jest uzasadnione faktem, że tweety są publikowane w różnych językach i często odnoszą się do różnych społeczności językowych i grup zainteresowań, w zależności od kontekstu (lokalizowanego) (wywiad 2, 7).

A3.3 Główne trendy w ciągu ostatnich 5 lat

Ostatnie pięć lat przyniosło zmianę zarówno w odniesieniu do wewnętrznego, jak i zewnętrznego używania języków w instytucjach UE – zmiana wynikająca z dłuższych procesów, które rozpoczęły się w 2004 r. i w sposób zauważalny zmieniły unijną scenę językową (wywiady 1, 2, 11, 12).

Komunikacja wewnętrzna

Różnica obserwowana w większości instytucji wewnętrznie jest znaczącym przesunięciem w kierunku języka angielskiego i (pomimo niektórych przepisów wymagających tłumaczenia dokumentów wewnętrznych również na język francuski) jego wzmocnienie jako lingua franca (wywiadowcy 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10).

Komunikacja zewnętrzna

Podczas gdy rola i wykorzystanie języka angielskiego wzrasta w komunikacji zewnętrznej (wywiady 3, 5, 6, 10), liczba informacji dostępnych w innych językach urzędowych UE również z powodzeniem rośnie (przesłuchani 2, 8, 9).

Innym trendem jest zwiększenie zasięgu w większej liczbie języków (często używających jasnego języka) w komunikacji online za pośrednictwem stron internetowych i mediów społecznościowych (Interviewees 2, 7, 8, 9). Może to być częściowo wynikiem zwiększonego wykorzystania (i akceptacji) tłumaczenia maszynowego (wywiadów 5, 6). Być może najbardziej „widoczną” zmianą było włączenie irlandzkiego i maltańskiego do wykazu języków urzędowych UE, co oczywiście miało pewne konsekwencje dla procedur i organizacji (wywiad 1, 10). Niektórzy respondenci podkreślili znaczenie promowania wielojęzyczności (wywiad 10, 11, 12) oraz coraz większe zrozumienie, że skuteczna wielojęzyczność jest niezbędna, aby zlikwidować lukę między instytucjami UE a obywatelami, posługując się jasnym językiem i przekazami (wywiad 4).

Główne oczekiwane zmiany w najbliższej przyszłości

Najważniejsze zmiany nastąpiły już po rozszerzeniu w 2004 r. (wywiad 2), a w przyszłości należy po prostu utrzymać wielojęzyczność (wywiad 10). Ogólnie rzecz biorąc, nie ma (Interviewees 11, 12) lub kilka zmian oczekiwanych (Interviewees 2, 4, 7). Niemniej jednak istnieje tendencja do używania języka angielskiego jako pierwszego języka wewnętrznie (Interviewees 1, 3, 5, 6, 10), podczas gdy istnieje presja, aby używać więcej języka francuskiego (Interviewee 4). Zauważono, że oczekuje się, że język irlandzki wzrośnie wraz z końcem odstępstwa mającego zastosowanie do języka irlandzkiego (wywiad 10). Istnieją również pewne oczekiwania co do zwiększenia roli tłumaczenia maszynowego (wywiadów 7, 8, 9).

Zewnętrznie sztuczna inteligencja może stopniowo stać się coraz większą pomocą w tłumaczeniu ludzkim (wywiad 2), podczas gdy wsparcie maszynowe będzie prawdopodobnie powszechnie stosowane w tłumaczeniu (wywiadów 5, 6, 8, 9). Pandemia ujawniła jednak pewne niedociągnięcia w stosowanych narzędziach internetowych, na przykład brak przycisku „interpretacji” lub opcji w jakimś oprogramowaniu (wywiad 3).

Niektóre instytucje oczekują raczej kontynuacji bieżących trendów – docierania do szerszego grona odbiorców (obywateli) poprzez stronę internetową, dalszej eksploracji wykorzystania mediów społecznościowych, większego zaangażowania mediów krajowych, częstszego korzystania z „jasnego języka”, większej komunikacji wizualnej, skracania dokumentów, warstwowania tekstów, kontynuowania i zwiększania roli „słuchania” – niż jakichkolwiek znaczących zmian. (Wywiad 8, 9). Oczekuje się jednak dalszych zmian w przypadku przyszłych rozszerzeń (wywiad 1, 4).

Outsourcing tłumaczeń pisemnych i ustnych

W odniesieniu do podejścia do eksternalizacji, następujące informacje odnotowane w rozmowach kwalifikacyjnych

- * Tendencja do zwiększania outsourcingu (wywiad 1);
- * Większa zależność od personelu wewnętrznego (przesłuchani 2, 10);
- * „bardzo za outsourcingiem”; „usługi zewnętrzne ok. 50 %” (wywiad 3)
- * „nie, nie w chwili obecnej”; „około 30 % zadań jest zlecane z zewnątrz, ale nie przewiduje się wzrostu w tym zakresie” (wywiad 4); 35 % tłumaczeń z zewnątrz, w tym tekstów, które nie są obowiązkowe do tłumaczenia (wywiad 7);
- * „trudno jednak stwierdzić, że do tej pory tendencja ta rosła – z ok. 5 % do 20 %” (Wywiadów 5, 6)
- * „oczekuje się, że będzie kontynuowana przy obecnym modus operandi”; „tłumaczenie ustne – tak jak poprzednio – świadczone przez wykonawców zewnętrznych”; „tłumaczenie – głównie we własnym zakresie z niezależnymi wykonawcami pomagającymi w szczytach lub jeśli tłumacze wewnątrzni są niedostępni” (Wywiad 8, 9).

Ogólnie rzecz biorąc, nie ma widocznej wspólnej tendencji w podejściu do outsourcingu. Jest uwarunkowany rodzajem informacji tłumaczonych/interpretowanych, ponieważ na przykład niektóre z nich mogą być poufne, co wyklucza zatrudnianie pracowników zewnętrznych. (Wywiad 2, 10). Kolejnym czynnikiem decydującym o outsourcingu są zasoby własne instytucji (wywiad 11, 12). Jednak presja mająca na celu ograniczenie personelu wewnętrznego może wymusić tymczasową zwiększoną eksternalizację placówek językowych (wywiadów 5, 6) w przypadku szczytowego obciążenia pracą (przesłuchani 2, 3).

Wpływ wyjazdu Zjednoczonego Królestwa na politykę rekrutacji w zakresie tłumaczeń pisemnych i ustnych

Wyjazd Wielkiej Brytanii znacznie zmniejszył pulę potencjalnych pracowników (obywateli UE z rodzimym językiem angielskim), który obecnie ogranicza się do irlandzkich, maltańskich i cypryjskich. Mimo to większość ankietowanych nie zaobserwowała żadnych nowych trudności, biorąc pod uwagę istniejące wcześniej wyzwania związane ze znalezieniem wykwalifikowanych pracowników (wywiad 1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12). Niektórzy respondenci zauważyli jednak większe trudności ze znalezieniem rodzimych użytkowników języka angielskiego (wywiad 2, 10). Ponadto zgłaszane są przypadki, w których nieojczysty został przyjęty na stanowisko, w którym wymagany jest ojczysty angielski (wywiad 7, 8, 9).

Niektórzy respondenci zwracali uwagę, że posiadanie języka na poziomie języka ojczystego niekoniecznie oznacza, że „musi być językiem ojczystym” (wywiad 3), a to, co naprawdę ma znaczenie, to rzeczywista znajomość językowa (wywiad 7). Częściowo promowane przez politykę UE w zakresie umiejętności językowych obywateli UE zauważono, że istnieje coraz większa pula osób posiadających umiejętności językowe w języku angielskim na poziomie wystarczającym do sporządzania dokumentów niewrażliwych (wywiad 11, 12). Wpływ wyjazdu Wielkiej Brytanii jest również łagodzony przez przepisy umożliwiające obywatelom Zjednoczonego Królestwa kontynuowanie pracy na stanowiskach w instytucjach UE przez cztery lata po BREXIT oraz dostępność podwójnego obywatelstwa umożliwiającego dalsze zatrudnienie w UE (wywiad 7, 8, 9, 10, 11, 12).

Wyzwania związane z komunikacją w języku, który nie jest ich językiem ojczystym

Większość ankietowanych nie zauważyła wyzwań w komunikowaniu się za pomocą języka, który nie jest ich językiem ojczystym. Głównym powodem podkreślenia jest wymogi językowe dla osób pracujących w instytucjach UE (zwłaszcza w służbach językowych). Czasami pojawiają się problemy z umiejętnościami językowymi. Niemniej jednak kwalifikacje osób pracujących w instytucjach UE są starannie sprawdzane i (jeśli są zatrudnione), oferowane są im różne kursy w celu poprawy ich umiejętności komunikacyjnych. Ponadto dla każdej publikacji są wykwalifikowani redaktorzy lub korektorzy (Interviewees 2, 7, 8, 9, 10).

Ponadto oczywiste jest, że głównym językiem komunikacji wewnętrznej (oprócz poszczególnych języków grup roboczych itp.) jest angielski, a czasem francuski (wywiad 10). Czasami pojawiają się wyzwania związane z używaniem języków obcych, np. dokładność, fonetyka. Praca zdalna jest czasami przerywana ze względu na jakość dźwięku (Interviewee 3). Kolejnym problemem dla pracowników świadczących usługi językowe, występujące okazjonalnie, jest wymóg pracy dla osób, które nie używają ich języka ojczystego (co nie jest tak rzadkie). Jest to problem głównie dla tłumaczy ustnych, którzy są przeszkoleni do pracy z językami ojczystymi. (Wywiad 3). Niektórzy posłowie są często przyzwyczajeni do mówienia w drugim języku w kontekście nieformalnym, w którym mogą polegać również na gestach i powtórzeniach; jednak ci nie-rodzimscy mówcy często przeceniają swoje umiejętności językowe w kontekście formalnym. Dlatego, kiedy mówią drugim językiem w formalnych kontekstach komunikacyjnych, nie wyrażają swoich idei jasno i precyzyjnie. Dokładność pomysłów jest dużym problemem dla tłumaczy ustnych, którzy muszą je interpretować (Interviewee 3). Jednak „im dłużej pracujesz w instytucji, tym bardziej przyzwyczaisz się do wielojęzycznego środowiska, a nie używasz języka ojczystego” (Wywiadowcy 11, 12).

Niemniej jednak, jak zauważył jeden z rozmówców (wywiad 2) – „w wielojęzycznym i wielokulturowym środowisku komunikacja zawsze będzie wyzwaniem”.

Trendy w używaniu innych języków poza angielskim

Ankietowani stwierdzili, że nie ma zauważalnej tendencji do zwiększonego wykorzystania innych powszechnie używanych języków poza angielskim. Ponadto niektórzy zgłaszali rosnącą rolę i zapotrzebowanie na język angielski – „tendencją jest to, że istnieje rosnące zapotrzebowanie na tłumaczy ustnych z językiem angielskim w retour” (wywiad 2). W niektórych przypadkach procedury wymagają tłumaczenia na język angielski, francuski i niemiecki, ale tendencja polega raczej na częstszym używaniu języka angielskiego niż w inny sposób (przesłuchani 5, 6). Istnieją jednak instytucje, w których głównym językiem jest francuski, a nie angielski (wywiad 10, 11, 12).

A3.4 Rola technologii cyfrowych

Ankietowani zauważyli, że narzędzia cyfrowe są powszechnie wykorzystywane do ułatwiania wielojęzyczności, a ich rola wzrasta. Zarówno w tłumaczeniach pisemnych, jak i ustnych coraz częściej wykorzystuje się narzędzia online w codziennej pracy wewnętrznej, a także w świadczonych usługach. W przypadku pracy biurowej narzędzia są podobne dla tłumaczy pisemnych i ustnych, chociaż usługi tłumaczeniowe i ustne wymagają nieco innego wsparcia. Najpopularniejsze narzędzia wykorzystywane w usługach tłumaczeniowych to:

- * Tłumaczenie maszynowe (wywiad 1, 7, 4, 11, 22)
- * Tłumaczenie elektroniczne (wywiad 1, 7, 10, 11, 12)
- * Bazy danych, np. IATE, EURAMIS, SDL Trados, Eur-Lex (przesłuchani 1, 5, 6, 10)
- * Automatyczne widżety tłumaczeniowe na stronach internetowych (Interviewees 8, 9, 11, 12)
- * Studio (przesłuchani 1, 8, 9)
- * Oprogramowanie wspomagające tłumaczenie, pamięci tłumaczeniowe (Interviewees 7, 11, 12)
- * Wspomnienia tłumaczeniowe (przesłuchani 1, 4)
- * Rozszerzone środowisko tłumaczeniowe (Interviewees 5, 6)
- * Intranslacja (wywiad 8, 9)
- * Interactio (wywiad 3)
- * Narzędzia tłumaczeniowe wspomagane komputerowo (CAT) (Interviewee 4)
- * Poziom meczu (Interviewee 4)

* DeepL Pro (Wywiad 10)

Najpopularniejsze narzędzia wykorzystywane w usługach tłumaczeniowych to:

- * Nowe narzędzia wdrożone w kilku instytucjach: np. technologie mowy na tekst (przesłuchani 2, 5, 6)
- * Automatyczne wyszukiwanie w kabinie (Interviewee 2)
- * Automatyczne pobieranie terminów (wybieranie niektórych słów, np. numerów) (wywiad 2)
- * SIDP (jednoczesne interpretacyjne platformy dostaw): Kudo, Interprefy itp. (Wywiad 2).

Głównymi zaletami są:

- * szybkość (przesłuchani 1, 4, 8, 9, 10, 11, 12)
- * efektywność (wywiad 1, 4, 10, 11, 12)
- * optymalizacja (przesłuchani 4, 8, 9)
- * dostępność (Interviewee 2)
- * jakość (wywiad 4)
- * spójność (wywiad 10)
- * wystarczająco dobry do redagowania (wywiad 11, 12).

Wady lub wyzwania obejmują:

- * niezawodność wymaga nadzoru ludzkiego (przesłuchani 1, 4, 5, 6, 10, 11, 12)
- * utrwalanie błędów (przesłuchani 1, 5, 6, 10)
- * wyśmiewanie jakości – co oznacza, że tekst dobrze czyta, ale znaczenie w tłumaczeniu jest nieprawidłowe (Wywiad 1, 10)
- * tworzenie wysokich oczekiwań co do czasu (wywiad 1)
- * jakość dźwięku (przesłuchani 2, 10)
- * nie działa równie dobrze dla wszystkich języków (wywiad 4, 10)
- * opracowywanie i aktualizowanie odpowiednich narzędzi jest czasochłonne. (Wywiad 8, 9)
- * potrzebny jest dodatkowy sprzęt (wywiad 10).

UE inwestuje już w technologie cyfrowe i oczekuje się dalszych wydatków. Według ankietowanych dalsze inwestycje w narzędzia cyfrowe zdecydowanie ułatwiłyby wielojęzyczność. Wymagałoby to jednak skupienia się na zaangażowaniu większej liczby programistów i lepszej integracji narzędzi (Interviewees 8, 9).

Narzędzia cyfrowe stały się niezbędne podczas pracy w środowisku usług językowych. Z punktu widzenia tłumaczenia oznaczałoby to zmianę pracy tłumacza – polegającą bardziej na przejściu na walidację niż samo tłumaczenie (wywiad 1, 5, 6, 11, 10); „od intelektualnego do niemal mechanicznego” (wywiad 1). Niektóre biura poważnie rozważają wdrożenie sztucznej inteligencji w swoim przepływie pracy, aby zoptymalizować bardzo czasochłonny proces dystrybucji pracy (Interviewee 4). Natomiast w tłumaczeniu ustnym narzędzia cyfrowe są przyjmowane w wolniejszym tempie, ponieważ proces ten wymaga bardziej złożonych rozwiązań niż tłumaczenie pisemne. Wdrożenie narzędzi cyfrowych wspiera tymczasowe tłumaczenie ustne i sprawiło, że

tłumaczenie ustne stało się bardziej dostępne (ogromna zmiana w tłumaczeniu konferencyjnym), a ograniczenia w dostępnej przestrzeni stają się coraz mniej problematyczne (wywiad 2).

Niektóre instytucje opracowują własne narzędzia, oparte na technologiach cyfrowych, aby wspierać wdrażanie wielojęzyczności. Przykładem jest wielojęzyczne narzędzie ankietowe – umożliwiające szybkie ustawienie ankiety i zbieranie danych w różnych językach. (Wywiad 8, 9).

Kilku respondentów zauważyło również ograniczenia związane z brakiem regulacji dotyczących korzystania z narzędzi cyfrowych oraz że wielojęzyczność nadal ma pewne wymogi, których narzędzia cyfrowe nie mogą spełnić. Jednak z pewnością może poprawić sytuację, jeśli chodzi o dostępne zasoby (ludzie, czas, przestrzeń, fundusze). Ponadto respondenci podkreślili niematerialne cechy języków, co oznacza, że tłumaczenie maszynowe nie zastąpi ludzi w dającej się przewidzieć przyszłości (wywiad 1, 4, 5, 6, 10, 11, 12).

A3.5 Przejrzystość i odpowiedzialność

Ogólnie rzecz biorąc, respondenci uznali system językowy swojej organizacji za wystarczająco wielojęzyczny, aby zapewnić obywatelom UE rozsądną i wyważoną przejrzystość, chociaż odnotowano również margines poprawy. Zauważono, że zdecydowana większość dokumentów jest oglądana (przez użytkowników) w języku angielskim. Ponadto dokumenty nie są powszechnie odczytywane przez ogół społeczeństwa, lecz raczej przez konkretne zainteresowane strony mające bezpośredni interes (wywiad 1, 5, 6, 8, 9) lub zależą od ogólnego interesu obywateli w sprawach UE (wywiad 1, 2, 3).

Aby zwiększyć przejrzystość, respondenci podkreślili potrzebę zapewnienia wysokiej jakości tłumaczenia na wszystkie języki UE (wywiad 4, 5, 6, 8, 9) i posługiwania się jasnym językiem (wywiad 4, 8, 9).

Wszyscy respondenci odpowiedzieli, że nie ma lub prawie nie ma żadnych skarg dotyczących wdrażania wielojęzyczności w swoich instytucjach, ponieważ istnieją wysokie standardy w odniesieniu do świadczonych usług. Ograniczone przypadki skarg dotyczą głównie dostępności określonego języka (usługi świadczone), co jest bezpośrednio związane z zasobami dostępnymi w instytucji (przesłuchani 2, 3, 8, 9, 10). Ze względu na pandemię istnieje ogromne zapotrzebowanie na usługi online, więc czasami były one mniej dostępne, zwłaszcza jeśli chodzi o mniejsze języki (wywiad 2). Częściej niż skargi są zapytania (wywiad 8, 9) lub uwagi obywateli lub posłów do PE (użytkowników), którzy zauważyli błędy w tłumaczeniu (wywiad 1, 2, 4, 10). Skargi pochodzą zazwyczaj od naukowców, prawników, aktywistów i obywateli (wywiad 10).

ZAŁĄCZNIK 4: UMIEJĘTNOŚCI JĘZYKOWE MIESZKAŃCÓW EUROPY

Tabela A4.1: Odsetek mieszkańców Europy w wieku 25–64 lat, którzy są uwzględniani językowo, według rodzaju polityki komunikacyjnej UE, według podejścia do definicji włączenia językowego i według kraju

Polityka komunikacji	Monolingualizm (tylko w języku angielskim)		Dwujęzyczność (francuski niemiecki)		Trójjęzyczność (angielski francuski niemiecki)		Hexalingualizm (angielski, francuski, niemiecki, włoski, hiszpański, polski)		Wielojęzyczność (24 oficjalne languages)		Ludność DODAJ DO KOSZYKA	Miliony
	Aplikacja. A	Aplikacja. B	Aplikacja. A	Aplikacja. B	Aplikacja. A	Aplikacja. B	Aplikacja. A	Aplikacja. B	Aplikacja. A	Aplikacja. B		
Kraj												
Austria	26	68	90	97	92	98	92	98	94	99	2.0	4.83
Belgia	17	55	48	78	56	85	57	85	96	99	2.5	5.98
Bułgaria	8	28	2	7	9	32	9	32	98	99	1.7	3.97
Chorwacja	14	51	4	22	17	60	18	61	100	100	1.0	2.28
Cypr	31	80	2	8	32	80	32	80	95	99	0.2	0.46
Czechy	6	34	2	23	8	47	9	48	99	100	2.4	5.84
Dania*	28	55	4	14	31	60	32	61	95	98	1.2	2.95
Estonia	20	51	2	7	21	54	21	54	76	89	0.3	0.72
Finlandia	28	82	2	5	28	83	29	83	97	99	1.2	2.83
Francja	9	38	95	98	95	98	96	98	96	99	13.5	32.37
Niemcy	15	60	92	98	93	99	94	99	95	99	18.7	44.77
Grecja	17	53	4	12	18	54	18	54	95	99	2.5	5.86
Węgry	8	25	4	16	10	34	10	34	100	100	2.3	5.39

Irlandia	91	97	4	15	93	98	96	99	99	100	1.1	2.56
Włochy	5	35	3	15	7	41	100	100	100	100	13.6	32.61
Łotwa	8	45	1	7	9	51	9	52	75	95	0.5	1.06
Litwa	10	33	1	6	11	38	17	49	96	99	0.7	1.55
Luksemburg	24	41	73	90	79	93	81	94	90	97	0.1	0.30
Malta	61	90	1	6	61	90	63	91	99	100	0.1	0.24
Niderlandy	29	79	7	33	33	82	33	82	96	99	3.7	8.95
Polska	8	34	2	14	10	41	100	100	100	100	9.1	2.73
Portugalia	12	40	5	20	15	48	17	52	100	100	2.3	5.58
Rumunia	4	21	1	9	4	24	5	26	100	100	4.6	11.06
Słowacja	6	28	3	18	9	41	9	43	100	100	1.3	3.07
Słowenia	20	48	5	19	23	57	25	60	95	98	0.5	1.16
Hiszpania	9	31	4	12	12	37	96	99	98	99	10.9	26.03
Szwecja	48	85	3	16	49	86	51	87	93	97	2.1	4.98
UE-27	13	45	35	45	43	65	74	86	97	99	100	239.1

Źródło: Eurostat, 2021, AES 2016. 27 państw członkowskich UE. Wyniki ważone podane w procentach. Łączne wartości procentowe odnoszące się do populacji w wieku 25–64 lat. Uwagi: 174 688, reprezentatywny dla 239,1 mln dorosłych mieszkańców (w dwóch ostatnich kolumnach podano liczbę dorosłych mieszkańców w poszczególnych krajach i odsetek ludności tego kraju w UE-27). App A = Approach A, App B = Podejście B, zob. rozdział 7 definicji.

* Procenty dla Danii w podejściu B (z wyjątkiem wielojęzycznej polityki językowej) są niedoszacowane, ponieważ w duńskiej próbie AES istnieje wiele brakujących wartości dla dwóch zmiennych AES, czyli „Pierwszy najbardziej znany język inny niż matka” i „drugi najlepiej znany język inny niż matka”. Aby próbka była kompletna, brakujące wartości zostały uznane za równoważne „Nie mówię w żadnym języku obcym”, co nie docenia wielojęzycznych osób w kraju. Biorąc pod uwagę stosunkowo niewielki rozmiar demograficzny Danii w porównaniu z resztą UE, nie wpłynie to znacząco na nasze ogólne wnioski. Ten wybór metodologiczny jest realizowany we wszystkich tabelach.

Sytuacja Luksemburga jest szczególna ze względu na jego wysoce wielojęzyczną populację. AES zawiera informacje na temat poziomu biegłości tylko dla pierwszego i drugiego języka obcego/innego znanego oprócz języka ojczystego respondenta. Jednak duży odsetek ludności Luksemburga mówi po luksemburskim jako języku ojczystym i wskazuje francuski i niemiecki (oba języki administracyjne kraju) jako pierwszy/drugi najbardziej znane języki obce. Jeśli angielski jest trzecim najlepiej używanym językiem respondenta, AES nie może go nagrać.

Tabela A4.2: Odsetek mieszkańców Europy w wieku 25–64 lat, którzy są językowo włączeni, w podziale na rodzaje polityki komunikacyjnej UE, podejście do definicji włączenia językowego i grupy wiekowej

Grupa wiekowa		25-34	35-44	45-54	55-64
Polityka komunikacji	Podejście				
Monolingualizm (tylko w języku angielskim)	A	20	15	10	7
	B	60	50	40	30
Dwujęzyczność (francuski niemiecki)	A	35	32	37	36
	B	46	43	47	45
Trójjęzyczność (angielski francuski niemiecki)	A	48	42	42	40
	B	77	67	62	56
Hexalingualizm (angielski Francuski Niemiecki Włoski Hiszpański Polski)	A	75	73	73	72
	B	90	87	85	82
Wielojęzyczność (24 języki urzędowe)	A	97	97	97	98
	B	99	99	99	99
% całkowitej populacji w wieku 25–64 lat, według grup wiekowych		23.1	25.4	27.3	24.3

Źródło: Eurostat, 2021, AES 2016. 27 państw członkowskich UE. Wyniki ważone podane w procentach. Łączne wartości procentowe odnoszące się do populacji w wieku 25–64 lat należącej do grupy wiekowej.

Uwagi: 174,688. Definicje podejścia A i podejścia B znajdują się w rozdziale 7.

Wszystkie polityki językowe, z wyjątkiem wielojęzycznych i dwujęzycznych, powodują nierówności między pokoleniami w odniesieniu do odsetka osób dorosłych, które są uwzględniane językowo. Wskaźniki integracji językowej są wyższe w młodszym pokoleniu w ramach jednojęzycznej, trójjęzycznej i sześćjęzycznej polityki komunikacyjnej. Wzrost ten wynika głównie z rozprzestrzeniania się języka angielskiego w systemach edukacyjnych krajów UE w ostatnich dziesięcioleciach. Wyniki sugerują, że polityka edukacyjna była skuteczna w promowaniu nabywania przynajmniej niektórych umiejętności językowych, ale tylko mniejszość osiągnęła biegły poziom. Oznacza to, że potrzeba tłumaczenia w komunikacji UE nie zmienia się znacząco w dającej się przewidzieć przyszłości. Nawet wśród najmłodszych grup językowych wykluczenie językowe wynikające z wdrożenia jednojęzycznego lub trójjęzycznego systemu polityki językowej pozostaje znaczące.

Tabela A4.3: Odsetek mieszkańców Europy w wieku 25–64 lat, którzy są językowo włączeni, według rodzaju polityki komunikacyjnej UE, podejścia do definicji włączenia językowego i poziomu wykształcenia pomyślnie ukończonego

Polityka komunikacji	Podejście	Poziom wykształcenia ukończony pomyślnie		
		Niskie	Średni	Wysoka
Monolingualizm (tylko w języku angielskim)	A	4	8	28
	B	16	40	74
Dwujęzyczność (francuski niemiecki)	A	23	37	41
	B	30	46	55
Trójjęzyczność (angielski francuski niemiecki)	A	26	42	57
	B	39	64	87
Hexalingualizm (angielski Francuski Niemiecki Włoski Hiszpański Polski)	A	69	71	81
	B	79	83	96
Wielojęzyczność (24 języki urzędowe)	A	94	98	98
	B	98	99	100
<i>% ogółu ludności w wieku 25–64 lat, według poziomu wykształcenia</i>		22.2	47.6	30.0

Źródło: Eurostat, 2021, AES 2016. Poziomy wykształcenia są klasyfikowane na poziomach ISCED 2011 i agregowane zgodnie z wytycznymi Eurostatu: Niski poziom wykształcenia (ISCED-11 poziomów 0-2), kształcenie średnie (ISCED-11 poziomy 3-4), szkolnictwo wyższe (ISCED-11 poziomy 5 lub wyższe). Wyniki ważone podane w procentach. Łączne wartości procentowe odnoszące się do populacji w przedziale od 25 do 64 lat. Uwagi: 174,485. Zob. rozdział 7 dla definicji podejścia A i podejścia B. ISCED = Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Kształcenia.

Dobrze wiadomo, że umiejętności w językach innych niż rodzime są skorelowane z poziomem wykształcenia. Znajduje to odzwierciedlenie w wynikach przedstawionych w niniejszej tabeli. Na przykład mieszkańcy UE w wieku 25–64 lat posiadający wysoki poziom wykształcenia są bardziej skłonni do objęcia niewielojęzyczną polityką komunikacyjną niż mieszkańcy o niskim poziomie wykształcenia.

Tabela A4.4: Odsetek mieszkańców Europy w wieku 25–64 lat, którzy są językowo włączeni, według rodzaju polityki komunikacyjnej UE, podejścia do definicji integracji językowej i według zawodu

Polityka komunikacji											
	Monolingualizm (tylko w języku angielskim)		Dwujęzyczność (francuski niemiecki)		Trójjęzyczność (angielski francuski niemiecki)		Hexalingualizm (angielski, francuski, niemiecki, włoski, hiszpański, polski)		Wielojęzyczność (24 oficjalne languages)		% pop. w wieku 25-64 lat według grupy okupacyjnej
	Aplikacja. A	Aplikacja. B	Aplikacja. A	Aplikacja. B	Aplikacja. A	Aplikacja. B	Aplikacja. A	Aplikacja. B	Aplikacja. A	Aplikacja. B	DODAJ DO KOSZYKA
Zawód											
1. Menedżerowie	26	67	38	51	53	81	79	94	99	100	5.0
2. Profesjonaliści	32	78	38	53	57	87	81	96	99	100	20.6
3. Technicy i stowarzyszeni profesjonalści	15	61	51	60	59	82	82	94	99	100	16.8
4. Pracownicy wsparcia duchownego	13	58	39	50	47	76	80	92	99	100	9.8
5. Pracownicy usług i sprzedaży	9	41	37	45	43	66	71	85	97	99	15.1
6. Wykwalifikowani pracownicy sektora rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa	4	18	20	25	23	36	64	71	98	99	3.7
7. Pracownicy rzemiosła i pokrewni	4	28	32	39	35	53	68	79	97	99	12.2
8. Operatorzy instalacji i maszyn oraz monterzy	4	25	29	37	32	52	63	76	96	99	7.8
9. Podstawowe zawody	4	20	35	45	39	55	70	81	93	99	8.3
10. Okupacje sił zbrojnych	18	69	38	49	48	80	76	94	99	100	0.6

Źródło: Eurostat, 2021, AES 2016. Działalność gospodarcza jest kodowana zgodnie z ISCO 2008. 27 krajów UE. Wyniki ważone są podawane w procentach. W ostatniej kolumnie przedstawiono względny odsetek ludności zatrudnionej w wieku 25–64 lat dla każdego statusu zawodu. Uwagi: 117,543. App A = Approach A, App B=Podejście B, zob. rozdział 7 definicji.

AE Zawiera dane dotyczące rodzaju zawodu respondentów sklasyfikowanego zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Zawodów (ISCO) z 2008 r. W tabeli przedstawiono odsetek dorosłych mieszkańców, którzy są językowo uwzględniani przez status zawodowy dla respondentów zatrudnionych.

ZAŁĄCZNIK 5: TŁUMACZENIE MASZYNOWE

A5.1 Co to jest tłumaczenie maszynowe?⁹³

Istnieją różne podejścia do tłumaczenia maszynowego (MT), każde z własnym zestawem zalet i wad (tabela A5.1). **Jednym z najwcześniejszych podejść do nowoczesnej MT jest podejście oparte na zasadach**, które opiera się na słownikach i regułach gramatycznych (np. składnia i morfologia) w celu przeniesienia tekstu z jednego języka do drugiego (Castilho i in., 2017). Krótko mówiąc, system oparty na zasadach rozkłada zdanie wyrażone w języku źródłowym na słowa i reguły oraz odwzorowuje je do słów i reguł języka docelowego. Jedną z zalet systemów opartych na zasadach jest to, że nie potrzebują dwujęzycznych tekstów do szkolenia, a w konsekwencji są w dużej mierze niezależne. Innymi słowy, system oparty na zasadach przyniesie równie dobre wyniki niezależnie od domeny danego tekstu. Jednak systemy oparte na zasadach są kosztowne w utrzymaniu i są notorycznie złe w radzeniu sobie z niejednoznacznościami językowymi i wyrażeniami idiomatycznymi (Charoenpornasawat i in., 2002).

Badania i rozwój w MT stale przechodzą od podejścia opartego na zasadach do podejścia opartego na danych (Way, 2020). W rzeczywistości drugim podejściem do MT jest podejście oparte na korpusie, które wykorzystuje równoległe dwujęzyczne korpusy do szkolenia (tj. nauczania) oprogramowania do tłumaczenia. Ogólnie rzecz biorąc, korpusy te mogą być używane na jeden z dwóch sposobów. Mogą być używane do nauczania oprogramowania do ponownego stosowania wzorców językowych dostępnych w oryginalnej korpusie w celu przetłumaczenia nowych tekstów, wykonując odpowiednie substytucje (w takim przypadku mówimy bardziej szczegółowo o podejściu opartym na przykładzie), albo aby oprogramowanie nauczyło się rozkładu prawdopodobieństwa niektórych ciągów tekstu w języku źródłowym jako tłumaczenia niektórych ciągów tekstu w języku docelowym, a następnie odpowiednio dopasowując je (statystyczne uczenie maszynowe). Obie te metody oparte na korpusie skuteczniej wykorzystują zasoby ludzkie i działają lepiej w doborze leksykalnym niż metody oparte na regułach (Hutchins, 2007).

Jednak podejścia te są w dużym stopniu zależne od domeny, tzn. tłumaczenie można wygenerować tylko wtedy, gdy w korpusie odniesienia istnieje odpowiedni przykład (Carl, 2000). Innymi słowy, metody te często nie będą w stanie przetłumaczyć zdań z domeny, która znacznie różni się od domeny tekstów używanych do szkolenia. Co więcej, mogą one działać bardzo słabo, jeśli chodzi o strukturyzowanie gramatycznie brzmiących zdań.

Aby rozwiązać ten ostatni problem, **opracowano systemy hybrydowe, które łączą podejścia oparte na zasadach i korpusie** (España-Bonet i Costa-jussà, 2016). W związku z tym w latach 2006–2012 UE uruchomiła dwa projekty (EuroMatrix i EuroMatrixPlus) o łącznym budżecie w wysokości 8,3 mln EUR na rozwój i udoskonalenie systemów MT między wszystkimi językami urzędowymi UE. Projekt rozpoczął się od uznania, że tłumaczenia stanowią znaczne koszty dla instytucji UE i europejskich przedsiębiorstw i mają na celu stworzenie realnej alternatywy dla tłumaczy ludzkich. Kluczowym rezultatem był rozwój Mojżesza, darmowego silnika SMT, który może być używany do szkolenia modeli tłumaczenia statystycznego z języka źródłowego do języka docelowego i tworzenia automatycznych tłumaczeń w języku docelowym.

Najnowszym podejściem dominującym MT jest neuronowe tłumaczenie maszynowe (NMT), które opiera się na głębokim uczeniu i sztucznych sieciach neuronowych, aby przewidzieć prawdopodobieństwo sekwencji słów przy użyciu tylko ułamka pamięci potrzebnej tradycyjnym metodom statystycznym (Bentivogli i in., 2016). Chociaż początkowe założenia NMT nie różniły się znacząco od tradycyjnego statystycznego uczenia maszynowego (SMT), wraz z wprowadzeniem ram enkoderów i modeli języka źródłowego, poprawa stała się dość znacząca (Sutskever, 2014;

93 Autorzy badania dziękują dr Marco Civico (Uniwersytet Genewski) za cenną pomoc w przygotowaniu tej sekcji.

Bahdanau i in., 2014). Według Rivera-Trigueros (2021), dominacja systemów neuronowych jest taka, że najwięksi na świecie dostawcy MT, tacy jak Google, Systran i Microsoft, od dawna integrują je w swoich systemach, podczas gdy tylko mali dostawcy MT nadal polegają głównie na SMT. W szczególności Google wprowadził „Google Neural Machine Translation” (GNMT) w listopadzie 2016 roku, system neuronowego tłumaczenia maszynowego, który uczy się na milionach przykładów i wykorzystuje sztuczne sieci neuronowe w celu poprawy dokładności i płynności (Wu i in., 2016). Konsekwencje tego wykraczają daleko poza prostą możliwość tłumaczenia własnych ciągów tekstów (takich jak e-mail) na języki w dokładny sposób. Na przykład Jackson i wsp. (2019) okazało się, że Tłumacz Google może być używany niezawodnie do tłumaczenia artykułów medycznych publikowanych w innych językach na język angielski w celu abstrakcji danych do przeglądów systematycznych.⁹⁴ Tabela A5.1 podsumowuje dyskusję na temat różnych typów systemów MT.

Tabela A5.1: Mocne i słabe strony różnych podejść do tłumaczenia maszynowego

	Oparte na zasadach	Dane oparte na danych	System hybrydowy	Neuronowe
Mocne strony	—Brak potrzeby dwujęzycznych wejść tekstowych —Zależna domena	—Zwiększenie wydajności Lepsza wydajność w doborze leksykalnym	—Gramatycznie dźwięk — Mniej zależnej domeny	—Dotyczy najnowocześniejszych technologii uczenia maszynowego
Słabe strony	—Costly Słabe wyniki w obsłudze niejednoznacznych wyrażen	—Zależna od domeny —Wymaga dużej ilości danych	—Wymaga znacznych inwestycji finansowych	—Wymaga dużej ilości danych treningowych

A5.2 Dostawcy tłumaczeń maszynowych

Obecnie dostępnych jest wiele wielkoskalowych systemów MT, z których niektóre są swobodnie dostępne online. Istnieje wiele badań porównujących wydajność różnych systemów MT dla różnych kombinacji językowych i w różnych warunkach. Porównanie czterech różnych internetowych systemów MT (Systran, SDL, WorldLingo i InterTran) dla tłumaczeń z hiszpańskiego na angielski wykazało, że Systran i WordLingo produkowały ogólnie lepsze i bardziej zrozumiałe zdania (Aiken i Wong 2006). Hampshire i Salvia (2010) odkryli, że Tłumacz Google zajmuje najwyższe miejsce w tłumaczeniu zdań z formalnym rejestrem, ale jest lepszy od Babilonu, jeśli chodzi o tłumaczenie wyrażen idiomatycznych.

Ostatnio Vanjani i Aiken (2020) zaproponowali systematyczne porównanie ośmiu głównych dostawców MT, a mianowicie Google Translate, Bing Translator, Systran, PROMT, Babylon, WorldLingo, Yandex i Reverso. Zgodnie z wcześniejszymi badaniami, Tłumacz Google okazał się ogólnie bardziej dokładny w porównaniu z innymi systemami MT, zwłaszcza gdy język źródłowy i język docelowy są genetycznie podobne. Tego samego nie można powiedzieć o parach bardzo różnych języków. Dlatego Tłumacz Google może nie być najlepszą opcją dla niektórych par językowych. Jednak w porównaniu z innymi systemami MT, Tłumacz Google obsługuje o wiele

⁹⁴ Autorzy przetestowali tłumaczenie na angielski z dziewięciu różnych języków (chiński, francuski, niemiecki, włoski, japoński, koreański, rumuński, rosyjski i hiszpański).

więcej języków (109 od listopada 2021 r., plus 126 w fazie opracowywania). Google Translate jest najczęściej używanym dostawcą MT. Według Way (2020), Tłumacz Google tłumaczył 143 miliardy słów dziennie od maja 2016 roku, a liczba ta mogła wzrosnąć tylko w ciągu ostatnich pięciu lat. Ludzkie porównanie dokładności MT wykonane za pośrednictwem DeepL, Google Translate, Amazon Translate, Microsoft Translator zostało opublikowane w 2020 roku.⁹⁵

Wykorzystanie przetłumaczonych dokumentów UE przez przedsiębiorstwa prywatne, takie jak Google, do opracowania narzędzi MT doprowadziło do debaty na temat równowagi między korzyściami prywatnymi i publicznymi wynikającymi z prac tłumaczeniowych UE. W 2010 r. eurodeputowana Evelyn Regner zwróciła się do Komisji z pytaniem dotyczącym faktu, że Google, prywatne przedsiębiorstwo z siedzibą w USA, wykorzystuje przetłumaczone dokumenty UE do szkolenia swojego systemu MT. Odnotowując, że usługi tłumaczeniowe UE są opłacane przez podatników z UE, wskazała, że Google pośrednio zyskuje przewagę konkurencyjną i zyskuje finansowo dzięki wykorzystaniu przetłumaczonych dokumentów UE.⁹⁶ Komisja odpowiedziała, że jest świadoma, iż Google, podobnie jak wiele innych podmiotów prywatnych, ponownie wykorzystuje swoje przetłumaczone dokumenty do celów handlowych i że jest to dozwolone na mocy dyrektywy 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.⁹⁷ Zauważyła również, że szersze ponowne wykorzystywanie informacji i usług sektora publicznego generowane następnie przez takie ponowne wykorzystywanie powinno być postrzegane jako coś pozytywnego, co sprzyja wzrostowi kulturowemu i gospodarczemu. W szczególności określono w nim, że „fakt, że ulepszone narzędzie tłumaczeniowe jest powszechnie dostępne i stosowane, stanowi pozytywny krok w kierunku przewyciężenia barier językowych w dostępie do wiedzy i transgranicznych usług informacyjnych”.⁹⁸ Z tego wynika, że instytucje UE są świadome ważnej roli, jaką MT odgrywa i odegra w nadchodzących latach, która kształtuje ich podejście do integracji MT w działalności tłumaczeniowej.

Korzystanie z tłumaczenia maszynowego w instytucjach UE

Cadwell i wsp. (2016) należy zauważyć, że eTranslation (zob. rozdział 8) był początkowo używany przez tłumaczy „z szczyptą soli”. Obecnie jest on jednak głęboko włączony do przepływu pracy DGT⁹⁹ i chociaż niektórzy wolą nie uciekać się do niego, jest on ogólnie dobrze akceptowany przez tłumaczy (Rossi i Chevrot, 2019 r.). Od momentu powstania systemu MT Komisja zawsze zachęcała tłumaczy do lepszego zapoznania się z systemami MT. Strategia ta wydaje się odpowiednia, biorąc pod uwagę wyniki ankiety przeprowadzonej przez Rossiego i Chevrotą (2019) wśród tłumaczy pracujących w Komisji Europejskiej na temat ich wiedzy i relacji z tłumaczeniem maszynowym. Stwierdzono istotną negatywną korelację między wiedzą o MT a postrzeganiem MT jako zagrożenia (tj. sprawia, że tłumacze czują się niepewnie co do swojej pracy). Zaobserwowali jednak również, że ci, którzy lepiej rozumieją MT, wykorzystują ją w sposób trafny i świadomy, niezależnie od tego, czy chodzi o post-edycję wytworzonego przez MT produktu,¹⁰⁰ czy po prostu

95 Dostępne tutaj: https://www.deepl.com/press.html#press_comparison_article

96 Pisemne zapytanie E-3436/10 skierowane przez Evelyn Regner (S & D) do Komisji (w języku niemieckim). Dostępne tutaj: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-7-2010-3436_DE.html

97 Dyrektywa 2003/98/WE: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003L0098>.

98 Odpowiedź na pytanie E-3436/10 przedstawione przez panią poseł Kroes w imieniu Komisji (w języku niemieckim): https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-7-2010-3436-ASW_DE.html

99 Krótko mówiąc, gdy wniosek o tłumaczenie jest wysyłany z innych dyrekcji generalnych do DGT, jest on najpierw przetwarzany przez system MT, a następnie przesyłany do kierownika tłumaczy, który przekierowuje go do tłumaczy. Ten ostatni może zdecydować się na post-edycję wyjścia MT lub restart od zarysowań.

100 Post-edycja to proces, w którym ludzki tłumacz modyfikuje tekst tłumaczony maszynowo w celu poprawy jego jakości. Możemy rozróżnić między „lekką” post-edycją, w której modyfikacje mają jedynie na celu uczynienie wyjścia MT zrozumiałym, a „pełnym” post-edycją, w której tłumacz ma na celu uczynienie go również odpowiednim stylistycznie i na równi z tekstem tłumaczonym przez człowieka.

czerpanie z niego inspiracji. Potwierdza to wcześniejsze ustalenia Cadwella i in. (2016), który odkrył, że tłumacze, którzy przyjęli MT w swoim przepływie pracy, postrzegali technologię jako pomocną i zdolną do zaspokojenia ich potrzeb.

Istnieje kilka praktycznych przypadków zastosowań MT w kontekście instytucjonalnym UE i inicjatyw wspierających przyszły rozwój MT. Pierwszym z nich jest jednolity europejski patent. Jednolity patent europejski jest bardzo pouczającym przypadkiem, aby rozpocząć dyskusję na temat potrzeby szerszego stosowania wysokiej jakości tłumaczenia maszynowego. Jednolity patent europejski to ogólnounijny system, który umożliwia obywatelom ubieganie się o jednolity patent, który jest jednocześnie ważny we wszystkich krajach, które ratyfikowały inicjatywę. Choć nie zastępuje on rejestracji na szczeblu krajowym, jednolity patent wymaga m.in. jednolitej opłaty za przedłużenie, jednolitej ochrony i jednego sądu (Zjednoczony Sąd Patentowy) orzekającego w sprawach patentowych. Początkowo plan miał rozpocząć działalność w 2018 r., ale z różnych powodów prawnych był wielokrotnie opóźniony i obecnie ma wejść w życie w 2022 r. Jednym z kluczowych punktów jednolitego patentu jest to, że zgłoszenia mogą być składane w języku angielskim, francuskim lub niemieckim, w językach urzędowych Europejskiego Urzędu Patentowego, i że dalsze tłumaczenie nie będzie wymagane. Zgodnie z rozporządzeniem Rady nr 1260/2012 „układ tłumaczenia patentów europejskich o jednolitym skutku powinien być prosty i opłacalny”, ale jednocześnie powinien „zapewnić pewność prawa i stymulować innowacje” (Rada Europejska, 2012 r.). Rozporządzenie stanowi, że tłumaczenie maszynowe może w znacznym stopniu wspierać rozpowszechnianie wiedzy. Wydaje się jednak, że Rada zdawała sobie sprawę, że przynajmniej w momencie opracowywania rozporządzenia systemy MT nie były w pełni wiarygodnym narzędziem. W rzeczywistości rozporządzenie stanowi również, że „tłumaczenia maszynowe powinny służyć wyłącznie do celów informacyjnych i nie powinny mieć żadnych skutków prawnych”.

Przepisy rozporządzenia przewidują, że obciążenia finansowe związane z tłumaczeniami spoczywają na obywatelach. Wymóg składania wniosków w języku angielskim, francuskim lub niemieckim oznacza bowiem, że wnioskodawcy posługujący się innym językiem ojczystym powinni ponosić koszty tłumaczenia (Gazzola, 2015 r.). Ponadto rozporządzenie stanowi, że „w przypadku sporu dotyczącego patentu europejskiego o jednolitym skutku jest uzasadnionym wymogiem, aby właściciel patentu na wniosek domniemanego sprawcy naruszenia dostarczył pełne tłumaczenie patentu” i że tłumaczenie to „nie powinno być wykonywane w sposób zautomatyzowany i powinno być dostarczone na koszt właściciela patentu”. W wielu innych okolicznościach wnioskodawcy są proszeni o dostarczenie pełnego tłumaczenia patentu na język angielski,¹⁰¹ który, zdaniem Rady, „jest językiem zwyczajowo używanym w dziedzinie międzynarodowych badań i publikacji technologicznych”. Jednakże należy zauważyć, że warunki te mają zastosowanie tylko w „okresie przejściowym”, niejasno zdefiniowanym jako trwały, dopóki „system wysokiej jakości tłumaczeń maszynowych na wszystkie języki urzędowe Unii” lub w każdym razie nie więcej niż 12 lat od daty rozpoczęcia stosowania rozporządzenia (styczeń 2014 r.).

Drugim przykładem zastosowania MT jest **europejska koordynacja zasobów językowych**. Zgodnie z białą księgą Europejska Koordynacja Zasobów Językowych (ELRC)¹⁰² jest inicjatywą współpracy zapoczątkowaną przez Komisję w 2015 r., której celem jest zebranie zasobów w celu wsparcia rozwoju technologii językowych we wszystkich językach urzędowych Europy, a także norweskiego Bokmål, norweskiego Nynorska i islandzkiego (European Language Resource Coordination, 2019). Wychodząc od uznania, że bariery językowe mogą utrudniać swobodny przepływ idei, wiedzy, handlu, ludzi i komunikacji, inicjatywa ma na celu przyczynienie się do rozwoju tłumaczenia maszynowego. Podczas gdy w pierwszych etapach jedynym celem ELRC było wspieranie szkolenia MT@EC (później, eTranslation), obecnie wspiera on ogólny rozwój MT

101 Dokładniej rzecz ujmując, rozporządzenie przewiduje, że tłumaczenia powinny być dokonywane na język angielski, jeżeli oryginalny wniosek jest sporządzony w języku francuskim lub niemieckim lub na dowolny język urzędowy UE, jeżeli oryginalny wniosek jest sporządzony w języku angielskim.

102 ELRC: <https://www.lr-coordination.eu/>.

poprzez udostępnianie ponad 80 % zasobów językowych zgromadzonych wśród ogółu społeczeństwa na potrzeby badań MT i aplikacji komercyjnych w publicznym repozytorium o nazwie ELRC-SHARE.¹⁰³

Ostatnio ELRC promuje wielojęzyczny dostęp do informacji w związku z COVID-19 (MLIA), wspólnym wysiłkiem prowadzonym przez sieć DG ds. Komunikacji wraz z DG ds. Tłumaczeń Pisemnych i różnymi społecznościami zaangażowanymi w technologie językowe w celu poprawy wymiany informacji na temat wirusa we wszystkich językach UE.¹⁰⁴ Celem jest zwiększenie dostępności informacji dla ogółu społeczeństwa oraz wsparcie naukowców i personelu medycznego, niezależnie od języka źródłowego informacji. W szczególności ELRC przeorientowało swoje działania w zakresie gromadzenia danych w celu ukierunkowania wielojęzycznych zasobów szczególnie związanych z COVID-19. W repozytorium ELRC znajduje się obecnie ponad 260 takich zasobów językowych, takich jak wielojęzyczne dane z europejskiego portalu informacji o szczepieniach, z których wszystkie są niezbędne do optymalizacji wydajności wielojęzycznego wyszukiwania semantycznego i tłumaczenia maszynowego. To bogactwo zasobów językowych pomaga zarówno identyfikować, jak i kategoryzować istotne informacje i tłumaczyć je dokładniej.

Na koniec warto wspomnieć o doświadczeniach związanych z **systemami NMT dla estońskiej i bułgarskiej prezydencji Rady UE**. Estońska i bułgarska prezydencje Rady UE (odpowiednio w drugiej połowie 2017 r. i 2018 r.) dysponowały systemem tłumaczeń opartym na sztucznej inteligencji opracowanym specjalnie dla nich przez prywatne przedsiębiorstwo, które korzystało z systemu eTranslation Komisji. Użytkownikami systemu NMT byli pracownicy Prezydencji Rady UE, tłumacze z sektora publicznego w kraju przyjmującym prezydencję, delegaci UE i dziennikarze międzynarodowi zajmujący się wydarzeniami (Pinnis i Kalnis, 2018 r.). System został specjalnie przeszkolony dla bułgarskiego i estońskiego. Używano go głównie do tłumaczenia fragmentów tekstu, dokumentów i stron internetowych za pomocą responsywnej strony tłumaczeniowej online i wtyczki narzędzia CAT. System został włączony do oficjalnych stron internetowych prezydencji. Celem było zapewnienie „unijnym delegatom, dziennikarzom i odwiedzającym prezydencję w Radzie UE sposobu automatycznego tłumaczenia tekstów, dokumentów i stron internetowych między angielskim, bułgarskim, niemieckim, francuskim i estońskim”. System ten okazał się znacznie przewyższający zarówno ogólny system eTranslation, jak i Tłumacz Google.

103 Repozytorium ELRC-SHARE: <https://www.elrc-share.eu/>.

104 MLIA: <http://eval.covid19-mlia.eu/>.

Podejście Unii Europejskiej do wielojęzyczności we własnej polityce komunikacyjnej

W niniejszym badaniu ocenia się podejście UE do wielojęzyczności w polityce komunikacyjnej. W celu zbadania zgodności z obowiązkami wielojęzyczności oraz systemami językowymi i praktykami stosowanymi przez instytucje, organy i agencje UE, zwłaszcza na stronach internetowych UE, stosuje się innowacyjne metody mieszane. Zbadano również dopasowanie do umiejętności językowych mieszkańców UE-27. Przedstawiono zalecenia polityczne mające na celu zwiększenie przejrzystości i dostępności unijnej polityki komunikacyjnej z uwzględnieniem ograniczeń wykonalności.

PE 699.648

IP/B/CULT/IC/2021-021

Drukowanie	ISBN	978-92-846-9466-2	doi:10.2861/641182	QA-07-22-359-PL-C
Drukowanie	ISBN	978-92-846-9467-9	doi:10.2861/049142	QA-07-22-359-PL-N